CORNELIU ŞTEFAN DRUMUL PRIN PĂDURe
DE ACELAŞI AUTOR :
Aventurile tezaurului. Cloşca cu pui (reportaje)
Editura Sport-Turism, 1979
Expediţie ta apa vie (reportaje) Editura Albatros, 1981
La noapte, cotidianul (reportaje) Editura Eminescu, 1985
După anchetă (proză scurtă) Editura Eminescu, 1987
Adio cu nopţile de unul singiLr (roman) Editura Eminescu, 1988
CORNELTU ŞTEFAN
DRUMUL PRIN PĂDURE
ROMAN
1989
Editura Eminescu
BUCUREŞTI, PIAŢA SClNTEfl ,
Coperta de Adrian Moldovan ;■ i «| 4 A*
"Y-cS
•■'•-■ nhn'j
ISBN 973-22-0086-3
, î
■ V ţ
Către tovarăşul secretar al Asociaţiei,
Cu respect vă aduc la cunoştinţă că azi dimineaţă a venit la mine un cetăţean din satul Dara şi mi-a comunicat că, într-adevăr, el ar fi văzut un asemenea e-xemplar prin toamnă, dar că nu părea aşa de mare, tocmai se lăsase la vatră şi era mereu sub influenţa alcoolului, asta cunosc eu, dar n-a ştiut să-mi spună dacă avea numai un singur colţ, ce 1-a impresionat însă a fost curajul, a trecut pe lîngă el şi pe lîngă maică-sa fără să se sperie, de parcă erau pe stradă. Era singur, prezenta culoarea neagră şi avea coamă bogată, numai spice. Cetăţeanul acesta, pe care nu am bază, susţine că porcul avea la 300 de kg. Dacă ar fi avut 300 kg., ar fi fost mai mare decît tot ce am văzut într-o viaţă de pădurar, dar n-avea. Nu cred că era mistreţul la care vă refereaţi în şedinţa cu noi şi alte ştiri pînă în prezent nu am primit în sector şi cum se iveşte ceva informez de urgenţă. ■
Cu respect, Gh. Vizante, paznic de ocol. Ochiul Boului
Către tovarăşul secretar al Asociaţiei,
Referitor la porcul ce ne-aţi solicitat să identificăm, vă aducem la cunoştinţă că nu există o asemenea piesă în sector. Toţi oamenii cu care colaborez la efectuarea de goane şi cetăţenii din sate întrebaţi vorbesc de porci mistreţi de dimensiuni cunoscute şi cei solitari nu în-

trec ce am mai văzut şi ştim. O singură mărturie ar fi din salul După Piatră, cînd a dat prima zăpadă, la o cetăţeancă, Măria Căluşu, ce locuieşte singură, a spart noaptea gardul viu, acum uscat, un porc, zice ea ca o namilă, a făcut o spărtură de avea loc un bou să treacă. Porcul s-ar fi plimbat numai, declară ea, n-a avut ce sâ mănînce, decît a rimat lingă puţ, adine de vreo jumătate de metru, şi urmele erau sigur de mistreţ, dar cam de cerb, după părerea mea, dacă nu 1-a văzut, degeaba. Mai întreb, dar acum şi oamenii, tot ştiind câ noi căutăm un asemenea exemplar, încep să viseze că l-au văzut. Cunosc situaţii mai vechi, cînd s-au scornit tot aşa poveşti cu un lup. Eu însă, respectuos, cum aflu ceva, mă silesc îndată a aduce la cunoştinţă.
Cu onoare, Simion T. Haleş, paznic fond de vînătoare Piscu
Extras din ziarul judeţean
Vînătorească. încă din toamnă, pe fondurile de vînătoare din zona Dealu Mare a fost semnalată prezenţa unui mistreţ de dimensiuni neobişnuite. Acesta ar trăi solitar. Singura particularitate stabilită cu certitudine este prezenţa unui singur colţ. Nu putem estima nici mărimea, nici greutatea, pentru a nu cădea sub influenţa fabulaţiilor vînătoreşti. De remarcat că în şedinţa de bilanţ cu paznicii fondurilor de vînătoare, secretarul A.G.V.P.S., convins că are de-a face cu un posibil record cinegetic, a trasat ca sarcină celor prezenţi localizarea şi recoltarea neobişnuitului animal.
Notă explicativă
în ziua de 12 decembrie, m-am deplasat la patru puncte de furajare a vînatului pe o distanţă în ocol de aproximativ 2 kilometri. Am terminat inspecţia în jurul orei]6 şi m-am întors pe la plantaţia de molid, avînd asupra mea arma strînsă în bandulieră şi doi bolovani de sare în rucsac. Terenul fiind lăsat în această zonă, am constatat că zăpada era mai mare şi-mi intra mereu in cizma stingă. La un moment dat, m-am aşezat pe un
butuc pentru a mă descălţa şi a-mi trage sufletul preţ de 10 minute. In momentul cînd am dat să mă scol, am văzut în faţa mea, în tufiş, un cap cu rît de mistreţ, atît de mare, încît pentru început am crezut că e o închipuire datorată

vreunui trunchi negru rupt în aiurea, dar imediat mi-am dat seama că e realitate. Pa moment n-am ştiut cum să procedez, am avut presimţirea că mă pîndeste pe mine, era chiar mai înalt, fiindcă eu stăteam pe butuc cu cizma in mînă, dar el s-a retras deodată şi desişul de molid s-a mişcat în urma lui. ca şi cum pe acolo trecea un vehicol greu. Nu ani văzut toată piesa, decît partea din faţă, dar pot aprecia că era mistreţul căutat. Acesta a trecut liziera în partea cealaltă şi a traversat drumul ce duce la Crucea Frumoasă. După ce mi-am revenit din surprindere, era ca şi cum în sectorul meu, Gruiu, ar fi apărut deodată un leu sau un tigru, am scos arma, am pus glonţ Brenneke şi am ocolit liziera pentru a verifica urmele lăsate pe drum. Erau urme mari, de porc, dar pintenul era puţin mai depărtat, ca la cerb. M-am gîndit chiar dacă nu cumva sînt alte urme, dar nici cerb cu aşa amprente nu s-a mai văzut. Nu le-am putut urmări mai departe, deoarece au dispărut în pădurea de ocol, în făget. Pe cînd stăteam în loc, cu arma în poziţie de tragere, fiind convins că piesa a dispărut în mestecănişul ce urcă pe rîpă, am văzut din nou acelaşi cap cu rit, dar mai în stingă, ascuns în rădăcinişul înalt de la poala rîpei şi atunci, ştiind că sarcina este deosebită, am calculat cam unde ar veni încheietura de mijloc a greabănului şi am tras orbeşte. Nimic n-am mai văzut, nici rît, nici cap, nici mişcare de tufişuri, decît un mesteacăn venind încet spre mine, care s-a şi prăbuşit alături, retezat de glonţul armei. Aceasta îmi este explicaţia la situaţia ivită în ziua de 12 decembrie a.c. pentru care semnez,

brigadier Ion Groşman, Ocolul silvic După Piatră

Urmare la nota explicativă

La nota ce-mi trimiteţi spre completare cu date concrete, vin şi arăt că mi-e foarte greu să estimez dimensiunile piesei, întrucît s-a retras cu spatele. Nu am observat colţii, poate din cauza surprizei sau poate fiindcă erau mascaţi de crengi, capul, în orice caz, s-a văzut incomplet. Pot aprecia înălţimea la greabăn ca fiind de, dacă eu mă aflam prima oară jos pe butuc şi înălţimea măsurată în această poziţie de fiul meu acasă este de 1 metru, acesta avea 1,40 — 1,50. Recunosc că această înălţime este mult mai mare decît a unui urs şi de două ori mai mare decît a unui porc de dimensiuni normale, dar mie aşa mi s-a părut. Vă reamintesc câ lucrez de 23 de ani în acest sector şi am participat la »'înătorile colective, se cunoaşte ce rezultate am obţinut şi la estimarea fondului de vînătoare.

. Cu respect. Ion Groşman eic, etc

Lucrare de ccţntrol la limba română pe trimestrul al II-lea

Pislaru Aurel, clasa a V-a

Povestiţi o tntîmplare care v-a impresionat mai mult în vacanţa de iarnă.

In vacanţa de iarnă am stat în satul nostru Vâvâ lugi. unde m-ara născut şi de unde fac naveta la Dara Satul nostru are numai 9 case şi sîntem 3 copil. In flecare zi ne-am dat cu sania şi a fost foarte frnmos. a farâ de o zi cînd tata m-a trimis la Găvanele, la magazinul mixt, să cumpăr conserve. în acea zi am văzut un animal uriaş, de care nu mi-a fost frică şl era să-! ating din greşeală cu mina. Eu mergeam prin zăpadă şi aveam o desagă veche pe care o tîram în urma mea sâ mă joc. Nu eram deloc atent la drum. Cînd am ajuns la plantaţie, am vrut să cobor din drum, sâ ocolesc prin vale ştiind câ aici e noroi adînc. Acesta nu avea zăpadă pe el şi în mijloc am văzut o movilă mare şi neagră. Eu nu mai văzusem acolo această movilă, deşi în timpul şcolii pe acolo trec în fiecare zi. M-am apropiat şi mai mult şi am văzut că movila e un animal

8

aşa ca un butoi de rotund, dar semăna cu o tocitoare răsturnată. Nu se mişca, ara crezut că e mort. Intîi am vrut să iau o piatră şi să arunc pentru a mă convinge, dar nu vedeam pietrele din cauza zăpadei (aici cu roşu, corectat, zăpezii). Am făcut un bulgăre mare şi am dat cu el. Atunci s-a ridicat din noroi namila, a scos un grohăit de porc, dar foarte răguşit, nu s-a scuturat de noroi şi aşa a fugit în plantaţie. Era mai înalt în faţă decît în spate, dar din cauza noroiului gros de pe dînsul nu am putut să văd mai bine cu se seamănă. Poate cu un taur. Locul unde stătuse era aşa de mare că putea să stea tolănit acolo un bou. Nu mi-a fost frică. Nu era porc cum spune tata, eu am văzut mulţi porci mistreţi dimineaţa cînd merg la şcoală, dar acesta era mai înalt ca mine şi foarte gras. Cînd a ajuns la marginea plantaţiei, a dat de un putregai de fag, gros cît o roată de căruţă, 1-a azvîrlit la o parte cu capul, ca pe o pietricică. Dacă era porc, îl ocolea. Eu am fost foarte emoţionat de acest animal care a venit la noi din alte ţări. Mama a zis că eu am vorbit noaptea în somn despre el şi aş fi strigat, fugiţi, vin elefanţii. Eu n-am crezut-o şi tata a rîs.

Notă pe colţul de jos al lucrării : Către tovarăşul şei al A.G.V.P.S., spre informare. Semnat : Ion Dimirioiu profesor de biologie.

Miliţia judeţului. Pe colţ cu stiloul : Către A.G.V.P.S., a se constata şi aprecia gradul de improvizaţie din relatarea contravenientului.

Tovarăşe Comandant.

Subsemnatul Marian Tomuş, cu domiciliul în Bucu reşti, cartierul Balta Albă, bloc... ap..., posesor carnet de conducere nr..., m-am deplasat cu autoturismul proprietate personală, Dacia 1310. în localitatea Dara din acest judeţ, la socri. în autoturism se mai aflau soţia şi cei doi copii minori. în juru! orei 17,15, am ie- it din şoseaua naţională şi am intrat pe drumul de sub deal, ureînd apoi pe drumul satului, neasfaltat. între pătu-lele CAP. şi cimitir, drumul este drept, fără pantă şi bine întreţinut. Pe această porţiune de drum, netedă.

de aproximativ 800 de metri, avînd în partea stingă pădurea de molid, am accelerat considerînd că nu există pericole de evitat. Viteza, aproximativ 50 km la oră, Deodată m-am trezit în faţă cu un porc mistreţ atît de mare încît m-am speriat, eu nu mai văzusem niciodată în realitate un porc mistreţ şi am strigat, nu se poate, soţia ţipînd şi ea, ne omoară. Lungimea lui acoperea lăţimea drumului şi l-am lovit în plin, în cap de fapt, mai în spate. Motorul s-a oprit instantaneu. Mistreţul s-a întors în loc şi, cu o mişcare bruscă, a lovit cu botul de jos în sus masca maşinii, apoi, cu un colţ foarte tăios, cauciucul din faţă, pe care 1-a crestat fără să-1 spargă. S-a dat înapoi, de parcă intenţiona să ne lovească frontal şi soţia a vrut să deschidă uşa şi să fugă. Am reuşit să o reţin şi am făcut bine, întrucît mistreţul s-a oprit, după care s-a întors în pădure cu mişcări foarte repezi.

Tovarăşe Comandant, exact aşa stau lucrurile, nu am lovit nici un copac, nici un stîlp şi nici un alt obiect dur, aşa cum se specifică în procesul-verbal de contravenţie întocmit de şeful de post din Dara, a doua zi cînd l-am găsit. Conduc de 13 ani, nu am comis nici un accident şi nici o abatere importantă, o singură dată fiind amendat pentru neacordarea priorităţii. Specific că starea emotivă m-a împiedicat să evit un impact atît de puternic. Impactul s-a soldat cu avarii grave la maşină, estimate de A.D.A.S. la 8.000 lei. Luînd în considerare faptul că sînt un om corect şi în profesiunea mea, inspector financiar, cu deosebit respect, vă rog să dispuneţi a mi se înapoia carnetul de conducere şi certificatul de înmatriculare.

SS numele şi prenumele

Proces-vcrbal întocmit azi, 9 februarie, la vînătoa-rea colectivă, organizată cu membrii Filialei în zona fondului După Piatră.

Azi, 9 februarie, a.c, s-a întreprins o vînătoarea colectivă în scopul recoltării de porc mistreţ în fondul După Piatră, la care au participat : Dumitru Dalu, contabil   filială, Dumitru   Bercaru, magazioner filială,   Da-

niela Mărginean, dactilografă filială, Ion Sincu, electrician, întreprinderea I.S.C.U.P., Costel Precup, învă-ţător, satul Dara, Viorel Onache, maistru sondor, satul Dara, Marcel Grozav, profesor, satul Costeşti şi Radu Cristolof, medic, dispensarul După Piatră. Vînătoarea a fost organizată cu gonaşi vânători din satele După Piatră ^i Costeşti. Stratul de zăpadă, aproximativ 40 cm. Vînătorii au fost aşezaţi regulamentar şi goana a început la ora 6,30 şi s-a terminat la ora 9,00. Rezultatul a fost sub posibilităţi, fiind dobcrît un singur porc, de 50 kg., sub greutatea prevăzută, de către vînătorul Pam-filc Sincu. De comun acord şi cu avizul medicului, piesa nu i-a fost imputată, întrucît avea o defecţiune la piciorul stîng faţă, cauzată de o rană veche pricinuită de lup. Numitul se afla la prima ieşire într-un fond dc> vînătoare şi a recunoscut sincer că porcul părea mai mare datorită părului abundent şi înalt. A mai fost recoltată o blană de vulpe, predată cu proces-verbal lui Dumitru Bercaru, care a doborît-o. S-a hotărîf punerea în discuţie de către adunarea generală a A.G.V.P.S. a paznicului do vînitoare Ion Telibaşa, pentru necunoaşterea posibilităţilor fondului, organizarea defectuoasă a goanei. Acesta a apărut în stare de ebrietate după încheierea vînătoarei şi a proferat insulte la adresa prezenţei unei femei în colectivul de vânători, drept care a fost invitat să plece, dar a refuzat motivînd că a băut după semnalul cornului, de necaz că nu s-a recoltat nimic. El va fi discutat în adunare şi pentru comportarea în cele ce urmează :

De comun acord, am aprins un foc în marginea pădurii, la punctul Calul lui Bălan, unde sînt multe pietre mari, cu scopul de a servi masa şi n analiza rezultatele nesatisfăcătoare ale deplasării. Tocmai serveam cîte o ţuică fiartă, cînd vînătorul Marcel Grozav a rămas cu cana în mînă, privind în spatele nostru, faţa lui exprimînd nedumerirea şi frica. Surprinşi, ne-am întors şi am privit, la început neîncrezători, apoi alarmaţi <i derutaţi, întrucît nu se putea lua nici o iniţiativă. Prin spatele nostru, la aproximativ 50 de metri, traversa drumul, fără grabă, un porc de mărime anormală, cu intenţia de a urca în pădure. Tovarăşul con-

tabil a avut prezenţa de spirit să strige, nu trage nimeni, aţi băut. Dealfel, puştile erau strînse şi tot nu se putea interveni. Singurul care ţinea puşca asupra lui era paznicul Telibaşa. Acesta a sărit în picioare chiuind şi strigînd, ăsta mă face să visez urît noaptea, nu-1 lăsaţi... Şi a tras de la această distanţă, aproape fără să ochească un cartuş Brenneke. Tragerea s-a efectuat pe lîngă umărul vînătorului Precup, care a fost obligat să se trîntească la pămînt şi a cărui declaraţie s-a ataşat la dosarul paznicului Telibaşa. în acest timp, mistreţul a parcurs distanţa pînă la lizieră şi a dispărut. Nu a putut fi urmărit din motivele arătate mai sus. Vî-nătorii erau băuţi. Timpul cit a putut fi văzut, circa 20 de secunde. întrucît distanţa a fost mare, timpul de estimare foarte scurt şi starea colectivului foarte agitată, piesa a fost evaluată în mod diferit. De aceea se notează observaţiile la fiecare vînător.

Dumitru   Dalu : ' mistreţ,   lungimea 2,50   m..   înălţi-*.   mea la greabăn 1,20, culoarea neagră, coa-mă pe o parte ;

(Dumitru Bercaru : mistreţ, lungimea 3 m., înălţimea 1,50, culoarea neagră, rîtul disproporţionat de scurt ;

Daniela Mărginean : animal semănînd cu porcul şi cu zimbrul, înălţimea în faţă   1.50, în spa-

- te 1 m., lungimea 2,50, păr mare, mătăsos.

ca de zimbru, culoarea neagră, coamă de ponei, fără rit ;
Viorel Onache, Costel Precup : mistreţ, înălţimea 1,20, lungimea 2 m, culoarea neagră, păr aspru şi drept, crescut inegal, ceea ce de formează aspectul real al piesei ;
Ion Sincu : mistreţ, înălţimea 1,50, lungimea 2,20, păr lung, culoarea neagră, crescut în formă de coamă de leu. De aceea, pare lipsit de rît, dar are forma perfect normală ;
Pamfile Sincu : Nu 1-a văzut, fikid plecat in pădure pentru fireşti necesităţi ; .

Radu Cristolof, medic : mistreţ gigant, tînăr după mişcări, dezvoltat anormal, datorită, probabil, defecţiunii sistemului endocrin. Nu poate estima dimensiunile.
La insistenţa sa expresă şi cu acordul colectivului, s-au notat şi observaţiile paznicului Telibaşa :
Mistreţ, înălţimea 1,40, lungimea 2,60, păr negru, lung, dispus ca la orice porc. Piesa e tînără, nu mai bătrînă de trei ani. E de părere că din ea se va naşte o nouă rasă. de aceea ar trebui împuşcată cu narcotice
Menţionăm că glontele tras de paznic nu a atins porcul, ci s-a înfipt într-o mîncătură de pămînt, în panta lizierei, de unde a fost recuperat. Exemplarul dobo-rît în cadrul vînătoarei a fost transportat la filială, iar viscerele predate medicului pentru analiza regulamentară. , ,
SS Semnăturile participanţilor
(copie)
Tovarăşe Secretar,
Subsemnatul Telibaşa Ion, paznic pe fondul de vl-nătoare Costeşti, vin la dumneavoastră rugîndu-vă să luaţi în considerare cele ce urmează :
în ziua de 9 februarie s-a organizat pe fondul ce administrez o vînătoare colectivă, în baza informaţiei mele din luna octombrie, care spunea că aici exista un efectiv turmă de mistreţi de circa 40 exemplare, datorat punctului Fîntîna Hoţilor, unde apa băltea şi atrăgea permanent porcii. în continuare nu am mai fost întrebat de situaţia efectivului, trezindu-mă doar cu citaţia să organizez a doua zi goana. Fiind toamna secetoasă, bălţile au secat şi efectivele au plecat în fondul vecin, de unde şi proveneau, întrucît la mine, în timpul iernii, molidul nu conţine hrană suficientă. M-am supus, goana s-a efectuat şi a căzut acel purcel ciupit la

piciorul stîng, după care m-am prezentat enervat între-bîndu-1 pe tovarăşul contabil de ce a organizat aceasta vînătoare fără să fiu consultat. Atunci tovarăşa Daniela, care nu înţeleg de ce e lăsată să ţină o puşcă în min:3 printre oameni, a ţipat la mine, să-i mulţumeşti Iui Mitică, adică tovarăşului Dalu, că nu specifică în procesul verbal că porcul a avut piciorul atins de un braconier, precis dumneata. M-am reţinut de la insulte, nu i-am zis decît, martori sînt tovarăşii, lasă că-i mulţumeşti tu în locul meu şi, tocmai cînd s-a ridicat să-mi zică ceva, a trecut prin spatele nostru mistreţul cel mare. Acest exemplar deosebit a fost semnalat de cetăţenii cu autorizaţii pentru tăiat lemne încă din Juna septembrie, dar n-am luat atitudine, întrucît cei ce relatau se aflau în culpă cu sarcini de lemn şi-mi făceau impresia că vor să-mi distragă atenţia. în ziua de 2 ianuarie a.c, însă, Costel Sândoi, băiatul înapoiat al lui Pericle Săndoi, a fost accidentat grav la picior de aceî mistreţ, în condiţii neclare. Băiatul, în vîrstă de 32 de ani, este rămas cu mintea la 3 ani şi a fost luat de tată-său în pădure la tăiat lemne şi, în timp ce hălăduia prin jur, ar fi dat de mistreţ într-un tufiş, unde l-ar fi provocat cu un pietroi. Băiatul este acum ieşit din spitai şi posedă certificat medical. După aflarea situaţiei am descoperit des urmele acestei piese deosebite şi pot spune că mă aşteptam la asemenea dimensiuni. Recunosc că în starea agitată în care mă aflam şi, văzînd că piesa există aievea, am şi tras prin reflex, ca un vînător ce sînt. In acel moment nu eram mai băuî decît tovarăşa Daniela, care a strigat, dezarmaţi-], e periculos.
Tovarăe secretar, v-am relatat adevărul strict, ştiind că dumneavoastră, cu înţelepciune, veţi dispune să nu fiu pus în discuţia adunării, întrucît nu port vine pentru ratarea vînătorii colective şi nici pentru momentul de panică ivit în timp ce se bea ţuică şi am tras. Ne aflam în condiţii neobişnuite, oricine se crede vinător n-ar fi stat pe gînduri, uitîndu-se calm, In timp ce un elefant (exagerez) trece drumul prin zăpadă.
Onoare muncii, paznic T. 1. 14
(Kxtras, copie) , , v«-
Certificat medical
Numele Săndoi, prenumele Costică, sex bărbătesc, vîrsta 32 de ani, ocupaţia fără, boala suferită, plagă adîncă, tăiată, ante posterioară, pe toată lungimea gambei, piciorul drept. Durata spitalizării, 45 de zile. Convalescentul va fi urmărit de medicul de dispensar pînâ i se vor scoate firele şi copcile se vor cicatriza....
(Original) t
Tovarăşe Secretar,'
Subsemnata Daniela Mărginean, de profesie secre-tar-dactilografă la Filiala A.G.V.P.S. vă aduc la cunoştinţă

următoarele :
In calitate de vînător, membru al A.G.V.P.S., am fost convocată şi eu la vînătoarea colectivă ce a avui loc în ziua de 9 februarie a.c, în zona După Piatră După cum personal cunoaşteţi, cu nu mă deplasez la vînâtoare pentru a ucide animale, ci pentru a mă bucura de mersul în mijlocul naturii şi de a realiza fotografii. Consider că pentru o femeie nu este nimic rău în aceasta, deşi ceilalţi vînători nu mă privesc cu simpatic, creează zvonuri urîte în ce priveşte moralitatea mea, bizuindu-se pe faptul că singurul care mă mai invită şi mă lasă să stau Ungă dînsul la pîndă este tovarăşul contabil-şef. O astfel de situaţie s-a petrecut la vînătoarea menţionată, cînd paznicul Telibaşa Ion m-a in-sultat de faţă cu toată lumea. Menţionez că nu doresc să-i fac nici un rău, e un om care trăiete în pădure, singur, văduv, se îmbată uşor şi, din cîte am auzit, pare om de treabă în munca lui. De altfel, la rîndul meu, sînt tot atît de vinovată. L-am insultat fără să am argumente concrete, spunîndu-i că e braconier.
Tovarăşe secretar, vînătoarea menţionată va rămîne adînc întipărită în amintirea mea, întrucît, cu acest prilej, am reuşit şi eu să zăresc de la mică distanţă acel
15
animal pe care ceilalţi vînători îl numesc mistreţ. Nu doresc să insist asupra deosebirilor de păreri, ci să vj aduc la cunoştinţă că în starea de surescitare, de ceartă chiar, creată cu acel prilej (paznicul a tras un foc în direcţia animalului), n-am reuşit să fac o fotografie, însă, imediat după aceea, m-am deplasat la locul de traversare şi i-am fotografiat urmele. Cu rugămintea de a face uitat incidentul cu paznicul Telibaşa Ion, incident care, odată discutat in şedinţa generală,' îmi poate crea neplăceri în familie, mă grăbesc să vă înmînez alăturat fotografiile, ştiind că acestea vă pot fi de folos. Cu deosebit respect, M. D., eîc.
(Scrisoare, origina!) ' ■
Dragul meu,
Ce surpriză, studentul meu „cel mai indisciplinat, certat cu normele de convieţuire în cămin, pentru care propun exmatricularea pe un an şi trimiterea în producţie" (vezi ce memorie am ?) a ajuns secretar de asociaţie judeţeană, interesat de profesie, de ecologia vîna-tului. Dragul meu, îţi mulţumesc că ţi-ai adus aminte de mine după atîţia ani, eu, un simplu pensionar şi mărturisesc că scrisoarea ta m-a emoţionat şi m-a pus totodată într-o grea dilemă. Doreşti o „expertiză detaliată, dacă se poate, asupra urmelor ce se văd în fotografie pentru determinarea cu exactitate a speciei, estimare? valorilor somatice, în perspectiva unui record capital". Dragul meu, o expertiză, dacă nu mă înşel, e un lucru pentru care îţi asumi o răspundere legală şi eu n-am avut niciodată o asemenea învrednicire. încă o dată Iţi sînt recunoscător pentru că m-ai păstrat în memorie ca pe un om „al ştiinţei şi rigorii", dar, după cum îţi aminteşti de la curs, de la seminar, ca şi din aplicaţiile noastre în teren, datele de care dispunem amîn-doi nu sînt suficiente. Ţi-aminteşti cînd am fost cu toţii în iarna grea a lui '54 şi am fotografiat toate urmele din pădurea Crînganu ? De fiecare dată, urmele au fost însoţite de un „martor" — o riglă, o urmă de bocanc (nea-
10
parat cu numărul ştiut), o ţigară, un cartuş gol, o tabacheră (a ta, cîştigată la pocher !), o frunză de stejar (uscată, care decide dimensiunile previzibile) etc. Martorul este un principiu al ştiinţelor de teren, care funr ţionează comparativ, ca în arheologie. Am înţeies că fotografiile nu sînt făcute de tine şi că ţi-au parvenit întîmplător, de aceea îţi spun toate acestea, nu ca un reproş, ci ca o scuză pentru mine, lipsit în acest caz de parametri de comparaţie. De aceea te rog să înţelegi că nu-mi pot asuma răspunderea unei „expertize" (termenul continuă să mă obsedeze, sună apăsător, oficial), ci doar a unei păreri colegiale, prieteneşti, într-o problemă care te frămînă, onorîndu-ţi funcţia.
Dragul meu, urmele sînt cu siguranţă ale unui mistreţ capital. Asta se poate deduce copiind urma pe o hîrtie de calc şi introdueînd-o apoi într-un dreptunghi. Observă că pintenii ies cu aproape 2 centimetri în afara dreptunghiului, ceea ce indică sigur pe purtător : mistreţul. Un cerb, cît ar fi de slab, bătrîn, cu defecte somatice, îşi are urma înscrisă cu toate elementele în interiorul dreptunghiului. Mistreţul pare tînăr, nu mai mare de 6 ani şi nici mai mic de 4 ani, fiindcă în toate cele 3 fotografii nu se vede „călcătura laterală", rămî-nerea în urmă a piciorului din spate, cum se întîmplă la exemplarele bătrîne, aşa cum s-ar întîmplă (scuză-mi comparaţia) şi cu oamenii dacă ar merge în patru labe. Dar îmi spui că mistreţul, văzut de mai mulţi oameni, ar fi de dimensiuni „uriaşe, de necrezut", fapt ce complică lucrurile. Este adevărat că stratul de zăpadă de 35—40 de centimetri, cum specifici în scrisoare şi lipsa pîrtiei-jgheab între urme indică o înălţime mare a piesei, de unde şi individualitatea în mişcarea picioarelor, ca la cervidee. Dar cum să estimezi dimensiunile piesei ? într-adevăr, prezenţa unui „martor" în fotografii mi-ar fi dat posibilitatea unei estimări în raport cu mărimea urmelor. Am studiat cu foarte mare atenţie fotografiile, am fost cu ele la institut şi am rugat un asistent să mi Ic proiecteze la epidiascop. Abia aşa am descoperit trei elemente cu oarecari virtuţi comparative : un vîrf de cizmă de cauciuc în partea de sus, dreapta, a fotografiei nr. 2, un grup de ace uscate de molid, în
coala 2 c-da 142 ..17 i
fotografia nr. 3, tot dreapta sus, din păcate neclare, îngroşate de difuzia lentilei de mărit şi o proeminenţă de zăpadă (smoc de fulgi) în fotografia nr. 1, dreapta mijloc, chiar pe abruptul urmei. Tiparul de cizmă nu mi-a fost de prea

mare folos întru cit, recompunînd conturul, luînd ca număr estimativ la picior 42, 43, 44, am constatat că lungimea ei mă trimite la un exemplar cu dimensiuni maxime dar cunoscute, 1 m. — 1,10 m, înălţime la greabăn, 2,50 -— 2,60 m lungime şi o greutate de pînă la 300 de kg. Nu m-am bazat doar pe urina cizmei. Cu ajutorul riglei de calcul şi al lupei am izolat un fulg de zăpadă din smocul de pe abrupt şi ain încercat o nouă comparaţie. Incredibil ! Rezultatul de data asta m-a dus cu gîndul la lumea basmelor şi nu poate fi autorizat de mine, care am trăit cu respectul pentru ştiinţă, şi deci nu poate fi comunicat decît cu titlu de variantă imprecisă de cercetare : mistreţul nr avea 1,62 înălţimea la greabăn, 3,30 lungime şi o greutate de 480—500 de kg .' Aceasta era probabil mărimea bourului din legendă. Şi atunci ? Ar însemna ca cizma din fotografia nr. 2 să fi fost purtată de o persoană cu numărul 36 la picior. Tu permiţi vînătorilor să-şi ia copiii la vînătoare ? Nu cred, de aceea nu pot să-ţi ofer răspunsul aşteptat şi regret că-ţi adîncesc starea de nelinişte. Poate, dacă reuşeşti să-mi furnizezi şi alte date, îţi pot fi de folos. Dar grăbeşte-te .' în ziua cînd am primit scrisoarea — cît m-am bucurat ?! — am împlinit 80 de ani. Strânge cu dragoste mîna colegilor tăi, învaţă-i să iubească pădurea şi lumea ei !

Te îmbrăţişez, Iuliu Davidescu, pensionar

— Atît ? ,

Secretarul Asociaţiei, Mihaiu, nu răspunse, se lăsă brusc pe speteaza fotoliului, surprins nu de întrebare,

ci do terminarea lecturii, cu cîteva clipe parcă mai devreme de cum calculase. Doar îl urmărise plin de încordare pe inspector, în timp ce parcurgea textul, retrăind sau încercînd să retrăiască odată cu eL fiecare informaţie şi asta după direcţia privirii, deşi, la drept vorbind, se înşela căci el, unul, ştia demult dosarul pe dinafară. Uneori, noaptea, constata deprimat că ajunsese să fie atît de terorizat de dosar, incit, în loc să viseze ceva frumos sau urît, să aibă un coşmar cu strigăte repede înăbuşite de glasul evlavios al soţiei „ce ai Dide, mamă, culcă-te, n-a fost nimic", el se pomenea treaz, recitind în gînd şcolăreşte adrese şi răspunsuri In adrese, note şi extrase. A, da, îşi dădu fulgerător scama, pe inspector nu 1-a interesat scrisoarea profesorului universitar, adăugată ca încheiere. Dar tot nu spuse nimic.

De fapt, inspectorul Gearmotâ, sosit doar cu o jumătate de oră în urmă de la Bucureşti, cu clasa I, în singurul vagon neîncălzit din tot trenul, nu aştepta răspunsul, era clar că infantilul ăsta de secretar care i se uita în ochi de parcă aştepta, să audă „uite domnule, care este părerea mea şi ce trebuie să faci ca mîine să rezolvăm situaţia", nu se putuse documenta mai mult. Pî-nâ una alta, situaţia se arăta încurcată, dar acum simţea că nu doreşte altceva decît să se încălzească puţin, să poată gîndi în linişte, — ce chestie şi cu frigul, îi trecu repede prin minte, cînd îţi Intră în oase nu eşti capabil să gîndeşti, să te aduni, doar mersese cu atîtea echipe de vînătoare, iarna, zile întregi cu zăpada pină Ia piept şi nu simţise nimic. Se ridică şi-şi luă paltonul. Mişcarea fu atît de spontană, încît secretarul nu avu timp să intervină cu un qest de întîmpinare.

— Vă rog să ne scuzaţi de răcoare, aţi văzut că cu nu m-am dezbrăcat, dar aşa e făcută clădirea, m-arn informat, încă din '49 s-au mutat aici vînătorii şi pescarii, conac boieresc, nu-1 putem încălzi cu sobe de teracotă, vedeţi ce sus e tavanul...

Gearmotă, care îşi trăsese paltonul pe umeri ci* o mişcare scuturată, icnită, de parcă ar fi vrut mai în-tii să arunce de pe umeri o duzină de pisici înfometate,

parcurse mai în detaliu interiorul vast al biroului, potrivit, cum i se păruse de la început, pentru o sală de muzeu. Şi dacă nu ar fi existat masa lungă cu cel puţin 20 de scaune şi biroul negru, sculptat ca o horbotă după gustul proprietarului dintîi, în mod sigur aici ar fi putut veni pionierii să admire fauna României. Dar nu, se corectă el, e o tîmpenie să iei în serios tot ce-a strîns omul ăsta aici cu toptanul, ca un colecţionar neînfricat şi incult... Un lup, răsucit puternic din şold, îi rînjea cu o gură dată grosolan prin mai multe straturi roşii de răşină, alături de trei fazani bine conservaţi, adică lăsaţi din mînă în poziţii fireşti, dar cu atît mai enervanţi cu cît erau fazani. Prin mai toate ca-sele de oameni cu înclinaţii spre lumea cinegetică, pe unde intrase adus de problemele lui de documentare şi cercetare, văzuse mereu fazani împăiaţi, semn de sărăcie cu duhul, fiindcă nimic nu poate fi mai sinistru de-cît un animal sălbatic, ucis şi reînviat apoi farmaceutic, în poziţii cît mai vivante.

— Ce e ăla ? întrebă inspectorul, punîndu-şi ochelarii de distanţă, ridicîndu-se chiar puţin, semn că ceva interesant tot văzuse.

Mihaiu, uşor iritat de temporizarea instituită de ce! pe care îl adusese de la gară într-un taxi reţinut cu un ceas înainte pe banii lui, căci trenul întîrziase, tocmai îşi spunea că specialistul se dez^răcase de palton suflînd aburi groşi pentru a arăta mai impozant în cos turn. Părea un lungan confecţionat pe Patul lui Pro-cust dintr-un omuleţ debil.

— Care, tresări, rîsul ?

— Nu rîsul, aşa ceva nu mă interesează, a vînat protejat, puteai să nu te afişezi cu el aici.

— Scuzaţi, dar acum 10 ani cînd a fost împuşcat era considerat dăunător cu păr.

— Mă rog, în dreapta lui, trofeul ăla de muflon, acum îl recunosc.
— Nu e un trofeu, e un craniu de vîrstă mijlocie. Aşa 1-a găsit pădurarul în luncă, aşa mi 1-a adus, aşa l-am expus. Face parte din fauna judeţului nostru şi nu cred că am greşit.
20
— Merg muflonii aici, la voi ? Inspectorul simţea că frigul se mai stabilizase în oase, că organismul îi era mai puţin alarmat şi că, în fond, omul din faţa lui nu i-a vrut răul cînd s-a adresat ministerului cerînd un specialist. Deşi ar fi putut, ba chiar era normal, ca la o chestie ca asta să vină Pogorilevici. E mai versat în spectacole cinegetice, pasionat de ştiinţă, cel puţin tot atît cît după ţuica bătrînă. S-a nimerit să fie pie-cat pentru studiul cu hibernarea marmotei. Inspectorul simţea că reuşise să se facă a nu ştiu cita oară anti patizat din primul minut.
— Nu prea merg, răspunse absent secretarul.
— De ce ? insistă celălalt.
— Locul nu e potrivit. Am primit să aducem aici mufloni şi...
— Adică ? insistă într-un acces şi mai nefiresc de interes, în fond de apropiere, oaspetele.
— Ii mănîncă lupii.
— Nu înţeleg.
— Acolo, acasă la ei, în insula Corsica, solul e pietros. Aici e pămînt, luncă, mlaştină, copitele le cresc ca nişte pietre de moară. Copilul pădurarului îi prind» din fugă şi-i marchează ca pe viţei.
— Mda, nu mai avu cum dezvolta subiectul Gear-motă, cînd vi s-au trimis, nu se cunoştea cu precizie si tuaţia' din teren, erau şi oamenii mai puţin pregătiţi în aclimatizări, am auzit şi eu că nu se prinde specia pe aici, dar mi-am zis că nu e preocupare şi... Aici sg opri brusc, simţind cum alunecă iar spre reproşuri fără rost sau observaţii critice, meteahna lui din toate referatele, cînd, după o cercetare în teren, nu putea ierta aerul jovial şi comportarea dezarticulată din finalul misiunii. Atunci oamenii se îmbătau şi strigau, trăgînd din hartane şi urîndu-i din ploşti şi cănite de tablă „să ne trăiţi tovule, aţi văzut ce interesante lucruri la noi", iar el, drept apreciere, încheia referatul cu „aceasta se datorează în bună măsură organizării defectuoase în teren, atitudinii arbitrnra şi lipsite de responsabilitate..."
— - Ce ziceţi de dosar ? interveni secretarul pe un ton îa care Gearmotă citi cu neplăcere superioritate şi siguranţă, ca şi cum părerea lui nu mai conta acum de-
21
cit formal, concluzia fiind stabilită demult. Oricum, aici e frig, nu e plăcut să discutăm, adăugă secretarul, ridi-cîndu-se totodată, v-aş propune, dacă n-aveţi nimic împotrivă, să mergem în altă cameră, mai mică, încălzită cu godin, unde puteţi servi şi masa...
— Sînt şi de-astea pe pereţi ? nu se putu abţine Gearmotă, conştient instantaneu că nu e capabil să-şs reprime pornirile, şi-i păru rău, căci cel din faţa lui se opri descumpănit.
— A, îşi reveni imediat secretarul, făcînd un gest de lehamite, animale naturalizate, nu, acolo nu sînt. Mergem în biroul dactilografei noastre pe care l-am a-daptat pentru prînz, nu vă fie teamă.
— Spuneţi-mi, lăsă inspectorul să-i scape încă o nepoliteţe de care se scîrbi imediat, toate împăiatele astea nu lasă miros greu vara, nu vă deranjează cînd vă adunaţi la şedinţele de bilanţ ?
Ieşiră fără alte cuvinte...
Mihaiu, secretarul Asociaţiei judeţene a vînătorilor şi pescarilor sportivi, fusese cu 11 ani înainte de aceas-rl întîlnire simplu inginer silvic, şeful unui ocol de munte. Do plictiseală sau enervare că viaţa nu-i adu-cea în faţă decît fagi uriaşi cu scoarţa semănînd a bla-rn de şoarece pe care trebuia să scrijeleze invariabilul S. marcînd pichetele pentru tăiere, a găsit o idee precum Tarzan o liană la marginea prăpastiei. Şi s-a agăţat de ea cu toată hotărîrea. I-a scris colegului şi prietenului de nopţi pierdute la pocher, în studenţie, o misivă scurtă şi peste două luni ideea prindea fiinţă la eoletăria rapidă din capitala judeţului. Pe rampă fu-wse coborîtă o ladă cu ;ase perechi de iepuri grăsulia şi cam somnolenţi, iepuri sălbatici evident, dar aparte în comportament, fiindcă aceştia îşi duc viaţa în vizuini
22
de pădure şi ies la plimbare mai mult noaptea. I-a înregistrat oficial ca experiment de aclimatizare şi le-a dat drumul în jurul ocolului, sub privirea fixă a celor doi paznici care au regretat pe loc o asemenea risipă de vînat gata capturat. Şi iepurii, ţop, ţop, ca şi cei de casă, au luat-o indolent printre tufele de ienupăr din spatele clădirii de lemn, pînă s-au făcut nevăzuţi.
Au trecut cîteva luni, a venit toamna, fără ca ei să mai dea vreun semn de viaţă, fără ca inginerul sau paznicii să descopere o urmă, sau ceva care să semene a vizuină săpată recent. Sigur că „blegii", cum au fost taxaţi cei 12 veniţi cu trenul şi apoi cu Aro-ul Asociaţiei, picaseră mană cerească pentru vreo vulpe sau dine de stînă, şi-a spus personalul cantonului, cu excepţia tehnicianei, celei noi, care împărtăşea întrutotul gîn-durile inginerului (şi nu numai). După ce se instalase din prima zi a sosirii cu acea sacoşă roşie de umăr în menajul şefului de ocol, la masa de seară stabilise că ,,noi de mîine nu ne mai sculăm de la 5 ca nelumea, ci ia 6, să putem bea doar cafeaua, fiindcă de

mîncat ne descurcăm în natură". Atunci paznicii, vizitiul şi omul de serviciu, au înţeles că echipa lor se completase şi se definitivase pînă la pensie şi că nimic nu-i va mai schimba faţa, afară de vreo nenorocire. Echipa s-a dezmembrat însă neaşteptat de repede după vînătoarea de pomină care a marcat intrarea în fauna judeţului a iepurelui de vizuină ti avansarea inginerului în postul de şef, adică de secretar al Asociaţiei.
După ce plouase ca prin ciur o zi întreagă şi hăi-taşii bătuseră din tălăngi pînă li se dogiseră timpanele si fără ca vreun „dăunător cu păr" să-şi arate nasul de undeva, distinşii oaspeţi, adică tovarăşul prim-vicepre-şedinte şi şeful gospodăriei de partid au acceptat, uzi pînă la piele, să ia o tărie şi cîte un păstrăv afumat la focul aprins şi întreţiut de Daniela, tînăra tehniciană îmbrăcată şi ea în chip de vînător. Şi pe cînd dădeau noroc cu paharele nichelate în mijlocul unei poieni perfect rotunde, încereînd fiecare cu încruntare să se închipuie acasă în faţa televizorului, iată că pe lîngă ei, mai precis pe sub privirile tovarăşului prim-vice, trece un iepure uriaş, ţopăind atît de placid, îneît dă impre-
23
sia că singura lui ambiţie este să ajungă din cînd în cînd un metru mai departe. După el, alţi doi, cu aceeaşi dispoziţie de viaţă. Inginerul nu stă o clipă pe gînduri, sare ca un arc de parcă acesta era momentul aşteptat — de fapt, te şi întrebi cînd şi-a armat puşca ? — trage în primul iepure care explodează într-un haos de zbateri însîngerate, clipă în care ceilalţi doi fac cîte un salt de antilopă şi dispar în tufişuri.
— Deci nu erau de casă ?! murmurară invitaţii, privind intrigaţi spre inginerul, care, marţial, venea cu vînatul picurînd din mustăţile negre.
— Nu, le răspunse acesta, cu siguranţa jucătorului care ştia că i-au picat cărţi proaste, dar că are de-a face cu adversari, temători chiar şi cu trei aşi în mînă, acesta e un vînat nou. L-am aclimatizat aici de cîteva luni pentru ca să nu mai existe vînători ratate în sectorul nostru. Eu l-am adus, tocmai din nordul ţării...
Această scenă, cu invitaţii de onoare privind hipnotizaţi la iepurele teribil de material, ca şi ceilalţi vînători şi hăitaşi nemişcaţi în spatele lor, cu toţii inspi-rînd brusc mirosul de drog al cimbrului sălbatic, a stat la originea telefonului primit peste două zile. Secretarul cel vechi fusese destituit, fiindcă tratase cu superficialitate o anonimă ce deplîngea gestul unui ţăran de a omorî un urs şi a-1 îngropa fără să-i ia măcar blana I-ar conveni să fie numit secretar în postul rămas va- • cant ? Ceilalţi doi candidaţi nu erau competitivi, fiindcă aveau la activ doar vechimea în muncă şi nicidecum un spirit de iniţiativă atît de dezvoltat.
Noul secretar s-a remarcat de la început printr-o tăcere prelungită, gînditoare — tactica jucătorului din anii de studenţie ?! — punctînd rar cîte o idee neimportantă în şedinţele de plan sau de bilanţ, lăsîndu-i pe ceilalţi să se aprindă, să se contrazică, să renunţe în cele din urmă. Membrii de vîrf ai Asociaţiei s-au obişnuit repede cu şeful lor taciturn, nepretenţios, lipsit de acel tonus uşor agresiv al conducătorului, fără ca totuşi cineva să forţeze nota către acea limită de unde omul începe să-şi arate o anume înclinaţie spre a face bine sau rău. Nu şi-au permis să discute transferul teh-nicianei de la ocolul de munte la sediul Asociaţiei oe
24
postul de secretară-dactilografă, cealaltă secretară ieşind în mod legal la pensie, mai ales că peste două săp-tămîni Mihaiu şi-a anunţat subalternii pe un ton de fapt divers că s-a căsătorit. Cînd au aflat că soţia este tehniciană textilistă, cu mult mai în vîrstă, cu doi copii din prima căsătorie, nu s-au mai întrebat nimic în legătură cu şeful lor. Nu după mult timp, s-a măritat şi secretara dactilografă, în doi ani intrînd tot de atî-tea ori în concediu de maternitate. Şi brusc, a apărut situaţia cu animalul neverosimil, mistreţul gigant. Mihaiu a devenit dintr-odată activ, volubil, agitat chiar, oamenii au sărit repede să-i intre în voie, era pentru prima dată după atîţia ani cînd şeful lor ieşea la iveală şi o curiozitate secretă îi făcea să afle cît mai multe despre el, să-1 cunoască. Dar cel care nu tresărea niciodată la aflarea veştii că planul a fost îndeplinit, mai înainte cu o lună sau dimpotrivă, compromis odată cu semnalarea pestei la porcii domestici, nu le-a dezvăluit prea multe nici acum. E drept că din biroul lui vast, semănînd cu un depozit sau cu un interior de Arcă a lui Noe, plecau acum mereu ordine de cercetare prin vânători colective a terenului din zona După Piatră, vînători care atinseseră o cifră fără egal şi că invita mereu la el paznici de fond, pădurari, săteni şi oameni fără nici o legătură cu vînatul, de la care culegea in-formaţii, relatări, bătute imediat la maşină de Daniela Mărginean, fostă Amariei. „Cred că am bătut o mie de pagini pe puţin, s-a plîns cea care altădată poposea la ocolul de munte aproape direct în camera de dormit a inginerului, nu înţeleg unde vrea să ajungă şi cît vrea sâ afle, dacă nu-1 prinde viu sau mort tot degeaba, eu tot nu înţeleg, nu-1 pricep pe omul acesta." Cu atît mai mult s-a mirat cînd a văzut că toată munca ei s-a redus la un dosar de nici 20 de file, în care se afla chiar memoriul legat de vânătoarea ratată. A vrut să se revolte, să protesteze, era un document individual, oarecum intim, ce să caute la un loc cu declaraţii şi note explicative, dar a renunţat, ştiind că cel cu care con-vieţuise o jumătate de an îi va răspunde cu o tăcere de nepătruns.. Nici atunci cînd el s-a mutat în capitala
25
judeţului nu i-a spus decît atît : plec, aşteaptă să te chem. E drept că se ţinuse de cuvînt, dar ce urmase ?,..
Prima reacţie a lui Gearmotă fu de relaxare vecină cu leşinul, într-atît de cald şi deconcertant era interiorul micii

încăperi de sub scara interioară, încăpere ce slujise odinioară de chicinetă pentru servitori, acum spaţiu văruit în alb, cu măsuţă tot albă, încărcată de gustări •—- ochiul fotografie mecanic brînza, măslinele şi muşchiul ţigănesc — cu două taburete dispuse fa-ţă-n faţă, cu godin radiind în colţul din dreapta şi un dulap de metal negru-verzui, care trăda destinaţia de serviciu a întregului. Pe peretele din stînga se afla totuşi un calendar vînătoresc, rămas la prima filă, ianuarie, poate datorită fotografiei color din centru, înfăţişînd un şir negru de mistreţi ce-şi făcea potecă prudent în spre privitor. Evident că acesta era biroul improvizai al secretarei dactilografe, şi inspectorul ghici că pentru moment maşina de scris fusese mutată în dulapul încins cu bară diagonală. Paltonul îi era de prisos, aşa că îl agăţă înainte de a se închide uşa de ivorul de sus al dulapului şi rămase în costum.
— Nu e rău, răspunse neutru, în timp ce se aşeza, deşi se miră cînd îşi auzi glasul atît de nepotrivit cu starea plină de mulţumire din care creştea încet şi o bună dispoziţie de conviv gata de pălăvrăgeală. în clipele acelea uitase de ce venise şi ar fi vrut să contemple gustarea ca pe o natură statică. Era de fapt obosit, pusese ceasul să sune la 4, nu-1 auzise, se trezise prin reflex la şi un sfert, noroc cu autobuzul picat în staţie tocmai atunci, altfel scăpa trenul. Trecuse repede de la relaxare la bună dispoziţie, la prostraţie şi picoteală, încît nu reacţiona prompt cînd uşa se deschise şi intră cu un aer puţin intimidat Daniela, secretara dac-
26
tilografă, ţinînd în mîini o oală mare din care se strecura pe sub capac aroma de crenvurşti. Deschisese uţa cu cotul şi o închisese cu genunchiul. Mihaiu, alezat cu spatele, nu reacţionase.
— Bună ziua, spuse ea, lăsînd cu zgomot oala pe godin, semn că toartele erau încinse, bine aţi venit Ia noi.
— Bună ziua, răspunse scurt, cu o reacţie întîrziatâ Geaxmotă şi rosti prima amabilitate din acea zi, v-am ocupat biroul.
— Vai, nu e nici o problemă, eu am altceva de lucru şi apoi e aşa de frig, încît ne bucurăm să vă simţiţi bine într-o cameră încălzită cît de cît. Pot să aşez în farfurii ? se adresă cu glas scăzut, de astă dată lui Mihaiu, care nu răspunse privind absent spre oala de pe godin. Ieşi după aceea şoptind : poftă bună, apoi redeschise uşa : vin cu celelalte cînd mă strigaţi, încă o dată, poftă bună.
— Da, vă rog, serviţi, îşi îndemnă Mihaiu fără tra-qere de inimă oaspetele, părînd că a rămas cu gîndu-rile aiurea... Discutăm mai tîrziu chestiunea...
Mda, îşi reveni complet din apatie Gearmotă, asta e chestiunea, de fapt omul e consternat că nu mi-am spus din capul locului părerea despre adresa lui către minister, sigur că are pregătit un plan de bătaie şi eu îl fac să aştepte.
» — De ce mai tîrziu, chiar acum.
Mihaiu nu mai zise nimic şi începu să mănînce de unul singur, pe îndelete, ca acasă, în timp ce inspectorul rupse o coajă de pîine şi rămase cu ea în expectativă, întrebîndu-se cu se că înceapă. Dosarul era convingător, dar şi incredibil, pentru că în lumea animalelor, unde lupta pentru supravieţuire nu iartă, o dereglare de creştere, dacă ar fi vorba de aşa ceva, duce la slăbirea capacităţii de apărare, adică face din acea fiinţă, o namilă, un tontălău şi nicidecum o forţă a naturii, viguroasă şi agresivă. Iar dacă era vorba de un mistreţ pornit să ajungă un mălai mare acesta ar fi pierit de mult sub colţii lupilor. Nu excludea ideea unui vier matusalemic, ajuns în mod firesc la nişte dimensiuni Eeeord — nu avea el un singur colţ ? — dar atunci d<*
27
ce apăruse dintr-o dată, parcă peste noape, fără ca anii trecuţi să fi fost observat de paznicii fondurilor ?... Se gîndise şi pe drum la toate acestea, îşi imaginase cum îl va pune în încurcătură pe secretarul Asociaţiei, spul-berîndu-i pe rînd toate dovezile — între credibilitatea în OZN-uri şi mistreţul cu un singur colţ nu vedea nici o deosebire — dar acum nu îndrăznea să înceapă discuţia, fiindcă se afla în poziţia neplăcută a celui care trebuie să accepte un alt punct de vedere. Era pentru prima dată cînd nu se impusese şi asta îl făcea să se simtă imponderabil, fără chef, artificios. Gustă din brîn-za, ameţi o măslină.
— Bănuiesc că aţi conceput o vînătoare cu luma multă, să-1 putem repera, spuse într-un tîrziu, aşa ca o impresie despre meniu. Descoperi însă că fraza îl scosese din încurcătură.
— Da, îl privi drept în ochi Mihaiu, s-a organizat. Mîine dimineaţă, cu toţi vînătorii din judeţ. Imediat o să vă arăt şi o hartă a zonei unde l-am localizat.
— Cam cîţi kilometri pătraţi ?
întrebarea îl luă prin surprindere pe Mihaiu, care continuă să mănînce preocupat cîteva clipe, după care se ridică şi crăpă uşa.
— Danuşca !... Nu se auzi răspunsul, dar secretara intră repede cu un cleşte de crenvurşti... Suprafaţa s cam mare, evită răspunsul fără a părea încurcat, e vor- * ba de un masiv lung cu pădure bătrînă, puţin deranjată de om, fără poteci şi văioage, greu de înconjurat şi bătut la vînătoare. Am făcut o mobilizare deosebită.
— Deosebită ?
— Da, contăm pe două sute de oameni. Tovarăşu! prim ştie...
— Hm, nu-şi putu ascunde un zîmbet inspectorul, igîndindu-se la conţinutul dosarului şi cărţile despre

O.Z.N.-uri. Două sute de oameni...
Cu multă precauţie, secretara strecură în faţa fiecăruia dintre cei doi cîte o farfurie cu crenvurşti sub ţiri, înnobilaţi de filonul olfactiv, vag, înţepător, al mus- < tarului.
28
— Şi eu particip la vînătoare, şopti ea ca pentru sine.
— Ce plăcere, înregistra informaţia cu o tresărire inspectorul, era nevoie şi de un fotograf la atîţia vî-nători şi bătăiaşi.
Secretara nu pricepu sau nu luă în seamă ironia.
— La asta m-am gîndit şi eu... Inspectorul nu se abţinu să n-o privească mai atent. Desigur nu avea mai mult de 30 de ani statură mică, probabil expresivă în pantaloni, o faţă rotundă, fără nimic deosebit, afară de ochii mari cu cearcăne permanentizate, ochi care întotdeauna păreau miraţi de ceva... Oamenii de genul ăsta sînt cam naivi, uşor de prostit, îşi spuse inspectorul, uite chipul clasic de gîsculiţă... Ştiţi că am postul de pîndă foarte aproape de dumneavoastră mai adăugă secretara, ştergîndu-se cuminte pe mîini şi pregătindu-se să plece.
— De două ori mă bucur, fu iarăşi amabil în stilul său inconfundabil Gearmotă, înseamnă că primul care zăreşte mistreţul îl anunţă pe celălalt.
Secretarul nu luă în seamă scena.
—- Bine, cînd e nevoie te strig eu din nou, o con-cedie uşor.
La crenvurşti nu scoaseră o vorbă. Secretara intră fără să fie chemată, cu un platou mare acoperit pe jumătate cu un şervet de casă. Fripturi, cartofi prăjiţi, ţelină în oţet şi o jumătate de pepene murat. Asta îl încîntă brusc pe inspector, care urmări prin aer caligrafia platoului pînă ce acesta se stabiliza în mijlocul mesei înghesuit de farfurii şi tacîmuri. Abia atunci observă că masa nu începuse cu obişnuita ţuică fiartă şi nici de băutură nu se vorbise.
— Vin sau apă minerală ? întrebă gazda, ghicin-du-i parcă nedumerirea accentuînd uşor pe apa minerală, ca un fel de replică rece la atitudinea de neîncredere în povestea cu vînatul şi vînătoarea, neîncredere prost camuflată de inspector. Cu alte cuvinte, un om care crede într-o evidenţă nu poate fi normal, nu poate gîndi, nu se poate comporta ca ceilalţi, pentru că undeva îl roade. Iar acest om trebuie să aibă şi o absti-
29
nenţâ anume : nu poate bea, nu are voie să mănînce a-numite bunătăţi...
— Puneţi ce aveţi, intui cu o schimă de neplâcvre viziunea celuilalt Gearmotă, priveam pepenele. Parcă e cules acum.
— Eu l-am adus adăugă cu aceeaşi mimică de on, cuprins de încântare sau mirare plăcută, Daniela. Mă bucur că vă place... In linişte, cu multă dexteritate a ranjă fripturile şi luă celelalte farfurii, după care, cu braţul plin ieşi fără ca Mihaiu să se întoarcă, să o ajute la deschiderea şi închiderea uşii. Se vede că a pus farfuriile undeva aproape, fiindcă uşa se crăpă uşor şi cei doi auziră din nou „poftă bună" şi ,,mă chemaţi, cind aveţi nevoie de ceva".
— Spuneaţi de vînătoare. Că ea va acoperi un masiv întreg, o pădure întinsă, credeţi că goana va controla întreg teritoriul, că nu va scăpa nici o suprafaţă ?... Mihaiu mînca tihnit, de parcă nu se afla în faţa unui personaj oficial, venit anume pentru a da gir unui fapt lipsit de precedent, fantastic pentru omul de ştiinţă... Mi-am pus astfel problema, se simţi dator să adauge fiindcă, din cîte am citit în dosar, exemplarul căutat s-a dovedit pînă acum extrem de prudent şi abil în replieri, înţelept ca un mistreţ bătrîn şi experimentat... UI-timele cuvinte îl loviră în plin pe Mihaiu, care se lăsă pe spate ştergîndu-se cu mişcări repezi pe mîini.
— Am prevăzut acest risc, fiindcă există cam 80 de metri între gonaşi. Acolo unde pădurea e curată vor înainta ţinînd legătura vizual; unde există tufişuri, au datoria să investigheze, şi, în caz de apariţie, să tragă.
— Să tragă ?... Gonaşii ?...
— Da, fiindcă şi ei sînt vînători, mulţi, participanţi la vînătorile colective de mistreţi.
Inspectorul realiză că omul din faţa lui e fatal convins de reuşită şi că sosirea lui nu reprezintă decît o rotiţă în angrenajul succesului, o supervizare în plus, nu prea importantă, cu alte cuvinte, cineva tot ar fi venit sau ar fi cercetat piesa odată capturată. Din nou se simţi fără chef. Gustă de două ori din friptură, realiză gustul acrişor aromat al pepenelui murat. Vinul tot nu apăruse în pahare, cînd se deschise uşa, de astă
30
dată normal, adică nu împinsă brutal cu umărul şi secretara Daniela intră cu o carafă mare de vin alb, din care turnă cu atenţie în pahare. Deşi se dovedea plină de atenţie cu oaspetele în costum siniliu şi cravată ma-ron-roşcat, un anume capitol în mişcările ei părea să trădeze o obişnuinţă în a se comporta în preajma secretarului de o manieră care îmbina perfect intimitatea cu respectul admirativ. Gearmotă avu această impresie în clipa rînd văzu friptura din farfuria lui Mi-haiu, neînsemnată pe lîngă porţia triplă de cartofi prăjiţi, impresie ce se întări odată cu gestul de a-i turna în pahar vin cit ar fi încăput într-un degetar. Pentru momentul în care se aflau cei doi, persoane străine cu rol oficial, era firesc ca ambele pahare să fie pline, dar tînăra femeie urma un ritual de servire mai vechi care nu-şi afla începuturrile la o masă oficială. îşi aminti de nevasta lui, preţioasă, şi sarcastică, mereu la pîndă cu ci te o ironie, căci

la masă el servea făcînd de zece ori drumul la bucătărie, iar la sfîrşit, cînd venea cu sticla de vin înrourată, ea fumînd deja, îi plasa obişnuita, dragule, în fiecare zi mă dezamăgeşti cu siguranţa ta, nici acum nu ţi-a alunecat din mînă. în acel moment, fetiţe lor de clasa a X-a se ridica de la masă.
— S-avem noroc, ridică paharul gazda cu glas interiorizat, oricum abătut.
Gearmotă încuviinţă uşor din cap fără sâ-şi atingă paharul, poate şi ca un semn că gestul celui de faţă nu fusese suficient de consistent. Dar secretarul îşi bău puţinul vin din pahar dintr-o sorbitură. Imediat, martor neobservabil, femeia se întoarse şi turnă cu precizie aceeaşi infimă cantitate de vin, după care ieşi fără să spună nimic.
— Am organizat vînătoarea chiar pe creasta masivului După Piatră, pe o lungime de 2 kilometri, începu fără nici o introducere secretarul Asociatei. Acolo e un drum vechi de căruţe, care marchează liziera pădurii. Pe acest drum se vor posta vînătorii, din 40 în 40 de metri. De partea cealaltă este faţa rece a muntelui, lipsită de pădure, cu pilcuri de tufişuri şi stînci, unde coboară vara turmele de mistreţi şi strică păşunile. Go-naşii vor porni la poala masivului împădurit într-un se-
31
micerc, potcoavă, de circa trei kilometri, care se va strînge treptat ca un cleşte, pe măsură ce vor urca spre creastă.
— Ce înălţime are masivul ? întrebă Gearmotă, fără să mimeze măcar interesul, ci doar pentru a-1 în-trerupe pe secretar, care explica dînd impresia că se adresează unei săli pline de pădurari.
— 700 de metri.
Inspectorul nu făcu nici o observaţie, deşi s-ar fi cuvenit să se mire. La o asemenea înălţime efortul go-naşilor apărea ca ieşit din comun, epuizant şi cerea timp, poate cîteva ceasuri.
— Şi la ce oră începem ? mai întrebă Gearmotă cu aerul că deţine destule date şi discuţia poate sfîrşi. Bău totodată din vinul care i se păru u?or, cu un buchet amintind gustul parfumat al migdalei.
— La opt. Dumneavoastră veţi sta în punctul de pîndă amenajat la un metru de sol împreună cu tovarăşul Grozav, cel mai bun ochitor al nostru, profesor de educaţie fizică.
— Nu stau Ungă dactilografă ?
— înţeleg că nu purtaţi armă, trecu peste fraza a-cidă secretarul, dar vă trebuie echipament adecvat şi rucsac de necesitate. Am prevăzut noi. Vi le aduce la hotel un băiat. Eu n-am să fiu mîine dimineaţă în maşina care vă va lua, plec în noaptea asta să controlez standu- j rile, va fi în schimb tovarăşa Mărginean. Vorbise fără intonaţie, precis, iar adaosul cu prezenţa tovarăşei Mărginean fusese de un firesc care nu lăsa loc la interpretări. Gearmotă înghiţi replica indispus.
— Mă rog, tot e ceva. Şi la ce oră vine maşina ?
— La cinci. Altfel nu putem începe.
Iată o primă conciliere în monologul acestui secretar, îşi spuse inspectorul. Fără mine n-ar putea începe Zîmbi numai din colţurile ochilor, lăsînd puţin pleoapele. Gustă iarăşi din vinul uşor, amărui.
— E clar, restul pe teren, în aşteptarea... nu ? Vă stau la dispoziţie.
— Vreţi să mergeţi deja la hotel ? păru a-şi desco-; peri abia acum oaspetele Mihaiu. Trebuie să mai bem
32
o cafea şi după aceea mergem... Danuşca, ridică el puţin glasul şi inspectorului nu-i veni să creadă că femeia se ivi imediat, ca şi cum se afla lîngă ei.
— Da, răspunse din cadrul uşii, cu ochii aceia miraţi, cîntărind peisajul mesei, cafelele sînt gata. După care intră. Numai puţin, vă rog, să strîng.
Inspectorul îi urmări cu atenţie mişcările, tipice o-mului de casă, lipsit de autocontrolul solemn, de gală, pe care l-ar fi avut un ospătar sau un altul obişnuit cu servirea oaspeţilor, mereu alţii, străini. Nu avea nimic nici din amabilitatea atentă, uşor crispată a celui care joacă un rol străin, conjunctural.
— Nu prea v-a fost foame, întrerupse tăcerea, lă-sînd totuşi cuvintele suspendate.
— Pentru ora aceasta, ia să vedem, e deja 11, a fost destul de mult. Şi aşa nu prea mă omor cu mînca-rea. Vru să mai spună ceva în legătură cu pepenele, dar realiză imaginea acestuia, aproape intactă şi se opri. îi păru rău de mîncarea irosită, fiindcă, de fapt, îi plăceau prînzurile bogate, începute cu votcă şi terminate cu un pahar prelungit de vin, în mijlocul familiei. Nevasta, care se odihnea tot timpul în fotoliu, după sosirea de la serviciu, trimiţînd spre lustra joasă interminabile rotocoale de fum, îl cîntărea în timpul mesei cu acelaşi ochi compătimitor... Şi totuşi, nu te îngraşi... Parcă nu tu ai mînca, ci un vînător din ăia cu care îţi place să fii plecat... Nu-i plăcea pe teren dintr-un singur motiv : era nesociabil : nu se putea adapta oamenilor veseli, deschişi zgomotoşi, dar nu se simţea la largul lui nici lîngă cei reţinuţi, atenţi, îndatoritori, fiindcă imediat îi suspecta de falsitate... Vegetase mult în biblioteci unde îşi scrisese nenumăratele sale studii şi referate ştiinţifice, deşi lucrarea de doctorat fusese rodul sihăstriei într-un cort timp de două luni, în pădurea Letea, la doi paşi de cuibul unei perechi de şoimi dunăreni. Le studiase modul de viaţă în toată plenitudinea şi relaxarea propusă de natura însăşi. Cele două luni fuseseră pentru el cele mal frumoase din viaţă, nu numai pentru că îi dăduseră răgazul de a se confunda cu un mediu regenerator şi indiferent, ci şi pentru

că se descoperise pe sine, îşi înţelesese esenţa de specimen solitar şi mizantrop. De atunci
coala 3 c-da 142 33
suportase mai uşor ironiile şi înţepăturile nevestei, devenise mult mai apropiat de fiica lor, Lala, în schimb nu ctîştigase nimic in relaţiile cu ceilalţi pentru care rămăsese acelaşi inspector distant şi dezagreabil prin atitudinea irascibilă, răuvoitoare chiar. Titlul de doctor îi oferea o pavăză sigură... Am înţeles totul în legătură cu vînătoarea, se adresă de astă dată direct lui Mihaiu, nu văd ce-ar mai putea surveni pînă mîine, aşa ca ră-mîne să dăm de mistreţ şi sâ ieşim satisfăcuţi atît eu cît şi dumneavoastră...
— Şi dacă începe viscolul ? întrebă dintr-odată femeia, un viscol ca cel de săptămina trecută ?
Nici acum secretarul nu-i dădu atenţie ca persoană fizică, dar se simţi obligat sâ spună ceva.
— Viscolul n-are valoare în pădurea seculară de fag, dificultatea se pune doar la deplasare, avem în sat cîteva sănii şi...
— Oricum, strecură inspectorul o mică răutate, dumneavoastră veţi sta în apropierea mea cu aparatul de fotografiat, aşa că aveţi un ioc asigurat în sanie. Nu aoandonează asociaţia noastră o persoană atît de importantă. Şi apoi nu este exclus ca aparatul dumneavoastră să fie singura armă care sâ aibă succes.
Femeia nu răspunse, reacţiona ca un om stînjenit, minimalizat de situaţie. Mirarea de pe faţa ei se trans formă în două lacrimi ca două puncte stinse la colţul ochilor.
— Prin urmare, se ridică decis secretarul, mergero la hotel. N-am să vă însoţesc eu, ci băiatul care a primiî toate instrucţiunile şi va avea grijă de dumneavoastră pînă la instalarea în postul de veghe.
— Mda, se ridică încet Gearmotă, e în ordine, mîine la ora 8, pe creastă, la un metru de sol. Spre tînăra femeie care continua să privească în jos aşteptînd ca discuţia să se isprăvească : şi dumneavoastră veţi sta direct în zăpadă, pitită după un fag gros ?
Ea îl privi deodată foarte deschis şi cu un reproş neaşteptat de cald în ochii împăienjeniţi. Dădu rar din cap ceea ce putea să însemne, fie că nu va sta la 40 de metri direct în zăpadă, fie că nu va mai veni deloc.
84
Inspectorul care simţise cum cîştigâ teren tot timpul mesei, crezîndu-se ajuns chiar într-o stare de bună dispoziţie, se întoarse bruse la tonusul prost de ia început. Ieşi primul, în irigul brutal din hol, şi-şi spuse că unul ca el nu trebuie lăsat să vină în contact cu oamenii.
— Bâdilă, auzi strigătul secretarului plecat undeva în dreapta, pe un coridor întunecos, hai, câ am terminat,
— La revedere, se adresă Gearmotă senin tinerei femei, încereînd să-şi camufleze nervozitatea, ne vedem mime dimineaţă.
Ea nu schiţă nici un gest, nu spuse nimic, ci îl privi uimită, adică fără nici o mobilizare a feţei, ca pe o siluetă impersonală.
.>„./.
.-*«; ,-f
Ninsese liniştit toată noaptea, probabil cu fulgi mici şi rari, fiindcă zăpada, extrem de fină şi densă, se aşezase în peliculă, aidoma unui strat de var peste tot 1 pe drumul de lizieră, pe maidanele îa trepte de pe ver sântul golaş ; îmbrăcase copacii din vîrf pînă-n rădăcinile ca nişte vene groase, lăsînd vizibile totuşi cartoanele legate cu sfoară de fiecare copac, unde fusese fixai un post de aşteptare pentru cîte doi vînători. Pe carton era scris cu creta roşie, I, adică Inspector, Gearmotă Victor şi dedesubt. Grozav I., vînător.
Intr-adevâr, cam la un metru înălţime de pelicula de zăpadă, se afla un soi de prepeleac pătrat, cu balustrada înaltă, încărcat cu fîn moale, în care te puteai a-funda pînă la gît. Fuseseră prevăzute şi două trepte din scîndură nouă, negeluită pe care inspectorul le ignora, i^entru a nu se dezice complet de breasla atît de bărbătească a vînătorilor, oameni pe carp îi văzuse din ARO-ul cu două diferenţiale, cum aşteptau cuminţi şt nemişcaţi la posturile lor din ştand marcate cu cartonaşe, din 40 în '10 de metri. Stop, strigase Bădilă din
39
faţă, aici coboară tovarăşa Mărginean. Tînăra femeie se afla în maşină pe banca din spate şi şoptise abia, bună dimineaţa, cînd Gearmotă — bocanci înalţi, pulover, pantaloni pană, pufoaică ordinară din dotarea Asociaţiei şt căciulă rusească (a lui, personală) ■— urcase lîngă şofer salutînd la întîmplare prin întuneric, bănuind că ma; este cineva în spate. Auzind răspunsul, nu-şi putu ascunde o anumită emoţie şi coborî imediat.
— Vă rog să treceţi în faţă, îi ceru nu prea autoritar.
— Nu, mulţumesc, aici e locul meu.
Gearmotă nu insistă, ci găsi soluţia cea mai bună.
— Bădilă, stai dumneata în faţă, ne arăţi şi traseul.
— Bine, dar în faţă la AHO e mai cald şi dumneavoastră nu prea sînteţi familiarizat cu drumul lung şi aşteptarea.
— Lasă asta, îl împinse fără menajamente inspectorul, nu-mi purta de grijă, stai acolo.

Daniela Mărginean aproape că nu se zărea din scurta cu guler amplu, de urs, ca şi de .sub căciula de asemenea rusească, din iepure negru.
— Sper că nu v-aţi uitat aparatul, deschise gurr» neinspirat inspectorul, dar simţi că pentru a-şi repara răutăţile trebuie pornit de la aceeaşi răutate. ţ
— Sînteţi nedrept. Eu nu deranjez cu nimic,: nu concurez pe nimeni, stau şi privesc. Am multe fotografii, unele pline de adevăr... Sînt sigură că aţi văzut cum sare în aer o căprioară, lovită de glonte, dar nu aţi văzut momentul în fotografie. Şi nici ultima clipire de viaţă din ochiul unui mistreţ. Eu am fotografiat acest ochi de foarte aproape....
Gearmotă se simţea bine, o căldură plăcută îl cuprinsese... De ce starea asta? se întreba acum. Pentru că se culcase indispus, cu un complex de vină ? Pentru că lingă el, în această expediţie cu subiect absurd dar şi real în acelaşi timp, mergea o femeie ? Sau pentru că două vase comunicante funcţionau peste voinţa lor. legind doi oameni care mergeau la vînătoare ca doi: neisprăviţi, fără arme şi fără cartuşe? * mi.
36
Daniela Mărginean coborî cu precauţie în zăpada mică, după care tot ea îi arătă cu degetul ceva la mică distanţă, prepeleacul pe care, fără ochelarii de distanţă, Gearmotă nu-1 distinse. O urmări cum se duce, mogîl-deaţă iute cu geanta sport pe umăr, lingă tovarăşul de aşteptare. In prepeleac nu se băgă în fin de la început, din jenă pentru situaţia de cocoloit pe care o citi în ochii profesorului de sport. Acesta afişa tot timpul o dezinvoltură exaltată. Dar în clipa cînd îşi puse ochelarii pentru a zări pe tînăra femeie i se păru firesc să se afunde în iarba uscată, fiindcă, oricum, ştia că nu poate scăpa de imaginea ridicolă pe care o întruchipa în timpul vînătoarei, în mijlocul oamenilor în haine verzi de uniformă, încinşi cu cartuşiere şi tolbe umflate. Do el trebuia să aibă mereu grijă un anume „băiat" un oarecare „nea Vasile" sau „nea Gheorghe", „un om de nădejde" sau chiar secretarul Asociaţiei. Se obişnuise cu situaţia, jucînd fără să forţeze rolul celui picat din lună, însă lucid şi mai ales atent la tot ce-1 interesa. De unde şi nedumerirea lor cînd se vedeau incriminaţi mai tîrziu cu argumente tăioase, culese cu penseta de sub nasul lor. Gearmotă ştia că replica lui, referatul adică, conţinea şi o oarecare revanşă la toată această paradă de îngăduinţă şi neîncredere cu care era primit şi înconjurat oriunde era trimis. Şi totu i, acum, cînd ceasul arăta 8 fix şi cornul suna prelung, declanşînd cea mai mare vînătoare la care participase vreodată, ceva se răscolise în el trimiţîndu-1 înapoi la vara aceea . cînd trăise singur şi se simţise liber şi puternic în cortul din pădurea Letea. Prin ochelari vedea perfect şi-şi spuse că, în definitiv, cu toţii pot să pufnească în rîs, viaţa trebuie trăită ca de unul singur, după valoarea ta. Daniela stătea nemişcată, cu faţa spre pădure, as-cultînd deja, auzind poate primele strigăte şi bătăi din hărmălaia gonaşilor. Pe după gît îi atîrna un aparat de fotografiat nu prea mare — îl identifică cu claritate — poate unul perfecţionat, cu film îngust, desigur, fi-indcă avea nevoie de multe poziţii într-un timp foarte scurt. Crengile fagilor erau albe de jur împrejur, o combinaţie de promoroacă şi zăpadă, nu se simţea nici g
37
pală de vînt, nici un curent de aer, totul era o nemişcare curioasă, de parcă întreg cadrul aştepta răbdător şi conştient spectacolul. Gearmotă simţi că pădurea inai-tă de lingă el, albul consistent, oamenii perechi, nemişcaţi in punctele lor, toate dispuse ca într-un clopot gub cerul vineţiu apos, au ceva sacral şi în acelaşi timr. ridicol. Şi în acest ridicol el ocupa locul central, precum regele maimuţelor din filmul lui Disney care-şi aştepta perpelit supuşii trimişi să prindă un pui de om pentru a afla secretul focului. In fond ei aşteptau altceva decît o fantomă ? I se păru că e victima unei farse groteşti, aşa cum stătea acolo cu fînul pînă 1<.» gît, încercînd să desluşească cît mai bine ce face mi-nuscula femeie de lîngă fagul gros, puţin înclinat. Se ambiţiona să nu-şi privească tovarăşul de pîndă. cu care ar fi trebuit să poarte conversaţie în şoaptă... Dro dată auzi gonaşii... Erau departe, dar glasurile lor, pocnetele, bătăile din palme se distingeau bine. Animalele pădurii auziseră, desigur, înaintea lui zgomotul care înainta ca o centură şi intraseră în panică. In curînd vor începe să apară : căprioare întîi, iepuri rătăciţi prin luminişuri, ciute, în nici un caz cerbi, poate vreo vulpe şi, în fine, ca nişte momîi negre, mistreţii. Vînătorii aveau consemn să tragă numai în mistreţii de peste o sută de kilograme, respectîndu-şi norma zig-zagului. Brusc îi trecu prin minte aberaţia că în clipele arelea ar putea fi el mistreţul capital, încolţit de zgomote, a-meninţat de cîinii care urcau în copci răscolind tufele, apropiindu-se din cînd în cînd să adulmece. îşi spuse că nu trebuia să se amestece cu ceilalţi mistreţi, că ar fi trebuit să producă o surpriză, trecînd primul ca o nălucă printre vînătorii buimaci, să dispară în văioageîe sterpe din partea cealaltă. Sau poate ar fi mai nimerit să se ghemuiască într-o crăpătură mare a solului, printre frunze şi să aştepte nemişcat pînă ce uraganul trece. Dar dacă îl simte cineva, chiar vreun cîine ? Da, dar cîinii sînt puţini, grupaţi undeva în stînga şi el poate să-i evite... De undeva din faţă aluneca repede o sanie cu un cal plutind într-un nor de abur şi inspectorul văzu lîngă vizitiul improvizat dintr-un vînător pe secretarul
38
Mihaiu care făcea inspecţia ştandurilor de pîndă. Cînd ajunse aproape opri.
— Sînteţi bine ? constată mai mult decît întrebă, privind mai mult spre profesorul de educaţie fizică, ca şi cum

ei ar fi fost şeful micului grup sau poate pentru a evita întîlnirea cu ochelarii aceia care decorau periscopul acoperit cu căciulă.
— Da, sigur, aşteptăm, rosti profesorul salutînd într-un fel milităreşte.
— Hai, spuse vizitiul, şi calul porni fără nici un efort,
— Ştiţi că ne aflăm în punctul central, în vîrful semicercului, desenat de tovarăşul Mihaiu pe tablă ? Pe aici vor trece cele mai multe animale.
De cp neapărat ? se întrebă în gînd inspectorul. Animalele sînt mai deştepte ca noi, ele nu fug spre centru, care e şi punctul cel mai lung de atins, mai uşor se strecoară pe lături, prin extreme.
— Vom vedea, mormăi neinteligibil şi privi din nou spre grupul mic, adăpostit de fagul înclinat din rădăcină. aflat, desigur, la 40 de metri. Nu i se părea. Femeia aceea se uita la el, îi făcea cu mîna chiar. Ridică şi el mîna scurt, cu sobrietate, ca un răspuns de bună conduită şi atît.
Glasurile şi răpăitul tobelor, lătratul rar al dinilor, se auzeau ceva mai clar acum. Deodată auzi împuşcături, în extremitatea stingă, în spate, acolo unde ajunsese probabil cu inspecţia Mihaiu. Nu fusese nimic deosebit, desigur, cîţiva mistreţi speriaţi. Din nou pădurea răsună de împuşcături, ecoul reverberă parcă mai puternic, căci din fagii apropiaţi căzură fulgi. înseamnă că a fost o coloană de mistreţi, în nici un caz exemplarul din dosar, oricum, dacă ar exista, s-ar strecura de unul singur şi două-trei împuşcături ar fi fost rieajuns. Privi adîncul pădurii încercînd să răzbească cu privirea cît mai departe prin aerul purificat de căderea zăpezii. Niciodată ochelarii nu i se păruseră atît de buni. Nu văzu nimic mişcător, printre coloanele înalte, ca de templu părăsit, bizar şi apăsător... Deodată zări un căprior. Apăruse din pantă şi se oprise chiar la linia de vizibilitate, cu capul ridicat, atent. Alergase,

urcînd speriat probabil şi acum îşi aduna forţele pentru . cursă. Nu aşteptă mult şi porni prudent, la pas, cu ca- '■ pul înălţat, ca un radiolocator, direct spre ei. Ajunse la cîţiva paşi de cei doi oameni şi se opri. întoarse ca- ; pul spre dreapta, apoi spre stingă. I se vedeau muşchii ' gîtului, întinşi ca nişte artere, abdomenul supt, palpi-tind nervos, în ritmul precipiat al respiraţiei. Avea bo-tu! înconjurat de aburi fini, care se destrămau şi se' refăceau rapid. Inspectorul ştiu că trebuie să rămînă cu , mina în aer, ca o creangă, căci căpriorul înregistra di- J Iernatic zgomotul care urca încet, dar inexorabil pe ur- ! mele lui. Trebuia să decidă acum. Dacă să fugă într-o parte sau să părăsească pădurea. Apărură brusc, din aceeaşi direcţie, spărgînd linia de jos a ecranului alţi doi căpriori cu o altă atitudine faţă de pericol, care nu se opriră, ci accelerară, luîndu-1 cu ei pe cel prudent. Trecură în salturi forţate, cu energia aproape consumată, fără să realizeze prezenţa oamenilor şi se aruncară împinşi de disperare printre bolovanii din vale, gata să se dea peste cap, comprimîndu-se din ce în ce, puncte miş- . cătoare într-o caligrafie browniană, de neoprit.
într-adevăr, tot mai distinct se auzeau vocile hăi-îaşilor, ba, la un moment dat se contura şi un strigăt, hai, porcu-ăl mare, ieşi, sau cam aşa ceva şi adresarea din răcnetul acela i se păru inspectorului încă o dovadă că vînătoarea era şi pentru alţii un război pentru Fata Morgana. Se făcuse deja 9, cerul vineţiu lumina difuz şi egal. peisajul era la fel de încremenit ca într-o dioramă de muzeu. Vru să arunce din nou o privire spre celălalt grup, dar tocmai atunci apăru în mare goană un iepure preocupat numai de cursa lui, care, la fel se aruncă în vale, înghiţind spaţiul cu lăcomie, devenind şi el un punct brownian în hăul de jos. Femeia rîdea fără îndoială cu tovarăşul ei de trecerea caraghioasă a iepurelui şi Gearmotă îl invidie pe necunoscutul acela. Cel de lingă el arbora o mină sofisticată în care se amestecau revolta pentru aşteptare, plictisul, dorinţa de a spune ceva cu stoicismul cazon şi aerul superior că ţine în mină o puşcă...
— Iţi pare rău după iepure ? îl incită inspectorul numai din dorinţa de a-şi bate joc. in%:.s ,ft% a!ri

1 După ce făcu gestul bătrînesc de a da de două ori din cap a pagubă, profesorul îl făcu şi pe acela energic de a da cu arma de pămînt.
— Să-ţi treacă la doi paşi, să-1 prinzi cu mina ?! Care om rezistă ? ... Iar dădu din cap spre a sublinia anormalitatea situaţiei. înţeleg, apropie el capul, la căprior, că e cu autorizaţie personală, dar la şoldani ce era, dacă tot deranjăm cu împuşcături pădurea. Inspectorul încuviinţă solemn, ceea ce îl cătrăni şi mai mult pe profesorul de sport. în mod sigur, ăsta se antrenează toată săptămîna la talere şi cheltuieşte o groază de bani pe cartuşe, îşi spuse... Mai bine de dumneavoastră că n-aveţi armă şi priviţi, îşi apleca iarăşi capul, cel puţin nu vă ofticaţi. Credeţi că dacă merge tot aşa, eu m-aleg cu ceva ?... Mai bine ne aduna armele, le aducea cu maşina pînă aici şi le lăsa cîteva ceasuri să ia aer. Eu pot să fac sport şi acasă, nu e nevoie să mă scol la trei noaptea, să vin cu trenul şi să urc patru ceasuri drumul ăsta nenorocit de După Piatră... N-aţi amorţit ? Profesorul întrebă din autoturism, căci era prea vizibil că în fînul lui, stînd turceşte, inspectorul se putea mişca, în voie, ca un submarin în imersiune. Eu, da.
— Şi dacă apare brusc mistreţul cel mare ? îl aţîţă inspectorul.
■— Cine ? Porcu-ăla cît casa ?! Să vină dom-le, să răstoarne pădurea, eu aici sînt, gloanţe Brenneke am. n-o fi el mai al dracului ca un rinocer... Da nu vine dom-le aşa ceva aici, cu al de nea Tărîţă gonaş, care n-a fost o dată în viaţa lui

treaz. Dacă s-a nimerit por-cu-în sector, să zicem Drin absurd, aici profesorul făcu o reverenţă, a trecut printre ei la vale ca un domn. I-a privit şi din soaţe. Vă spun eu... între timp, discuţia trecuse de la şoaptă la monolog cu năduf şi Gear-motă văzu cum tînăra femeie îi priveşte şi apoi duce mîna la gură, de fapt un deget acolo, în mănuşa ei, semn că li se au<\ vocile. Inspectorul făcu şi el acelaşi semn către profesor... Ce, s-a sesizat cineva că vorbesc ?! Ha, ha, mi-ar place să fi urcat porcul pînă aici şi să se întoarcă de deranj la timpan. Haideţi, tovarăşul, să fim serioşi ! Aici ne face statuie, mie ca mie, dar dumnea-

voastră, că v-aţi deplasat atîta amar de drum pentru o vînătoare oarecare... Totuşi profesorul simţi că mersese prea departe şi găsi o supapă de ieşire... Dar e timp frumos... N-am mai ieşit afara demult pe o vreme ca asta. Zăpadă mică, fără ger, fără Crivăţ, da, şi aici conchise sibilinic, unde e una nu e alta şi tot aşa... Acolo la 40 de metri, cei doi se aşezaseră direct pe zăpadă şi-şi vorbeau în şoaptă. în fînul lui, Gearmota simţi că se plictiseşte, dar nu-şi termină gîndul cînd pădurea îl zdrobi aproape cu două salve de ecouri de puşcă, ca nişte pleznete sau, mai exact, ca nişte spargeri de plafon sonor. Iar căzu zăpada de pe ramuri, profesorul intră în alertă aşteptînd încordat cu capul aplecai bovin scrutînd linia de vizibilitate din adînc. Vizavi, cei doi se ridicară repede, uitîndu-se de partea cealaltă, spre versantul golaş, încercînd să zărească vreun mistreţ scăpat printre vânători, dar fără rezultat.

— înseamnă că tot ce a apărut a căzut, sublinie inteligent profesorul. Bună treabă pentru ei. Dădu iar din cap. strîmbă apoi din gură a lehamite. Cine-a zis că ăsta e locul cel mai bun, cine-a zis, dom-le, că-l mă-nînc... Vru să continue, dar se opri odată cu ultimul ecou al împuşcăturilor. Mai căzură cîţiva fulgi... Hii. poreu-ăl mare, scoală, hii, porcu-ăl mare^ se auzea tot mai aproape port-vocea gonaşilor, omul care striga neobosit... Inspectorului îi venea să rîdă, căci apropierea gonaşilor nu aducea niciodată avalanşa de sălbăticiuni,' fiindcă acestea ar fi trebuit să treacă demult. Şi totuşi, apăru, puţin în dreapta, pe direcţia celuilalt ştand. umbra neagră a unui mistreţ. Inspectorul socoti iute că acesta va fi urmat de alţi cîţiva şi doar pentru profesor vor fi buni de ţintă. Mistreţul se opri cu alte umbre în spatele lui, înghesuite în şir indian. Văzuse postul de pîndă din dreapta şi porni în trap grăbit pe o linie paralelă cu drumul, la vreo 50 de paşi. Ceilalţi mistreţi îl urmară, lovindu-se o clipă unul de altul, gro-hăind iritat. Profesorul, cu arma înşurubată strins în umăr, încremenit, bătu deodată din picior cu necaz.

— Ia uite, ce baftă, domnule, şi departe şi mici... Extraordinar, tocmai mie să mi se întîmple... Porcii dispăruseră pe aceeaşi linie paralelă fără să stimuleze vreun

pocnet de puşcă. Iarăşi se strîmbă profesorul, mimînd ruperea şi azvîrlirea armei, iarăşi inspectorul trase cu ochiul spre grupul celor doi de lîngă fagul înclinat. In mod sigur, femeia rîdea sau era bine dispusă, fiindcă se agita dînd repede din cap, Acum gonaşii erau foarte , aproape, se auzea distinct gălăgia lor, poate că mai a-veau cîteva sute de metri de mers prin pădure şi visau la platoul îngust, cu ultimii fagi, la liziera de unde începe lumina.

— Cam asta a fost nemaipomenita vînătoare, de-a- . cum încolo ţuica fiartă şi slănina pe băţ, îşi rezemă * scîrbit arma de prepeleac profesorul şi-şi scoase căciula pentru cîteva clipe să se răcorească, mai probabil să-şi. relaxeze nervii. Gonaşii slăbiseră brusc hărmălaia, semn că erau aproape de tot, că unii dintre ei atinseseră deja liziera. In fine, în dreptul lor se contura, clătinîndu-se de oboseală, primul om, în şubă, cu puşca pe umăr şi o toporişca lungă drept bîtă de sprijin şi care, văzînd spaţiul drept din faţa lui se opri ca un asfixiat... Nu v-am spus eu ? tresări profesorul, uitaţi-vă, chiar nea Tărîţă în persoană, chiar el s-a ocupat cu trimiterea vî-natului spre noi. Tare, cu mîinile căuş, hai nea Vasile, hai să-ţi tragi sufletul, că pînă diseară trebuie să repetăm goana ; aţi trecut pe lîngă porc şi nu l-aţi văzut... Nea Vasile Tărîţă auzi sau nu catadixi să dea a-tcnţie ameninţării. Intr-un tîrziu se urni şi se apropie

ii paşi rari, ceva mai siguri. Cînd ajunse, nu se miră de prepeleac şi nici de ocupantul lui, ci se adresă liniş-;it. fără vlagă, lui Gearmotă, ignorîndu-I, complet pe orofesor.

— O ţigară... n-aveţi o ţigară ?

în timp ce se dădea jos, plin de iarbă uscată, inspectorul îl întrebă din priviri pe profesor. Acesta ridică din umeri.

— Nu fumăm, nea Vasile, zise el, dar stai aşa, şi o luă la fugă spre grupul celorlalţi doi.

între timp, inspectorul avu răgazul să-1 cerceteze mai atent pe omul trecut de vîrsta a doua, extenuat, de la picioarele lui. Toate de pe el erau roase şi vechi, inclusiv arma. cercuită pe la încheieturi cu picături galbene de alamă... Sufla atît de repede şi adînc cu gura

■n

larg deschisă încît te mirai cum de a avut puterea să ceară o ţigară, să scoată printre horcăituri un sunet inteligibil. Profesorul sosi cu două ţigări proaste în palma transpirată, scoasă atunci din mănu-ă şi i le dădu cu gesturi precipitate, de om servil. Nea Vasile dezminţea pe omul care n-ar fi fost văzut niciodată treaz. Se vedea că nu băuse nimic, cel puţin azi, în schimb îţi dădeai seama că panta împădurită, cu frunziş gros şi zăpadă alunecoasă îl extenuase.

— Aoleu, strigă profesorul, n-am cerut şi chibrit.
— Mai încet bre, vorbi limpede omul de jos, că nu s-a isprăvit vînătoarea... Ai auzit cornul ?... începu să respire iar ca un muribund... Apoi se auzi într-adevăr, încărcat parcă de reproşuri şi scîncete, cornul... Inspectorul se simţi eliberat, bine dispus, privi indiferent spre adîncul neînduplecat al pădurii, se uită spre grupul celor doi, care nu se mişcase încă, se îndreptă de mijloc şi se văzu caraghios, ca un om gol, dat prin fulgi de găină, începu să se scuture palmă cu palmă, pigulindu-se apoi cu o mînă, în timp ce, cu cealaltă, îşi ţinea ochelarii. Nu protestă cînd profesorul îl scutură şi el cu palmele, bufnind înfundat în scurta căptuşită cu mesadă, proprietatea Asociaţiei...
...Şi cum stătea uşor aplecat privind spre postul de pîndă de vizavi, zări urmele acelea mici şi curioase.. Le urmări cîţiva paşi, aplecat, în spate cu profesorul care nu-şi încheiase misiunea ; tot îl mai scutura de iarbă. Se îndreptă de mijloc... Interesant, îşi spuse inspectorul, n-am reuşit să-i descopăr niciodată urmele pe zăpadă. Şi tocmai aici, unde nu există lac şi nici mlaştină... Se aplecă din nou peste urmele mici, perfect desenate, asemănătoare celor de viezure şi care duceau în pădure. Animalul traversase drumul în timpul nopţii, la puţin timp după ce ninsese. Se dusese spre vizuină ? Plecase după hrană şi fusese surprins în pădure de gonaşi şi obligat să se ascundă ? Inspectorul pă -şea încet, absorbit de claritatea perniţelor fără gheare, detaliu ce-i spunea sigur că nu e vorba de viezure. Urmări pîrtia cu luare aminte pînă la marginea platoului, de unde începea versantul cu aceiaşi fagi înalţi. Vru să facă primul pas în jos, dar se auzi strigat de
44
profesorul de sport, care veni în fugă, ţinînd ca pe un ghiozdan tolba de „urgenţă".
— N-o puteţi lăsa aici dacă vă depărtaţi, deşi ar .trebui să aşteptaţi pînă se face prezenţa la ştanduri.
Asta îl enervă cel mai tare pe Gearmotâ. îi smulse fără o vorbă tolba-rucsac şi-1 concedie, întorcîndu-i spatele...
Urmele făceau un fel de opt, o „minciună", îşi zise, ia-uite, dom-le, deci e adevărat că se păzeşte mai straşnic ca vulpea, apoi constată că se întrerupeau. Căută repede tufişul unde animalul ar fi putut sări pentru a începe altă pîrtie, dar văzu altceva, în apropiere, zăpada adîncită, ca şi cum cineva ar fi întins Li bătut un preş lung de vreo cîţiva metri... Ce chestie, îşi spuse, a sărit din pîrtie şi s-a rostogolit de cîteva ori înainte şi înapoi cu labele strînse pe burtă. Altă „minciună"..
— Nu aveţi nevoie de o fotografie ? auzi glasul cunoscut, lipsit de ostentaţie.
Se îndreptă de mijloc, simţind că ochii îl dor de atîta scrutare încordată pe albul zăpezii. • ..;
— Ba chiar îmi trebuie... . ■■-,:■;
— Ce urme sînt acestea? întrebă curioasă. -•-■
— Ghiciţi...
— Nu ştiu, aş spune sigur o prostie. Oricum nu v-ar fi interesat pe dumneavoastră un lucru obişnuit. Dacă v-aş spune că sînt de vulpe aţi ride. Fiindcă vulpea are urmele înşirate pe aţă, nu-i aşa ?
— Oho, se vede că sînteţi vînător, nu numai cu a-paratul... Mi-ar trebui o fotografie după urme. Noi nu avem la Direcţie una luată pe zăpadă. Da, un cîine enot. Bursuc cu barbă, cum i se spune în Deltă.
— Şi cum arată ? insistă ea cu aceeaşi mină uimită.
— Poate-1 vedem.
— O clipă... Femeia scoase repede aparatul de după gît, îl armă şi fotografie, puţin grăbită, urmele din mai multe unghiuri, inclusiv volutele care închipuiau mai repede o cheie de sol decît un opt ... Sînt gata, spuse îneîntată, chiar dacă lumina nu e grozavă.
— Mă rog, mergem mai departe ?
Urmele coborau sigure acum, puţin deviate spre stînga şi cei doi mergeau destul de repede, mai ales că -enotul, dacă el era la originea pîrtiei cu pernuţe, nu se
45
temea de urmăritori. Coborîse în pas grăbit, fără să a-lerge, probabil că era încă noapte, ocolind de parte tufele de lemn cîinesc unde-1 puteau pîndi pericole. Oare el are duşmani ? gîndi Daniela Mărginean.
— Aceiaşi ca şi bursucul, răspunse inspectorul şi ea nu se întrebă cum de îi ghicise gîndurile.
— Aha, acceptă, bănuind că duşmanul putea fi în primul rînd o vulpe...
O clipă se opriră, asigurindu-se în tăcere că sus se mai aud glasurile vînătorilor care aşteptau inspecţia liniei de ştanduri şi semnalul de plecare.
— Nu e nici o grabă, se linişti mai mult pe sine ea, durează... dacă a căzut şi vreun mistreţ şi sigur a căzut... trebuie să-i viscereze, ei mai stau la un foc, la băutură şi aşa dumneavoastră nu prea simţiţi nevoia. Rîse : nu vă e niciodată foame.
Urmele se întrerupeau iarăşi brusc.
— Ia să vedem ce stratagemă a mai inventat dumnealui... Din fagi începură să cadă fulgi mari, smocuri ce se destrămau în aer ca mici grenade albe, filmate cu încetinitorul. Probabil că sus e un curent de aer ce mişcă vîrfurile, îşi spuse inspectorul... Urmele nu se mai vedeau nicăieri. Nu cumva are pe aici vreo vizuină sau scorbură unde a

sărit cu elan ? Într-adevăr, ultima pereche de urme era ceva mai adîncă, dar tot nu înţelegea ce făcuse enotul în viclenia lui... Eu ce aş fi făcut ? se întrebă... Văzu un arbore tăiat de la rădăcină cu ciruj-ba, acoperit numai pe jumătate cu zăpadă, fiindcă cealaltă jumătate era verde-neagră de muşchi. In dreapta butucului, la circa doi metri, o piatră colţuroasă spărgea pelicula de zăpadă, apoi urma un strat de tufi şuri ghimpoase de porumbar. Zîmbi larg inspectorul, cum poate nu zîmbise niciodată pînă acum în prezenţa unui străin.
— Hm, ce 1-a dus mintea. Uitaţi-vă... A sărit pf> marginea butucului, s-a încordat cît a putu, el nu este prea mare şi a ajuns pe piatră, unde n-a putut să-şi menţină echilibrul, după care s-a aruncat în tufiş. A lăsat să cadă zăpadă pe el şi aşa s-a rostogolit cît a ţinut înclinaţia terenului, de unde sigur s-a ridicat şi a pornit mai departe. Verificăm ?
f
Femeia se grăbi, cucerită definitiv de jocul urmări-tului, ţinînd aparatul şi sacoşa într-o singură mînă.
— Da, se întoarse cu faţa îmbujorată de efort, este exact. Sînteţi un mare detectiv.
Mai merseră un timp nu prea lung pp pirtia urmelor, pînă ce acestea se încrucişară cu alte urme proaspete şi uriaşe de bocanci, gonaşul care urcase spre creastă. Se opriră. Acum fulguia continuu nu numai din fagii înalţi, ci şi de sus, dar rar şi plăcut ca într-o butaforie de confeti. Curentul care mişca vîrfurile se lăsase mai jos. adiind şi prin fagii mai tineri, subţiri ca nişte nuiele. Inspectorul se întoarse cu faţa spre creastă şi simţi adierea rece.
— Nu se mai aud vlnătorii... Ascultă şi tînăra femeie. Ridică din umeri. Aceeaşi mirare i se citea pe faţă. Se întrebară din priviri... Mai mergem puţin şi ne întoarcem, poate dăm de el, decretă Gearmotă. De obicei îşi face vizuina în pămînt sau în scorbură... O porni primul pe urmele care traversau fără grabă o văioagă, îngustă ca un şanţ de drum, sub care piciorul simţi un strat gros de muşchi de pădure. Aici constatară că deja fulgii căzuţi în ultimele minute începeau să umple conturul mic al tiparului de urmă, nelăsînd vederii decît vîrfurile de perniţă. Dacă enotul a mai încercat o „minciună", nu mai descoperim pîrtia, îşi spuse cu neplăcere inspectorul... Asta e, ne întoarcem, conchise el cu glas firesc, deşi nu putu să nu arunce o privire în sus, la perdeaua deasă a fagilor...
— Mergem pe urmele noastre acurn, remarcă tînăra femeie, ai oarecare îngrijorare, încercînd să pară totuşi bucuroasă pentru mica escapadă.
Luă ea conducerea acum, călcînd cu paşi mari, puţin precipitaţi, exact pe ce«a ce se mai vedea din urmele enotuluî. Briza rece se transformă într-un vînt înţepător, fulgii, şi mai deşi, le loveau acum feţele fără să se mai topească. Avură surpriza să constate că la urcuş drumul era alunecos, obositor, din cauza stratului nou de zăpadă, care nu adera la pojghiţa densă de dedesubt. Urmele enotuiui dispăruseră şi se ghidau după contururile lăsate de cizmele lor.

— Ce-ar fi, spuse inspectorul suflînd greu, s-o luăm spre stînga, oricum drumul de pe creastă face un arc de cerc şi cîştigăm timp. Şi nici mersul nu mai este pieptiş. Femeia nu spuse nimic, dar schimbă automat direcţia într-un unghi de 45 de grade. Deodată calcă pe un muşchi ascuns, alunecă şi căzu trîntind aparatul de fotografiat. Se ridică imediat, neliniştită şi simţi nevoia să scape de căciula groasă de blană care-i cădea pe sprîncene. Transpirase dintr-odată.
— Te-ai lovit ? întrebă Gearmotă atent, şi o privi cum încearcă să-şi elibereze fruntea, împingînd cu un icnet blana stufoasă.
— Mă încurcă aparatul, mărturisi ea.
Fără o vorbă, inspectorul i-1 luă cu atenţie şi-1 înghesui în rucsacul lui mic, deşi la rîndul ei, femeia avea sacoşa de umăr mult mai încăpătoare. Nu protestă, atît doar că îl privi cu puţină îngrijorare. Gearmotă consideră că perspectiva întîrzierii. la apelul vînătorilor ar putea fi motivul, deşi îi trecu prin minte şi altceva. Că amîndoi se temeau acum de întoarcere. De drumul prin pădurea care-i privea de sus, cenuşiu şi strivitor, împroş-cîndu-i cu rafale de zăpadă. Pînă acum, fulgii mici şi uscaţi se aşezaseră cuminţi, ca un al doilea cearceaf, acum deveniseră mişcători, rostogolindu-se în fuioare printre tulpini, strîngîndu-se la piciorul unui arbore mai gros, formînd contraforturi gheboşate la orice denivelare mai pronunţată. Zăpada le intra material în ochi, îi pleznea în obraji. Erau albi...
— Este că n-am coborît, ca timp, mai mult de un sfert de oră? se întoarse ea arătînd o faţă congestionată de vînt, mulţumită totuşi că astfel se pune la adăpost pentru cîteva clipe.
— Da, da, aprobă el, dar acum este ora două şi zece... înseamnă că mergem de mai bine de un ceas...
— E normal, de vreme ce am lungit drumul. E şi mai uşor de mers, completă repede, cu un sentiment de vină pe care şi-1 ascunse.
Femeia porni iarăşi prima, dar alunecă la primul pas şi căzu în genunchi. Acum se ridică mai greu, într-un genunchi, mai întîi, apoi în celălalt, respiră adînc, încercă să cîştige timp, scuturîndu-se de

zăpadă. Gearmotă, căruia ninsoarea nu-i făcea niciodată plăcere, fiindcă nu mai vedea decît la doi paşi, iar de ochelari nu se putea folosi, o luă de mînă, întîi ca un sprijin accidental, apoi, nemaidîndu-i drumul, nimeri într-un tufiş de lemn cîinesc, încîlcit şi ghimpos. Se comportase ca un orb. Ea îl ajută şi mai panicată să se descîlcească, apoi

înaintară ceva mai prudent, fără să-şi dea seama că nu mai respectă unghiul de 45 de grade, că pentru a călca mai sigur şi a primi zăpada dintr-o parte, păşesc aproape paralel cu linia de creastă. Zonele dense, cu fagi tineri, mai întunecoase, alternau cu altele rarefiate, aparent deschise, prin care vîntul bătea în voie, ridicînd şi unele mici vîrtejuri de zăpada uscată şi docilă. Dar ceea ce îi ţinea totuşi sub o tensiune în creştere era faptul că nu reuşeau să desluşească nici un sunet omenesc, că de acolo, de sus, unde fusese amenajată linia ştandurilor, nu răzbătea nici sunetul cornului, nici tunetul înfundat al vreunei împuşcături.
—■ Oare au observat că sîntem în întîrziere ? între-Dă, mai mult spre a-şi auzi vocea, Gearmotă. De obicei se dau nişte semnale de reper... Ai mai fost la vînă-toare, ai voştri cum procedează cînd se rătăceşte cineva ?
Daniela sesiză familiaritatea cu care i se adresase omul acesta greu de definit, dar se feri să reacţioneze. Simţul feminin de conservare o avertiza presant că sînt în pericol sigur dacă nu ajung cît mai repede la.drumul de creastă. în două ore se va lăsa întunericul.
— Nu, spuse ea, gîfîind, la vînătorile noastre nu s-a rătăcit nimeni. Ei nu-şi închipuie că ne-am depărtat atît de mult şi probabil mai aşteaptă. Cred că sînt supăraţi.
Se aflau într-o poiană ceva mai întinsă, cînd vîn-iul îi lovi cu violenţă, obligîndu-i să se strîngă unul într-altul. O porniră din nou, de astă dată într-o înţelegere tacită, luînd în piept panta, unul în spatele celuilalt. Alunecau ainîndoi, mai ales Gearmotă, pe care-1 dureau ochii de atîta alb şi nu se jenară deloc cînd se treziră urcînd de-abuşilea, într-o sforţare prelungită, spe-rînd ca, printre rafalele viscolului, să deslu.ească glasuri omeneşti.
coala 4 c-da 142 49
— Cit e ceasul ? întrebă ea cu glas sugrumat de efort şi nerăbdare ? Se întunecă...
Abia îşi trase mîneca şi pe ecranul ceasului căzură fulgi "mari acoperind cifrele. Gearmotă îi înlătură cu o mişcare bruscă.
— Trei şi cinci.
— în pădure se face întuneric la patru, mai spuse ea, şi-şi şterse la rîndu-i faţa. S-ar putea sâ nu ajungem sus pînă atunci.
Acum ea aştepta ca el să ia o hotărîre.
— Ce deal e ăsta dacă te rătăceşti pe el in citevj minute ? bombăni drept răspuns, presimţind că situaţia ior începe să fie neclară dacă nu periculoasă. Nu-i mai era aminte să vorbească tare şi asta deja i se părea nefiresc. Ii veni o idee... Dacă am coborî, spuse, în loc sâ urcăm, am ajunge la liziera de unde au plecat gona-şii. Acolo, sigur, trebuie să fie un drum de sănii, o pîrtie mare, pe care să ţinem la vale pînă în sat. Facem aşa, ce zici, nu e mai sigur ?
Femeia, ascultătoare, o porni mecanic în jos, aier-gînd în zig-zag, de la o tulpină la alta, pentru a evita podul de zăpadă îngheţată de dedesubt. Gearmotă reuşi să alunece pe spate şi căzu pe rucsacul care~i pătrunse în coaste. Simţi clar aparatul de fotografiat şi mulajul unei sticle. Se lăsă să alunece aşa cîţiya.., metri .„ca un butuc, pînă se propti cu cizmele într-o denivelare troienită. Se ridică, întorcîndu-se pe burtă greoi, apoi alunecă din nou, în fine, se văzu în picioare, sprijinit cu putere de tînăra femeie care încercă să-1 scuture de zăpadă, dar renunţă. Arăta ca un troian mişcător. Mai făcură cîteva zig-zaguri acrobatice, apoi panta se îndulci brusc trecînd într-o poiană plată, de formă ovală, in mijlocul căreia trona un arbore scund şi gros, cu o
parte din tulpină curăţată de vînt, neagră şi zbîrdtă mărunt.
— Un păr sălbatic în mijlocul pădurii de fag, spuse Gearmotă ca specialist al pădurii, dar Daniela profită de cuminţenia terenului pentru a trece repede în partea cealaltă.
50
— Haideţi, vă rog, nu mai avem decît foarte puţin timp. Să ştiţi că dacă ajungem la drum ne trebuie o lanternă şi nu avem.
— Nu ? se miră ca de un lucru minor Gearmotă, şi ne putem rătăci ?
Cuvintele îi sunară detaşat şi ironic, de parcă în mintea lui exista un plan foarte bine pus la punct de ieşire şi acum îşi putea permite să se distreze pe seama tovarăşului intrat fără motiv în panică. Dar starea lui părea mai repede a fi ceea ce numim haz de necaz, fiindcă în înserarea care cobora precum întunericul într-un salon unde storurile cad unul după altul, era logic să te gîndeşti la cel mai rău lucru.
— Ne-am rătăcit şi pînă se lasă noaptea mai avem timp să ajungem la drum. Probabil că ne-am abătut mult de la zona unde ne caută.
— Şi ? întrebă de astă dată plin de curiozitate Gearmotă, căruia nu-i putea trece prin cap un asemenea gînd imposibil.
Femeia nu ştiu ce să spună sau nu mai avu ce adăuga. Ridică din umeri... Stăteau unul lîngă altul, cu spatele lipit de tulpina părului sălbatic şi priveau cum poiana alb-cenuşie devine tot mai întunecată, de parcă noaptea ieşea ca un abur uscat din zăpada răscolită Vîntul slăbise, iar din cauza înserării fulgii nu se mai vedeau. Liniştea devenise materială, ca şi cum presiunea aerului ar fi scăzut dintr-odată făcînd urechile să-ţi pocnească.
— Cred că trebuie să înnoptăm în pădure, rosti femeia cu o seninătate care îl puse pe Gearmotă în faţa unei

perspective atît de incredibile încît imaginaţia nu-i permitea să o înţeleagă.
— Înnoptăm şi gata, răspunse el, ca şi cum nu le mai rămăsese altceva mai bun de făcut decît să-şi spună noapte bună şi să se retragă fiecare în camera lui.
— Şi totuşi, se strînse mai aproape de el, de fapt instinctiv, ar fi trebuit să plece imediat după noi... Geor-ce nu pierde niciodată vremea... ia repede măsuri... Şi e foarte precis în acţiuni... Ce s-a întîmplat cu el ?... Giasul femeii era monocord, fără adresă. Nu cumva e
■1
supărat pe mine ?... Ideea o tulbură şi vocea i se coloră cu o emotivitate care nu-i scăpă lui Gearmotă.
Cine e George, soţul tău ? întrebă convins că e vorba de secretarul Asociaţiei, dar replica i se păru neinspirată, fiindcă reprezenta starea lui de toate zilele, normalul în aceste clipe ostile.
— Nu cred că s-a supărat, nu avea motiv, am plecat din post cîţiva metri... şi a început să ningă... De fapt — şi aici îl redescoperi parcă pe Gearmotă lîngă ea — trebuia să rămînem pe loc, am greşit coborînd, ei nu-şi închipuie că noi ne-am depărtat atît de mult şi ne caută prin apropiere.
Inspectorul lăsă capul pe spate şi nu simţi nici un fulg. Ninsoarea se oprise. Cerul începea de la cîteva palme, întunecat, însufleţit de o autoritate impenetrabilă. Femeia, concentrată în gîndurile ei, părea că aşteaptă sunetele sau strigătele salvatoare. Dintr-odată, Gearmotă realiză valoarea situaţiei. Aici nu se afla în pădurea Letea, vara, preocupat să urmărească bătăile pentru cuib între şoimii dunăreni şi vulturii codalbi, dimpotrivă, aici tocmai se oprise ninsoarea şi se lăsa, clipă de clipă, noaptea. Erau singuri, el şi o femeie, doi necunoscuţi, simbolul neajutoraţilor, puşi în situaţia de a muri de frig, ridicol de simplu, în mijlocul civilizaţiei, la doi paşi probabil de oamenii care-i căutau enervaţi de timpul pierdut şi de idioţenia celor rătăciţi.
■— Ce putem face ? întrebă el, abandonînd energic scoarţa zbîrcită a copacului şi făcînd un pas înainte. Rămînem aici, bun, poate ne găsesc, dar aşa, rezemaţi de pomul ăsta ?
— Dumneavoastră aveţi un sac de urgenţă, vedeţi •ce este acolo.
1 — Ce să fie ? se întoarse el, apucînd rucsacul lăsat la picioare, şi gîndindu-se intrigat că nimeni, niciodată, nu-i dăduse la vînătoare aşa ceva. îşi scoase mănuşile,
; mănuşi îmblănite, cu un singur deget şi simţi cum în cîteva clipe, cît a desfăcut catarama, mîna i-a şi amorţit de frig. Le trase din nou. Precipitat, scoase o cutie .de conserve de carne, apoi încă una. Dădu şi de o sticlă -de votcă, care-i alunecă din mînă în zăpada ca o spumă ;întărită. O frîntură de secundă îi trecu prin faţă ima-

ginea soţiei stingîndu-şi ţigara, satisfăcută de neîndemî-narea lui. Băgă sticla la loc, dar simţi pe fundul rucsacului o cutie de metal. Era din aluminiu, uşoară, stas, de voiaj. Avusese doar atîtea cu el la Letea. Tînăra femeie îşi scoase la rîndul ei mănuşile şi desfăcu repede cutia. Chifle, măsline şi brînză...
— Maj_trebuie să fie ceva, staţi să mă uit şi în buzunarul cu fermoar. Asta e, şi-i arătă o pungă mică de plastic legată cu aţă subţire de cusut, poate cel mai important lucru care ne trebuie, adăugă ea cu însufleţire... Gearmotă o privi decepţionat. Crezuse că e vorba de sare... O cutie de chibrituri...
— Parcă a ştiut că o să ne rătăcim, calific descoperirea inspectorul... Toţi vînătorii poartă cu ei asemenea rucsacuri de urgenţă ?
— Cei noi sînt obligaţi să poarte la primele trei ieşiri saci sau rucsacuri de urgenţă, ca şi tovarăşii invitaţi care nu cunosc terenul. Nu s-a rătăcit nimeni niciodată, dar George n-a renunţat la ideea lui...
Gearmotă nu mai întrebă cine e George. Tropoti de cîteva ori pe loc. Simţi apoi cum frigul îi cuprinde rapid degetele de la picioare, cum ochii îi lăcrimează... Nu mai zărea decît tulpina groasă a părului sălbatic şi umbra Danielei depăşindu-i conturul... Era aproape noapte...
, »< I» »()!• '
fi
t, SM'iU '
Lui Gearmotă nu-i venea să creadă că vor petrece noaptea în pădure, iarna. I se părea tot atît de absurd ca şi vînătoarea la care participase, îngropat, în fîn, cu profesorul pisălog în coastă şi grupul Danielei la 40 de metri. Acum trebuia să ia o iniţiativă rapidă, fiindcă noaptea se lăsase deodată cu gerul şi zăpada deja

scîrţîia sub tălpi. Avea senzaţia că însăşi pădurea asista nevăzută, curioasă. Bănuia că şi Daniela îl privea de acolo, de la doi paşi, curioasă, aşteptînd ca el să spună ceva important, în stare să-i scoată din impas. Dar nu se vedea capabil de o iniţiativă, fiindcă în mintea lui de orăşan care zăbovise de nenumărate ori în pădure, mai cu seamă iarna, înconjurat de soliciudinc şi atenţii, persista gîndul că cineva trebuia să li se adreseze dintr-o clipă în alta, chemîndu-i cu satisfacţie gălăgioasă, „haideţi, dom-le, că de cînd vă căutăm" şi acel cineva putea fi profesorul de sport sau chiar nea Vasile, cu aerul lui obosit şi plictisit. Poate şi de aceea spuse :
— Trebuie să mergem, să nu stăm pe loc. Tehnician silvic, mulţi ani, Daniela Mărginean îşi

dădea seama că drumul pe jos, în pantă, prin zăpada înşelătoare, prin întunericul de smoală, va fi o încercare greu de trecut. Nici pe loc însă nu mai puteau aştepta. Precis George abandonase căutările, gîndindu-se supărat că ei doi vor fi ieşit pe altă parte şi plecaseră cu o ocazie oarecare... Dar oare mai e capabil să se supere pe ea ?... Iar cei de acasă aflaseră de situaţie ? Era prea devreme, poate nici ora 5 şi la ora asta n-ar fi ajuns la Asociaţie, unde îi aştepta din nou o masă res-trînsă, cu acelaşi meniu de la prînz. O clipă se simţi vinovată pentru că luase cu ea cheia de la dulapul de fier, unde pusese reşoul pentru încălzit fripturile... A-cum e ora cînd Nini intră în casă ud leoarcă de la sanie şi taică-su se roagă de el să citească la abecedar... Trebuie ţinut mai din scurt copilul ăsta, îşi spuse. Taică-su, Tinel, e prea moale, prea concesiv, şi cum ea e mai toată ziua plecată...

— Da, da, e cel mai bine, răspunse automat, să mergem, dar vom înainta greu...

— Dă-mi mîna, ceru din întuneric, coborîm. E cel mai bun lucru.

Gearmotă îşi pipăi prin pufoaică ochelarii din buzunarul adînc, îşi potrivi cureaua de la rucsac şi întinse mîna. Mîna ei aştepta întinsă deja. Se simţi important. în decorul nevăzut, a cărui adversitate nu voia cu nici un chip să o accepte.

,...... ... . , .

. 7 '• - - •••*•*

l'O

Nu s-au oprit deioc, mai precis n-au încetat să înainteze, ţinîndu-se strîns, în timp ce păşeau orbeşte, ea cu un pas înainte, cu mina întinsă ca o antenă pentru a nu se lovi prea des de copaci, pentru a nu se încurca prea rău în tufele spinoase de păducel, unul sprijinin-du-se de celălalt, fără să se mai jeneze de gîfîiturî şi opinteli, de crizele de oboseală, sfîrşeală, neputinţă, trâ-gindu-se cu îndîrjire, cu singura dorinţă de a-şi simţi antrenate toate părţile corpului, permanent în tensiune, speriaţi cînd începeau a simţi frigul, mulţumiţi că s* înăbuşă de efort, că transpiră. După primele orc, au constatat că merg pe teren plat, întins, că nu mai există pantă, ci numai acel ritm perpetuu de copaci pe care îi ghiceau de-acum in beznă, păşind mai repede sau mai încet, de parcă treceau prin mijlocul unei trupe de ostaşi încremeniţi în aşteptare. Se obişnuiseră într-atît cu mersul în invizibil, încât îşi calculau mecanic etapele de înaintare liberă după grosimea fagilor atinşi cu mî-na. După un fag gros cit doi oameni, puteau face 10—12 paşi în linie dreaptă pînă să întîlnească un altul, dacă fagiil eră mai tînăr, cît trupul unui singur om, se aşteptau ca după 6—7 paşi să dea de următorul. Fagii subţiri erau şi mai deşi şi asta le spunea că se pot aştepta imediat la o aglomerare de tulpini ca nişte araci, la un pîlc de alun sau la un lanţ de tufişuri de lemn domnesc şi curpeni pe care trebuiau să-1 ocolească. In marşul lor fără oprire, în lupta cu tentaţia de a-şi trage pentru o clipă sufletul, au nimerit, după ce ocoliseră un zid încîlcit de alunişuri, scoarţa netedă, lucioasă ca un trup gol, al unui fag gigant, neobişnuit, fiindcă din trunchiul lui se desfăceau alţi trei fagi, aidoma unui grup statuar. Atunci, m timp ce pipăiau prin întuneric ciudata construcţie a naturii înconjurînd-o cu braţele, co-yjleşiţi de grandoare, au simţit pentru prima dată nevoia periculoasă de a se opri, de a se pune sub protecţia treimii de lemn. Dar imediat şi-au simţit slăbiciunea, căci sudoarea de pe faţă devenise rece, comportîndu-se ca o

peliculă de alcool mentolat. Au pornit mai departe, ca doi obsedaţi, ţinîndu-se Btrîns de mînă prin mănuşile cu un singur deget. Cînd au început să distingă fantomele filiforme ale copacilor şi marile aglomerări de fum ale tufişurilor au înţeles că se apropie zorile. Dar nu s-au oprit. Gerul atinsese punctul cel mai acut, o simţeau în ochii înlăcrimaţi, în pielea aproape amorţită a * bărbiei, în nările care se lipeau la fiecare respiraţie. Merseseră multe ceasuri fără să-şi vorbească, întărindu-şi convingerea că singurul lucru valabil pentru ei este să nu obosească, să nu se gîndească la nimic, să împrumute ţinuta oarbă şi crîncenă a locuitorilor pădurii, să se comporte ca două sălbăticiuni în luptă pentru viaţă. Dimineaţa, fumurie mai întîi, lăptoasă apoi, în fine aburoasă de ger, îi găsi încordaţi, năduşiţi, goliţi de gînduri. Habar nu aveau unde se află, erau din nou într-o poiană mică, mărginită de tufişuri roşietice de sîn-ger, din care se sumeţeau zbîrciţi puieţii negri de rădăcina fagului. Primul vorbi Gearmotă, dar cuvintele îi ieşeau atît de greu printre buzele paralizate de frig, în-cît femeia îşi lipi capul de pieptul lui pentru a-1 auzi.

— N-ar fi trebuit să mergem numai pe teren orizontal... înseamnă că am ieşit pe masiv...

Renunţă să mai vorbească, efortul era dureros şi arăta cît se decimase fizic. Rămaseră în loc cîteva clipe şi se priviră întrebători. '

— .Avem chibrituri, se chinui la rîndul ei să comunice femeia, putem aprinde un foc.

De astă dată el fu aceLa care se conformă mecanic şi porni imediat să adune vreascuri, vîrfuri uscate ieşind din zăpadă, apoi crengi tot mai mari pe care sfîrşi prin a le rupe direct din arbori. în mişcări dovedea aceeaşi febrilitate ca şi la mers, puterile nu-1 părăsiseră şi asta îi dădea un imbold ce ţinea de starea limită a simţului de conservare. Totuşi era conştient ca şi în seara precedentă cînd dăduse semnalul de plecare, că o pauză mai lungă poate fi sinonimă cu un mare pericol. Tînăra femeie începu să cureţe cu piciorul o porţiune rotundă de teren, înlăturînd zăpada pînă Ia stratul de frunze. Miş-

cările ei se resirațeau de aceeași nervozitate. Tot ea desfăcu rucsacul de urgență de unde scoase punga cu chibriturile...
— Ne trebuie o hîrtic, se forță ea să rostească răspicat cuvintele, nu putem irosi bețele de chibrit. Dar era clar că nu aveau nici o bucată de hîrtie pentru a-prins focul... Doar actele de identitate... Gearmotă știa că mai are în portofel legitimația de serviciu și adresa de la minister... Să încercăm cu brîncă, adăugă fosta tehniciană silvică și văzînd că inspectorul se uită nedumerit, o porni repede spre primul fag ce se contura în spatele desișului. Gearmotă o urmă prompt.
—- Aha, pricepu el și începu să curețe cu latul mănușii lichenii uscați de pe tulpina pătată gri-alb a copacului. Făcură cîteva drumuri pînă adunară un pumn de vegetație uscată, ca un talaș fin, suficient pentru a aprinde primele uscături. El nu se simți însă capabil de un gest atît de complicat, cum ar fi deschiderea unei cutii de chibrituri și alegerea unui bețișor cu degetele pe jumătate înțepenite. Femeia se grăbi să aprindă ea focul. Rată primul băț, dar imediat după aceea, flacăra, plecată din grămăjoara de brîncă, făcu să pocnească primele rămurele uscate și se transformă într-un foc lacom, de necrezut pentru ochii obosiți ai celor doi. Acum iși dădură seama cit e de mică poiana lor în mijlocul pădurii înalte, împietrite din jur. Iar focul le mai arăta că lumina zilei este aici ceva cu totul diferit, o stare gelatinoasă, impură a aerului, care se depărtează cu zgîrcenie de conturul neliniștit al flăcărilor. Focul nu încălzea sau, însemna prea puțin după goana năprasnică prin pădure, goană care nu avusese durată, ci doar punct de pornire. Deodată simțiră că focul acesta le readuce facultatea de a putea cugeta asupra stării lor... Ce se întîmplase cu ei, cum de ajunseseră aici, în pericol de a muri de frig în mod degradant și prostesc ?... Fără să-și spună nimic, porniră în același timp să caute lemne, aruncînd apoi în foc cu prudență fiecare putregai, fiecare vreasc, căutînd să nu fie umed, să nu înăbușe flăcările, stivuind alături alte și alte rezerve. Acum făceau tot mai mulți pași, depărtîndu-se de poiană, ru-pînd puieți, ramuri verzi, întoreîndu-se cu brațul plin,

preocupați ca stiva să crească, nici ei nu știau cit. Nu mai era așa frig, gerul se muiase dintr-odată, tălpile lăsau urme bine conturate... Privită de sus poiana părea a găzdui un furnicar de oameni...
— Ar trebui sa ne facem o colibă mare de zăpadă, spuse încet dar răspicat femeia, încereînd să-și în-frîngă rigiditatea buzelor și obrajilor. Am eu cuțit de tăiat zăpada.
— Nu coliba, mai întâi să ne încălzim bine, să mai facem două focuri, între ele trebuie .să fie cald, se chinui la rîndu-i Gearmotă să rostească normal. Se apuca de unul singur să dea zăpada la o parte cu latul cizmei in două locuri, trecînd repede de la unul la altul. Femeia continua să depoziteze crengi și tulpini pentru foc. La un moment dat se depărta mai mult și el se temu să nu se fi rătăcit. Strigă : Daniela !
— Sînt aici, răspunse ea din depărtare, fii fără grijă, nu mă pierd. După ce se întoarse cu o buturugă mică de putregai și o zvîrli peste grămada înaltă deja cît statura ei, oftă... Nu mai pot, vedem mai tîrziu dacă mai e nevoie, acum vreau să mă încălzesc... Focurile bine alimentate trozneaxi din cauza ramurilor verzi și a crengilor ude, dar ardeau înviorător, închipuind un triunghi cu laturile egale. Stăteau în mijloc, tropotind' în curentul de aer cald, simțind din cînd în cînd dogoarea unuia sau altuia din focuri, după cum flăcările ' nimereau o cantitate mai mare de lemn uscat. Se simțeau apropiați, familiarizați, erau sufocați însă de sU tufiția limită, nu îndrăzneau să gîndească dincolo de poiana mică, unde, deocamdată, începuse să le fie bine.
— Lăsăm unul din focuri să ardă pînă la capăt. Ou-rățâm locul și acolo ridicăm coliba, spuse el, în timp ce-și scotea mănușile. începu să-și strîngă și sănși destindă palmele, repede, ca o gimnastică medicală, apoi își mișca de cîteva ori brațele. Lîngă el, tînăra femeie continua să tropotească, privindu-1, cu aceeași uimire imprimată în trăsăturile adîncite ale feței, paJide de efori si nesomn.
— Aș vrea să dorm și să-mi fie cald ca acum, spuse , ea cu glas împăcat, liniștitor. Oricum, trebuie să ne o-rîihnim. eu nu mai pot.

Gearmotă simți pe moment o energie neașteptată, o forța necunoscuă imputsionîndu-i mișcările, vechea dorință a bărbatului de a proteja femeia de lîngă el. începu să tragă mai spre margine crengile în focul cel mai apropiat de pădure pentru a obține o suprafață cit mai întinsă, uscată, fără zăpadă. Aruncă alte vreascuri care troznîră de umezeală, în timp ce femeia ațîța cu mișcări mai puțin iuți celelalte două foouri. Dogoarea flăcărilor și a jarului, mișcarea fizică, perspectiva zilei care începuse le readuse ceva din tonusul pierdut, dar și o vagă moleșeală. Nu se simțeau încă obosiți, deși ar fi trebuit să fie sfîrșiți. Gearmotă se învîrti nervos în jurul suprafeței arzînde, așteptînd ca focul să se stingă cu încetul lăsînd locul negru, fumegînd, viitoarea podea a colibei de zăpadă.
— Cuțitul, ceru el autoritar.
Femeia se repezi la sacoșa de umăr, abandonată lîngă rucsacul de urgență și scoase un soi de baionetă cu teacă... Foarte bun, aprecie Gearmotă, dar se gîndi că zăpada nu e suficient de moale pentru a tăia din ea bucăți mari ca niște cărămizi, capabile să se lipească una de alta... Dacă nu fac aderență, spuse el preocupat, nu iese bolta... Nici lui nu-i venea să creadă că este în stare de atîta inițiativă, că tînăra femeie se comportă atît de docil, că are tot timpul

încredere în el... Tăie un calup de zăpadă cu oarecare greutate, stratul de la bază era puţin îngheţat, dar asta era un avantaj, fiindcă susţinea celălalt strat, mai afinat, de deasupra, îl luă şi-1 aşeză pe zăpada din marginea focului, piatra de temelie a colibei, după care trase cu cuţitul conturul bazei, o elipsă destul de mare. Femeia nu întrebă nimic, ea se preocupa în continuare de foc. Grămada cu vreascuri de rezervă începuse să scadă şi atunci porni din nou după altele, intorcîndu-se cu braţul plin, harnică, uitînd iarăşi de oboseală... Desigur câ ai ei au aflat de absurda întîmplare şi sînt îngrijoraţi... Oare ce spune Tinel. soţul ei, acum ? Blond, spălăcit, cu ochii albastru diluaţi, faţa lui fără pigmenţi exprima întotdeauna o bunătate de nezdruncinat, o înţelegere naturală pentru orice fapt neplăcut sau ieşit din cadrele unei anumite discipline. Tocmai se instalase ca secretara

dactilografă, cînd el venise cu timiditate să se intereseze de procurarea unui permis de pescuit. îi explicase că este învăţător şi că după-amiezile se plictisea, clar câ voia să stea liniştit pe malul apei cu undiţa-n mînă să nu se trezească întrebat inopinat „dumneavoastră cu ce drept pescuiţi ?" 1-a completat permisul, iar după o lună s-a măritat cu el, acceptîndu-i invitaţia la un pescuit de lin pe canal... Se înţelegeau bine, deşi nu prea se dovedea un om cu autoritate, aproape că nu avea idei. pentru orice lucru îi cerea sfatul sau o ruga pe ea să se ocupe ori să ia iniţiativa. E sigur că la urechile lui ajunseseră multe zvonuri legate de viaţa ei, multe sfa-•. turi „prieteneşti", dar precis le-a răspuns cu un zhn-bet dezarmant. Din cau^a copiilor s-au născut anumite neînţelegeri totuşi, ei nu-i mai convenea în acest caz bunătatea şi spiritul lui atoateiertător. Şi asta, fiindcă nu era capabil să facă observaţie, să pedepsească, şi Nini, băiatul cel mare, din clasa I, trebuia ţinut din scurt, ^.controlat. De la o vreme venea cu două ceasuri mai tîrziu de la şcoală şi avea o privire ascunsă. L-ai întrebat ce-a făcut azi, dacă a luat vreo notă, de ce a ^întîrziat .? îşi soma între patru ochi soţul. El o privea zîmbitor şi schimba vorba. Ne facem amîndoi lecţiile, ,îi răspundea, tu mănîncă mai bine, eşti obosită, se vede ,după ochi. N-avea nici un chef că mănînce, se întindea .pe canapeaua din sufragerie, unde era mai cald şi se gîndea... Fetiţa, de 4 ani, stătea mai mult la părinţii lui, la ţară... Cum se comportă el acum, ce face, cum a reacţionat auzind că nu s-a întors şi că s-a rătăcit cu inspectorul în pădure ?... I-ar fi plăcut să ştie că Tinel s-a enervat, apoi s-a alarmat şi, în fruntea unui grup de prieteni bine echipaţi, a pornit pe urmele lor. Că înainte de asta a făcut scandal şi la Asociaţie... Dar precis că stă cuminte acasă, îi citeşte basme lui Nini şi dă din cînd în cînd telefoane la sediu, cu glas timid, să nu deranjeze, a apărut soţia ?... Nu, n-are la ce să se aştepte din partea lui, tot George e cel care a organizat căutarea lor şi bate cu vînâtorii — cîţi o fi putut strînge azi, cînd deja e luni, zi lucrătoare — pădurea de la un capăt la altul... Dar oare se mai află ei doi pe masiv?

Nu cumva în timpul nopţii au trecut dincolo, în cealaltă pădure de pe platoul vast al Văvălugilor ? Bîjbîind în întuneric nu şi-au dat seama cînd au trecut drumul şi au intrat pe nesimţite într-o zonă unde nu-i va căuta nimeni niciodată... Se abţinu să-i mărturisească lui Gear-motă temerile ei, prezumţia că se aflau într-o situaţie mult mai grea decît ar fi bănuit... îl privi la fel de curioasă şi intrigată ca la început. Călca fără să-şi întindă genunchii, de unde senzaţia că la fiecare pas era gata să cadă în brînci, amintind o pasăre de baltă în poziţia de odihnă într-un picior. Şi totu i, aşa cum se agita preocupat, tăind zăpada în cuburi şi paralelipipedice, potri-vindu-le într-un semicerc strîns, repede şi cu spor, nu era caraghios şi nici deplasat. Voia să facă un iglu, cu eschimoşii, în care ei să se odihnească, să doarmă, desigur, pe crengi uscate, dar înconjuraţi de zăpadă şi de gheaţă... Nu le va fi şi mai frig? Cum vor sta unul lîn-gă altul? Daniela Mărginean continua să adune crengi uscate, dar şi ramuri verzi, tufe întregi de poroambe şi lăstari de fag, avînd grijă şi de focurile ce începuseră să-şi facă simţite jarul... A avut o idee bună să ridice coliba chiar pe locul unde fusese focul, îşi spuse, locul va fi uscat, acum mai răspîndeşte puţin fum şi oarecare dogoare, ceea ce va face să se topească superficial zăpada din interiorul igluului, întărind pereţii... Gearmotă decupa cărămizile la rînd, într-un front lung de lucru cu toată seriozitatea, scoţînd felie după felie şi lăsînd frunzişul îngheţat la vedere, ridicînd pereţii colibei după un plan ce ar fi trezit, în alte împrejurări, admiraţia unei grădiniţe de copii. Făcu o inspecţie în interior să se convingă dacă zidul de zăpadă e rezistent, după care începu, de la înălţimea umerilor, să aşeze cărămizile albe cil cîţiva centimetri mai înăuntru, bine sudate una de aîta, pornind de fapt să construiască bolta aşa cum făceau pietrarii din vechime cînd zideau tavanul de piatră. Podeaua de foc fumega tot mai puţin, înmuind totuşi peretele curbat... Era un tip friguros Gearmotă, mereu îi îngheţau mîinile iarna şi, oricît de groase ar fi fost mănuşile, prefera să-şi ţină mîinile în buzunar. Nu-i venea să creadă că mersese o noapte întreagă fără să-i degere un deget, deşi,

dacă se gîndea bine, se mi.şcase atît de niuit punindu-^s întreg corpul în priză, încit era normal sâ-şi uite de mîini. Nici acum nu-şi simţea degetele, totuşi, cel mare, fiind izolat, îl durea, de aceea îl scoase şi-1 alătură celorlalte, mai calde, degetul pleoştit ai mănuşii semă-nînd acum cu o ureche bleaga de iepure. Ce-ar zice nevasta lui dacă l-ar vedea construind un iglu ? Că a dat în mintea copiilor, desigur, Ea n-ar fi ajuns să trăiască niciodată o asemenea situaţie. Cu greu acceptase într-o iarnă să viziteze împreună valea închisă de la Pietrele lui Solomon, un loc ciudat ţi

grandios, apăsător prin aerul de început de lume, dar, după ce fumase pe jumătate o ţigară proastă, strigase bătînd nervoasă din picior, să mă scoţi imediat din văgăuna asta scîrboasă. De atunci nu mai făcuseră niciodată o excursie împreună...
8
— Aşa e lemnul de carpen, cînd arde, lasă o mîzgâ roşietică... Atmosfera părea ireală, căci fumul greoi, sîn-geriu din cînd în cînd, plutea o vreme în jurul focului mic şi numai cînd flacăra devenea mai vie, devorînd şi alte esenţe, destrăma pîcla valpurgică, proiectînd-o prin orificiul de sus. Gearmotă făcuse un iglu în toată puterea cuvîntului, închis din toate părţile, cu o străpungere în tavan pentru fum şi alte două într-o latură, pentru curent şi aerisire. Stăteau pe un pat gros de crengi fine şi frunze uscate, şi, odată focul aprins înăuntru, aerul se încălzise... E într-adevăr grozav, adăugă ea, nu mi-am închipuit că poate fi atît de bine aici, nu-mi vine să mă mişc, în clipa asta aş vrea să fie mereu aşa...
— îţi dai seama, spuse destins Gearmotă, cum arată pe dinafară coliba ?
— Ca o căciulă din care iese fum. Cei care ar da peste noi ar rămîne interzişi-----
62
" — Treaba lor, respiră el odată adînc, deocamdată ms înăbuş de căldură între zidurile astea... Permiteţi, doamnă, sâ-mi scot şuba ?... Rămase în pulovărul închis pe gît. după care aşeză scurta între ei, ca un semn de bu-nâcuviinţă şi distanţă firească. De fapt stăteau amîndoi cu genunchii, strînşi la gură, privind cu nesaţ focul ce mistuia molcom tulpinele verzi, aproape de ieşirea astupată pe dinăuntru... Cînd Gearmotă decretase, putem intra, ea văzuse o mică scobitură pe unde urmau să pătrundă de-a buşilea ,şi luă o atitudine reţinută. A intrai ei întîi în patru labe, a strigat-o, după care a venit şi ea, tîrîndu-se pe burtă de teamă să nu dărîme construcţia din fulgi de zăpadă. Era destul de întuneric înăuntru. S-a făcut mai multă lumină numai după ce el a străpuns tavanul şi peretele, decupînd zăpada cu cuţitul, după care, cu cărămizi pufoase, special depozitate, a astupat intrarea. Din clipa aceea interiorul a începui să se încălzească, să capete intimitatea unei camere de locuit. Focul a desăvîrşit atmosfera... Au mâncat o conservă, siujindu-se de două surcele bine fasonate cu cuţitul, apoi celelalte provizii, dar numai pe jumătate, spu~ rundu-şi că mai au nevoie doar de o masă până vor scăpa din pădure.
—' Stăm pînâ pe la 11, spuse el, apoi plecăm în pas rapid şi pînă seara nu se poate să nu dăm de cineva... Nu sîntem nici în junglă, nici pe Amazon, n-am mai auzit să se rătăcească cineva cu zilele şi să-şi construiască un asemenea adăpost. Oricum, ziua e altceva...
Femeia simţi cum i se închid ochii, că frazele cehii de aiâturi nu mai au logică, că ea doarme deja de mult timp... Gearmotă rămase de veghe, ridicând capul în briza ce se strecura prin cele două orifirii din perete, o adiere ozonată, ca de ventilator, şi ajunse la concluzia că e bine să nu se gîndească la nimic... Lângă el, cu capul pe scurta pliată, tînăra femeie dormea cu genunchii strînşi, din teama instinctivă de a nu atinge jarul cu cizmele. Căciula îi alunecase pe spate, lăsând la iveală două şuviţe de pâr cărămizii, năclăite de transpiraţie si lobul urechii cu un cercel sferic, sidefiu. în penumbră nu i se distingeau bine trăsăturile feţei, de aceea im-
63
presia era că nu respiră... Inspectorul simţi că trăieşte cu adevărat pentru a doua oară în viaţă, după lunile, petrecute în pădurea Letea, dar altfel. Atunci nu fusese conştient de această senzaţie. Nu o trăise simultan cu timpul care se scurgea destul de încet, senzaţia venise retroactiv, ca un fel de atitudine pătrunsă de nostalgie. Acum impresia de prea plin, de mulţumire activă îl invada, ca o agresiune, căreia trebuia să-i răspundă la tot pasul cu un gest, cu o faptă, dacă nu cu o idee nouă, nemaiîncercată... Pereţii colibei păreau de cristal, fiindcă zăpada se transformase într-un strat subţire de gheaţă, pe care, cînd şi cînd, fişiile de fum roşietic se proiectau ca pe un ecran... Nu mai trăise o asemenea situaţie, nu-şi imaginase că oamenii, în drumurile lor peste întinderile îngheţate ,sau pe vîrfurile ostile de munte trăiesc în mod curent asemenea situaţii şi că tocmai 1asta îi atrage, ca un viciu, ducîndu-i la glorie sau la •moarte... Femeia dormea împietrită, cu palma sub tîm-'plă, cu capul spre el, realitate neliniştitoare pe drumul vieţii lui, atît de clar şi de liniar pînă atunci... Flăcările roşii abia mai pîlpîiau, fumul înfăşurîndu-se cuminte 'pe fuiorul ce se strecura prin tavan. Era cald, atît de 'cald, încît simţi nevoia să-şi scoată cizmele, dar abia cînd se îndreptă mai bine de spate şi întinse mîna spre ele, corpul său realiză din toate încheieturile şi termina-lurile starea absolută de sfîrşealâ. Se lăsă pe o parte, cu genunchii strînşi, cu capul pe un colţ al mesadei şi adormi...
— Hei, trebuie să te scoli, ştii cît e ceasul ?
Gearmotă simţi că cineva îl scutură puternic de umăr, se trezi imediat dar nu făcu nici o mişcare, fiindcă starea în care se găsea, de letargie epuizantă, îi făcea plăcere, exact ca o baie fierbinte după un drum
64
nesfîrşit prin ploaie şi lapoviţă... Hei, e foarte tîrziu, şopti îngrijorată Daniela, hai, te rog, scoală-te, eu sînt de vină, am dormit atît şi uite, este deja după amiază, nu cred că mai avem timp să ajungem undeva... Inspectorul se răsfăţa, ştiind că în acele momente soţia nu-i va spune, treaba ta, nu mai găseşti nimic pe piaţă, doar n-ai vrea să colind eu magazinele... Şi-i mai făcea plăcere un anume lucru. Ştia că tînăra femeie de lîngă ci ar fi vrut să i se adreseze mai

familiar, pe numele mic. Dormise alături, în aerul călduţ, umed, puţin îm-bîcsit de fum, îl descoperise cu fruntea la cîţiva centimetri de fruntea ei, se va fi dezmeticit speriată din starea de buimăceală, desigur, acasă are un somn normai, de fiinţă care vine de la muncă, .preocupată de casă şi de copii şi cînd îşi trezeşte soţul dimineaţa îi vorbeşte frumos, calin, fără reproşuri, cel mult cu puţină preocupare de teama posibilei întîrzieri la micul dejun sau la serviciu... De aceea, Gearmotă, se încăpăţînă să ră-mînă nemişcat, cu capul pe palma stîngă... Totuşi, fără să vrea, fără să-şi închipuie o replică, spuse ironic :
— Să zicem că e duminică...
— Uf, te-ai sculat şi faci pe ursuzul, domnuîe inspector... Visai ceva frumos, precis, spuse Daniela după ce s-a întins la loc, pe duşumeaua de crengi bătătorite, cu capul pe mîini, întors spre el.
— Cam aşa, bolborosi repede Gearmotă, aici e şi locul să visezi frumos.
— De ce, ai dormit cu mine, a fost cald, nimeni nu s-a descurcat mai bine ca noi, deşi în asemenea situaţie... Nu mai sînt atît de speriata, fiindcă ştiu că poţi face oricînd un adăpost... dar ştii cît e ceasul?
— Cît ?
— Două.
— înseamnă că se va întuneca repede. Foarte bine, mincăm pentru seară şi dormim mai departe aici... In sfârşit, se ridică în capul oaselor, deşirat, cu pieptul îngust, umerii ieşiţi înafară, ca două pernuţe tari, ascunse de un croitor demodat. Avea ochii duşi în fundul capului, ca oamenii care poartă îndelung ochelari şi după somn realizează o stare tulbure de adaptare.
— Nu te doare puţin capul? i:- v ; ;. ..-.>..-s>-
coala 5 c-da 142 65
— Ba parcă, scutură el din coama scurtă, dezordonată, un ceai ar fi mai bun... Ce zici de un ceai ?
Ea se întoarse cu faţa în sus şi zîmbi.
— Aş vrea...
Gearmotă învîrti de cîteva ori cu precauţie capu) în jurul osului cervical pînă cînd încheieturile troz-niră. Se ridică în picioare, amintind din nou pasărea de baltă pîndind nemişcată în stufăriş.
— Nu ştiu din ce am putea face ceaiul... Avem cutia goală de conserve, observă el.
— Iarna ?...
— Da, iarna, trebuie să existe o coajă de arbore, o rădăcină, ceva...
— Contra diareii, din crenguţe de moşmon.
— Ce e ăsta ? n-am .auzit.
— O tufă. Vara face fructe mici, negre, acrişoare. N-ai ştiut, dar azi dimineaţă cînd am făcut prima dată focul am înteţit flacăra cu moşmon uscat.
Pe Gearmotă îl luă o clipă cu frig amintindu-şi de situaţia lor cu cîteva ceasuri mai devreme, cînd se mişcau cu disperare şi crispare numai pentru a se încălzi. Luă cuţitul baionetă şi începu să decupeze adine dopul mare de zăpadă cu care astupase intrarea. îl împinse afară. O răcoare tare, oxigenată şi pătrunzătoare, năvăli odată cu lumina zilei. Femeia puse mîna la ochi, clipă cînd îşi dădu seama că trebuie să iasă. să facăf mişcare, să se spele pe faţă cu zăpadă... în acest timp el se strecură deja în poiana răvăşită, pe jumătate lipsită de zăpada care slujise drept material de construcţie... Veni şi ea alături, mică, în capul gol, cu părul ciufulit de culoarea frunzelor uscate, aşteptînd ca el să spună ceva. Statură aşa cîtva timp, bucurîndu-se fiecare în adîncul lui de starea în care se găseşte, de faptul că, în ciuda imprudenţei de a fi plecat împreună după urme. aveau într-un fel conştiinţa împăcată. Nu Ie trecuse nici o clipă prin cap să se rătăcească voit, să facă un lucru rău şi urît... O, doamne, ce aş fi făcut dacă m-aş fi rătăcit cu Tinel ? se gîndi fără voia ei tînăra femeie... Cred că o lăsam să înţepenească de frig şi degeram şi eu de enervare, se gîndi Gearmotă în acelaşi timp... Oricum nu mi-ar fi trecut prin cap să fac un iglu, amintindu-mi
66
de pozele cu eschimoşi... Şi chiar dară l-aş fi făcut^ nu accepta să intre în el... hrife"
— La ce te gîndeşti ? întrebă ea. '"
— La nimic. Ar fi mai bine să spălăm cutia de conserve, să aprindem focul afară şi să facem două ceaiuri de, cum îi spune ?!...
— Moşmon, uite aici crenguţe rămase de azi-dimi-neaţă...
Impresia lor despre timpul de afară era falsă. Nu mai era frig, cerul se înseninase complet, zăpada pe arbori se topise, cea de la picioare se înmuiase şi stratul gros de frunze mustea. Dacă presiunea nu ar fi fost ridicată, iar ei doi nu ar fi ieşit din aerul lînced, moleşitor, făcînd abstracţie că se aflau în luna februarie, totul în jur ar fi vorbit de primăvară. Pentru întîia oară se auzi o pasăre, ca un fel de ţiuit întrebător, urmat de două note joase, cărora le răspunseră departe alte două note scurte. Sunetele acestea îşi aveau rolul lor tonifiant, fiindcă erau produse de o fiinţă vie şi ei aşteptau cu aceeaşi nerăbdare un semn de viaţă salvator...
Ceaiul băut cu precauţie, încetul cu încetul, după ce cutia de tinichea fusese răcită în zăpadă, avea un gust de gudron

combinat cu mucegai, ceea ce li se păru totuşi atrăgător pentru motivul că nu era doar apă de ploaie fiartă.
— Mai facem unul ? întrebă Gearmotă cu o mină dezgustată, de paradă, în timp ce îndesa un bulgăre de zăpadă în cutia de pe jar...
Femeia nu răspunse. Privea ţintă la jarul negru, spuzit cu cenuşă, pe care sfîrîia deja cutia cu capacul răsucit în formă de cilindru în jurul unui băţ lung... Din nou se auzi ţiuitul întrebător al păsării, urmat de cele două note joase. Din depărtare veni şi răspunsul. Apoi dialogul se instala ritmic, captînd atenţia celor doi, in-stalîndu-se în gîndurile lor...
__Ar trebui să punem în ceai şi ni-te coajă de
arţar, în loc de zahăr, spuse femeia, după ce gustă, asi-gu'rîndu-se că marginea de tinichea nu mai frige. S-ar putea să fie dulce. 54* .W:r:«>- < >. '■"*'
/
67
— - De ce erezi ? întrebă Gearmotă pentru prima dată bimţind că foloseşte cuvintele gratuit, ca într-o dorinţă de conversaţie.
— Cînd eram mică, toţi copiii din sat mergeam primăvara să dăm cep la arţari în pădure. Pînă a doua zi se strîngea la fiecare tulpină o jumătate de cănită cu zeamă dulce... Mama o fierbea pînă rămînea un sirop gros ca mierea... Acum e iarnă, nu se scurge zeama, dar coaja trebuie să fie dulce. încercăm ?
— Da, dar eu nu cunosc arţarul după tulpină...
— Dă-mi mie cuţitul, spuse simplu Daniela, îl recunosc, e pistruiat ca o bibilică, numai că e galben-ce-nuşiu....
— Nu te las singură, merg si eu...
— Eşti caraghios, se vede de aici...
— Care e ?
— Nu ţi-1 arăt, vreau să fiu şi eu cu ceva folositoare, lasă-mă să tai singură coaja.
Gearmotă îi dădu cuţitul, apoi începu să rupă din apropiere crengi mari de carpen pentru foc. Ar fi vrut să-i spună că i-a fost şi aşa de folos, avînd încredere în el, ca într-un om obişnuit, temător şi nerăbdător în acelaşi timp, curios şi timid ca un adolescent, simţea că ceva febril îi impulsionează din nou mişcările. Ştia că ▼or adormi din nou împreună, în igluul lor absurd, dar cu o altă stare decît cea din zori, fiindcă petrecuseră o' după-amiază, cu conştiinţa că poiana lor, plescăind sub picioare, era tot atît de ruptă de lume precum insula lui Robinson. Se apucă să strîngă crenguţe de alun şi scumpie pentru podeaua lor, dar şi pentru focul mic ce trebuia să încălzească interiorul. Văzu cu îngrijorare că igluul se lăsase puţin pe o parte, din cauza căldurii, dar simţi că temperatura nu va creşte mai mult de atît, pa-tru-cinci grade peste zero şi se linişti... Intră tîrîş înăuntru, mări orificiile de aerisire, ieşi apoi afară şi făcu din zăpadă mai uscată alte cărămizi pentru astupat intrarea.
— Am găsit coajă mustind de suc, strigă Daniela încîntată, ceaiul va fi dulce, am încercat-o eu... Îşi dădu; jos hanoracul gros cu blana uriaşă de urs, rămînînd într-un pulover negru cu modele rombice, roşii şi albe,
68
din care ieşea c©chet gulerul imaculat al unei bluze-că-măşi... Instinctiv, Gearmotâ căută din ochi locul unde femeia îşi pusese hainele, le descoperi agăţate de un ciot ia marginea poienii. Era maximum de distanţă pînă unde putea distinge cu earecare claritate obiectele şi îşi spuse că în călătoria pe care o vor face mîine, pe timpul zilei, va trebui să-si pună ochelarii. Se trezi cu-legîndu-i hainele şi aducîndu-le pe grămada de crengi de lingă fee, într-un gest de grijă şi protecţie, care o făcu pe tînăra femeie să se oprească în loc, într-o mînă cu bucăţile mici de scoarţă, în cealaltă cu cuţitul încă umed.
— Mulţumesc, spuse, se vede că eşti un soţ bun.
Gearmotă continuă să-şi facă de lucru prin preajma poienii adunînd ce găsea, fie umed, fie zbicit, bun de pus pe foc, sau pe salteaua lor din iglu, care trebuia să-i primească uscată şi mai ales fără noduri şi şanţuri. Poiana intră în umbră şi în cîteva minute zăpada prinse pojghiţă de gheaţă. Fiecare pas soîrţîia acum, făcînd crusta să crape şi să pocnească. Se lăsa cu răsuflarea tăiată, noaptea... ■
10
— Şi a mers ?
— A mers, fiindcă nu mai venise la noi de 10 ani, de cînd părinţii se căsătoriseră, iar eu îi făcusem o impresie frumoasă, nu m-am mişcat de pe scaun şi bunica tot timpul mă urmărea din ochi oriunde se ducea prin casă şi mă întreba : dar tu, copilule, nu vrei să te joci, să alergi, prin curte să te dai cu sania, cu copiii ? Nu, mulţumesc, cred că i-am răspuns, este aşa de bine aici la tine, totul este aşa de curat, îneît îmi place să mă uit. Dar la voi nu este curat ? m-a iscodit ea, gîndin-du-se probabil că mama, pe care n-o suferise fiindcă voia ca tata să ia tot o licenţiată, este vreo neglijentă,
69
vreo tîlă, cum îi plăcea să spună. O, nu, i-am răspuns, eu am venit în vizită şi mama m-a învăţat că într-o cas.i străină trebuie să te porţi cuviincios, să nu mişti pi-cioarele sub masă şi să aştepţi să ţi se spună ce să faci. Cînd i-am spus

cum am venit cu autobuzul, că acesta s-a împotmolit în nămeţi şi că restul drumului, vreo şapte kilometri, i-am făcut singură prin zăpadă, m-a îmbrăţişat şi a zis, uite mă îmbrac acum şi mergem, trebuie să găsim un autobuz, dacă nu, vorbesc cu un vecin să ne repeadă cu sania. Satul unde locuiau ai mei era la 20 de kilometri, tata profesor de limba română şi mama funcţionară la consiliu. Acolo s-au cunoscut şi s-au luat. Bunica n-a vrut să audă de însurătoare şi nici pe mama n-a vrut să o cunoască. Aşa că-ţi închipui în ce împrejurări venisem la ea. în urma unei scrisori, de fapt, în care bunica îl întreba pe tata dacă nu cumva ştie ceva de actul de concesiune pentru locul de veci de la oraş. Era un pretext, fiindcă se trezise singură după atîţia ani şi văzuse că viaţa merge înainte şi fără voia ei. Am mers cu o sanie cu un cal, eu n-aveam loc ţi stăteam în picioare pe o scîndură, la spate, zăpada era tare, foarte înaltă, nu se cunoşteau fîntînile, doar cumpenele, calul ghicea drumul şi, la un moment dat, s-a oprit, n-a vrut să mai meargă. L-a bătut omul acela, 1-a înjurat, noi ne-am dat jos, dar el n-a vrut să se urnească. Atunci am văzut un stîlp de telegraf din lemn proptit de un altul şi mi-am adus aminte că acolo se împotmolise autobuzul... Spune-mi, te plictisesc ?...

— Nu, nu, te rog, îmi place cum povesteşti.

— Eu am trecut în faţa calului şi am început să rîcîi zăpada cu tocul ghetei. Am dat de o suprafaţă de tablă. Parcă o văd, de culoare gri. Sub noi era autobuzul înzăpezit. Cînd a văzut tabla, calul s-a smucit într-o parte, s-a ridicat în două picioare şi a răsturnat sania N-am înţeles de ce s-a speriat. Vecinul nostru s-a dezbrăcat de şubă, i-a pus-o calului în cap, a întors sania, a mers aşa cu calul de dîrlogi cîţiva paşi şi a făcut un ocol pe cîmp, după care a ieşit la drum. Cînd am ajuns în sat, bunica era foarte încîntată de aventură şi s-a pupat cu mama. A iubit-o mult după aceea şi cînd îşi aducea aminte de cei zece ani de tăcere plîngea şi

spunea, ce proastă am fost că m-am luat după unul şi după altul. La un an însă după împăcare, mama a murit într-un accident, e o poveste tare nenorocită şi eu m-am mutat la bunica, fiindcă tata se schimbase din-tr-odată foarte mult... Spune-mi chiar nu te plictisesc ? Gearmotă asculta între vis şi veghe, cuprins de o stare pe care o mai trăise cîndva în copilărie, cînd, izolat de ceilalţi, fiindcă era lungan şi prea răutăcios cu fetele se îndrăgostise de o fată mai mare ca el cu 10 ani. El avea 6 ani şi ea 16. într-o seară, fata a venit la ai lui şi i-a rugat să-1 lase pe Bărzoi, aşa era poreclit, să doarmă cu ea, fiindcă îi era urît singură, părinţii plecaseră în Dobrogea să cumpere un porc. Au dormit în acelaşi pat, unul lîngă altul, ea nu s-a sfiit deloc să se mişte prin cameră în cămaşa subţire de noapte în care tresăreau, ca două fiinţe vii, separate sînii mici. A adormit greu, după ce s-a visat, treaz fiind, strîns în braţe, sărutat lung pe buze de cea care adormise repede, sforăind uşor şi indiferent. După aceea, a urmărit-o zi de zi, în toate drumurile ei, era vînzătoare la librăria din sat, mereu în aceeaşi fustă roşie şi cu aceiaşi pantofi, dacă nu cumva se întîlneşte cu un băiat sau îi face vreunul curte. A fost satisfăcut auzind de la maică-sa că Lenuţa e tare săracă şi de-asta nu se uită nimeni Ia ea, dar a simţit un şoc, care 1-a făcut să zacă mult timp la pat cu temperatură, cînd a aflat că Lenuţa are demult un prieten, în armată, la tancuri. Cînd s-a măritat a plîns cu capul în pernă şi n-a ieşit două zile din casă... Dar tot nu s-a abţinut să n-o vadă şi peste o săptămînă şi-a făcut drum pe la librărie să cumpere un caiet de matematică, era deja clasa I şi s-a mirat că pe faţa ei nu vede nici o schimbare, se aştepta ca Lenuţa să privească altfel acum, strivitor, să arate mai plină, să se mişte mai energic, să-i vorbească dispreţuitor... Ea era în aceeaşi fustă roşie şi parcă mai trasă la faţă. A revăzut-o peste 15 ani, cînd s-a întors în sat, în ultimul an de facultate şi n-a mai recunoscut-o... Avea părul aproape alb, bărbia îi ieşise în afară, linia gurii se dusese mult înspre urechi şi ochii nu mai aveau strălucirea pătrunzătoare de antracit, deveniseră maronii şi

spălăciţi ca o pînză de cort... Nu mă mai cunoşti ? a întrebat-o el, sînt Victor, Bărzoi, ne jucam amîndoi cînd eram mic... Da, da, aţi crescut, a remarcat ea ridicîndu-se respectuoasă, lucra la C.A.P., la birouri, semănaţi mult cu cei de atunci, aveţi aceleaşi trăsături şi vorbiţi la fel de serios... Eraţi mic şi nu v-am văzut niciodată rîzînd... Prin urmare, ea ţinea minte toate acestea... Dar a renunţat imediat să mai facă şi alte deducţii... Era o prostie... Nu mai staţi ? 1-a rugat ea văzînd că se retrage spre uşă, nu, nu, am trecut să iau un act pentru facultate. Şi a ieşit repede. Ce zdrobitoare e roata vieţii, s-a gîndit în drum spre consiliu, ce copil puteam fi, dacă am putut să jur că o voi iubi mereu pe fata aceea... Şi acum e văduvă şi îmi produce oroare... Cum o să mă plictisesc ? a întîrziat puţin răspunsul, nici nu ştii cit rnâ interesează tot ce-mi povesteşti...

— Sigur ? a întrebat ea coborînd puţin glasul, şoptind alintat.

Atunci s-a întors cu faţa spre ea şi a încercat să-i prindă privirea în obscuritatea aproape mată a nopţii... Stăteau pe pufoaica lui pusă peste podeaua de crengi, înveliţi cu hanoracul ei... Câteva minute la început 1-a luat în braţe firesc, adică matern şi el a fost pe punctul sâ-şi piardă cumpătul. A aşteptat ca ea să continue gestul, nici el nu-şi închipuia cum, părea la fel cu copilul de 6 ani care dormea lîngă Lenuţa, cu trupul încordat şi nervii întinşi chinuitor... Şi totuşi nu mai era copilul care se autoflagela cu obsesii venite dintr-o minte obişnuită prea de timpuriu să gîndească şi să imagineze, nu mai suporta o situaţie asemănătoare, fiind el însuşi matur, în stare să ia decizii care să schimbe fizionomia situaţiei. Atunci s-a întors cu faţa în sus, pentru ca îmbrăţişarea ei să-şi piardă caracterul de protecţie, gest poate numai automat, venit din limbajul conjugal. La rîndul ei şi-a retras delicat braţul, rămînînd cu faţa întoarsă spre

el, într-o intimitate mai puţin strînsă şi mai mult comunicativă, prietenoasă.
— Nu mai poţi dormi ? a întrebat ea, simplu, amin-tindu-i prin aceasta că în clipa cînd s-au aşezat fiecare pe partea dreaptă şi-au spus noapte bună, deşi era abin şapte seara. .■«*,. .•■>■!&■>■■ •'-.•<,>
72
— Felul cum povesteşti mă ţine treaz şi-mi aminteşte multe lucruri...
Aproape că adormiseră în starea aceea plăcută după ce băuseră ultimul ceai făcut în igluul zidit pe dinăuntru şi mîncaseră o jumătate de cutie de conserve şi cîte puţin din celelalte, cînd ea s-a ridicat într-un cot. Ce s-a întîmplat ? a întrebat el temător ca ea să nu renunţe la îmbrăţişarea imprecisă totuşi ca nuanţă... Cineva merge prin pădure... A ascultat şi el, nu a auzit nimic... Un om ? Nu cred, mai repede un animal mare, dar a trecut... După care a revenit în aceeaşi poziţie. Un timp nu şi-au spus nimic, el totuşi a întrebat : erau paşi distincţi, rari, apăsaţi, cum se auzeau ? Zăpada troznea sub apăsarea unui picior greu, sigur pe el. Nu putea fi un om, el ar fi fost mai grăbit, cu atît mai mult cu cît e noapte.
— Deci nu ţi-e somn şi nu te plictisesc... Întotdeauna, înainte de a adormi, îmi vine aşa nu ştiu cum o dorinţa nebună de a povesti, deşi, pe măsură ce debitez, simt că spun prostii. Tinel a recunoscut că are un somn bun şi ajunge la şcoală odihnit şi bine dispus, datorită mie.
Ce cretin Tinel ăsta, observă în gînd Gearmotă şi se trezi spunînd :
— Daniela, noi doi o să mai stăm împreună cel puţin cîteva ore şi dacă tot ne tutuim spune-mi pe nume. Poate ai observat din foaia de drum pe care ţi-am dat-o s-o ştampilezi că mă cheamă Victor Gearmotă. Toţi prietenii îmi spun Victor...
— Şi soţia ?
— Nu, se cutremură o clipă el, ea îmi spune altfel...
— Cum ? ! sînt curioasă... Adică nu-mi spune dacă sună prea apropiat.
— Nu apropiat, jignitor...
Daniela Mărginean tăcu nemişcată, cu faţa în sus, simţind deodată, ca o surpriză neplăcută, o scurtă crampă în stomac...
— Cu atît mai bine, îţi voi spune ca prietenii tăi, Victor.
Crampa se repetă şi ea simţi nevoia să se întoarcă cu faţa în jos. De cîte ori o durea stomacul proceda la fel şi pentru cîteva clipe se liniştea. Atunci durerea se clarifica. Dacă era numai întîmplătoare, ca urmare a unui
73
accident de indigestie, nu mai revenea, dacă era ceva mai grav, durerea se prelungea şi trebuia să ia un calmant...
— De ce te-ai întors ? întrebă el, te gîndeşti la ai tăi şi vrei să ai o singurătate mai confortabilă ? Chiar aşa, ce măsuri o fi luat soţul, trebuie că a făcut front comun cu George şi te caută înverşunat prin pădure. Eşti sigură că nu erau paşii lui ?...
— Victor, mă doare stomacul... Gearmotă se ridică repede într-un cot.
— Tare ?...
In loc de răspuns, se întoarse din nou cu faţa în sus, gest revelator, încît Gearmotă avu senzaţia că ea se crispează şi se abţine totodată pentru a nu face mişcări spasmodice, necontrolate.
— Ceaiul, spuse ea cu un geamăt şoptit, am pus prea multă coajă de arţar în el... Să nu te temi, nu e vorba de ceva otrăvitor... e ca sarea amară... Ultimele cuvinte le rosti cu greu, însoţite de respiraţie precipitată, ca de maratonist trîntit pe iarbă, după o cursă în care nu obţinuse nimic... Victor, trebuie să ies de aici, des-chide-mi...
Inspectorul nu găsi pe bîjbîite cuţitul, se repezi cu palmele, apoi cu spatele în locul unde ştia că se află uşa de zăpadă, dar dopul nu se clinti... In fine, găsi cuţitul şi tăie la repezeală, cu împunsături aprige, de mî-nuitor de şiş, o porţiune pe care o împinse afară. <
— Hai, îi întinse mîna pe întuneric, hai, te ajut.
— Nu, te rog, se ridică ea încet, trebuie să fiu singură.
— Hai, hai, o chemă Gearmotă, nu te las singură, de mine n-ai de ce să te fereşti.
— Pentru dumnezeu, stai aici, doar ştii de ce vreau să ies...
Noaptea era luminoasă, o frîntură de lună pe cerul ţintat doar cu cîteva stele îi proteja pe cei doi, desco-perindu-le umbrele, atît cît să se poată zări una pe alta.
Gearmotă o ajută să se dezbrace potrivindu-i apoi pulovărul pe umeri, după ce alesese, dibuind cu piciorul un loc fără zăpadă şi o susţinu în efortul chinuit de jenă. şi neputinţă de a se elibera.
74
— Lasâ-mă acum, gemu ea, mi-e atît de ruşine, te rog, vin imedit... Mai stau cîteva clipe, mă descurc...
Gearmotă se tîrî în colibă şi-şi spuse că trebuie să aprindă focul imediat, dar curentul îi stinse primul băţ de chibrit, al doilea nu scapără deloc, al treilea nu avu succes, fiindcă vreascurile nu susţinură flacăra. Scoase decis portofelul din

pufoaică şi, pe ghicite, alese adresa oficială cu invitaţia de cercetare, o hîrtie nu prea mare, pe care o mototoli bine în pumn şi o aşeză sub crenguţele uscate. Flacăra izbucni în sfîrşit, se înteţi repede şi interiorul se însufleţi iar de o căldură plăcută, bine oxigenată de astădată. In cadrul neregulat al intrării a-pâru capul cu faţa trasă de efort al femeii, pe care jucau umbrele focului. Se strecură înăuntru pînă la locuî ei de pe pufoajcă, unde se întinse pentru cîteva clipe, după care se ridică şi-şi întinse mîinile deasupra focului. Erau roşii şi ude de zăpada cu care se spălase îndelung... Gearmotă astupă intrarea la loc, dar nu reuşi etanşeitatea, de aceea îngrămădi în crăpături şi firide bulgări şi ţurţuri de gheaţă rupţi din perete.

— Te simţi mai bine ? întrebă el încet, cu o grijă pe care nu şi-o manifestase niciodată, în timp ce se întindea pe pufoaică...

Femeia nu răspunse, continua să-şi frece mîinile-deasupra focului... Nu se auzea decît sfîrîitul lemnului verde cuprins de flăcări şi cîte un pocnet de putregai sau iască, aruncată din grămada care scăzuse de tot. Apoi se lăsă şi ea încet pe spate, se întoarse pe o parte* îşi propti fruntea de pieptul lui Gearmotă. Pulovărul lui mirosea puternic a fum sau a mangal... Simţi o sfîrşealâ vecină cu inconştienţa, fiindcă venea din absenţa pentru moment a suferinţei, ca un echilibru fragil între dureri. Mai simţise o astfel de sfîrşeală la naşterea lui Nini. Dar atunci durerile veniseră din nou, iar stările de calm aproape că dispăruseră pînă cînd a auzit aiurită glasul doctorului : nu poate naşte, placenta preria... Cezariană !... Cuvîntul acesta o liniştise ca prin farme* si durerile nu i s-au mai părut ca nişte cuţite.

— Victor, şopti ea din culcuşul de lină unde se auzea inima lui bătînd, poţi să-mi faci un ceai- ?

' ' 75 î

— Ce fel de ceai ? ! întrebă el gata să protesteze ştiind totuşi că va trebui să se ridice stricînd această aşezare care-1 neliniştea.

— Un ceai din scoarţă de fag...

— Sigur nu-ţi face rău ? prelungi el starea de nemişcare.

,,, — Sigur.

— Şi cum trebuie să fac ?

' — Tai cîteva bucăţele... cu cuţitul...

Gearmotă decupa din nou dopul de zăpadă şi ieşi numai m pulovăr, transpirat, în lumina de felinar din poiană la marginea căreia distingea vag siluetele fagilor, înainta repede şi prinse un trunchi în braţe, îl pipăi cu aterrţie, aproape că mîngîie coaja întinsă ca o epidermă şi o crestă de cîteva ori... Cojile îi lunecau de fiecare dată printre degete.

11

— Am cerut să văd şi eu barza. Moşul a deschis uşa şi ea a intrat păşind ca o văduvă bătrînă şi afectată,/ cred că din cauza piciorului proaspăt vindecat, a ridicat ciocul, i-am întins degetul pe care 1-a apucat delicat şi 1-a ţinut aşa cîteva secunde pînă s-a convins că nu e detaşabil. Mi-a întors apoi spatele, uşor jignită şi a plecat r cu aceeaşi distincţie demodată. Am observat că vînăto-rii, strînşi pe scaune la perete, cu pahare şi căni de ţuică în mîini, n-au rîs ca pînă atunci, ci au privit-o aşa cum ai fi privit o fată bătrînă, nefericită în teatrul ei. Moşul ne-a spus că oarza fusese lovită cu pietre în cuibul din saleim şi că de acolo căzuse a doua zi dimineaţa. N-a mai putut să-si in zborul, nu pentru că avea vreo rană la aripi, ci pentru că se întîmplase ceva cu încheietura piciorului şi nu-şi putea lua avînt de jos. Cealaltă barză, femela, a crescut singură puii şi, odată eu

76

toamna, a plecat... Cînd am văzu't-tt eti, era tot âşă iărhâ, se vindecase şi eram curios ce se va întîmpla primăvara, cînd barza se va întoarce la cuib cu un nou soţ. Trebuie să ştii că familiile de berze nu se destramă niciodată, rămîn unite pînă ce unul dintre cei doi moare. Ori a-cum soţul dispărut era sănătos... La începutul lui mai, am revenit în sat imediat ce am aflat că primele stoluri sosiseră în Balcani şi trecuseră Dunărea. L-am rugat pe secretarul asociaţiei de acolo să-i comunice moşului să ţină barza în casă pînă vin eu... Am ajuns spre seară, eu nu prea văd bine la distanţă, fără ochelari, dar atunci am distins imediat în cuibul mare de pe stîlp, vechi de cel puţin 20 de ani, două berze. Deci îşi găsise un nou soţ, probabil mai tînăr. Dimineaţa moşul a dat drumul berzei care-şi petrecuse iarna plimbîndu-se dintr-o cameră în alta, jos, pe pragul cerdacului. Imediat, sus, în cuib s-a produs o mişcare de suspiciune. Una dintre berze a rămas nemişccată, privind cu capul îndoit mult, probabil pentru a distinge ce se petrece în prag. Noi am intrat în casă, uitîndu-ne acum pe geam. Cea vndecată a făcut un efort de desprindere, reuşit pe jumătate, apei încă unul şi s-a desprins greoi înălţîndu-se într-un eco] maro şi a aterizat lîngă cei doi. Mă aşteptam, aşa cura în general legile selecţiei o cer, să se mcingă o luptă între masculi. Dar cea care a început să se agite cu tărie, lovind cu ciocul şi aripile, a fost, ea, nu s-a lăsat pînă nu şi-a gonit noul soţ, urmărindu-i şi in zbor. mult timp, pînă ce 1-a văzut dispărut din raza de vedere a cuibului. Cînd s-a întors, s-a aşezat cuminte, ca o cloşcă pfe euibuJ ei, ciugulind şi potrivind rămurele în cuib. Barza vindecată îşi ridicase piciorul înzdrăvenit sub aripă şi încremenise aşa. Vezi domnule, a concluzionat moşul, şi păsările astea, ca şi oamenii, înseamnă că a ţinut mult la el... Focul se domolise ascuns sub spuza opacă de cenuşă... Te simţi mai bine ?...

— Mult mai bine...

Era cald, toropeală... Tînăra femeie rostea cuvintele fără putere, ca şi cum, pe jumătate fusese cuprinsă de somn... Victor, spuse ea încet, abia auzit, mă laşi si dorm pe umărul tău ? aşa o să-mi treacă de tot... El se lipi de ea, aşteptînd cu emoţie gestul de intimitate. Da*

77

acesta întîrzle să vină... Probabil că a şi adormit, îşi spuse... După ce băuse ceaiul fiert îndelung în cutia de tinichea şi mîncase două măsline, se întinsese cu un oftat lung de uşurare, rugîndu-1 să-i spună o poveste cu animale. Nu se poate ca în munca lui să nu fi întîlnit şj lucruri curioase, pe care nu le-a putut scrie... Ce animale îţi plac ? a întrebat-o el. Barza, a răspuns ea fără ezitare... îşi aminti că fiica lui, în momentele de duioşie îşi punea capul pe umărul lui, dar nu rezista mai mult de un minut. Ce oase tari ai, îi reproşa bosumflată, sincer nemulţumită că nu poate adormi aşa. Iar acum se bucură într-un fel că tînăra femeie adormise, renunţînd la cererea care-1 intimidase... Victor, auzi acelaşi gla>-şoptit, cineva merge prin pădure... De astă dată auzi cu claritate zăpada scîrţîind sub paşii grei, dar zgomotul era aut de înfundat, încît nu puteai şti dacă cel ce păşea era diiar în poiană sau undeva departe, la sute de metri... Mă laşi ?... Inspectorul îi luă capul cu atenţie, era greu :,i nu participa la mişcare, îl ridică şi-şi strecură braţul pe dedesubt. Insesizabil aproape, trupul se întoarse şi el, iar capul îşi găsi un loc cît de cît primitor în adîncitura tare a claviculei... Adormi cu adevărat un somn greu, molecular, ritmat de un suflu rar, dar precis, ca do ceasornic... Ascultă cu încordare în liniştea de afară... într-adevăr, cineva păşea prin zăpadă... Nu se apropia, nu se depărta, senzaţia era de static, acel cineva, fie că se miş~ •a într-un cerc mic, fie îşi schimba greutatea de pe un picior pe aitul. Totuşi, simţi că mersul a devenit mai apropiat, mai distinct, erau paşi omeneşti, fiindcă se simţea în ei acel impuls al creierului care judecă şi nicidecum pînda animalului care cercetează şi dă tîrcoalf. E absurd, îşi spuse, ce să caute un om aici, asta dacă nu cumva igluul lor se află la doi paşi de marginea vreunui sat, de grădina unui om... Şi chiar aşa să fie, ce să caut? omul pe o vreme ca asta în pădure... Paşii se auzeau perfect, acum putea stabili clar relaţia de distanţă, fiinţa aceea era în poiană, uneori zgomotul dispărea subit, după cum paşii întîlneau zonele fără zăpadă... O vaga undă de nelinişte îi trecu prin minte, dar, contrar situaţiei, se simţi puternic şi calm, fiindcă pe umărul lui dormea Daniela Mărginean, o femeie tînără. căsătorită, care avea încredere în puterea lui de protecţie... Ascultă în continuare încordat, cu toate simţurile exacerbate, cău-tînd să distingă trăsătura omenească din zgomotul zăpe zii apăsate de călcătura grea, sigură, parcă prea sigură şi egală cu sine. Şi deodată nu se mai auzi nimic... Era atît de încordat în aşteptare incit îşi închipuia că poate distinge acolo, aproape de igluul lor, respiraţia celui care stă şi aşteaptă... Dar nu sesiză nimic, dincolo de respiraţia liniştitoare a fiinţei de lîngă el... Trecură minute lungi, poate un ceas, timp în care el nu se gîndi la nimic altceva decît la cel de dincolo... Poate că aşteaptă pînă se face ziuă, îi trecu deodată prin minte, sau poate că a fost o iluzie auditivă. Dar aşa de precisă, de tortu-rantă ?... încet, încet, nervii i se destinseră, în faţă îi apăru imaginea fiicei sale Lala, Caliopia, nu el îi pusese numele, ci soţia, printr-un dictatorial „am zis", zîmbin-du-i şi luîndu-1 iubitor de gît, tată, îmi povesteşti şi mie ce ai văzut pe acolo pe unde ai fost ? Vino la mine în cameră să nu ne audă mama... Gearmotă adormise şi zîmbea în somn, cu o ironie neascunsă...

12

Daniela se trezi prin reflex, ca în fiecare dimineaţa la 5 şi, deşi simţea o apăsare grea în ceafă, pentru moment vru să se ridice pe marginea patului şi apoi, cu pantofii şi hainele în braţe, să iasă în hol. Ar fi trebuit să plece la lapte... îşi dădu seama că durerea din ceafă nu venea dintr-o stare proastă, oricum se simţea slăbită, ci din poziţia incomodă. Dormise pe ceva dur, cu o conformaţie bolovănoasă, care continua să se ridice şi să coboare încet, la intervale egale. în nări simţi mirosul de cenuşă amestecată cu resturi carbonizate de lemn şi reveni la realitate. Deschise ochii încereînd să distingă ceva în întunericul jilav, prin care se strecura totuşi o

A ■tni-.S tî'i

79

undă coerentă de aer proaspăt. Nu se mişcă. Deci dormise pe umărul lui. Imediat îşi aduse aminte de seara precedentă, de durerea insuportabilă din stomac, de momentul neobişnuit, cînd criza ei fusese vegheată do el mai îndatoritor şi indiferent la urîtul fiziologic ca un soţ. Omul acesta, al cărui umăr osos îi torsionează encefalul, distant, inteligent şi neîncrezător, doarme lîngă ea, mulţumit probabil că se află acolo şi nu în altă parte, la căldură şi confort, înconjurat de amabilitate şi atenţii, gîndindu-se la problemele lui ştiinţifice. De la mceput şi-a dat seama de personalitatea lui curioasă şi agresivă, ceea ce o făcuse să se teamă şi, în acelaşi timp, să fie atrasă de el. Cu simţul ei de femeie văzuse bine că omul acesta care se îmbracă preocupat pentru aspectul exterior — de ce ţinuse să vină pe un asemenea timp geros în costum şi palton subţire, el, un cercetător de teren, care mai mereu avea de-a face cu vînători şi ingineri silvici, cu pădurea de deal şi de munte ? — ei bine, o-mul acesta ascunde ceva, o insatisfacţie venită dintr-o neîmplinire. Toată viaţa fusese atrasă de oameni superiori, pe care-i simţise vulnerabili prin ceva şi în acel ceva era loc şi pentru ea, nu ştia cum de realiza această ecuaţie sufletească, dar nu se înşelase niciodată. George fusese şi era un astfel de om, dar în cele din urmă se lipsise de ea, deşi cu acelaşi simţ al ei dintotdeauna îşi dădea scama că şi azi ea înseamnă pentru el acelaşi lucru, un lucru de care, cîndva, avusese nevoie în izola-rea de la cantonul silvic. Nu-i erau proprii gesturile .delicate, apropierile tandre, nu rostise cuvinte în şoaptă ca un îndrăgostit,

deşi ea avusese atîta nevoie de ele, dar îl iubise cu fiecare zi tot mai mult, pentru că avea o enigmă a lui unde îşi simţea locul rezervat. Şi totu i el se căsătorise fără nici o explicaţie ; venise la serviciu spunînd ca de obicei, bună Danuşca, la fel şi în ziîele următoare. într-o zi, în timp ce aştepta ca el să citească şi să contrasemneze nişte procese-verbale de amenzi, i-a spus, dintr-un impuls îndelung reprimat, dar ajuns la capătul reţinerii, pot să te întreb ceva ? El n-a încurajat-o, fiindcă nu i-a răspuns în prima clipă, hotărîtoare pentru începerea unui dialog, ci s-a oprit asupra uneia din hîrtii, scrutînd conţinutul, după care i-a replicat ne-
60
prevăzut, fă-mi legătura cu tovarăşul prim-vice... Textul din procesul-verbal şi telefonul păreau a fi în rela-laţie directă, aşa că a renunţat să-1 mai întrebe acel ceva. Şi totuşi George nu era atît de indiferent pe cît se arăta şi se dovedise, simţea în el omul care veghează dintr-un ungher nevăzut, care-i cunoaşte în amănunt modul de viaţă, neplăcerile, nemulţumirile, cărora, fără ca ea să simtă, el le vine în întîmpinare. Cînd a trebuit să nască, ea, o secretară oarecare, şi-a dat seama că în jur stau cei mai buni medici, cînd s-a plîns contabilului şef că soţului i s-a restrîns catedra, în mod neaşteptat acesta a fost invitat la Inspectorat chiar a doua zi, unde i s-a prezentat o listă întreagă cu posturi libere... A fost corect să te cheme numai pe tine ? 1-a iscodit ea pe Ti-nel, care nu pricepea ce rost are întrebarea. Bineînţeles, a răspuns candid, dacă mi s-a restrîns, de ce să nu mă cheme ? Ultima dată, George a strîns-o în braţe la fel de atent şi formal ca în prima seară la cantonul silvic, asta întîmplîndu-se în garsoniera lui, unde se mutase i-'mediat după ce devenise secretar de asociaţie şi după ce-i spusese, proaspăt angajata dactilografă, vino disea-ră, am cumpărat de mîncare, dimineaţa nu mai beau decît ceai. Iar dimineaţa, el care se scula întotdeauna devreme, a făcut două ceaiuri, semn de atenţie într-un fel, dar fără participare intimă, de vreme ce nici măcar n-a întrebat-o, ai vrea o cafea în loc ? N-a îndrăznit să refuze ceaiul, deşi ar fi vrut să facă acest gest, prea sa strînseseră multe întrebări şi nedumeriri în sufletul ei, o mişcare cît de neînsemnată de independenţă ar fi fost tocmai potrivită, dar a sorbit în reprize mici ceaiul slab chinezesc, fără să-1 întrebe ce va să însemne pentru viitorul lor această noapte mai degrabă dormită decît petrecută în doi... Nu s-ar fi întristat dacă se căsătorea cu o femeie frumoasă, tînără, superioară, dar curînd a aflat că George o luase plătindu-i divorţul care se prelungea de cîţiva ani şi că era o tehniciană ca şi ea, hulită de toţi pentru temperamentul arţăgos. Şi apoi ce fel de femeie era aceea care-1 aştepta acasă cu riduri adînci în jurul gurii şi mărul lui Adam neverosimil de proeminent ? O văzuse o singură dată, cînd venise la asociaţie şi întrebase de George cu aer de vechil. De ce nu e aici ?
coala 6 c-da 142 81
a încheiat ieşind fără a mai aştepta răspunsul şi fără să închidă uşa... Iar acum, omul acesta de lingă ea, altfel decît George, în opoziţie cu el, avînd un fizic nefericit, care-i dădea totuşi personalitate, nepregătit pentru viaţă, dar capabil să facă faţă situaţiilor prin luciditate... Dar era numai meritul lui ? Fusese şi ea lîngă el, sus la vînă-toare, la numai 40 de metri, apoi noaptea prin pădurea oarbă, apoi în poiană şi acum în coliba de zăpadă. El iniţiase totul, cu precizie, animat nu numai de ideea supravieţuirii, ci, poate, şi fiindcă se simţise dator s-o a-jute tot timpul să nu i se întîmpe ceva. Nimeni nu se comportase astfel în prezenţa ei, fiindcă, docilă, zîmbi-toare şi sentimentală, trezise mereu în celălalt ideea de stăpîn, în orice caz de om care poate imediat să dicteze. Tinel o ceruse de nevastă într-un mod dezarmant de banal, în timp ce ea îi explica cum se face cu adevărat saramura de crap, numai după ce peştele a fost fript pe grătar, pielea s-a ars şi miroase urît a scrum. Atunci el, care prinsese cel mai mare crap din ziua aceea în balta rezervată, unde ajunseseră printr-o relaţie a lui George, i-a spus, vizibil ruşinat, credeţi că vă puteţi căsători cu mine ?... Ea era în costum de baie, n-avea niciodată unde şi cu cine face plajă, a simţit că cel de alături, de pe digul de lut, îndrăzneşte cel mai teribil act de curaj din viaţa lui şi că un refuz îl va nimici pur şi simplu, de aceea s-a grăbit să-i răspundă afirmativ pentru a-1 vedea vorbind mai departe firesc şi pentru a nu strica ziua care începuse atît de frumos şi degajat. Asta a fost reacţia ei în prima clipă, dar mai tîrziu şi-a dat seama că răspunsul venise dintr-un imbold mai adînc. pe care nu avea de ce să-1 regrete ; se săturase de singurătate... încercă să-şi mişte puţin capul... Perna, tare ca o nicovală, tresări în somn, după care îşi reluă balansul egal şi înăbuşit.
...îl sculă ca de obicei ciripitul scurt şi strident al presurei şi privi prin plasa de ţînţari lumina tropicală care se strecura ca un jet de reflectoare în ceaţă... Deodată văzu o fată tînără cu părul lung numai în bikini, oprindu-se la cîţiva metri de cortul lui mascat de liane şi tufişuri de zălog, li veni să strige, nu, te rog, nu, era prima dată cînd în izolarea lui apărea un om, dar ea, ca
82
o fiinţă naturală în mijlocul mediului de care nu avea de ce să se teamă, se lăsă în iarbă, cu genunchii albi depărtaţi, cu privirea preocupată, aţintită spre el. Puţin mai tirziu, cînd se ridică trăgîndu-şi fără nici o grabă bi-kinii, îl văzu. Rîse fără complexe şi strigă, Paul, nu sîn-tem numai noi aici. Toată ziua a fost tulburat de imaginea ei, acum era noapte, nu-i mai venea să doarmă, cind simţi o boare slabă, ca o mişcare de evantai. Cineva dăduse plasa de ţînţari la o parte şi se strecurase în cortul lui, şi aşa neîncăpător, de o singură persoană, întin-zîndu-se alături... I-a simţit, imediat părul lung alingîn-du-i faţa, firele moi, electrizante, inundu-i obrazul, fruntea, pleoapele... Pot să dorm pe umărul tău ? eu nu am plasă de ţînţari şi la tine este aşa de plăcut ?... N-a aşteptat clipa următoare şi s-a întors spre

ea...
Umărul se smulse pe neaştepate de sub ceafa amorţită şi simţi cum el se răsuceşte, întinde o mînă lungă şi decisă, cuprinzînd-o strîns şi posesiv, dar totuşi fără vigoare... Era un gest săvîrşit în somn şi ea nu protestă, ci se făcu şi mai mică în îmbrăţişare, aşteptînd curioasă adevărata reacţie venită din luciditate... Dar el nu se trezi şi rămase în continuare cu ea în braţe, fiinţă răscolită de o nelinişte pulsatilă şi fierbinte. Dorea mai mult de la el ? îi fu ruşine cînd constată că se gîndeşte la starea lor de improvizaţie, la complicaţia hainelor de pe ei, Ia salteaua de crengi şi la pereţii de zăpadă... Simţi • că înăuntru s-a făcut mai frig şi că prin orificiile de ae- '< risire se strecoară zorii. Se mişcă nu prea tare, suficient pentru a trezi în el o reacţie de răspuns...
13
Oare doarme ? se întrebă Gearmotă, uimit că ţine cu adevărat în braţe un trup, de parcă nu visase cum era evident, ci trăise din nou timpul acela încremenit în memorie, trupul era totuşi fierbinte şi se mula bătind la
83
pieptul lui, aşteptînd parcă un gest în plus, era desigur Daniela, ce nume de şcolăriţă, el îi va spune altfel, Dana poate, oricum nu Danuşca, deşi trebuia să recunoască, i se potrivea perfect, cum o fi putut omul acela rece şi ascuns s-o cheme aşa alintat; şi totuşi în clipa următoare va trebui să dea un semn că s-a trezit, dar cum să procedeze, cel mai bine ar fi să mimeze o stare tulbure, între ape, de om care nu s-a trezit bine, timp suficient pentru a se replia într-o poziţie plauzibilă pentru străinul sobru, rătăcit în pădure cu o tînără femeie, măritată şi cu probleme complicate la serviciu. Se întoarse alene pe spate, ridică mîinile, ca un gest automat de gimnastică a revigorării şi întrebă simplu dar repede, te-ai trezit ? Ea se ridică, se întoarse spre el, nu li s-e vedeau feţele şi îi spuse într-o doară, se pare că îţi iubeşti mult soţia, dacă m-ai luat în braţe în timp ce dormeai. Era să mă sufoci...
14
Priviră încă o dată igluul în care locuiseră ca doi laponi, sau poate ca doi alpinişti într-o tabără de refugiu, în care laşi mereu cîte ceva din fiinţa ta, pentru că e un loc unde te eschivezi de pericole necunoscute şi fatale, priviră poiana pe care paşii produceau un zgomot cîşîitor, arborii înalţi şi desfoliaţi ca nişte coloane de oraş mort, jinduit de arheologi, scrutară cerul închis, luminat de un soare care nu-şi preciza deloc poziţia. Gearmotă îşi aminti coşmarul din timpul nopţii, zgomotul de paşi, lăsă rucsacul şi dădu repede o raită prin poiană, dar nu descoperi nimic. Ea îl urmărea palidă cu aceeaşi fizionomie modelată din uimire şi afecţiune, simţind în corp o slăbiciune mare, de fapt dorinţa de a se întoarce şi zace pe salteaua de crengi.
— Am venit pe aiGi, arătă el cu degetul o îngrămădire de păducel uscat pe care se mai vedeau atîrniad, zbîrcite şi vinete, cîteva fructe mică, acum ieşim prin
84
partea opusă. Altă logică nu văd... Dana, îşi cîntări el ou atenţie tovarăşa de drum în lumina crudă a dimineţii, nu te simţi bine, nu eşti în stare să mergi ? Mai putem întîrzia, adăpostul rezistă... Dacă nu, facem altul...
— Nu, nu, sînt doar slăbită puţin, dădu ea repede din cap, ca şi cum voia să elimine fiinţa ei din discuţie, problema e să găsim azi o ieşire, oricît am merge...
N-o spunea cu nici o teamă de insucces şi imprevizibil, în ciuda stării proaste, vecină cu leşinul, fiindcă trecerea nopţii şi sosirea zorilor îi dăduseră starea aceea de indiferenţă la primejdie, venită din înfruntarea vic-tarioasă cu necunoscutul... Nici nu ştia de fapt pentru ce voia să ajungă neapărat la o ieşire „azi", dorul de copii şi familie, obişnuinţa de a fi la serviciu, nevoia de a-1 vedea pe George, ieşirea din acest provizorat de necrezut-?...
— Nu eşti prea convinsă că vrei să ajungem azi asasă, spuse Gearmotă cu aer sarcastic, dar pareă mai puţin incisiv, poate fiindcă mai simţea încă în umăr a-p^sarea capului ei din timpul nopţii...
Observaţia îi descumpăni totuşi pe amîndoi, Gearmotă făcîndu-şi de lucru prea mult cu rucsacul, femeia privind în jos istovită şi gînditoare. Dar porniră fără să-şi mai spună ceva, ea înainte, cu paşi mari, aparent botărîţi, el, secondînd-o la mică distanţă, pătruns de sentimentul că ar fi trebuit s-o ţină de mînă, dacă nu se putea să o ducă în braţe. Nu făcură nici o sută de paşi, etnd ea se întoarse oprindu-se sfîrşită deja de efort.
— Victor, nu-mi merge prea bine, cred că vom face popasuri dese, n-ai să te superi, nu, şi n-ai să-mi mai spui că o fac pentru ca să întîrziem. Te-ai purtat aşa de frumos cu mine... Ţinea privirea plecată mai departe în jos, sacoşa îi atîrna flască pe umăr... Gearmotă privea pe deasupra ei în depărtare, încereînd mecanic să vad;î cît mai departe linia fagilor, dar îşi dădu seama că zăpada îi provoacă o stare neplăcută, că nu mai distinge decît tulpinile apropiate... Avea o criză de miopie sau resimţea şi el slăbiciunea strecurîndu-se în toate încheieturile corpului ?... Scutură puternic din cap, fără succes, copacii se mişcau şi ei pareă, şi simţi nevoia să-şi pună ochelarii, nu înainte de a o rnîngîia pe obraz, de
85
a-i ridica puţin bărbia, odată cu privirea abătută şi întrebătoare, fixată în aceeaşi clipă spre el. Nu putu suporta insistenţa ei şi atunci îi trase cu putere capul la piept ţinîndu-1 aşa, posesiv, cîteva clipe... Cînd slăbi strînsoarea, ea îşi ridică din nou privirea, dar îşi lăsă din nou fruntea la pieptul lui... Nu isprăvi mişcarea. Tresări şi privi cu atenţie la

picioare, apoi în dreapta şi în stînga lor... El făcu acelaşi lucru cu ochelarii în mină...
— Hm, spuse Gearmotă, apleeîndu-se mult, uite cine ne-a vizitat azi noapte şi s-a învîrtit tot timpul în jurul colibei. îşi puse ochelarii şi urmări pîrtia urmelor, curbîndu-se paralel cu poiana abia părăsită...
Urmele se distingeau clar, labele cu gheare din faţă, talpa lungă cu perne late în spate, două cîte două, în zonele unde zăpada era mai subţire... în rest nu se vedeau decît copci în stratul gros, îngheţat.
— Era mare ? întrebă ea în şoaptă.
— Mda, foarte mare tipul, un urs cum n-am mai văzut... A mîncat bine toată toamna şi acum n-are somn în bîrlog. Are grăsime destulă şi nu-i pasă că iarna nu este deloc blinda sau poate că e blîndă, şî nu ne dăm noi seama. Hai, asta e, n-are de ce să ne fie teamă, trebuie să ieşim din zona lui, după cîte ştiu nu prea se duce la distanţe mari de bîrlog.
— Victor, tu eşti curajos ?
Cine îl mai întrebase pe el aşa deschis şi pe un ton încrezător în tinereţea lui, în vigoarea structurii lui de bărbat, la vîrsta pe care nu o mai avea demult şi de care nu ştia dacă se folosise vreodată cu adevărat ?... Trecea în anul al II-lea, sosise în curtea facultăţii pentru plecarea în practică şi văzuse mulţimea de candidaţi strînşi pentru aflarea rezultatelor. A simţit aceeaşi emoţie trăită cu un an înainte, pe acelaşi asfalt plin de o-chiuri de apă rămase din ploaia de peste noapte. S-a a-şezat pe o bancă şi a început să respire acea putere sinonimă cu siguranţa pe care o simţise cînd se văzuse pe lista de admişi. Lîngă el s-a aşezat o fată înaltă şi paîM5 — desigur, învăţase mult, fără să iasă din casă şi emoţia sau noaptea nedormită îi accentuau paloarea — cu capul în rnîini şi coatele sprijinite pe genunchi. A cowsi-derat eă superioritatea lui de student îi dă dreptui s-o
16
întrebe făţiş, ai emoţii ? Am, a răspuns ea, fiindcă trebuie să reuşesc neapărat, n-am altă cale... Diseară se pun rezultatele, ar fi mai bine să faci o plimbare, propuse el. Au făcut plimbarea pe şoseaua spre Poiană şi pe drum a încercat să afle de ce n-are altă cale, dar n-a aflat nimic. Dintr-un grup de băieţi care coborau unul le-a aruncat strivitor, ce-o fi lovit-o pe fetiţă de merge cu mutra aia de mort ? Hm, a zîmbit fata şi 1-a întrebat la rîndu-i fără răutate, mai mult excitată, dar cît de u-militor, Victor, fiindcă îşi făcuseră cunoştinţă, tu eşti curajos ? Era inutil să-i răspundă, dar abia acum, după «ce auzise din nou întrebarea, a realizat cît de proastă fusese fata aceea punîndu-i o asemenea întrebare...
— Nu sînt curajos, dimpotrivă, îmi bat joc de cei slabi, iar de cei puternici mă feresc sau mă ascund...
— Oh, ce proastă sînt, nici nu trebuia să te întreb, fiindcă aşa întreabă doar o fetiţă pe un băieţel, cînd stau pitiţi după zidul casei, şi pe stradă trece lătrînd un cîine mare.
— De fapt ai dreptate, trase el în piept aerul tare, •dacă ne-am întîlni acum cu ursul ce am face ? Fiindcă trebuie să ştii că nu există animal mai imprevizibil în reacţii ca ursul.
Ea îi puse palma pe buze.
— Nu mă interesează, hai să plecăm ; ştiu precis că nu ne întîlnim cu nici un urs. Mai bine întîlnim un om...
— Ei, asta-i şi mai greu, glumi bine dispus Gearmotă, comparînd în gînd atitudinea ei cu atitudinea foarte pre-vizibilă a soţiei în aceeaşi situaţie... Ai face pe tine, i-ar rspune, strivind sub picior un muc de ţigară... Zîmbi, gîn-dindu-se că de fapt n-ar ajunge niciodată să se rătăcească cu ea într-o pădure...
15
Mergeau de multe ceasuri, prin acelaşi peisaj monc>-ton, de parcă se aflau în tren numărînd stîlpii de tl
87
graf, el înainte acum, ea doi paşi în urmă, fără să-şi spună nimic, aşteptînd doar evenimentul care nu putea fi altul decît o vale în faţa lor, cu perspectiva unui sat, un drum cu urme de căruţă sau de sanie, un om... N-au observat că vremea se închide treptat, pe măsură ce zăpada se topeşte făcînd să mustească pavimentul de frunze, tulpinele să şiroiască insesizabil, ramurile să picure neauzit. Au simţit totuşi cum trece amiaza, cum vagi şi tot mai lungi umbre se încrucişează sub paşii lor, în măsura în care un soare fără putere reuşeşte să-şi strecoare lumina. Fiecare se gîndea tot mai serios că ziua va trece fără evenimentul aşteptat şi că un nou iglu nu va mai fi posibil. Gearmotă se gîndea în plus că e marţi după amiaza şi trebuia să fie acasă lîngă Lala, Caliopia, fiica lui, cu care urma să meargă la doctorul oculist pentru un examen atent, se vede că îi semăna lui, fiindcă, în ultima vreme obosea tot mai mult seara, o durea capul şi se simţea fără vlagă, îi promisese că nu va sta pe teren mai mult de o zi.
— Nu e fagul de azi noapte ? auzi glasul ei îngrijorat din spate.
Privi mai atent poiana lungă, peticită cu mici urme de zăpadă şi remarcă în mijloc trunchiul diform, trilobat pe care îl strînseseră în braţe, pipăindu-1 preocupaţi în noaptea trecută... Cînd ajunseră mai aproape îşi scoase ochelarii şi distinse ceea ce n-ar fi crezut să mai întîl-nească : urmele lor amestecate în fîşia îngustă de zăpadă netopită...
Merseseră în cerc. Putea fi rău, putea fi bine ? Se apropiaseră cumva de pantă sau erau ameninţaţi de o rătăcire în labirint ? Daniela nu avu timp să-1 privească din nou întrebător, căci în capătul din stînga al poienii văzu un fel de iesle mare, cu fînul teşit de umezeal.5 şi, în spatele ei, o colibă săpată adînc, cu acoperişul de ramuri acoperite cu chimici şi intrarea ca un pătrat între bîrne groase. Gr ...notă îşi puse repede ochelarii şi privi în direcţia spre care

tînăra femeie pornise deja. Pînă la lăsarea serii nu mai aveau mult şi ceea ce se vedea îi demonstra că totuşi viitorul ţine cu ei. Se apropie şi el cu paşi rari, siguri — de unde atîta siguranţj la un om care se bărbierea de două ori pe zi numai pen-
38
tru a pierde timp şi a nu-şi mai vedea soţia cum aprinde ţigară de la ţigară — şi stabili cu precizie programul imediat.
— Trebuie să scoatem zăpada dinăuntru, cred că e plină, o fi făcut-o paznicul pentru pînda lui clandestină la mistreţ sau căprior...
— Dar n-are horn şi e strimtă, nu putem face focul acolo, spuse ea, lipindu-se strîns de braţul'lui...
— Vedem noi, conchise el cu aer flegmatic şi lăsă să-i cadă rucsacul de urgenţă la picioare. In liniştea netulburată de glasul vreunei păsări se auziră clar picăturile de apă curgînd din ramuri. Nu erau doar ele, erau şi picături de ploaie care proiectau ici colo, în albul murdar al zăpezii, scobituri adînci, de parcă o pasăre nevăzută ciugulea în răstimpuri seminţe numai de ea ştiute, în cîteva minute picăturile se înmulţiră măcinînd repede rămăşiţele de zăpadă sub ochii lor. Ploua de-a binelea.
— Nu vom putea face focul nici afară, se lamenta ea, căutînd din ochi o buturugă, un buştean, ceva pe care să se aşeze... Se ţinuse neaşteptat de bine la mers, nu-i ceruse niciodată să facă popas, în ciuda lipsei de vlagă, şi asta, fiindcă ceaiul de fag lichidase durerile de stomac şi odată cu ele, impulsul terorizant care-ţi cere să te ascunzi undeva, împins de Ghin şi pudicitate.
Gearmotă îşi scoase ochelarii umezi şi nefolositori acum şi se aplecă încercând să răzbată cu privirea în întunericul din coliba de chirpici. Nu văzu prea bine, dar se convinse că înăuntru mi e decît puţină zăpadă strînsă la intrare şi un aer destul de uscat, neoxigenat. Cu doi ani în urmă, tot într-o iarnă, pîndise cu un paznic de fond o zi şi o noapte într-o astfel de colibă ivirea unui rîs capital pe un braţ de gorun. Rîsul n-a venit la întîl-nirea cu ciutele ce-şi aveau adăpătoarea într-un ochi de apă situat chiar sub copac. îşi aminti că la început i s-a părut cumplit de frig în colibă, deşi stăteau înveliţi în pături, dar s-a obişnuit repede cu temperatura joasă, tocmai datorită aerului uscat şi a lipsei de vegetaţie. Dar acum era altceva. Nu aveau pături, crengile erau ude, ploua, ceea ce însemna că un foc cît de mic n-ar fi avut oxigen, iar fumul ar fi rămas înăuntru. Daniela parcă se
89
făcuse mai mică în guleru-i imens, ascunzîndu-i complet faţa, iar umerii hanoracului erau jilavi...
— Dana, hai înăuntru, nu mai poţi sta în ploaie, uite, intru eu primul... Se strecură destul de uşor, mai mult pe dibuite în coliba joasă, unde nu te puteai mişca decît în patru labe şi unde el descoperi o scîndură groasă, lată, de fag, aşezată în chip de bancă la peretele din fund. Sigur că cel care pîndise aici obişnuia să fumeze, căci nimeri cu palma ceva aducînd a muc de ţigară. Sub genunchi simţi un strat de frunze, umed la intrare şi ceva mai uscat în preajma scîndurii, ceea ce îl bucură. Se a-pucă să arunce afară zăpada şi frunzişul putred cu mişcări repezi, gîfîind de efort, satisfăcut totuşi că nu-i îngheaţă palmele. Simţi că dedesubt e nisip argilos şi iuţi operaţia... Sînt gata, imediat, dar pe măsură ce distingea mai bine interiorul şi auzea ploaia înteţindu-şi alicele pe acoperişul subţire, îşi dădea seama cu îngrijorare că aici nu se yor putea odihni, aşa cum o făcuseră în iglu. Nu era posibil să te aşezi fără căldură şi un pat gros de crengî uscate dedesubt... Dana, strigă scoţîndu-şi capul în pătratul de bîrne ca o ramă de tablou, intră î...
Ea mai mult se prăbuşi în braţele lui decît intră. Işl dădu repede seama de situaţie, îi venea să plîngă, dar se abţinu, nădăjduind că inspectorul va găsi o soluţie c;* ea să se poată odihni, să adoarmă imediat.
— Dana, spuse el destul de sec, ca o invitaţie la un realism neprimitor dar nu şi ostil, ai avut dreptate, nu putem face focul, nu putem sta ca în iglu, cel puţin cît ţine ploaia. Tu o să mă aştepţi aici, pe scîndură, cîteva minute, pînă aduc crengi şi astup complet intrarea pe dinăuntru, după aia, dacă vrei să mîncăm — nu, nu, îl întrerupse ea dînd speriată din cap, nu mi-e foame — ai să te odihneşti... Te veghez, n-am chef de somn...
A vrut să protesteze, dar şi el era obosit, alunecase de cîteva ori, se împiedicase, se încurcase în tufişuri, a vrut chiar într-un rînd să dibuiască o scorbură de veveriţă, să-i fure din proviziile de jir şi poate nuci, dar gaura se dovedise un cuib de ciocănitoare părăsit...
— Bine, fac cum zici tu, dar nu sta mult... Gearmotâ căută în jur cîteva tufe de porumbar, le
rupse şi le îngrămădi la intrare, apoi se întoarse în în-
90
tiinericul aproape opac, străpuns de o fîşie palidă de lumină ce se înfigea parcă în mijlocul podelei presărată cu puţinul frunziş uscat. Dana stătea chircită pe scin-durâ, cuprinsă de frisoane, cu capul pe genunchi...
— Nu aşa îi spuse, scoate-ţi gulerul şi stai pe el, chiar dacă o să ţi se pară frig... apoi aşează-te cu capul pe genunchii mei, cu timpul n-ai să mai simţi nimic...
O apucă de umeri şi o smuci cu putere de cîteva ori, pînă ce capul îşi pierdu aproape controlul, o întoarse la fel de brusc cu spatele şi începu să-i aplice cu muchea palmelor acea mişcare măruntă de meliţare a muşchilor, pînă ce auzi tremurat, gata, Victor, nu mai mi-e frig, te rog... Adormi instantaneu, ţinîndu-1 strîns de mijloc, cu capul ascuns în unghiul de 90 de grade al corpului ce veghea acum, aidoma vechii statuete de la Hamangia...

Agitaţia din ultimele ore, starea de incertitudine în care se aflau — nu putea şti dacă se va face frig, dacă nu-i va pătrunde umezeala şi ea se va trezi tremurînd din toate încheieturile şi cu temperatură — îi crease deocamdată o stare fizică de om în alertă, care nu are timp să sufere de ceva şi se simţea capabil să învingi .şi această noapte avînd grijă de ea ; dorea acest lucru. Constată pentru început că temperatura se ridicase în-trucîtva, ei înşişi, cu respiraţia lor acţionau ca două calorifere, iar acoperişul de crengi cu pămînt lipit nu lăsa apa să treacă. Auzise de reţeta vînătorească cu chirpiciul din frunze de stejar şi vîsc, poate de aceea ploaia răpăia atît de clar ca degetele pe clape, fiindcă acoperişul pri mea stropi ca o foaie de carton gudronat. ...încet, încet se calmă, îşi impuse să reziste atîtea ore cît va fi nevoie, adică toată noaptea, deşi acum abia dacă era 6 după a-miază, deci 12 ore sau mai mult... O clipă se temu să nu-î cuprindă frigul din spate, stătea rezemat de peretele de pămînt, dar constată că acesta era un păienjeniş de rădăcini amestecate cu sol afinat, nisipos... Cîte grade să fie ? 10-12, poate mai mult... La bloc omul se duce şi el la cooperativă, vine cu meşterii, demontează caloriferele cum au făcut toţi pe scară şi le curăţă în baie. Aşa, dîrdîim mereu iarna, auzea refrenul, dar nu se sinchisea, fiindcă atunci cînd le înlocuise pe cele vechi, meşterii îi aranjaseră în aşa fel intrarea şi ieşirea apei în calori-

91

fere, ea ele să se cureţe automat. Plec, să nu asist la t&afcă mizeria asta, i-a spus şi a coborît la o prietenă, unde el a sunat-o spre scară, să vină la masă... Pl«ai<a nu se înteţise, nici nu se domolise, îşi continua partitura mecanică, trimiţînd, cînd şi cînd, o boare de aer pxoaKpăt prin desişul îngrămădit la intrare. Şi totuşi, vine primăvara îşi spuse, chiar dacă va mai ninge sau va vistoli, ploaia e caldă, a înmuiat frigul, a coborît presiunea, a făcut din coliba lor un ascunziş suportabil, în care se , aude respiraţia ei adîncă, grea, dar evident liniştită, un om absent, nu şi bolnav. Prin răpăitul uniform al ploii se auzi un sunet pătrunzător ca un urlet, care se repetă apoi, culminînd într-un fel de buh-buh înfundat. La un interval scurt, urletul se repetă, dar mai reţinut, de parcă cineva îşi dregea vocea în faţa colibei, apoi urmă acelaşi buh-buh. Gearrnotă recunoscu glasul bufniţei mari, vechea lui pasiune din anii de facultate... A vrut atunci să-şi facă lucrarea de diplomă despre etologia acestei păsări rare de noapte, cea mai mare şi mai puţin cunoseiată, dar n-a reuşit să găsească un cuib, deşi a colindat toata cimitirele şi clopotniţele vechi de catedraK, a răscolit cu un băţ aproape toată pădurea seculară a Slătiearei... Ascultă încordat... Glasul se auzea puternic şi dezinvolt ca într-un clopot mare de sticlă... Se gîndi că bufniţa îşi avea poate cuibul în fagul înfrăţit din mijloc, cu tul-pinele ieşind contorsionate din trunchiul mamă, poate < undeva într-un ochi mai adînc, fagii seculari au asemenea ochi care putrezesc, devenind ascunzători mult rîvnite de păsări nu prea îndemînatice la amenajări... Ar fi grozav ca mîine să-i descopere cuibul, în sfîrşit, ar vedea şi el care este atitudinea bufniţei mari deranjată din clocit. E drept că nimerise cuiburi de strigiforme ; de cucuvea, strigă, ciuf de cîmpie, dar acelea sînt păsări mici şi cum le deranjezi, cum coboară ca nişte fantome tăcute, fără să reacţioneze. Dar bufniţa are aproape un metru şi ghearele ei sînt cu puţin mai mici decît ale unui animal de pradă... Auzi din nou acel buh-buh răsunător, apoi unul de răspuns, ceva mai stins, în surdină, desigur, al bufniţei femelă care primea hrană în cuib... Ploaia eri < un fond sonor excelent pentru localizarea glasului atît de expresiv şi strident... Aproape că îi venea să se ridice

92

f

şi să asculte mai aproape, din chiar uşa zăgăzuită a colibei... încercă 8 mişcare uşoară din şold, pentru a vedea daeă nu cumva anchilozează, dar imediat simţi cum braţul încolăcit în jurul lui se strînge cu un spams de posesiune... Duse mîna încet acolo unde ştia că trebuie să fie faţa ei, obrajii, nasul, curentul discret al respiraţiei... Simţi doar un punct cald al obrazului, o atingere pe unde se strecura un fluid neliniştitor, invadîndu-1 plăcut şi vigorant... Bu-hu-hu, dialogau cele două păsări nevăzute, desigur, şi ele o familie cu probleme acum, pe zăgazul care sta să se rupă între iarnă şi primăvară... înseamnă că bufniţa mascul i-a adus femelei o pradă vie, da ce fel de pradă, cînd nu se simţise nici o mişcare şi nu se auzise nimic în calea lor ?... vreo pasăre smulsă din cuib, vreun rozător, dar care anume ? O veveriţă, poate surprinsă în somnul ei încolăcit între putregaiuri călduţe... La cîţiva paşi de coliba lor, sub ploaia care părea' că reface scenariul desciarajant şi geologic al începutului, se desfăşura o seenă de viaţă... îi era bine, nu-i lipsea nimic, asculta...

16

Era prima lui ieşire în lume cu soţia şi se simţea mîndru, nu pentru că îl aştepta o petrecere între colegi, unde se bucura oricum de un respect aproape temut, ci pentru că apărea pentru prima dată ca o persoană socială, obligat să ţină seama în tot ceea ce face şi spune de prezenţa celuilalt, de dorinţele, indispoziţiile, chiar mofturile sale, fapt ce-i producea o înmiită plăcere lui, căruia pînă atunci nu i se rezerva decît rolul celui care arde cu o glumă prea acidă şi transformă veselia fără frîu într-o linişte rece, cu ochii în farfurie. Se căsătoriseră de cîteva luni, ea, figură fără vîrstă, chinuită de acelaşi demon al ironiei, după ce se cunoscuseră la cantina comună şi-şi dăduseră o singură întîlnire la Grădina

93

Botanică... Dacă ai de gînd să te căsătoreşti cu mine, ia spus, şi nu văd de ce n-ai face-o fiindcă nu arăţi deloc

competitiv, pe mine să nu mă mai duci în parc, nu-mi place verdeaţa, aerul curat mă face să tuşesc, de animale mi se apleacă, să nu văd dini, pisici, în jurul meu să fie linişte, aşa că, băiatule, alege, eu, pe care n-ai să poţi s-o săruţi niciodată, trăznesc a fum de ţigară, sau ecologicul tău, unde te trage aţa, fiindcă şi aşa n-ai cu cine vorbi... Bănuia că dincolo de sarcasm şi cinism se ascunde un om ca şi el, însingurat de multe tare şi precocitate, de aceea s-a simţit fericit cînd i-a auzit cuvintele. Ce-i drepi, după ce a cunoscut-o mai bine, a înţeles că cinismul nu era chiar o pavăză pentru sentimentalism şi timiditate, ci o moştenire de la tatăl ei, care murise la un spital de neuropsihiatrie, unde locuise ultimii ani şi făcuse gospodărie ca toţi ceilalţi pensionari crescînd nutrii. într-o noapte a deschis toate cuştile şi a eliberat animalele ţi nîndu-le şi un discurs lung... A murit legat de mîini şi de picioare strigînd la infirmieri, unul dintre voi e căsătorit a treia oară şi nu spune fiindcă îi e frică de directoare... Spitalul avea director... La petrecere gazda, un coleg care-şi serba ziua de naştere, Ie-a arătat din curiozitate un pui de bufniţă, de o vioiciune omenească, găsit de dimineaţă în faţa blocului. Nu voia să mănînce nimic, dar asta nu-1 deranja, fiindcă stătea cuminte acolo unde îl aşezai şi-şi urmărea noul stăpîn prin toată casa mişcînd doar capul cu o mobilitate stranie, de parcă nu era prins de trup. Oaspeţii l-au îndrăgit imediat şi, în scurt timp, deveni eroul petrecerii prin simpla lui prezenţă obsedantă. S-a oferit să-1 ia cu el, ştia cum să-1 hrănească, îndopîndu-1 pur şi simplu cu insecte şi carne de şoarece, dar soţia, îmbrăcată într-o rochie de dantelă mov şi tocă de catifea neagră, 1-a întrerupt : să nu te prind că-mi aduci în casă coabea asta, parcă ne-am înţeles odată, mi-ajunge una... Toţi au tăcut, asteptînd ca el să scoată petrecerea din impas printr-un răspuns inteligent, plin de haz... Dimpotrivă, credeam că ţi-e teamă de un concurent mai spiritual, dar a rostit bine, n-am să-! iau... şi petrecerea s-a destrămat în grupuri preocupate de tot atîtea subiecte de discuţie. Prietenul i-a adus totuşi puiul la Institut, unde 1-a hrănit toată vara, pînă

cînd la începutul toamnei, fără să fi crescut vreun pic. a murit pe neaşteptate... Ploaia slăbise în intensitate, picăturile cădeau rar, le putea număra, erau tot atît de mari, apoi în cîteva minute, se opri totul... Bufniţele de afară se auziră din nou, dar după obişnuitul bu-hu, gutural şi puternic, urmă un fel de schelălăit pe două voci, precipitate ca o ceartă. Hotărît, bufniţele îşi aveau cuibul foarte aproape, poate chiar în fagul acela triplu, bizar monument abstracţionist. Se lăsă în fine liniştea, o linişte neplăcută, fiindcă ceva îi spunea că ea va aduce frigul, poate gerul şi spre ziuă va trebui să facă ceva, să se mişte, să iasă din colibă, să încerce să aprindă focul... Atunci va putea căra jar în colibă, căci fumul nu va ameninţa să-i asfixieze... Trupul cald şi destul de greu se nii>â în somn... îi păru bine, şi profită pentru a-şi schimba puţin poziţia. .

George înainta cu precauţie, făcîndu-i semn să calce pe vîrfuri, dacă nu, să rămînă pe loc. Ţinea în mînă un soi de măciucă şi ea nu înţelegea la ce-i foloseşte, dis-de-dimineaţă băuseră cafeaua, şi el, care şi aşa nu rostea mai mult de două vorbe, îşi luase un aer misterios privind detaşat prin fereastra mică a cabanei. Au pornit la inspecţia de dimineaţă, avînd de terminat şi marcarea parcelei de tăiat la ras, care trebuia să înceapă din toamnă, dar el nu s-a oprit acolo unde lăsaseră ieri crestatul, ci, fără nici o explicaţie, a mai mers aşa vreo doi kilometri pînă la Pîrîul Sec, o vale şerpuită prin pădurea de cer şi carpen, care nu ducea nicăieri, doar că după ploi păstra un timp apa, plină acum de broaşte. Acolo întâlniseră nu odată ziua mistreţi ascunşi pînă la rît în noroi, care se urneau nemulţumiţi din calea lor. George îi făcu semn să nu se mişte deloc. Se aflau în faţa unni mal înalt şi uscat, plin de rădăcini care se legau şi se înnodau aidoma unui gard de ţară, vechi şi părăsit. Undeva, la bază, se vedeau mai multe găuri săpate de animale care aruncaseră pămîntul afinat amestecat cu alb de sigă în albia pîrîului mocirlos. Auzi un fluierat scurt, asemănător cu un guiţat, sau mai repede cu scheunatul unui căţel călcat pe coadă. George fluiera în apropierea găurilor de pămînt, cu spatele lipit de mal. Se ajuta de o ţeava mică de os sau de cairton, n-o mai văzuse pînă

acum la el... Peste cîteva clipe observă cum dintr-o vizuină iese un iepure maroniu şi face un salt caraghios, trăgîndu-şi repede labele din spate cu aer blajin, domestic. George a vrut să-1 lovească probabil în cap cu bîta dar 11 nimeri în spate şi zgomotul răsună ca o bubuitură de tobă, iepurele scoase un ţipăt cu inflexiuni dureroase, cînd o nouă lovitură de bîtă îi zdrobi capul... Hai să-1 jupuim, o chemă el, vino să m-ajuţi să bat două cuie, caută o piatră... Tremura din tot trupul, scena o îngrozise, de parcă strigătul de moarte fusese al ei, adusese piatra şi George atîrnase iepurele în cuie de un stejar, îl ju-puise făcînd şi focul pentru friptură... A gustat din pulpa tare, puţin arsă, dar spaima nu i-a dispărut toată ziua, iar noaptea a strigat în somn, nu ştie ce, findcă George a zgîlţîit-o, ce-i, ţi-e frică de ceva ? ai coşmaruri, bea apă... Hai, vino, auzi, aici, o strigase George, ea rămăsese puţin în urmă, de dimineaţă nu se simţise bine, o durea burta şi luase un algocalmin, priveşte ce spectacol, uită-te la ceas în cît timp dispare... De-a curmezişul potecii, se afla un leş de căprioară, trecut de faza de putrefacţie, uscat chiar, iar în jur mişunau gîndaci roşii cu dungi verzi-albăstrui... Ce anume să văd ? se întrebă, dar cînd privi mai atentă văzu că trupul căprioarei se mişcă încet, îndreptîndu-se vizibil în afara potecii, acolo unde era muşchiul gros şi pufos de pămînt... Trecură minutele şi conturul roşcat al căprioarei se desena clar pe verdele muşchiului, cînd începu să dispară cu încetul... Privea atentă spectacolul cu gîndacii care jucaseră rol de cărăuşi ca nişte rulmenţi şi acum săpau cu mare viteză sub trupul căprioarei... Deci George iubea animalele, nu era insensibil dacă scena i-a atras atenţia şi a privit atent pînă ce căprioara s-a lăsat adînc

în mijlocul muşchiului, ca într-o îmbrăţişare... Ai văzut ? a întrebat. Da, ce interesant, i-a răspuns, acum gîndacii depun oăule în corpul ascuns.... Nu mi-am închipuit vreodată... Lasă gîndacii, n-ai observat cum a fost omorîtă căprioara ? Nu, cum ? Vreun braconier ?... Habar n-ai, a dat el din mînă semnificativ, fără să rostească vreun cuvînt şi fără să-i explice de ce murise tetuşi frumosul animal... Mereu a vrut să-1 întrebe după aceea zile şi luni de-a rîndul, i se păruse că se întîmplase o ciudăţenie şi mai mare a na-

turii, dar se obişnuise să primească numai ceea ce credea el de cuviinţă că trebuia să dea... Dar într-o zi a aflat... Paznicul a împuşcat aseară, la pîndă, rîsul... Şi, fiindcă ea n-a înţeles în primul moment de ce-i spune de paznic şi de rîs, a rămas cu ochii întrebători. Rîsul care a mursecat carotida căprioarei, nu ştii? Te duci mîine cu blana la argăsit, îţi dă adresa... Ce bine era pe muşchiul gros şi cald, ce lină coborîrea, simţi atingerea fină, ca de falduri de pînză a firelor verzi care o cuprindeau cu încetul, văzu prin cortina semiopacă a pleoapelor umbrele ferigilor ce se aplecau, auzi cum îşi dau drumul deasupra gîndacii roşii. De unde cădeau ei ? Desigur, se urcau în frunzişul pădurii şi de acolo plonjau... Era un gest gratuit ? Ori o făceau din curtoazie, pentru ca ea să se simtă un corp neînsufleţit şi părăsit, ci unul viu, înconjurat de atenţie... Depunerea ouălor în trupul ei trebuia mascată de această ploaie, stropii fiind ei, gîndacii roşii, grei ca nişte bile de plumb... stropii cădeau continuu şi ea se simţea atît de plăcut, nici o durere, nici un alt zgomot nu veneau să rupă fluidul care trecea prin trup, ca un arcuş mînuit cu fineţe pe aceeaşi coardă, în sunetul aceleiaşi note...

Gearmotă simţi o izbitură puternică, care-i dezgră-dină oasele, adunîndu-i-le în aceeaşi clipă la loc. Şocul ÎL năuci. Aşteptă a doua izbitură, care nu întîrzie, cu e-i'ect şi mai devastator, dar pe a treia o întîmpină strîn-gînd din dinţi, încordîndu-şi muşchii pînă simţi pectoralii vibrînd ca un extensor. Reuşi să se controleze pentru cî-teva clipe, căci frisoanele, previzibile acum, îl luară în primire cu o brutalitate ceva mai scăzută, dîndu-i un răgaz nu de evaluare, cît al şansei de rezistenţă. Putu să •constate că la intrare se produsese o spărtură în îngrăditura de crengi şi vîntul din zori, îngheţat şi tăios, co-borîse brusc temperatura, fără să pătrundă totuşi înăuntru. Ar fi trebuit să se ridice cu precauţie, în aşa fel ca Dana să nu simtă, dar o nouă rafală de frisoane, aidoma unei detonări interioare, îl duse în pragul inconştienţei. Se ridică în transă, cu maxilarele încleştate şi capul pul-sînd ca o inimă de vrabie prinsă în laţ, lăsînd corpul ei ocrotit pînă atunci, să cadă violent pe scîndură. Se tîrl în genunchi pe podeaua nisipoasă, uscată şi pipăi spăr-

tura din desişul împletit cu atenţie. Ramurile care ieşeau înafară fuseseră mişcate de vîntul puternic, antrenînd dizlocarea şi apoi destrămarea zidului. Clănţănind şi zvîc-nind din bărbie în fiecare clipă ca un apucat de boala lui Parkinson, porni să refacă totul, ghidat de memoria mişcărilor din seara trecută.

— Victor, s-a întîmplat ceva ? glasul sună atît de domol, aproape leneş, de parcă se încărcase cu tot confortul toropitor din dormitor, al unui dormitor cu pat lat şi pereţii de borangic, încît pentru o clipă se simţi iarăşi liber de spasme şi încrîncenare, suspendat în linişte şi putere de concentrare, gata să spună, nu e nimic, stai liniştită, dar constată că nu poate deschide gura, că nu poate rosti decît sunete fără înţeles... întrebarea veni din nou. El îşi văzu chinuit de treabă, adunînd şi săpînd mănunchiurile încîlcite şi rebele, mişcîndu-se în întuneric precum un animal nocturn în cuşca lui de la grădina zoologică.

Daniela dormise cîteva ore bune, se trezise brusc, dar fără să aibă nevoie de adaptare, ca în noaptea trecută şi intui că ceva nu e în regulă. Nu se lovise în cădere, dar îl auzise pe Victor mişcîndu-se repede şi precipitat, la un pas de ea şi crezu că încearcă să scoată afară vreo jivină strecurată pe nesimţite în bordeiul lor. De aceea întrebă din nou : să te ajut cu ceva ? Faptul că în loc de răspuns auzi ceva ca un gîfîit strangulat, reprimat fără succes, o făcu să întindă mîna spre el, să se con^ vingă de adevăr. Nimeri un spate osos, protejat doar de pulover, care se zbătea sub palma ei, aidoma picamerului ce încearcă să spargă asfaltul. Atunci înţelese totul, somnul ei liniştit, apărat de haina lui şi de veghea lui, faptul că acum el fusese cuprins de frigul lăsat spre ziuă ţi se zbătea ca un bolnav lipsit de puterea de a-şi masca suferinţa... Victor, îl strînse ea în braţe, lasă intrarea, treci Ungă mine, înveleşte-te, hai, vino, îl trase cu putere, apu-cindu-1 la întîmplare de pulovăr, de gît. El se supuse cu aceeaşi violenţă, ea îi nimeri faţa şi îl sărută pe obraji, pe frunte, pe nas, el se feri, într-un dialog al mişcărilor haotice şi repezi. învălmăşeala, risipa de apropieri şi respingeri le antrena de fapt energia, ultimele resurse, binevenite, fiindcă acestea antrenau şi circulaţia sîngelui,

reîntoarcerea la normal şi autocontrol. Atunci, într-o îmbrăţişare sirînsă, mina lui rece ţinînd-o încordat de mijloc, în contact direct cu pielea catifelată şi caldă a spatelui, căzură amîndoi pe scîndura de pe care hanoracul alunecase undeva într-un colţ. Stai, se smulse ea pentru o clipă din mîinile lui, luînd apoi cele două haine, acum aşează-te ; el se supuse ridicîndu-se în virtutea aceluiaşi vertij de mişcări şi simţi cum toate se reaşează într-o dispunere inversă, el cu genunchii la gură şi capul pe genunchii ei, învelit ca un prunc sau ca o sarma, cuprinzîn-d-o din nou peste pielea fierbinte, ea avînd grijă doar să-şi tragă cît mai tare bluza şi puloverul, acceptîndu-i astfel gestul aşa cum fac mamele cu băieţii lor mici, curioşi şi iubitori. Gearmotă se linişti, un singur impuls venit din adine încercă să-i reamintească

de frisoane, dar fără putere, mîna îi alunecă familiar pe trupul plin şi chemător, o clipă simţi o mişcare de surpriză cînd, în cupa mîinii işi făcură loc pe rînd sînii mici şi moi, dar ea însăşi îi apăsă cu putere palma spre a pecetlui gestul ca pe o comuniune de trupuri...
Trebuie să fie ora cînd oamenii care-şi încep serviciul la şapte se trezesc deja. Daniela ştia acest lucru din reflex, după zgomotele din bloc, aşa că nu mai reuşi să adoarmă la loc. Mîna lui o îmbrăţişa strîns, capul cuibărit în poală i se părea extrem de uşor şi nu se putu ab-,ţine, să nu-1 mîngîie calm şi posesiv, zîmbind cînd făcu logâtura dintre iritarea pe care o simţea în pielea frunţii şi banalitatea ţepoasă a acestuia... Frigul se muiase, fă-cînd ioc aerului închis, şi călduţ, semn că intrarea fusese totuşi astupată la loc. După ploaia din timpul nopţii se lisase probabil îngheţul, o pojghiţă tare şi rigidă, fiindcă pădurea scîrţîia ca o balama ruginită la fiecare pală de vînt.
Auzi şi ea bufniţele, le recunoscu cu plăcere, tocmai fiindcă aminteau o scenă de familie, apoi, de undeva din spate, oarecum temător, trilul complicat, imitînd parcă altă pasăre, al sturzului de vise. Urmă o tăcere lungă, subliniată de rafale slabe ale vântului, care reuşea să agite ca pe nişte clopoţei doar vîrfurile crengilor trase în gheaţă... Ce se va întîmpla cînd va lua sfîrşit rătăcirea lor ? îşi vor mai aduce aminte unul de altul, îşi
99
vor da telefon, îi va scrie el ? Gîndul scrisorii i se part» caraghios şi copilăresc, de aceea îl şi alungă imediat, dar în locul lui se instala pentru prima dată senzaţia clară şi apăsată că ei doi formează un cuplu care nu se raai poate diviza. Parcă sînt născuţi unul pentru altul, făcuţi să se înţeleagă fără să-şi vorbească, să se iubească, cu atît mai mult, cu cît s-au aflat atîţia ani departe u-nul de altul. îi era dor de el... Afară se auziră paşi grei, spărgînd cu indiferenţă gheaţa, traversînd cu siguranţă poiana, la mică distanţă de bordeiul lor. Ascultă fără nici o emoţie traiectul paşilor, acum se maturizase, căci omul care dormea greu în braţele ei şi căruia îi simţea fluidul arterelor prin palma lipită de trup, de-venise mai mult decît bărbatul lîngă femeia lui... Paşii făcură drumul înapoi, cu aceeaşi încetineală apăsat» de parcă urmăreau un itinerar de patrulare. Ursul ? Mersese cumva pe urmele lor şi acum le dădea ocol ? Şi ce dacă ?... Nu era indiferentă, ci privea de sus situaţia, învăţase de la el... Vor veni zorile cu lumina zilei şi ursul va dispare... Se auzi cîrîitul strident, ca un ţipăt de surprindere, al gaiţei. Se auzi din nou şi sturzul de vîsc, imitînd o partitură ştiută, ca o alarmă... în cîteva clipe se instaura un fundal de triluri, punctat de rafala-unei ciocănitori... Prin uşa strimtă, bine îndesată cu> vreascuri şi crengi acum, nu se strecura lumina, întunericul persista, dar ea ştia deja că în poiană noaptea bate în retragere. Se gîndi să încerce ceva... Rememora amănunţit tot ceea ce mai aveau. Chibrituri, cîteva beţe, o cutie de conserve şi patru felii de pîine, ajunse cu siguranţă pezmeţi. Nu se poate ca azi să nu întîlnească oameni, aşa că puteau mînca tot...
17
__ Cît am dormit ?! Gearmotă se ridică năucit,
tr-un somn greu, fără vise, se dădu cu capul de tavanul scund scutunnd pămintul uscat, moment cind cor>-
100
stată că deschizătura de la intrare era complet liberă, lăsînd vederii o suprafaţă de pămînt albă de ninsoare. Dar ce-1 uimi fu oăldura din jur, faptul că nu sitaţea nevoia scurtei din dotarea A.G.V.P.S., care, se vede îi slujise de pernă. Se ridică în capul oaselor şi întrebă din nou, deşi era evident că nu se mai afla nimeni cu el în bordeiul vînătoresc. Hei, cît am dormit, unde eşti ? Ultimele cuvinte erau pătrunse de îngrijorare, ca şi cum ar fi spus, nu cumva s-a terminat totul ? nu cumva au venit vînătorii şi au adus cu ei tot ce trebuie pentru salvarea noastră, adică a oamenilor rătăciţi în gheţurile veşnice, degeraţi şi pe jumătate cu mintea rătăcită ? nu cumva s-a întîmplat această nenorocire ? Dana, strigă el, scoţînd capul afară prin deschizătura care făcea brutal trecerea de la cald la frig, ce faci ?.'... Ceea ce văzu îl umplu de mirare, dar şi de linişte. Daniela, cu hanoracul pe umeri, arunca vreascuri intr-un foc mare şi viu, stînd pe o buturugă, întocmai ca tinerii din fotografiile romantice cu Siberia. Ninsese. Nu prea mult, ştît cit să slăbească gerul şi să şteargă urmele ploii... Cum reuşise ea să aprindă focul şi mai ales cum de se făcuse atît de cald în bordei, dacă el se trezise în pulovăr, pe jumătate numai acoperit cu pufoaica, cealaltă jumătate slujindu-i ca pernă sau ca aşternut ? îşi strecură mîna stîngă afară, la lumină. Era 11 şi un sfert, în aceeaşi clipă constată, scoţînd un strigăt înăbuşit că se sprijinise de „sobă", o piatră încă fierbinte, înghesuită în colţul de la intrare. Pe dată aprecie căldura din altă perspectivă, de unde certitudinea că înăuntru mai sînt şi alte pietre, astfel că, înviorat şi complet treaz, ieşi repede în poiana albă. Abia acum Dana, absorbită de întreţinerea focului, îl văzu...
Cu faţa suptă şi obrazul înfierat de un plasture roşu, urma unui nasture pe care dormise, cu ochii împăienjeniţi de parcă privea prin apă, părul năclăit de sudoare, cămaşa scoasă şi genunchii ieşiţi, nu era mai puţin caraghios decît Petrache, căţelul familiei de vizavi, pe care stăpîna se străduia să-1 înveţe să coboare scările în două picioare. O mişcare uşoară de vînt spulberă zăpada fără a reuşi să o ridice în aer, de parcă adia peste o suprafaţă lichidă, încreţind-o doar.
101
— Hai, vino, se ridică ea închizlnd de cîteva ori o-chii din cauza fumului stîrnit pe neaşteptate, să nu-ţj fie iar frig... El nu-şi revenise complet din surpriză, mai simţea ceva din contactul cu piatra fierbinte, se

aplecă şi luă o mînă de zăpadă. Era moale, apoasă, ar fi putut face bulgări mari, o clipă îi veni în minte imaginea omului alb, cu nas de morcov şi ochi de tăciuni, dar răceala zăpezii îi puse întreg organismul în alertă. Stătu în dilemă,   aşteptînd verdictul dat parcă de un străin ce locuia în el : va avea sau nu frison ? Dacă da, ar fi însemnat să se întoarcă la loc în bordeiul strimt ea o vizuină de hibernare... Hai, hai, îl luă ea repede de mijloc, hai lingă foc, trebuie să intre puţin dogoarea în tine, şi îl împinse pe locul ei de pe buştean. El îşi dădu drumul mecanic, clipi repede, încercînd să se pună de acord cu distanţa pînă la foc, nu distinse cu claritate fagii   din   partea   cealaltă, compacţi,   deocamdată, ca   o cortină, scutură din cap. Nu încercă să-şi repare ţinuta, să amintească astfel de cel ce pornise pe urmele eno-tului cu micul rucsac de urgenţă în mînă, ci se comportă ca un soţ puţin morocănos în clopotul lui familiar, lipsit   de   griji,   ştiind   că   soţia   şi   toţi   ceilalţi   îl   privesc cu dragoste şi neprefăcută admiraţie.

— Ochelarii, strmse ci din buze, mareînd astfel un fapt împlinit, am dormit pe ei... Nici nu mai mă duc să-i   scot din   buzunar... Aruncă   o creangă   cu   frunze grele, îmbibate de apă in focul lacom, alb...

—■ Mă duc eu... Peste cîteva clipe femeia ieşi în patru labe aşa cum intrase, se îndreptă, şi, cu paşi rari, se apropie ţinînd cu două degete, ca pe o varietate suspectă, gest nu lipsit de umor, ochelarii... Uite, o lentilă e bună, cealaltă ţi-a ţinut de cald, rîse, te-a apărat de igrasie. îl îmbrăţişa pe după gît, el o sărută scurt, încercînd s-o facă firesc, din obişnuinţă de-acum. Culese ochelarii fără entuziasm. îi potrivi cu pedanterie şi o privi zîmbind, închizînd cu stîngăcie ochiul rămas fără lentilă.

— Ce zici de un plasture negru, de amiral în aşteptarea marii armade ?

Amîndoi tăcură, gîndindu-se fiecare,la. acelaşi lucru. Erau împreună de două zile,   trăiseră aceeaşi stare de

1©2

primejdie, absurdă în primele clipe, ca o şotie memorabilă, dar care, prin imposibilul ei, nu putea să dureze şi iată că se aflau lîngă foc, primejdia devenind starea lor obişnuită de viaţă. Ninsese în ceasul care precedase zorile, zăpada profitînd parcă de slăbiciunea gerului, aerul era greu, material, fără a fi apăsător sau pătrunzător, cerul avea culoarea măslinei murate. Se auzeau peste tot ciocănitorile.

__Cum ai reuşit să aprinzi locul ? întrebă Gearmotă,

lăsîndu-şi capul pe genunchii ei, într-un impuls de totală relaxare... Ea nu-i riispunse... Nu-i putea spune că ieşise afară strîngînd la rîndul ei din dinţi, că înlăturase cu greutate frunzişul ud pînă la stratul de pămînt, că rupsese apoi din tavanul colibei vîrfurile de nuiele care ieşeau din paiantă, că le uscase în sîn, eă în culmea încordării aprinsese focul aşezînd sub piramida de surcele geanta ei de umăr... Nu-i povesti cum scormonise cu degetele pe jumătate îngheţate după fiecare bolovan, înfierbîntat apoi la foc şi tras în colibă pe cîte o tufă deasă de păducel. Era mîndră că nu făcuse un efort oarecare, de simplă gospodină, ci contribuise, la fel ca şi el, la traversarea acestui ocean într-o barcă cu vîsle, făcînd de cart, singură, fără să se plîngă atunci cînd îi venea rîndul, pe furtună sau timp senin. Dar oare trecuseră acest ocean, pădurea seculară de fag ce reîncepea la cîţiva paşi tot atît de enigmatică şi gravă ca şi pînă acum ?... Eşti grozavă, mai spuse Gearmotă, mulţumit că se simţea bine, că putea din nou să se domine... închise ochii, amintindu-şi clipa cînd frisoanele îl zguduiau atît de puternic îneît socotise că aşa începe sfîrşitul. După aceea nu mai putuse stabili ce se întîm-plă cu el... E ora prînzului, a venit de la meditaţia de română, poate că profesorul nu-i mai planificase iar cîte opt aşezîndu-i în două camere, acum scoate din frigider, cratiţa cu mîncare de bamc, probabil ultima porţie şi se gîndeşte la el... Ce-o fi făcînd tata de nu mai apare, n-a mai întârziat niciodată atît, ştie că mama nu găteşte, şi doar m-am uitat atît de atentă în ochii lui cînd a plecat... Sau poate a mîncat deja şi nici nu se gîndeşte la el, îşi aranjează bretonul şi zîmbeşte cu cochetărie, mişeîndu-şi capul în stînga si-n dreapta... Dar

103

poate mei atît, e doar gînditoare, cum a văzuW) atîţ de des în ultima vreme, în timp ce-.şi pune cărţile în servietă, pentru şcoală... Ar putea şi maică-sa odată în viaţi să ia un pui din frigider, să-1- pună într-o tavă la cuptor, să prăjească nişte ceapă, să pună nişte bulion, n-are nimic că uită piperul şi usturoiul, de sare îşi aduc ele aminte cînd vor mînca... Dar precis că va sta întinsă pe cuvertura ciuruită de scrum de ţigară, iar seara îşi va întîmpina fiica, cred că observi, taică-tu n-a venit nici pînă acum, poftim cum ne-a lăsat, mîn-căm pîine cu unt...

— Victor, nu crezi că trebuie să mîncăm de prînz ? auzi glasul liniştit, poate prea liniştit şi deschise ochii. îi închise imediat şi primi sărutul buzelor pline, a căror culoare se confunda cu a feţei, dacă nu chiar cu a cerului, atît de jos, acum... Se ridică imediat, cu mişcări lente, de fiinţă saturată de odihnă şi bunăstare, împinsă la activitate totuşi de un orar exact şi lejer, orarul speciei... .

18

— Nu ne-a mai rămas nimic de mîncare, mormăi el, în timp   ce împingea cu un băţ spre jar cutia de conserve umplută cu zăpadă... Ştii ce înseamnă asta ?... Femeia nu răspunse. Cu hanoracul pe umeri desena romburi şcolăreşti. Părea că zîmbeşte... Tinel crede probabil că cineva a glumit cînd 1-a anunţat că soţia s-a pierdut de lanţul vînutorilor şi n-a mai apărut pînă acum. Ar fi în stare să creadă la fel pînă la sfîrşitul vieţii... Copiii vor creşte, vor ajunge oameni în toată firea şi el tot aşa le va.spune, vedeţi că mama întîrzie azi, mîn-caţi singuri,   aveţi în frigider... Şi s-ar aşeza mai departe pe citit Sportul...   Nu   mi-ai răspuns,   ridică puţin tonul Gearmotă, ştii ce

înseamnă asta ?
— Ce anume ? ■-.■..
104
I
Tăcu la rîndul lui. îşi scoase ochelarii cu lentila spartă şi potrivi pe îndelete batista peste ochiul liber... Apoi ridică privirea zrmbind ironic, cu o nuanţă amară în cutele gurii.
__ Dacă s-a terminat mîncarea înseamnă ca şi excursia noastră s-a terminat. — Şi nu vrei ?
Femeia încercă să pară indiferentă, ca şi cum aştepta un răspuns cvasinormal într-un aeemenea eaz, cum să nu vreau adică, fac şi eu haz de Hecaz, dar el se uita precis într-un punct situat In zona fagilor îmbrăţişaţi, de parcă acolo exista un indicator sau un semn explicit pentFU ieşirea lor din impas.
'— Acolo trebuie să fie o EGorbură adîncă. Şi în scorbură... Ea aştepta continuarea frazei, tă afle ce este în scorbură... Dar el îi spuse cu totul altceva. Nu, au vreau să se termine... Chiar dacă ar fi să murim degeraţi... am putea scăpa din pădUFe şi am continua excursia. Gearmotă se înăiţă pa vîrfuri, părînd a cerceta cu şi mai mare atenţie mănunehiul de fagi contorsionaţi. — în scorbură c o familie de bufniţe mari, nu este exclus să fi făcut ouă... Ştii cum arată oul de bufniţă ?... E rotund, alb, ca o bilă de porţelan sau ca o minge de ping-pong... Le-ai auzit vorbind astă noapte ?... Mă duc să cercetez, n-am văzut niciodată un cuib de bufniţă, nu trebuie să fie prea adînc, hai, vii cu mine ?... Cînd sînt ani proşti, secetoşi, fără pradă, adică fără păsări multe şi şoareci, puiul mai mare aruncă din cuib pe puiul mai mic, hm, dacă scorbura e adîncă înseamnă că nu puiul cel mare face operaţia, ci chiar bufniţele, hai, vino... Gearmotâ întinse mîna hotărît. Femeia nu se mişcă, dimpotrivă, continuă să deseneze romburi, ur-mărindu-şi absorbită beţişorul...
— Iar am auzit ursul azi noapte, a trecut de mai multe ori pe aici.
Pentru Gearmotă, remarca, fără legătură cu ceea ee spusese pînă atunci, fu un nou prilej de divagaţie şi monolog, bun să-i ascundă starea de nelinişte, în care se simţea cufundat ca într-o apă fierbinte.
— Ursul?!... Ce chestie şi cu ursul ăsta... Ar fi absurd să fie tot ăla care ne-a dat tîrcoale noaptea tre-
105
cută, ar însemna că s-a ţinut după noi, adică ne-a urmărit, ori el nu face aşa ceva nici vara... Ai văzut ce urme avea ? Şi ăsta, ca şi mistreţul fantomă era tot aşa, uriaş...
— Nu e fantomă mistreţul, eu l-am văzut... Cu toată încordarea, Gearmotă rîse scurt, adăugind şi un accent de înţelegere.
— Hm, mă rog, hai să vedem atunci urmele ursului, poate le recunoaştem şi ne convingem dacă a fost acelaşi. Din nou întinse mîna... Hai, odată !
Ea continua să ţină capul în jos.
— Nu merg, dacă nu mă săruţi...
Ne ras, cu căciula trasă peste urechi ca să ţină strîns ochelarii şi batista cărămizie în cercul de baga, nu părea imaginea celui care răneşte inima unei femei. După ce stătu cîteva clipe nemişcat, exact cît îi trebuie unui om aflat în cumpănă, înainte de a se decide asupra unui gest important se aplecă, îi ridică bărbia şi prin lentila cu patru dioptrii îi privi ochii încercănaţi, neaşteptat de senini. Era oare privirea omului resemnat sau, dimpotrivă, a celui decis să facă un pas grav în viaţă.... Gearmotă o sărută lung, obligat şi de strînsoarea braţelor ei, care-i încercuiau gîtul slab, de rozător cu capul iţit afară din vizuină...
Ei da, George poate umbla îmbufnat din birou în birou, poate să întrebe pe toată lumea, dacă ăia n-au dat vreun semn de viaţă, uite că n-au dat, că au dispărut, s-au evaporat, pur şi simplu, dacă în ziua de azi mai poţi dispare aşa, fără nici o urmă... Daniela simţea o satisfacţie deplină, ştiind că nişte oameni se gîn-desc cu îngrijorare la ea, acum cînd se află lingă Gearmotă, un om atît de însetat de afecţiune... Şi ea era atît de dornică să dăruiască tot acel prea plin de căldură de care nimeni nu avusese nevoie pînă acum... O, da, Nini, băieţelul ei, se simţea sufocat de atîta ocrotire şi grijă, întorcea capul ca un tic deja, cînd dimineaţa îl lăsa în faţa şcolii şi-i mai spunea o dată, te roagă mama să mănînci sanvişul să nu-1 mai dai lui Cezărică... Cezărică era prepelicarul care vizita curtea şcolii în recreaţia mare.. Şi Mirela, de cîte ori ajungea duminica la ţară, la socri, ÎJ sărea înainte fără prea mare entuziasm, mi-ai adus cretă
106
colorată ? Şi ca un făcut, ea îi cumpăra mereu păpuşi, cărţi de colorat, chiar şi andrele pentru împletit, dar de cretă uita... Se asfaltase uliţa şi toţi copiii desenau labi rintul cu bucăţi de cărămidă... Apoi se retrăgea bosumflată în grădină, pînă seara, cînd autobuzul oprea special in faţa porţii şi ea îşi lua rămas bun. Să nu uiţi, cînd vii, să-mi aduci creta, îi striga Mirela de acolo, fără să vină la chemarea ei...
__ Nu se vede nici o urmă, strigă Gearmotă, după ce parcursese poiana în toate direcţiile şi acum se oprise lîngă fagii înfrăţiţi... Nu cumva ţi s-a părut?
__ Nu, nu, ridică ea glasul, dar probabil că a nins şi nu se mai văd.

— Chiar nu vii pînă aici să-ţi arăt ceva ?
Ea se ridică numai şi constată că simte un vertij puternic, de parcă s-ar afla, copil fiind, în căluşei. Se aşeză la loc, pe buturugă şi aruncă un braţ de crengi verzi, mai mult frunziş ud, în mijlocul jarului. Din el se ridică un vălmăşag de aburi şi fum, apoi focul începu să-şi revină, troznind şi sfîrîind, pînă ce flăcările porniră să-şi facă drum printre vreascurile negre. O clipă, cit a fost pe punctul să se stingă, femeia trăi senzaţia că frigul o strînge din nou, ca în timpul nopţii... Gearmotă nu mai insistă, descoperise probabil ceva interesant acolo, în cuibul bufniţelor...
Timpul nu prevestea schimbări în următoarele ore, deşi pînă acum se comportase capricios... Ninsese, apăruse soarele, se împrimăvărase, plouase, îngheţase, căzuse chiciură, ca apoi să ningă din nou. Acum se părea că aerul greu, pădurea masivă şi oamenii însinguraţi aşteaptă...
întotdeauna a ştiut că vieţuitoarele reuşesc să descopere o portiţă de supravieţuire aturaci cînd nimic nu le mai este favorabil... Cine le sfătuieşte, cine le manipulează în acele clipe ?... Pe grindul lui Sofronie, — oamenii îl botezaseră aşa după numele bătrînului lipovean care se înecase aici — nu existau decît cormorani. In fiecare seară năpădeau ca un ciorchine singurul copac, un roşcov uscat, negru şi lucios de parcă era de cauciuc. La două trei zile se strecura la marginea pădurii şi urca pe grind în apropierea roşcovului, atras

nu de oxigenul ce bătea în rare expieri dinspre mare, cît de mirosul înţepător al acidului clorhidric răspîndit de copacul cormoranilor. Ştia că în apropierea lui nu mai poate exista viaţă, de aceea era curios dacă totuşi, la adăpostul morţii, nu se strecoară, abilă, în oăutarea unei riscante protecţii şi vreo altă fiinţă... Insolenţi, cî-rîitori, cormoranii îşi mişcau ciocurile ca nişte căngi pe fundalul cerului, al apei sau al stufului trezindu-ţi aceeaşi proastă dispoziţie.
Venise a treia oară cînd a zărit în scoarţa copacului înmuiat parcă în corosivul a-cid, o scorbură mică. Din ea a ţîşnit o vrabie, o recunoscuse după bătaia aripilor. S-a bucurat căci vrabia e urgisită în Deltă de o cohortă de răpitoare. Din scorbura mică a plonjat direct în apă, de unde a ieşit agi-tîndu-şi aripile de parcă se salva de la înec. Vrabia se curăţa de acidul periculos, exalat de guano-ul păsărilor de deasupra. Cu penele ude a zburat înapoi în scorbură. Apoi a ieşit din nou, a plonjat, s-a zbătut la suprafaţa apei şi iarăşi s-a întors. A făcut acest dute-vino de mai multe ori. Curiozitatea 1-a făcut să alunge cu bulgări cormoranii şi să asculte atent la gura scorburii, înăuntru ciripeau puii. Şi vrabia mamă le făcea baie, îi dezintoxica, aşa cum nici o altă vrabie nu mai auzise că face pe urrfeva... Băgă mîna pînă la umăr în deschizătura largă ca o crevasă de la rădăcina comună a celor trei fagi. Degetele atinseră ceea ce în copilărie simţea că putea fi o cloşcă pe ouă. Pasărea nu se sinchisi şi degetele se strecurară sub puful cald şi mătăsos. Da, acolo era mingea de ping-pong, un ou mare rotund... îşi trase mîna fără grabă şi îşi îndreptă ceafa anchilozată de încordare şi emoţie... Focul ardea împrăştiind mult fum, ceea ce, gîndi indispus, putea fi un semnal pentru cei ce i-ar fi căutat.
— Mergem, strigă el, dar de partea cealaltă a focului nu-i răspunse nimeni. Grăbi paşii, încercînd să distingă printre vălătucii de fum şi frunze conturul ei, dar ochiul îi lăcrima atît de tare, încît se opri frecîndu-se cu putere... Cînd îl deschise, simţi o usturime insuportabilă şi un braţ care îl trăgea energic într-o parte.
— Nu e bine aici, spuse ea rar, curentul aduce tot fumul spre noi, hai prin spate... Ocoliră focul prin stîn-

ga tăind o porţiune prin pădure, şi avură timp să con-Itate că sub stratul subţire de zăpadă e şi unul de gheată. Paşii pocneau de parcă înaintau pe marginea unui lac mărginit de o pojghiţă slabă, abia formată. Am făcut un ceai în timpul nopţii, spuse ea, aşteptînd ca el să-şi desrîlcească piciorul dintr-o tufă de păducel, n-a ieşit prea bun, măceşele erau degerate... Am găsit în spatele colibei un pilc întreg... Şi nu e nici dulce... îl privi cu aceeaşi lumină în ochi, străbătută de o undă extatică de uimire. Părea că spune, oare tu ai să fii de-acum soţul meu ?... Gearmotă, inspectorul cu probleme de ecologia vînatului, nu se arătă dornic de ceai, dar nici nu refuză tinicheaua cu capacul răsfrînt în chip de coadă. Abia după prima înghiţitură putu să respingă lichidul cu gust de apă luată din vaza de flori, mormăind ceva în «enul noi n-ar fi trebuit să mai bem ceaiuri făcute din fructe moarte, ai văzut ce putem păţi.
Daniela rîse auzindu-i explicaţia şi-1 mîngîie pe o-brazul neras, pe care perii, lungi de-acum, nu mai erau aspri.
—• Ai să faci barbă şi n-o să te mai recunoască nimeni. Va spune lumea, uite ce savant iese din pădure şi cine o fi femeia aceea care se ţine după el ca un căţel ?...
— Cine să fie ? fiică-sa, completă ironic Gearmotă şi, în aceeaşi clipă, refuză imaginea care-i fulgeră din subconştient, imaginea fiicei sale învăţînd pentru treaptă.
— Ba nu e nici o fiică, eu am să te ţin de braţ şi am să-ţi spun dragul meu, sau nu, iubitul meu...
Se aşezară la loc pe buturugă, el cu capul pe genunchii ei, clipind din ochiul roşu de iritare.
— Glumim şi noi... Adam şi Eva nu s-au înţeles foarte bine cit au fost singuri ?... Mai bine spune cum te simţi, plecăm mai departe sau rămînem şi azi aici?... Mi .se pare că stă să ningă, nu simţi ?... Presiunea e scăzută...
, .. ^um zici tu> dar în colibă a fost tare rău, te-ai chinuit pentru mine toată noaptea. Dacă am putea face iar o casă mare din zăpadă...

Gearmotă luă în serios   propunerea şi ridica pentru cîteva clipe capul ca pentru a estima grosimea stratului ae zăpadă, dar renunţă imediat.
— E subţire, nu merge,   dacă vrei aşteptăm pînă începe să ningă.
— Şi dacă nu mai ninge toată iarna ?
Ţinînd ochiul închis, cu zîmbetul mulţumit al celui ce face plajă sub briza mării :
— Aşteptăm pînă la iarna viitoare...
— Dragul meu, hai să vorbim serios,   eu mă simt bine, pot să merg. Plecăm ?...
Gearmotă se ridică cu acele mişcări descompuse, tipice maimuţei numită leneş în pădurea tropicală, aşteptă să se obişnuiască iarăşi cu lumina egală din jur, se îndreptă de mijloc, în fine, împinse cu piciorul o creangă arsă pe jumătate.
— Foarte bine, plecăm. Şi ieşim pe acolo, arătă cu o înclinare a capului spatele colibei, pe unde n-am mai fost...
Daniela o luă spre colibă, potrivindu-şi din mers gulerul amplu şi căciula, Gearmotă se întoarse vorbind pru-,,-dent prin fîşia de pădure...
V;
19
'* Văvălugi este un sat în curs de dezafectare. Singu-'; rul drum de acces, un fel de potecă mai lată se furi-*vşează cu atîta viclenie şi răbdare printre tancuri de si-gă şi mîncături de deal, luînd-o de-a dreptul numai cînd n-are încotro, adică peste vreo rîpă prea lungă, în-cît nu e de mirare că populaţia satului este formată din cîţiva bunici, părinţi şi trei copii. Cu unul dintre ace-tia din urmă, cel de şcoală, am făcut cunoştinţă la începutul relatării noastre, el fiind autorul unui extemporal ajuns prin bunele oficii ale învăţătorului între co-perţile dosarului dedicat mistreţului. în Văvălugi au rămas de aceea puţine case locuite şi acestea despărţite

unele de altele de gospodării în paragină. Nu ne interesează locuitorii acestui sat decît în măsura în care ei not avea vreo legătură cu eroii noştri, care se străduiesc "sa găsească o ieşire din imposibila lor rătăcire. Şi se "pare că viitorul pune la cale o asemenea legătură, de y.reme ce inspectorul şi secretara au ales un drum nou, cel care porneşte din spatele colibei de vînătoare. La, capătul dinspre pădurea de fagi   a satului, mai izolată decît celelalte, se afla mica   gospodărie   a   bă-trînei Ionică Saveta, pe care vecinii săi de dincolo de izlaz o privesc cu un oftat de uşurare primăvara, vă-zînd-o că apare vie şi în puteri, după o iarnă în care n-a dat nici un semn de viaţă. La cei 88 de ani nu trăieşte singură, ci cu un strănepot de 7 ani, nedezvoltat şi aparent fără gît, înapoiat, cu ochii negri şi foarte a-propiiiţi de rădăcina nasului, încît dă impresia unui pi-sic în două picioare. El se ţine toată ziua de fusta lungă a   străbunicii   pronunţînd   doar   două   cuvinte :   buta-tutu. Şi fiindcă nimeni nu ştie înţelesul celor două cuvinte, oamenii l-au poreclit pe copilul fricos ca un pui, Turturică. Trece Saveta cu Turturică, este remarca mi-cii aşezări la vederea nedespărţitului cuplu ce se tîrîie agale pe drumul şerpuit spre prăvălia din Dara de unde cumpără chibrituri. Încolo nimeni nu ştie cu ce se hrănesc, cum trăiesc, dacă fac măcar focul, fiindcă nici un fir de fum n-a ieşit vreodată pe burlanul înatt şi neaşteptat de drept pentru acoperişul gata să alunece de pe pereţii lutuiţi cu balegă de vacă. Bătrîna nu vede cu un ochi clin naştere, ciudată boală, fiindcă s-a transmis fiului ei pe care 1-a crescut singură, bărbatul fugind de acasă pentru totdeauna pe cînd se pregăteau să aniverseze un an de la cununie. Cînd s-a făcut mare, băiatul, Visarion, s-a însurat cu o văduvă din După Piatră, mai în vîrstă ca el cu 8 ani, iar după un timp s-au certat şi au plecat, unul la apus şi altul la răsărit, iar ea a rămas cu băiatul lor de 4 ani, pe care 1-a crescut pînă s-a făcut şi el mare şi a luat pe fata învăţătorului din   Văvălugi.   Acesta,   Gheorghiţă, moştenea boala familiei, avea şi el un ochi închis, pe care şi-1 acoperea cu un plasture pe sub lentilele fumurii ale ochelarilor. Şi mai avea un beteşug băiatul acesta ce-i venea Sa-

vetei acum drept nepot. Bea. Şi de beţiv 1-a lăsat fata învăţătorului, după care s-a mutat la pădurarul cel tî-năr de la ocolul din jos de Dara. Dar nu s-a mutat prea repede, a avut timp să facă şi un copil, pe Turturică, cunoştinţa noastră cu ochii întregi, dar mintea puţină. Pădurarului din jos de Dara nu-i plăceau copiii, iar lui Gheorghiţă nu se ştie, ca tată, dacă i-ar fi plăcut, fiindcă, la scurt timp, l-au scos ţapinarii de sub un fag tăiat cu drujba şi l-au dus bătrînei în cupa excavatorului... Astfel că Turturică este acum al treilea dintre băieţii crescuţi de Saveta !;i, după toate probabi-lităţile, ultimul.
—   Euta-tutu,   buUi-tulu. strigă din spate mica vietate Înfricoşată de tot ce mişcă pe drum, buta-tutu.
—   Hai, hai, îl linişteşte bătrîna veşnic preocupată, hai că vine tac-tu acum şi ne găseşte plecaţi...
— Buta-tutu ?
— Da, da, el, mai adaugă bătrîna, singura care ştie ce ascund vorbele sucite ale micului trepăduş...
20
In două ore zăpada ajunsese pînă la genunchi şi, după cum ningea, nimic nu arăta că se va opri. Înaintau greu, printr-o pădure tot atît de înaltă şi bătrîna, dar parcă mai rară, mai deschisă, mai luminoasă. Ne apropiem de margine ? se

întreba fiecare dintre ei, ciulind urechile la zgomotele pădurii, toaca precipitată a ciocăni-torilor şi ţiuitul familiar al piţigoiului... Nici tufele de poroambe şi lemn dulce nu se mai iveau atît de des din zăpadă, Daniela tot s-a împiedicat de ele, fără să cadă însă — a luat repede un fag în braţe, scuturîndu-1 bine de zăpadă. S-a aşezat apoi dreaptă, cu braţele întinse în lături, aşteptînd să fie sărutată...
■—■ Parcă eşti o momîie, o gratula vesel Gearmotă, în timp ce îndepărta zăpada cu mănuşa transformată în măturică. Stai, nu mişca, adăugă şi suflă pe îndelete micile ghemotoace albe de pe obrajii aprinşi de efort.
112
E bine, cîntări el micul troian de la picioare... Apoi ţ)a-niela închise ochii şi aşteptă... O sărută repede, pe buze, încercînd să pară grăbit şi preocupat de drum, dar nu-şi putu stăpîni emoţia. O luă de mînă... Hai, se întunecă...
, ;
— Gît mergem ? v!
— Un ceas, nici nu putem mai mult. "*"■' ■ ■
— Şi după aceea? ""
— Nu ştii ?
— Facem un iglu ?... Tot nu-i venea să ereadă că situaţia se va repeta a treia oară. El dădu din umeri, aproape dezinteresat.
— M-am obişnuit. Putem colinda aşa pînă se termină iarna. Ori vrei să murim ?... Nu te mai gîndi de unde am plecat şi unde sîntem. închipuio-ţi că sîntem în taiga sau în pădurea tropicală... Apoi eu un zîmbet mimînd îngîmfarea, vrei să spui oă nu ne-am descurcat?... Poftim, uite şi un stejar, exclamă nu prea impresionat privind de aproape seoarţa zbîrcită a unui copac tînăr.
— E clar... Asta înseamnă că am coborît, pădurile se amestecă, dar tot nu-mi închipui pe unde am putea fi. Nu cumva ?... Se opri pe gînduri odată cu el, care rotea privirea, căutînd să distingă vreun semn mai clar de schimbare... Nu, m-am înşelat, ar fi prea aproape faţa de cît am mers.
— Adică ?
— Acum un an, am fost la o vînătoare de fazani cu toată lumea de la asociaţie, m-au luat şi pe mine cu aparatul, aproape de un sat izolat, Văvălugi. Acolo,_ parcă văd locul, e o pădure amestecată de stejar, tei şi carpen, cu tufişuri multe si înalte de alun şi moşmon. Odată, spun oamenii acolo fusese pădure de tei, dar a tăiat-o proprietarul locului şi a vîndut-o călugărilor de la mănăstirea Cîrnu pentru cioplit strane şi cruci din lemn moaîe. In loc, a crescut pădure amestecată. Nu ştiu de ce am avut senzaţia că mergem prin pădurea de atunci, fiindcă după bătaia cu foxterieri n-a sărit nici' un fazan şi el... (Gearmotă sesiză pauza şi sublime cu seriozitate prefăcută, tovarăşul secretar Mihaiu, da, el, Daniela simţi o greutate pe suflet) a zis să mergem în lanţ, poate cade vreo vulpe... Au împuşcat un cîine va-
coslo 8 e-da 142 -13
gabond, avea şi zgarda cu lanţul la gît, aşa cum scăpase din sat... Ultimele cuvinte le rostise cu glas scăzut, ca pentru sine, de fapt nu-şi putea ierta că se lăsase impresionată de simpla amintire a lui Mihaiu... Mai adaugă totuşi, era o pădure rară, plină de luminişuri şi razele soarelui ieşeau printre norii maronii, cădeau aşa, ca nişte reflectoare. Şi mirosea a tei, deşi era iarnă...
— Poetic...
— Pâzi de mine... Victor ştii cum arăţi ?
Gearmotă se opri descumpănit, nevenindu-i să creadă câ Dana poate să-1 jignească atît de prompt şi umilitor. Cum naiba, să arate altfel decît ca o paiaţă...
— Numai tu ai putea să-mi faci o descriere memorabilă. De cîte ori ra-am privit în oglindă, n-am găsit cuvintele cele mai potrivite. Nevastă-mea spune că arăt ca un hăitaş. Dar ea n-a văzut niciodată un hăitaş, crede că e un om care cîştigă bani. lăsîndu-se hăituit...
— Nu ! Daniela îl întrerupse punîndu-i mîna la gură, dar se dezechilibra şi-i alunecă în braţe... Nu, spuse din nou cu patos şi îndîrjire, nu mă interesează părerea ei, tu arăţi aşa cum mi-am dorit eu de cînd eram mică şi mă jucam cu păpuşa de la bunica... .
— Bunica la care te-ai dus tu cu sania...
— Victor, araţi ca un om mîndru şi puternic, îndrăgostit de mine...
— Bine, hai, îşi luă el un ton protector, de înţelegere...
— Nu, Victor, nu mă mişc de aici şi de dus în spate n-ai să mă poţi duce dacă nu-mi spui ce va fi pu noi după ce ieşim.
— întâi să ieşim...
— Nu, nu mai vreau eu să ieşim, n-am fost niciodată atît de liberă să judec, să mă gîndesc la toate, am avut nevoie de pădurea asta...
— Ca de o cuşcă.

— Victor, minţi. Ştii bine că ai nimerit lîngă mine dintr-o întîmplare, dar că ne-am rătăcit de parcă am fi vrut, ca doi copii într-un labirint, că ne-am simţit fericiţi. Victor, aveai nevoie de mine, ca să te convingi că eşti un om de familie, un om tare, pe care te poţi bizui, aşa cum nu ţi-a spus nimeni că eşti... Lîngă tine
111
m-am simţit ai să rîzi, tînără, frumoasă, m-am văzut în rochie de seară, cu spatele gol şi foarte înaltă pe tocuri de metal...
— Lîngă cine, în rochie de seară ?...
— Lîngă tine. înalt, cu ochelari de miop, cu zîmbet sigur, sfredelitor. De fapt erai la un pas, în spatele meu... Rîzi, fiincă te gîndeşti ce ar fi spus lumea. Puţin îmi pasă, dacă în lumea asta era un singur deştept, sigur ar fi spus, ce pereche minunată... .
Ningea vast, temeinic şi tăcut peste cei doi aflaţi într-un luminiş nu prea mare, de parcă, în glumă, ninsoarea ar fi vrut să profite de discuţia lor pentru a-i acoperi treptat, pînă la ştergere...
21
în capătul din vale al satului Văvălugi, cam la un kilometru de gospodăria familiei Pîslaru se află cantonul de bîrne al pădurarului Osman. Cantonul a fost ridicat pe vremea cînd Văvălugii era sat cuprins, cu peste 200 de familii, şcoală generală şi proot de parohie, din nevoia de a se pune capăt tăierilor ilegp.le de lemne. Pădurarul, de fel din Dara, şi-a convins nevasta să se mute la canton odată cu fiica ei din prima căsătorie, elevă în treapta întîi la liceul veterinar din Lunci. Cum a venit, pădurarul şi-a început patrulările tot mai insistente în raza ocolului, depistînd unul cîte unul pe toţi tăietorii clandestini care făceau scînduri la fierăstrăul cu balans al lui Rotăreseu. Nu s-a lăsat pînă nu i-a făcut dosar de trimitere în judecată proprietarului de fierăstrău manual, pe motiv că nu poate dovedi provenienţa trunchiurilor de molid din curte. Ce e drept, Rotăreseu a recunoscut încă de la postul de miliţie din Dara că tăiase copacii din plantaţie fără forme leqa'e, aşa că a fost condamnat cu circumstanţe numai la 6 luni închisoare, deşi procurorul cerure un an. La scurt
115
itimp, cantonul pădurarului Osman a început să fie arătat cu degetul, căci pînă atunci nu se mai pomenise în Văvălugi oameni trimişi la puşcărie. într-o zi chiar clădirea din bîrne a luat foc, pe cînd toţi ai casei erau plecaţi, dar Osman a primit aprobare să o reclădească. Le-a convins pe nevastă şi pe fată să revină la Dara, ultima numai în vacanţă, şi totul a intrat în normal, cu alte cuvinte, el rămînînd la fel de vigilent şi neînduplecat. Pînă la urmă oamenii s-au obişnuit cu umblatul după aprobări pentru defrişat material lemnos, dar nu s-au împăcat deloc cu gîndul că nu-şi mai pot paşte vaca şi viţelul prin luminişurile din marginea pădurii.
— Nu e voie, luaţi aprobare de la Direcţie...
— Pentru atîta lucru ? Doar nu se prăpădeşte iarba, si aşa, nu vezi că noi nu avem păşune aici, pe maidanele astea cu piatră ?
— Nu ştiu, asta trebuie să vă spun, asta trebuie să vă interzic.
Oamenii au început să-şi vîndă vitele, să se mute pe la rude în Dara sau Găvanele, comuna de peste munte. Drumul s-a spart, iarna abia de mai putea urca o căruţă pe el şi numai atunci cînd trebuia să se aprovizioneze magazinul mixt. S-a desfiinţat şi magazinul, -şcoala şi-a lichidat în trei ani clasele şi a rămas doar cu 1—4 la simultan. Anul următor n-au mai ajuns copii nici pentru clasele primare şi satul a rămas fără şcoală. Preotul din Dara a înghiţit şi parohia din Văvă-Jugi. Osman a rămas singurul locuitor de pe raza satului cu serviciu permanent la stat. Nu şi-a pus niciodată problema dacă între venirea lui şi depopularea satului ar fi vreo legătură, deşi nevasta, Ioana, care îl ştia de om aşezat, cu vorbă înceată şi sănătoasă i-a spus odată ceva care putea fi luat drept o intervenţie în favoarea satului în destrămare... Şi dacă i-ai mai lăsa să-şi pască vitele în pădure, ce-ar fi ? Noi nu creştem vaca şi tău-raşii cu iarba tăiată din pădure ? Ce crezi, că mi-e uşor să umblu cu sacul în spinare toată ziua ?... Aşa e corect, a spus el, nimeni nu interzice să tai iarba din pădure... Ea n-a mai insistat. Tot aşa se certase cu bărbatul dintîi, o dată, de două ori, pînă şi-a găsit alta... De la un timp Osman n-a mai avut pe cine surprinde
116
câ taie lemne fără forme legale şi nici n-a mai văzut femei furişîndu-se cu vacile în pădure.. în sat erau numai capre acum, care păşteau peste tot, pe ulucile aţi-nate, prin ogrăzile părăsite, pe coastele pietroase, numai în pădure nu. într-o zi, Osman, care avea tot mai puţin <ie lucru, a fost invitat pînă la postul de miliţie din Dara. A făcut drumul fumînd tot timpul nervos... Cum adicâ, în ocolul lui să se fi întîmplat vreo incorectitudine ? Să fi prins adjutantul pe cineva transportînd lemne fără autorizaţie, lemne tăiate şi furate de sub nasul lui ?... De ani de zile se intrase în legalitate... Adjutantul, cu care colaborase de multe ori pînă atunci la întocmirea dosarelor de trimitere în judecată, 1-a primit cu o faţă pămîntie, exprimînd mai mult mila de-cît severitatea... Şezi, nea Stelică, i-a zis, fără să-1 privească, după care a dispărut o bucată de timp. Osman s-a tot foit nepricepînd nimic, pînă ce i-a venit ideea că e vorba de un furt de proporţii mai mari, cu oameni mulţi, veniţi din alt sat, poate din Faţa lui Nan, îi ştia ci, păcat că nu sînt în sectorul lui, îi termina demult. Sigur, ăia au fost, de unde or fi tăiat şi pe unde or fi ieşit ? Au şi o

mulţime de boi puternici, învăţaţi să tragă Ia butuci, se gîndea el... Adjutantul îl respectă mult pentru corectitudine şi de-asta n-a vrut să-i impute din capul locului lipsa de vigilenţă... Cînd a revenit în sală, s-a uitat doar o clipă spre el, ca şi cum ar fi vrut să se convingă de starea lui şi s-a aşezat pe canapeaua lungă, de vizavi, de la perete, aceea pe care stăteau de obicei, cu ochii umflaţi de mirare, sătenii prinşi cîndva de el asupra faptului în pădure... Bre, nea Stelică, a început adjutantul tărăgănat, ne cunoaştem de mult, mata ai fost om serios, necorupt, nedat după bani, nici după băutură şi ne-am înţeles bine... Aici adjutantul a oftat lung, timp în care Osman a ajuns la concluzia că infracţiunea trebuie să fie gravă de tot... Qte căruţe să fi luat ? 10—15, copaci mari, desigur, asta e necazul... Bre, şi uite a trecut timpul... Ne-au crescut şi copiii, fetele mi le-am măritat, nu prea bine, uite, a mare plînge toată ziua, dar ce să zic, să fi rămas aşa... Pădurarul a simţit cum toate gîndurile i s-au împotmolit brusc... Vezi, a continuat cel de vizavi şi

mata ai o fată, ştiu, din căsătoria cu Ioana, nici nu ţi-am spus că îmi vine ca vară de departe... Ce dracu vrea să spună cu fetele astea, ce încurcătură o fi avînd, să fie chiar el amestecat în furtul de lemne, mai ştii ?.. Nea Stelică, fata matale a păţit un necaz.. Un neca2 mare, de-aia te-am chemat singur, să discutăm ca între bărbaţi, să vedem ce e de făcut... Aici pe Osman îl lăsa respiraţia, ba chiar simţi că ţi bătăile inimii i se răresc. Nu ideea că fetei i s-a întîmplat ceva 1-a surprins, fata se comporta şi aşa rece cu el, ci faptul că el putea avea un necaz, termenul era clar şi ascundea ceva neaşteptat, dar de ce el, un om fără pată în tot ce făcea... Mă asculţi ? lungi vorba adjutantul, ei bine, fata mata s-a dus peste deal la serbarea aia populară de la Bradi-cina cu nişte prieteni. Şi le-a ieşit în cale pe creastă unul Niţă de-aici din comună, beat şi cu cuţit... Mă urmăreşti ?... Ei, ăia au fugit şi pe fata mata a reţinut-o infractorul cu gînd, mă urmăreşti ? Dom-le, ce poate face şi băutura din om, băiat tînăr, acum ieşise şi el sondor, îi cunosc pe părinţi, oameni paşnici, au curăţat primii izvorul după inundaţie... Tocmai atunci a trecut pe acolo o maşină cu comandantul miliţiei de la judeţ, în civil, şi a văzut scena... îi rupsese hainele de pe ea, nu se întîmplase practice nimic, dar ea plîngea, ce mai... Să vină tovarăşul colonel la mine cu fata în halu-ăsta, să mi-o dea în primire, asta a fost o palmă mare peste munca mea de atîţia ani... Fata e la spital sub îngrijire acum, eu am trimis-o. Pe băiat l-am arestat imediat pentru tentativă, mă urmăreşti, deci reţine, nenorocirea nu s-a produs, dar infracţiunea e infracţiune... Pădurarul asculta gol de gînduri, urmărind relatarea ca pe o imagine de televizor fără sonor... Mă urmăreşti, bre ? Nea Stelică, ţi-am spus, nu s-a produs nenorocirea, toată chestiunea este s-o aplanăm, aşa, o-meneşte aici, în sat... Fata e la spital, vezi că la n'euro-psihiatrie, s-a speriat, ce mai, dar s-a comportat curajos, s-a bătut cu ăla, pînă a apărut comandantul... Ei, Şi acum de ce te-am chemat pe mata... Fata se va vindeca, îi va trece, deşi mata fii mînă forte, n-o mai lăsa aşa, să plece prin pădure cu toţi hăndrălăii şi fetele fără ocupaţie... Treaba s-ar repara dacă fata ar consimţi să-1

âa de bărbat, să renunţe la plîngere. Am vorbit cu părinţii Iui, sînt distruşi, îl au numai pe el şi vor oamenii să repare totul. Ei îţi dau o vacă să uiţi toate astea, «dai- fata să-1 ia de bărbat. Se cade să reţii, a terminat .si el şcoala, ar ieşi om pe picioarele lui. nu cred eu să mai bea de-acum încolo, după cîte a pătimit şi a vă-.zut acolo printre arestaţi... Osman continua să privească prostit, încă nu pusese picioarele pe pămînt. Plutea ca oiliul porumbar, despre care credea că e pasărea cea mai •seacă la minte de se învîrteşte cîte o zi întreagă deasupra pădurii fără rost... Bre, eu zic să te gîndeşti, să vorbeşti şi cu Ioana şi cu fata după ce vine, să chibzuieşti, se ridică adjutantul şi să faceţi cum e mai bine cînd vă cheamă... Unde să ne cheme ? se sperie pădurarul, că-,zînd parcă de pe acoperiş, de ce să ne cheme ?... La judecătorie, nu ţi-am spus ? Ce dracu, bre, nea Stelică, ai uitat cum e procedura, tocmai mata ?...

T \,

l

22 :<

Deasupra sclipeau stelele, noaptea se anunţa luminoasă ca într-o auroră boreală. Cel de al doilea iglu, construit de amîndoi, mai înalt şi mai încăpător decît primul, arăta ca un capac pe o farfurie de porţelan. CJearmotă şi Daniela erau mîndri de munca lor, de parcă n-ar fi fost vorba de un adăpost de zăpadă, ci de o casă trainică, ridicată de ei, în calitate de cslonişti ai vestului. Focul ardea încet şi prudent, încălzind sau mai bine zis muind puţin frigul din încăperea străpunsă în «ouă puncte de răsuflători discrete.

— Ne culcăm ? întrebă ea obosită, cu glasul propriu nevestelor hărţuite de treburile de peste zi. Găsiseră în ultima clipă cîteva grămezi mari de crengi curăţate, aşezate în stive, dovadă plină de optimism că un sat nu era prea departe, drept care aleseseră multe uscături pentru podea şi aşternut. învăţaseră de acum să facă

focul exact sub răsuflătoare, pe un pat de crengi ude, ca pe timpul nopţii fumul să se ridice vertical, iar flacăra să nu se întindă... Munciseră mult şi repede, cu zăpada pînă la genunchi, aici unde terenul închipuia o ridicătură destul de distinctă în capătul mai luminos, prelung, ca un coridor al poienii. N-au observat, preocupaţi să desfacă stivele de crengi, că s-a oprit ninsoarea, decît atunci cînd şi-au dat seama că e deja noapte şi sus se vede o stea mare, albăstruie.

— Nu vrei să mănînci ceva ?... Ai avea neapărată nevoie, cu stomacul tău chinuit...
— Glumeşti, şopti ea, apropiindu-şi faţa de ochii lui, care clipeau ca un pMpîit în întuneric... Mai repede aş face un drum pînă afară... dar s-a ivit un inconvenient... Zăpada e prea mare...
Gearmota se ridieă brusc şi întinse mîna după rucsacul de urgenţă, aflat undeva pe la cap. îl găsi, după care, în patru labe, decupa o ieşire nu prea mare. Împinse dopul şi ieşi decis.
Daniela rămase nemişcată urmărind încordată durata semnalelor dureroase din stomac. Nu trebuia să se repete situaţia de acum două zile, tocmai acum cînd îşi revenise şi erau aproape de capătul drumului... Se auzi undeva strigătul scurt al unei păsări de noapte... Apoi vaietul se repetă mai clar şi mai puţin neliniştitor.
— Gata, Gearmota băgă capul prin deschizătură, hai, am dat zăpada la o parte.
Nu se ruşina de el, ci se sprijini liniştită de piciorul lui, ascultînd, în frigul care se transforma cu încetul, în ger, glasul păsării nevăzute. Gearmota aştepta în-trebîndu-se cum să-şi explice că, transpirat după efortul supraomenesc de rostogolire a vălătucilor de zăpadă pentru iglu, nu simţea încă fiorii frigului treeîndu-i prin oase... Atunci remarcă un lucru ciudat. Coridorul îşi schimbase înfăţişarea. Fîşia întinsă de alb se întrerupea la vreo 40 de paşi în faţa lor, făcînd loc unei pete negre, aidoma unei umbre întinsă de bătaia lunii. Dar acum nu era vorba de umbră, ci de altceva \i, pentru prima dată în viaţă, simţi neliniştea sub forma ei îre-presibilă, ţîşnind devastatoare din subconştient. Pata se deplasă spre mijlocul fîşiei şi se opri. Gearmota ştiu

dintr-o-dată că acolo se află mistreţul uriaş, plămădit nu din imaginaţie, ci din detalii reale, fiindcă în faţa lui pata căpătă înălţime, grosime, conturul ei se reliefa, treptat, ca într-un film holografic... Se simţi strîns cu putere de cot, încă o confirmare că totul era real, fe-râeîa. se ridicase pe nesimţite, se furişase încet în spatele, lui... Desigur, ea distingea mai mult... De prea multă încordare, imaginea se transformă iar într-o pată po culoarul luminat, dar numai pentru cîteva clipe, căci se puse în mişcare, micşorîndu-se fără zgomot, pînă se topi în planul depărtat. Se simţi tras spre iglu cu un soi de îndîrjire care ţinea de maternitatea proteguitoare pentru puiul în pericol... împins, înghiontit, in-tră primul în aerul călduţ şi paşnic... Astupară apoi intrarea cu zăpadă, pe bîjbîite, fără să-şi spună nimic, ea gîfîind de efort şi precipitare, el mişcîndu-se mecanic, obsedat de imaginea care, pe măsură ce clipele se scurgeau, căpăta datele unei fantasme... Exista deci...

23

Cel mai nou locuitor al satului Văvălugi este Pur-del Pomipile, fratele primarului Purdel Vasile din Spîn-zerii. Se stabilise aici cu doi ani în urmă, printr-un concurs de împrejurări pe care l-am putea numi, cu puţină exagerare şi oarecare uşurinţă, domiciliu forţat. Foarte "gălăgios din fragedă copilărie, gata, cu alte cuvinte, să Bară din copaie şi să se arunce din pat, el a putut fi menţinut întreg şi nevătămat pînă la vîrsta de doi ani, numai datorită sfatului primit de la o femeie întîlnită în autobuzul de Sibiciu. Daţi băiatului o înghiţitură de ţuică din aia ţîrîită, nu la picătură, adică mai slabă, cînd face gălăgie şi să vedeţi cum adoarme imediat. Sfatul s-a dovedit mai mult decît salutar, căci Pompile a învăţat.să sforăie şi chiar să horcăie, adică să dea semne de importanţă, încă de la vîrsta cînd alţii gînguresc în-

tr-un fel nu numai neinteligibil, dar şi prostesc. De 1% trei ani ştia să dea noroc afectînd plictiseala, de la 5 ani cerea să fie lăsat la toate nunţile unde era iubit de-comeseni şi invitat să bea cu fiecare familie un păhărel, datorită faptului că imita la perfecţie gesturile unui om mare. Nu i-a plăcut niciodată să se joace cu-cei de seama lui, la şcoală a fost tras dintr-o clasă în. alta de învăţător şi mai apoi de diriginte, la insistenţele şi rugăminţile părinţilor însoţite de o vadră de ţuică sau o pulpă de porc, în fine, în pragul liceului s-a împotmolit definitiv, pretinzînd că singurul sens al vieţii lui este rachiul băut de unul singur. în zadar l-au bătut de cîteva ori şi l-au închis în pod — în pivniţă era butoiul de ţuică — degeaba i-au arătat exemplul fratelui mai mic care reuşise să treacă dintr-o clasă înalta fără intervenţii şi să intre apoi la şcoala profesională. Pompile n-a dat semn că ar prefera alt drum decît acela care ducea în beci, la furtun, sau duminica' la nunţile şi botezurile unde îşi avea locul înconjurat de respect, aşa cum orice lucru vechi, intrat în tradiţia satului, este preţuit şi cultivat fără comentarii. La 25 de ani Pompile ajunsese un băutor redutabil, cu privirea senină, nu lipsită de o nuanţă de înţelepciune, ruşinea şi amărăciunea părinţilor, care nu reuşeau să-1 urnească la nici o treabă. Cît ar fi vrut ei ca măcar o dată un vecin să treacă prin faţa curţii lor şi să-1 vadă pe Pompile tăind un lemn sau legînd o sîrmă la gard. Se împăcaseră cu soarta, cînd a intervenit o situaţie complet nouă care schimbă peste noapte statutul de copil întreţinut al tînărului, mereu cu capul pe pernă sau cu furtunul la gură. Purdel Vasile, fratele cu doi ani mai mic, a fost ales primar în comuna vecină, Spînzeni, şi, în dosarul lui de cadre, Pompile prezenta pericoluî unor referinţe inconsistente, dacă nu nefavorabile. Băiat hotărît, model de fermitate, Vasile a cerut un consiliu de familie şi, în faţa părinţilor cu moralul la pă-mînt şi al lui Pompile sforăind pe canapea, a propus o mutare strategică... M-am gîndit să-1 ducem pe-ăsta la-Văvălugi. Sat necooperativizat, izolat, casele au început să se destrame, oamenii să plece care încotro, îi cumpăr eu unde să stea, îi mai ducem de unele din cînd în

cînd, se face şi el gospodar în gardul lui. Ce ocupaţie are ? Ţăran cu gospodărie individuală la Văvălugi. Oricum, aşa nu se mai poate. El e fără servici, nu dă pe la C.A.P-, lumea îl ştie de Pilică, am probleme...
__. Bine, maică, dar ăsta moare de foame în două
zile şi dă foc la casă, ne blestemă lumea.
— Lasă, mamă, că nu e el singur acolo. Cînd sînt puţini, oamenii se ajută între ei, n-ai văzut pe-a lui Brebeanu ? A rămas singur, n-are o mînă, n-are un picior şi mereu îi aduce cineva âte ceva şi trăieşte...
— Cum mă, s-ajungă cerşetor ? a ridicat glasul fără convingere şi tatăl pentru a birui sforăiturile celui de pe canapea.
—■ E tînăr, tată, ia să vezi cum nevoia îl învaţă, o să fie bine, vă spun eu.
Apariţia lui Purdel Pompile în calitate de cetăţean al satului Văvălugi, comuna Dara, într-un moment cînd satul se depopula, n-a interesat pe nimeni sau mai precis n-a trezit comentarii. Chiar şi faptul că fratele Va-sile 1-a instalat în casa părăsită deja de trei ani, casă în care locuise cu 40 de ani în urmă primarul comunei de atunci Văvălugi, nu a emoţionat pe cineva. Singurul care i-a făcut o vizită a fost pădurarul Osman, în calitate de om al legii. L-a avertizat să nu taie lemne din pădure şi să nu mîne vreo vită la păşunat acolo că nu e voie. Se plăteşte amendă, după care urmează dosarul Ia tribunal. Osman a interpretat calmul noului venit ca pe un semn de viclenie şi şi-a spus că trebuie să fie cu ochii pe el.
Peste o săptămînâ, cînd Purdel tatăl cu Purdel mama, însoţiţi de fiul primar şi-au vizitat cu inima îndoită băiatul exilat, au răma.s stupefiaţi. Pompile, ruşinea şi dezonoarea familiei, stătea în bătătură, în costumul de nunţi, de vorbă cu o bătrînică scundă, sprijinită în baston, căreia îi explica strigînd de se auzea de jos, de la fosta rotărie, cum se joacă mireasa de trei ori de cel care a dat la masă cei mai mulţi bani şi cum este omul de invidiat după aceea pînă vine nunta următoare.
Văzîndu-1 aşa treaz si preocupat să relateze amănunte din experienţa lui de viaţă pe care nimeni nu i-o luase vreodată în consideraţie, fratele primar a pă-
123 .
lit puternic, dar, om de acţiune, şi-a revenit repede, adresîndu-se părinţilor :
— Ei, ce spuneam eu eă viaţa te învaţă... Observîndu-i cum intră pe portiţa dinspre grădina cti
pir, Pompile s-a ridicat fără grabă, venindu-le în în-tîmpinare.
— Sărut mîna, mamă, sărut mina, tată, hai noroc, Vasilache, a rostit el una dintre cele mai lungi fraze în stare de trezie auzite de ei pînă acum, bine aţi venit, sînt cu Săndica, vecina care a prins drag de mine şi face treabă la mine, a adus caprele ei aicea şi aduce şi găinile şi doarme cu mine... Bătrînica s-a ridicat repede de pe scăunel, în ciuda celor 80 de ani şi a venit împingînd mereu cu bastonul în bălăriile de pe cărare. N-a rostit nici un cuvînt, ci numai s-a oprit la doi paşi, pironindu-i cu o uitătură nespus de veselă...
— Ioane, s-a strîns repede la pieptul bărbatului ei mama tînărului exilat, baba asta e nebună.
— Să nu vorbiţi aşa, oricine oţi fi voi, mă oamenilor, mă suciţilor, că nu e frumos, ea e domnişoară şi dacă v-ar auzi ar plînge, ia plecaţi de-aici, huo !
Toţi trei Purdel au întors capul fripţi de cele auzite, mai ales că era vorba de două glasuri imitînd la perfecţie unul singur. Glasurile veneau de la gardul de ostreţe care despărţea curtea vechiului primar de livada cu pruni uscaţi. Acolo îşi iţeau capetele ca o imagine de vis rău alte două femei îmbrăcate la fel cu prima, foi negre şi bluză albă cu şiret la gît. Dar ceea ce îi paraliza de-a dreptul pe oaspeţii satului vechi Vă-vălugi era faptul vizibil pînă la aiurare că cele trei babe erau surori gemene.
24
— Dormi ?
— Nu. ,; _.;.
— Mi s-a părut după cum respiri de liniştit că ai aţipit... Te gîndeşti?...
124
— Da. '■ ■ >%?-•■.■'£<>■ ; • __Eşti nemulţumit de ceva ? * ' •• .,
— Nu.
_. Ai fost tot timpul convins că nu există, aşa e ?
— Da.
__ Şi acam că te-ai convins, eşti tulburat, nu ştii
de fapt la ce să te glndeşti... Nici eu n-am crezut de la Început, mi se părea că toţi s-au vorbit să facă pe praştii, să ducă zvonul unul de la altul, ca nişte copii netrecuţi prin viaţă. ■ Şi totuşi, George a crezut din primul moment...
•— Bine, el e altfel decât noi... .
— De ce eşti rău, ştiu că puţin îţi pasă de el, dar eşti nedrept cu mine şi nu merit să fii rău cu mine.. Am simţit de cum ai zărit umbra, că ceva s-a schimbat în tine, că s-a rupt un lucru trainic acolo care te făcea puternic. Am

sau nu dreptate ? Hai, spune ceva.
— Ai dreptate.
— Nu aşa, spune că sînt naivă, o proastă care se Iasă dusă de nas...
— ... Cînd serveai la masă, mi-am spus că aş fi fericit să am o soţie ca tine... Chiar că aş fi fost puternic.
— Dar o ai, sînt aici, lîngă tine şi n-am să te părăsesc pentru nimeni şi nimic...
— Ţi-e foame ?
— Victor, vrei să-ţi baţi joc de mine, de ce schimbi vorba ? Aşa-i că nu crezi nimic din ce-ţi spun ?
— Acum cred totul. Dar peste cîteva ore, peste o zi sau peste două ?
— Şi peste o sută de ani. Iar pentru asta, pentru că ne-ara întîlnit, trebuie să-i mulţumim, nu mistreţului, ci lui George.
— Da, el e altfel decît noi. Vede mult mai departe. Mulţumeşte-i tu.
—-Acum mă jigneşti, dar să ştii că nu vreau să mai dau ochii cu el. N-am de ce, nu-i sînt datoare cu\ nimic şi nu simt nevoia.
— Si serviciul tău ? ■"' ""-'■'■' "*'

■—■ In şcoala pe care am făcut-o cu, am învăţat altceva... In nici un caz să bat la maşină bilanţul de sfîr-şit de lună... Voi n-aveţi la institut un serviciu şi pentru mine, un om fără facultate ?
— Vrei să vii la acelaşi institut cu mine ?
— Da, vreau să fiu soţia ta.
•— Dacă devii soţia mea, trebuie să-mi caut alt ser-vici, undeva în provincie şi nu prea văd unde.
— Ţi-e teamă s-o iei de la capăt ?
— Ţie nu ?
— îmi iubesc foarte mult copiii. Şi unui om ca tine, ştiu eu, îi plac copiii. Nu e aşa ?
— Poate.
j. — Nu poate, sînt sigură... Ce e asta ? ,.j —- Un ou.
qi — Ce fel de ou, de undc-1 a4, ah, m-am fript... »>r — ...Gata, acum e bun, l-am ţinut puţin în zăpadă, aurăţă-1 !...
— Ce cauţi ?
,!" — Cuţitul, să-1 tăiem în două...
— Dar e grozav, eşti nebun, iartă-mă că-ţi spun aşa... De unde l-ai luat, cînd ?
— Ieri, din culcuşul bufniţei, m-am temut cînd am băgat mîna că mă loveşte cu ciocul, dar mi-a făcut ea singură loc... Nu ştii ee cald era. Şi acum îi simt fierbinţeala în palmă, poate fiindcă s-a asociat cu frica.
— Şi n-o să mai scoată pui acum, din cauza noastră"?
— Nu, peste trei săptămîni face alt ou. Dacă are cu ce hrăni puii face chiar două. Se reglează singură.
—■ Eşti extraordinar, nici nu-ţi dai seama cît te vor iubi copiii. îmi promiţi că-i vei lua cu tine în pădure ? Să le arăţi păsări, animale, să le vorbeşti despre viaţa lor ?
Cu un an în urmă, Lala, căci el nu-i putea spune fetiţei sale Caliopia, a venit pe întuneric lîngă patul lui din sufragerie, unde dormea întotdeauna singur şi i-a şoptit abia auzit : tată, mîine după ce pleacă mama la ţară, ia-mă cu tine pe teren. Măcar o zi. Vezi lucruri atît de rare şi frumoase, nu-mi ajunge ce-mi' povesteşti... Vorbise în şoaptă, dar rugămintea ei era atît de pro-

fundă, venise dintr-un suflet atît de prea plin şi însetat în acelaşi timp, încît a simţit pentru prima dată,, ca pe o fericire biologică, fascinaţia rolului de tată... Mergem, dar să nu-i spui mamei, i-a răspuns tot în şoaptă, fiindcă te iubeşte mult şi-i e frică să nu păţeşti ceva... Lasă că ştiu eu de ce nu-i spun, a adăugat ou aer matur Lala... Mamei nu-i place ce faci tu... Şi, ia spune, unde mă duci ?... Să vedem de ce se sinucid căprioarele... Se întîmplă aşa ceva ?... Da, dar acum cul-că-te, vorbim mîine... Au călătorit amîndoi cu trenul, cu autobuzul, cu căruţa pînă la marginea satului Terca, de unde începe, deopotrivă, cîmpia şi pădurea în pantă, despărţite de un pîrîu lat şi nisipos care dă nume locului. Aici merge de mult o moară de apă, moara lui Ion Stingă. în ultima vreme însă a cam stat şi din această cauză iazul morii a rămas ca un lac netulburat. Dar numai pînă în dimineaţa cînd băiatul cel mic al lui Stingă, venit să scoată vîrşa pitită sub zălogi, a văzut plutind pe_apă leşurile de căprioară. Chemat în grabă — satul Terca e la vreo doi kilometri — morarul şi cîţîva vecini au scos cu prăjinile din iaz 26 de căprioare. Cum de s-au înecat atît de multe ? Le-a fugărit vreun animal, adică vreun cîine, vreun lup ? A fost o haită întreagă la mijloc ? ceva, oricum, le-a speriat. Dar de ce atît de tare încît să se arunce îngrozite în iaz ? în jur nu se vedea nici o urmă de căprioară mîncată de prădători... Cel care a găsit explicaţia a fost paznicul Cos-tică Tabără, explicaţie care a mers la inima tuturor vî-nătorilor din jur, dar mai ales a secretarului de asociaţie. Raportul înaintat direcţiei departamentului suna ca o acuzare. întrucît in ultimi ani nu s-a mai aprobat nici un permis de vînat la căprior, specia s-a înmulţit excesiv, în

contrast cu resursele de hrană — adică pădurea de frasin pufos şi ferma C.A.P.-ului profilată pe tutun şi in. Specia s-ar fi sinucis în masă, aşa cum fac, în aceeaşi situaţie, renii şi unele antilope... Gearmotă n-a crezut o iotă, ar fi fost vorba de o premieră mondială şi, însoţit de fiica lui, a întreprins o anchetă răbdătoare la faţa locului. Spre seară ştia cum se petrecuse totuL Tractoriştii de la S.M.A. Terca înconjuraseră pe timpul nopţii turma de căprioare, pulverizînd erbicide

în chip de barieră, obligînd apoi animalele, la lumina farurilor, să re refugieze pe malul iazului. Au greşit eîrid au crezut că ele vor sta înfricoşate şi nemişcate aşteptîndti-şi răpitorii ...Secretarul Asociaţiei a simţit că i se face rău în faţa procesului verbal semnat de Gearmotă şi a promis că-i desfiinţează pe toţi, îi trimite în tribunal, îi nenoroceşte, în frunte cu maistrul care a avut ideea, dă foc la moară, seacă iazul... Lala îşi diviniza tatăl...

...La cei patru ani ai ei, Mirela e un copil de neînţeles gîndea tînăra femeie cu capul ghemuit la subsuoara bărbatului. Cred că nu mă iubeşte deloc sau poate e o simplă impresie, nici eu n-am fost în stare să-i cumpăr cretă colorată, mereu am zis că e prea neînsemnat să-i iei o cutie de cîţiva lei şi că o păpuşă mare îi poate arăta cu adevărat cît ţin la ea, dar uite că un an întreg nu s-a bucurat niciodată cînd ra-am dus s-o văd. Totuşi, cred că şi părinţii lui i-au insuflat o aversiune pentru mine, mama ei, o femeie care nu stă lîngă copilul ei, dar cum să stau dacă sînt la servici pînă la cinci după masă şi Tinel are cursuri dimineaţa... La cămin, acolo trebuie să insist morţiş să rămînă, dar nu tot ei au strigat la mine că se îmbolnăveşte fata, e plă-pîndă, nu mănîncă nimic dacă n-o îndemni. Ei au luat-o de fapt la ţară şi Tinel n-a protestat... Nici nu mişcă în faţa părinţilor. Ce om slab, sărut mîna mă-miţă, Daniela, da, o femeie minunată... într-adevăr, e foarte ocupată, bate mult la maşină, trebuie să se ducă peste tot, să alerge, vine frîntă... Da, dar din cauză că nu poate lipsi, e adevărat, da, da, aşa e, ce pot să fac... •Am eu grijă, la lecţii îl ajut mult, îi urmăresc temele... şi ea cînd poate, dar n-are timp... Ar putea, dar s-a învăţat să se ducă, nu des, cam o dată pe lună, vi se pare mult, nu-i nimic, pentru aer, cu mine ? A, nu, trebuie să rămînă cineva cu băiatul, d<a-acum a crescut, se face frumos... Ce om slab... A fost tot timpul cu ai lui, l-au dădăcit contra mea... ce voiau să-i demonstreze, că nu sînt o femeie de casă, că nu-mi iubesc copiii... I-am auzit prin uşa deschisă, atunci să-i fi dat pe uşă afară... Cît a fost Nini bolnav şi am stat două săptărriîni pe ■scaun lîngă el la spital a venit vreunul să mă întrebe

de ceva, dacă nu mi-e şi mie somn, dacă nu mi-e foame... Slăbisem ca o sperietoare, aveam faţa neagră. Noroc că învăţătoarea a venit cu toţi copiii din clasă şi 1-? certat pe Tinel... Bine tu, dar trebuia să-mi trimiţi vorbă credeam că voi sînteţi liniştiţi într-o rezervă, oh, iartă-mâ, am avut şi o inspecţie şi practicanţi, serie foarte bună aceasta, m-au impresionat, vezi dom-le. ce-n-seamnă fetele de la ţară, minţi sănătoase, ascultătoare, tocilare şi cuminţi, aşa cum trebuie să fie orice învăţătoare. Mîine trec pe la voi, ce să vă aduc ? ah, mîine veniţi, bine, atunci vă aştept, mi-era dor de voi, chiar mă plîngeam în cancelarie, zic, stau la fereastră şi privesc autobuzele, le număr cîte opresc în staţie pe oră sînt nouă, cînd se transmit meciurile nu opresc decît cinci, probabil că patru dintre şoferi găsesc scuze şi se retrag... Doamne, ce slab... De fapt nici nu-i trebuie cretă colorată... E prea mică, n-are personalitate, nici nu se joacă cu copiii, am observat eu, stă deoparte şi priveşte fără părere de rău cum aleargă după dungile de cărămidă, ca nişte capii, fără să ajungă nicăieri. Se uită şi ea. Ce-ar face dacă ar avea cretă ? N-ar desena, nici măcar n-ar arăta-o la ceilalţi, să nu i-o fure. Cînd are o jucărie nouă o ţine ascunsă... Nu lasă broasca de tablă să sară, nici maşinuţa să pornească. Cînd am în-vîrtit cheia şi i-am dat drumul, a luat-o repede de jos şi a pus-o sub pernă. Şi soacră-mea o ţinea înainte, da. aşa e copilul, nedus în lume, fricos de toate... Dar la ei nu e în lume ? Pe uliţă nu e în lume ?... Trebuie neapărat să o iau de acolo, să fie lîngă mine... Daniela simţi că umărul protector se mişcă, încercînd o poziţie mai comodă pentru ea... Gearmotă se temuse că nu are aer de-ajuns, că menghina dintre braţ şi torace e prea strînsă... Doamne, şi cu el cum va fi, cum îl vor primi copiii, Mirela, ştiu, se va uita în jos, nu va ridica mult timp ochii spre el. Nini, în schimb, va face gălăgie, va plînge, va refuza mîncarea, n-o să-şi mai facă lecţiile, ce prilej pentru el să fie obraznic... Oricum, va fi greu, fiindcă ei sînt mici şi nu ştiu decît de un singur tată, n-au habar cît de complicată e viaţa, cît de dificilă clipa cînd te măriţi, şi tu crezi ca şi ei, fiindcă eşti slabă. rnereu naivă, că acesta e omul potrivit, omul tău. soţul

tău, ce fatal lucru să-i spui da pentru totdeauna, fârâ nici o şansă de revenire, de ce nu te poţi corecta aşa cum o faci cînd vorbeşti, cînd scrii... Sigur că Victor n soţul ce i se potriveşte ei, nu fiindcă 1-a descoperit bun şi iubitor şi tată atent, ci, fiindcă, acum, după alîţia ani, ştie că el are ceea ce i-a lipsit mereu, că lingă el nu se simte nici singură, nici umilită, este şi ea o femeie întreagă, capabilă să se respecte... Umărul se mişcă din nou cu aceeaşi intenţie proteguitoare... Ea se ghemui şi mai mult, cu genunchii lipiţi de bărbie, ca şj cum voia să se închipuie cit mai mică, un obiect uşor, de dus pe stradă, sub braţ...

Viaţa nu este chiar aşa de simplă, uşor de dominat, numai pentru că eşti lucid şi crezi în logică... Ce mal e logic acum după ce ai văzut că mistreţul absurd nu e deloc absurd şi că lîngă tine stă omul pe care nu 1-al întîînit cînd ai fi avut nevoie ?... Şi dacă l-ar fi putut întîlni atunci, ar fi fost fericit, liniştit, ar fi realizat mai mult ?... Dar nu-1 putea întîlni

atunci, Daniela oricum ar fi fost prea mică, elevă numai... Şi dacă ar ff existat totuşi o Daniela, ca cea de acum, s-ar mai fi îndrăgostit de el, omul lipsit de succese ? Oare, treptat, nu î~ar fi plictisit cu simplitatea ei caldă şi prea îndatoritoare, nu I-ar fi scos din sărite cu serviciul acela monoton şi prea lung ? E însetat de ea acum, asta e adevă rat, dar după ce şi-a dat seama în toţi anii din urrnă cîtă neînţelegere s~a strîns în jurul lui, acasă şi la institut... E drept, Lala stă mai tot timpul lîngă el, se aruncă de gîtul lui fericită şi sare coarda prin casă, c» acum ultima oară... Hai, spune, 3-a rugat, nu mă fierbe, era într-adevăr zăgan ? Şi el calm, sigur pe sine, atotştiutor, ca un tată infailibil, prostii, cum să fie zăgan. nu ţi-am spus de Ia plecare, n-avea cum să apară un asemenea vultur la noi ? ! N-are condiţii, în Pirinei, da. acolo ciobanii sacrifică oi pentru el numai să-1 vadâ plutind deasupra... Dar ce era, ce era ? hai, spune, te-ai suit pînă la cuib ?... Era o acvilă de stîncă, frumoasă, am văzut-o cu binoclul, am descris-o... Şi ea cum trăieşte, are ce mînca ?

— Dana...

— Da.

— Tu singură-ţi lucrezi fotografiile ? , , i<p Hl

— Aproape,... mă ajută şi el. . . < •' •

— Soţul... n <.>*%'

— Să nu mai spui aşa, înţelege că,|/Hj .Wfli cuvîntul, asta a fost demult. * ^j,, -n ,

— Da, săptămîna trecută...

— Ba nu, îHtr-o altă viaţă...

Din tavanul arcuit în unghi ascuţit căzu o picătura grea de apă pe jar. Sfîrîitul îi făcu atenţi. înseamnă că zăpada se topeşte prea repede şi n-are timp să se scurgă de-a lungul pereţilor... Aşteptară a doua picătură, oa recum încordaţi... începuseră să simtă la fel, să intu iască şi să gîndească la fel...

— Victor...

— Da.

— Nu mi-ai vorbit niciodată de soţia ta.

— Ar fi trebuit să înconjurăm globul ca să-mi adu« aminte.

— Nu e adevărat, te-ai gîndit mereu la ea. Şi la fetiţa ta.

— De unde ştii că am o fată ?

— Un om ca tine, ironic, răutăcios, fără prietent, trebuie să aibă prin compensaţie, o fată foarte socia bilă si binecrescută... Aşa e ?...

— Da, aşa e...

— Şi o iubeşti mult, da ?

— Ea ţine mult la mine.

— Soţia cu ce se ocupă ?

— E arhitectă. " Pauză. Masa de zăpadă din jur îşi regla tensiunile gemînd.

— N-ai s-o părăseşti niciodată... asta e... pentru o simplă dactilografă...

— Tu nu eşti dactilografă, ai o profesie ca a mea. .

— Tehnician silvic...

— Arhitectura ei nu mi-a folosit la nimic.

— Bine, şi ce va zice, cum va reacţiona ?

— La ce ?

— ...La faptul că noi doi ne-am rătăcit... ,

— Bărbaţii se mai rătăcesc uneori... v '•'■' ;'

«» — Nu poţi să nu fii răutăcios... Acum de cine bătut joc ?... De amîndoi... Şi merităm ?...

— Trebuie să plătim într-un fel.

— Pentru ce să plătim, pentru nenorocul din noi ? N-am plătit destul ? Nu plătim şi acum că stăm unul lingă altul ?...

— Dana...

— Da. v f. — Ţi-e foame ?

i* — Nu, de ce ?... Victor, iar mă ironizezi, dar să ştii că loveşti tot atit de tare şi în tine.

— Mie îmi face plăcere...

— Nu-ţi face plăcere, eşti trist şi vrei să te ascunzi, să induci în eroare... Aşa ai fost mereu pînă a-cum. Nu vrei să fii cel adevărat, pe care]-am descoperit numai eu...

— Crezi că aş mai avea vreun haz ?

— Dar tu nu vrei să fii om întreg aşa cum vreau eu ? Cel pe care l-am descoperit e un om grozav, n-are de ce să-ţi pară rău pentru celălalt. Era interesant, dar poza, era fals.
Afară se auzi un zgomot uşor, la intervale egale, imitînd hîrşîitul pe care-1 scoate o perie de scînduri pe un preş ud. Apoi se opri şi se auziră paşi spărgînd pojghiţa de zăpadă îngheţată.
La urechea lui : ,
— Mistreţul ? : • 4. [
— Nu, ursul. • '*;
— Ce făcea ? *
— Se scărpina. '• -•
— Ne urmăreşte, aşa e ?
— Poate.
— De ce ? a
— E obsedat de mirosul nostru.
— Ce fel de miros ? I
— De jambon afumat.
— Victor... Cum ai putut trăi atîţia ani fără mine ?
— Performanţa e că am reuşit să-i trăiesc. ,,:,
— Se aude iar...
— Da- ,t.ri ; . titţ ».-.• <-»!... »
— Ştie că sîntem aici ? *.

■— Are auzul fin. '";i*«^<' :«•>.-.,,.■ >,,;w>;,; u;: k^ a,- .. ■
— Şi ne-ar putea face vreun rău ? *v :u*
— Nu. <; ' ••"*
— Victor, de ce eşti atît de sigur pe ce spui ?
— Fiindcă toate au rost.
— Atunci cu mistreţul cum îţi explici ? tl!
— Nu-mi pot explica.
— Vezi ?... Uite şi ursul poate pe neaşteptate să dărîme coliba şi să ne omoare...
— Dacă ai crede, n-ai fi atît de liniştită.
— Nu cred, fiindcă sînt lingă tine. Şi dacă vrei să ştii, îmi pare foarte rău că există mistreţul... Fiindcă îndrăzneşte să te contrazică.

25

Ceea ce mai rămăsese din vestita uliţă a Pîslarilor era o singură casă, ce-i drept arătoasă, cu pridvor pe pivniţă şi tălpi înalte de piatră de Văvălugi, un fel de gresie, mai galbenă şi cu vine alburii. Casa se sprijinea cu spatele într-o coastă de mal săpată cu mulţi ani în urmă de cel ce întemeiase uliţa, unul lovită Pîslaru venit de peste munţi cu nevasta mult mai tînără ca el şi cu şase copii, toţi băieţi, făcuţi mai mult prin pribegii. Din copiii lui lovită a ieşit neamul care şi-a roit gospodăriile, strînse una într-alta, încît repede s-a înjghebat uliţa lungă ca o centură în jurul satului în care, vrînd — nevrînd, nimerea fiecare. După ce uliţa s-a spart şi Pîslarii au plecat care încotro pe şantiere şi în zona industrială a judeţului, a rămas să mai ţină steagul aici, în satul Văvăiugi, doar Diţă, băiatul mijlociu din cei trei al lui Tilică, nepotul descălecătorului lovită. E drept că nici Diţă n-ar mai fi stat, dar a păţit nenorocirea să cadă dintr-un nuc şi să-şi frîngă şira spinării. A zăcut în gips 12 luni, întins în pat şi păzit de muşte cu rîndul de cei doi băieţi, iar cînd s-a ridicat, a con-

statat că nu poate mişca deloc mîna stingă şi două degete de la cealaltă. Nu s-a formalizat că şchioapătă pu ţin şi capul îi stă sucit, ci a fost bucuros că poate munci şi pune satul la cale, aşa cum făcuse străbunicul Io-viţă. Cu cele trei degete sănătoase şi cerbicia neamului, umăr la umăr cu Rada, nevasta lui, îndesată ca un cep. dar neobosită la treabă, de parcă nu venea din Stănila, ss tul cu cei mai îngălaţi şi puturoşi oameni din jur, a mai ridicat două odăi într-o latură a casei. A refăcut apoi tîm plăria de la cealaltă casă, din dos, a fratelui Samuil. ce sta părăsită să se năruie, a ridicat cu scînduri adunate din sat două pătule, un hambar şi cel puţin cinci coteţe mari pentru purcei şi curcani. De ce să repare şi casa lui Samuil ? a fost singura nedumerire exprimată vreodată de Rada, în timp ce-şi trăgea sufletul de cealaltă parte a joagărului. Poţi să ştii ? a răspuns si bilnic Diţă şi discuţia s-a încheiat aici, cu alte cuvinte poţi să ştii că vreunul din băieţi nu păţeşte ca noi si atunci unde să meargă ? Osman a inspectat de cîteva ori curtea, fără a îndrăzni să intre, studiind originea nutreţului pentru vite, dar s-a convins că acest ultim repre zentant al Pîslarilor gospodari e corect, cu alte cuvinte, îşi seamănă singur, culege iarba din grădinile părăsite, aşişderea şi prunele pe care le opăreşte sau le usucă pe zăpladnic, la el în curte... Deşi parcă tot are cam ■mult pe cît ar

putea culege de ici de colo... Dar asta e. nu 1-a văzut intrînd în pădure, nici cu vacile de furiie, nici cu vreun atelaj din acelea pe două roţi pe care ţăranii se pricep al naibii de repede să le inventeze. Şi pentru băieţi, cel mare de clasa a V-a, cel mic de şase ani, găsise Diţâ de lucru, fiindcă striga de dimineaţa pînă seara, nu staţi, copii, munciţi, şi ei dădeau zor, măturînd mereu curtea şi tocind ştir la păsări... De cum începea luna iunie, Diţă îşi trimitea copiii prin toate poienile bătute de soare la cules de cimbrişor, plantă medicinală cu floarea ca a trifoiului, marea lui slăbiciune de cînd a aflat că Centrul, de achiziţii din Dara îl plăteşte cu 12 lei kilogramul. Casa lui Samuil devenise acum uscător de cimbrişor, astfel că nu găseai o palmă de loc, pe podele, pe paturi, pe mese şi pe pervazul ferestrelor fără stratul de flori mici în-

134

spicate cu liliachiu ce răspîndeau mirosul înţepător şi aromat, asemănător cimbrului de grădină. De două ori pe lună, copiii plecau la centru, cu cîte un sac de plante bine uscate şi aerisite, de unde se întorceau cu 200 de lei, bani buni, spunea Diţă pentru hainele de pe ei. într-o zi, pe la prînz, Rada, care nu mai văzuse băieţii de dimineaţa şi se gîndea că atîtea ore pentru întins cimbrişorul sînt prea multe, îşi întrebă bărbatul dacă nu i-a trimis cumva după alte trebi. Nu, sînt la muncă, băieţii, la cimbru, în casa lui Samuil. Atîtea ceasuri ? mai bombăni femeia, voiam să-i trimit după podbal, pe izvor. Observaţia i se păru întemeiată lui Diţă, aşa că se grăbi să verifice la faţa locului, deşi nu-şi închipuia că băieţii ar putea ieşi cumva din cuvîntul lui şi să stea. îşi lăsă bocancii de care nu se lipsea nici vara, nici iarna în capătul treptelor şi urcă în pridvor numai în ciorapii groşi de lînă, ca nu cumva să calce pe cimbrişor şi să-1 scuture. Cînd ajunse la uşa ce da în spate, la fosta bucătărie de vară, auzi un glas limpede, glasul lui Auraş, băiatul cel mare, care parcă povestea ceva. Dădu să intre, dar se opri. Ascultă... Zmeul zmeilor o duse pe Ileana Cosînzeana de-parte, în palatul lui cu şapte turnuri semeţit tocmai pe stînca de dincolo de nouri. Acolo îi arătă pe rînd cele trei încăperi, una mai bogată ca alta... Ultimul gospodar din neamul Pîslarilor simţi că i se urcă sîn-gele la cap şi e gata să ameţească, ca atunci cînd a încercat să se ridice după ce căzuse din nuc. Dar ceva îl opri... Nimic nu-i plăcu frumoasei cu cosiţe blonde si pielea ca laptele... nici camera de aur, unde o cloşcă cu totul şi cu totul de aur îndemna puii de aur să ciugulească grăunţe de aur, nici camera de argint, unde, în loc de covoare, se întindea o iarbă deasă şi foşnitoare din argint prin care îşi făcea loc un pîrîiaş zburdalnic de argint viu, nici camera de bronz, unde, cît vedeai cu ochii, războaie de ţesut şi gherghefuri... Ge frumos trebuie să fie, îşi spuse Diţă, să vezi atîtea minunăţii într-o casă ca asta... Dar gîndul ei, citea băiatul mai departe, nu era nici la aur, nici la argint, nici la semeţul de lîngă ea, gîndul ei,... Diţă se dezmetici dintr-odată, fiindcă ştia la cine e gîndul ei, dar

135

nu îndrăzni, pentru prima dată nu îndrăzni să-şi certe băieţii, fiindcă ei, în loc să întoarcă cimbrişorul îşi citeau poveşti... Seara, cînd curcile şi găinile nu erau încă urcate toate în duzi, vara nu stăteau în coteţe de frica dihorilor, şi scroafa mai grohăia leneş împinsă cu boturile de cei 11 sugari, omul îşi chema femeia in casă cu o voce mai puţin fermă ca de obicei. Ia vino. Radă !... Ea nu sesiză pe moment deosebirea de ton şs veni tot într-o fugă, de teamă să nu se fi ivit o treabă mai urgentă... Auzi, şezi şi tu şi bea o ţuică cu mine. Radei i se păru că aşa trebuie să arate momentul cînd bărbatul îşi lasă nevasta, în cazul lor, mai grav, cînd el îşi presimte moartea. Şi se porni pe bocit cu ochii într-o parte... Hei, ce te-a găsit, nu ţi-e bine ? Am zis, să bem o ţuică... Să ne odihnim puţin, nu vezi cum sufli ?... Femeia îşi zise acum că ăsta e maximum de subtilitate la omul ei şi se porni şi mai amarnic. Ei bine, atunci, îşi ieşi el din fire, du-te şi ai grijă de păsări, beau numai eu. Hai, ce mai stai... nu vrei, nu vrei... Am avut şi eu o dată chef şi ai crezut că pică cerul pe tine... Femeia se opri din plîns şi privi în pă-mînt. Avea pielea netedă în obraji, împînzită de fire roşii, semn de efort şi emoţie. Baticul îi stătea strîmb pe frunte, aşa cum stătea atunci cînd se auzise strigată din mijlocul curţii.. îşi privi apoi cu atenţie o-mul, cu mina stingă ţeapănă, legată cu o sfoară de cureaua pantalonilor şi cu dreapta din care ieşea palma înnegrită şi noduroasă de muncă, întinsă pe masă. Nu-i mai văzu degetele chircite, încleştate parcă pe un o-biect imaginar, ci doar manşeta roasă şi băşicată de murdărie... Mîine am să spăl, spuse ea, ca o concluzie la toată invitaţia lui, s-au adunat rufele şi de sîmbătă nu v-am schimbat. Spunea toate astea ca o noutate, acum cînd avusese şi ea prilejul să-şi privească bărbatul mai atentă şi înţelesese că primenitul o dată pe sâptămînă nu e destul. Da, da, mîine am să spăl, accentua ea, convinsă că acesta trebuie să fie rostul şi sensul întrevederii lor atît de neobişnuite. Spală, dacă vrei tu, mai zise bărbatul, arătînd prin asta că nu e înţeles, dar mie să-mi tragi o ceaşcă de ţuică... Din care ? întrebă ea repede, speriată că îi va cere să tragă

136

din butoiaşul lăsat acum cinci ani de Samuil şi astfel comportamentul lui va fi şi mai de neînţeles... Din cea veche, de la frate-miu, dacă tu nu vrei să bei... Dar He ce' să beau ? mai îndrăzni ea cu glas tremurat, în-cercînd să înţeleagă ceva, de ce Diţă să beau ? De-aia, că si omul trebuie să se mai odihnească... Simţi tu nevoia asta ?... Da, simt... După 15 ani de cînd ne-am luat ?... Da, după 15 ani de cînd ne-am luat, şi du-te odată, ştii că mie nu mi-e la îndemînă să ţin furtunul. Femeia plecă cu pas întins şi apăsat de teamă să nu-i fugă piciorul pe pămîntul care începuse parcă să se

învîrtă în jur... Se opri şi ea, adulmecînd parcă în faţa bucătăriei de vară, ascultînd... Corbule, dacă tu îmi vei aduce două picături de apă de la Lacul Sfintei Vineri, îţi voi da un caşcaval cît roata carului. Nu, corbule, mie să-mi aduci picăturile de apă că-ţi voi da... Ce faceţi voi acolo ? bătu femeia cu pumnul în uşă, nu munciţi ? Taci, mamă, strigă cel mic, să nu te audă. tata că ne goneşte, mai avem puţin şi terminăm de citit. A, se dumiri ea şi se lumină dintr-odată, citiţi, citiţi, că trebuie şi voi să vă odihniţi...

26

Gearmotâ nu putea aţipi. Deşi îşi simţea pleoapele grele şi tîmplele zvîcnind uşor, gîndurile îl ţineau în- . tr-o stare de tensiune deloc potrivită cu situaţia lor. Aerul umed făcea atmosfera şi mai apăsătoare, în contrast cu respiraţia profundă, parcă lipsită de griji a Danielei. Se gîndi că igluul lor nu va rezista pînă dimineaţa, din cauza căldurii mult prea mari pentru o construcţie de zăpadă. Se mişcă puţin să vadă dacă se , produce vreun zgomot. Doar un scîrţîit sec şi înfundat, ca şi cum ai rupe un carton ascuns în pătură. Sub stratul fin de crengi puseseră de data aceasta un rînd de iască. Fusese ideea ei... Dacă am găsi un fag us-

137

cat şi am culege ciupercile de iască, ne-am putea face o saltea... Şi au găsit mai mulţi fagi, „fraţi sugrumaţi de mama lor", cum le spunea ea, formulă învăţată desigur în lungile plimbări prin pădure, la marcările de parchete... Se ridică într-un cot, apoi în capul oaselor şi începu să pipăie cu palma peretele colibei. Zăpada se ciuruise din cauza căldurii şi picăturile de apă se măreau, cariind adînc peretele. Se ridică în picioare şi începu să netezească atent fiecare porţiune, mai înth bolta, apoi restul pereţilor, jur împrejur, pînă ce simţi uniform stratul lucios, ca o pînză continuă de apa. Putea acum să mai împingă două trei capete de creng) peste jar, fiindcă stratul de apă era un bun izolator în întunericul ca o ceaţă grea, roşietică, se distingea corpul femeii în poziţie chircită, cuprins de somn. Se culcă şi el alături, cu palmele sub ceafă şi picioarele aproape de jarul care începu să pocnească rar, înteţit de crengile proaspete. Încercă să alunge orice gînd coerent... li veni în minte imaginea unei margini de pădure, aşa cum se profila, privită din trenul de Bucureşti. Alungă imaginea... Atunci îi apăru în faţă o scenă neaşteptată. La masa lui de cantină studenţească se aşezase, fără să întrebe dacă locurile sînt libere, o pereche nepotrivită, colega lui de an, Simina şi conferenţiarul de botanică. Se căsătoriseră de o lună, după ce conferenţiarul divorţase şi fusese sancţionat pe linie de partid. Rămăsese la catedră, dar îşi pierduse mult din autoritate. Era cel puţin cu 20 de ani mai în vîrstă decît colega lui şi studenţii se întrebau mereu cum se simt împreună cei doi, dacă sînt vreo clipă fericiţi. La vîrsta cînd totul explodează de tinereţe — erau încă boboci, nu căzuse coaja liceului de pe ei — nu-şi putea închipui cum o fată frumoasă, mare iubitoare de dans, regina primului lor bal, s-a putut mărita după nici şase luni cu acest om mai scund decît ea, gros în şolduri, cu părul aproape alb şi lăsat mai lung, special să se aşeze în inele. Ea continua să mă-nînce la cantină şi mai vîrstnicul ei soţ o însoţea da fiecare dată. Dar el unde mînca ? Doar se mutaseră împreună. Nu şi-au spus nici un cuvînt cît au stat la masă, el aşteptînd fără nici o expresie, lăsat pe speteaza

138

scaunului... N-a mai putut să-i suporte, deşi nu se săturase, a renunţat la porţia de varză â la Cluj şi, cu aer detaşat, s-a ridicat aruncînd un să-ţi fie de bine, Simina, cu inflexiuni ce loveau în meschinăria situaţiei. Ea a răspuns cu o modulaţie a vocii ce sugera tristeţea cea mai pură, mulţumesc, Victor... Mult timp i-a răsunat în urechi glasul acela de om care primise jignirea în plin, dîndu-i în schimb o replică dezarmant de sinceră...

într-o zi s-a dus la Institutul de proiectări să-i spună Olimpiei că pleacă în după amiaza aceea pe teren şi că făcuse el piaţa. Doar cartofi nu luase şi urma să-i cumpere ea de la aprozarul din staţia de tramvai. . Bănuia cam pe unde vine atelierul ei, la etajul al pa trulea. A urcat cu liftul, şi, prin întunericul de pe coridor, a început să păşească prudent, nu vedea bine. încercînd să descifreze tăbliţele de pe uşi. Pe neaşteptate, s-a deschis o uşă şi un tip, supt la faţă, cu barbă rară, a strigat fără să se întoarcă, Olimpia, soţul... Da, s-a auzit răspunsul de la o planşetă depărtată, să stea acolo, vin eu... Multe zile după aceea, în tren, apoi in timp ce mergea pe jos, prin grohotişul alpin, s-a întrebat cum de 1-a recunoscut dintr-odată colegul acela al ei. îi descrisese ea colegilor atît de exact, fără îndoială în culori rizibile, îneît apariţia lui a fost o confirmare comentată cu haz după aceea ? ... Şi pentru asta trebuia să vii pînă la mine ? Du-te liniştit, cum ne-am descurcat altădată fără tine ne-om descurca şi acum... Bine, bine, altădată nu te mai deranja.... Şi i-a trîntit uşa în nas, cu tăbliţa de sticlă pe care scria Atelierul 8, proiectări industriale... Oricum, pata neagră fusese a mistreţului. După formă, după felul cum înainta, după linia tipică de deplasare. Nu-1 văzuse cum trebuie, dar ceva nu era în regulă. Părea, în-1r-adevăr, foarte mare, dar la mijloc intervenea ceva anormal, care provoca şocul, mărind în imaginaţie dimensiunile... Dar ce anume ? Părul prea lung şi probabil înspicat la vîrf ? Asta îi putea accentua masivitatea... Era altceva. Cumva, picioarele prea înalte ?... Ar fi fost semn de degenerare, de slăbiciune şi mistreţul ar fi pierit demult în selecţia naturală. Apoi umbra

v era mult prea lungă şi în proporţie armonioasă cu înălţimea ca să fie vorba de o disproporţie somatică, in stare să creeze iluzia... Toţi cei care l-au văzut au vorbit de un mistreţ uriaş şi atîta tot. Cu claritate îl văzuse şoferul amator de

pe maşina lovită, dar el nu reţinuse nimic deosebit. Restul informaţiilor, e drept, veneau din surse indirecte sau fuseseră culese de la persoane înfricoşate, puternic impresionate... Copilul de şcoală... el văzuse un mistreţ plin de noroi, chiar de aproape... Şi totuşi noroiul nu deformează, ci strîngînd părul, accentuează forma adevărată... Hm, ce dosar a mai făcut şi secretarul... Dosar de procuratură, nu de observaţii ştiinţifice, cu concluzii şi un punct de vedere... Deşi, uite, se adresase unui om de ştiinţă, conferenţiar cîndva... Oare Lala văzuse mistreţi ?... Da, ia Băneasa, la Grădina zoologică, tot iarna, cînd a plimbat-o prin sălile încălzite şi i-a arătat animalele care nu se expun decît vara. Dintre toate animalele şi păsările acelea rare, totuşi mistreţii o impresionaseră cel mai mult... Ai văzut urşii ? Ţi-au plăcut ? Da, foarte mult. Dar jaguarii ? Da. Şi leii ? Da, dar nu mi-a plăcut de ei. fiindcă le convine să trăiască în cuşcă. Leii, i-a explicat el, nu au altă pretenţie decît să mănînce... Nu le e dor de deşert ? De savană, vrei să spui, nu le e dor. De fapt, ei s-au născut în cuşcă de multe generaţii... Nu cumva de pe vremea romanilor ? Judecata 1-a pus pe gînduri. S-ar putea. Dar, ia ascultă, ce animal ţi-a plăcut cel mai mult ? Nici unul, fiindcă toate trăiesc în cuşti. A, da, de unul mi-a părut bine. Care ? Porcul mistreţ. De ce ? Nu ştiu, poate fiindcă nu seamănă cu porcul domestic, blînd şi prost. Asta are ochii mici şi priveşte aşa, ca oamenii răi, gata să te bată. ţmii pare bine că stă în cuşcă... Lala era în clasa a doua atunci şi 1-a rugat s-o aducă din nou vara. Şi uite, n-au mai reuşit să ajungă... Oare ce va zice cînd va auzi că tatăl ei s-a mutat în altă parte, cu altcineva ? Că nu mai este doar al ei. Copilul ştie că părinţii nu se iubesc între ei, ci doar ţin unul la altul. De iubit numai pe el îl iubesc. Ori acum înseamnă că tatăl îşi
140
împarte iubirea în două, poate inegal, mai mult acolo. de vreme ce a fost în stare să facă un asemenea pas, decît aici...
...Fii atentă, i-a spus tatăl, tu eşti destul de mare şi poţi să cumperi de la oraş un aparat de radio, ai banii în portofel, vezi să nu-1 pierzi din buzunar. Ai grijă, cînd îl cumperi, să rogi pe vînzător să-1 verifice dacă merge... Şi pe unde mă întorc ? Vin cu autobuzul ?... Ce să mai stai atîtea ore pe străzi, ia-o peste cîmp, e potecă, sînt oameni, şase kilometri îi faci într-un ceas. Sau ţi-e frică, lasă că se duce contabilul, sîmbătă, şi-1 rog pe el. Ba mă duc eu, nu mai am răbdare pînă sîmbătă... S-a dat jos din autobuz, magazinul era chiar vizavi, a cumpărat aparatul portativ, 1-a verificat, era tocmai o emisiune de teatru la microfon pentru copii. A străbătut oraşul, piaţa de pepeni, a trecut podul şi a luait-o pe poteca din luncă, pe lîngă Balta Plopului, cînd a auzit în urmă paşi grei de bocanci, în jur erau tufe de răchită şi cîte un pilc de anini. A cuprins-o frica şi a grăbit paşii. Apoi a început să fugă, dar a simţit cu spaimă că bocancii o urmăresc. Lunca nu se rnai isprăvea şi paşii grei erau tot mai aproape. A vrut să lase jos sacoşa grea, dar ideea i-a produs un gol în piept. Niciodată, şi-a spus, cît de mult mi-am dorit ,un radio, şi a înteţit fuga, simţind de-acum că-i pleznesc tîmplele. Nu obosise de tot şi cîmpia cu oamenii răspîndiţi peste tot, la arat, nu era departe. Auzi foarte aproape paşii, odată cu răsuflarea puternică a celuilalt... Tinel ! strigă înfricoşată, apoi simţi că voinţa îi slăbeşte... Tinel, mai rosti odată sfîrsită...
— Aici sînt, ce s-a întîmplat ? stai liniştită...
— Am avut un coşmar, mă urmărea cineva... Am ţipat, aşa-i ?
•— Da, m-ai strigat în somn...
Gearmotă se strădui să pară firesc, deşi simţise nevoia unui reproş sarcastic.
— în copilărie m-a trimis tata să cumpăr un aparat de radio de la oraş, dar nu m-am dus, de teama
141
dinilor. Iar în vis, nu ştiu de ce, m-am dus totuşi. Ce bine îmi pare că te-am strigat, vezi, deja tu eşti protectorul meu, te am în sînge.
— Adică în subconştient...
— ...Mi se pare mie sau mi-e frig ?
— Nu cred, se topesc pereţii şi umezeala întăreşte senzaţia de frig.
— Ia-mă în braţe, tu n-ai dormit ?
— Ba da.
— Ba nu, aveai un glas atît de limpede cind m-am , trezit... Ce-ai făcut atîta timp, te-ai gîndit la noi ?
— Da.
— Şi totul va fi bine, nu-i aşa ?..,
27
Dida, fata lui Osman, nu se întoarse din spitalul de neuropsihiatrie singură, ci însoţită de un brancardier, Doru, poreclit Tractor, pentru că părea cioplit din topor şi clipea des cînd îi vorbeai prea repede. La intrarea în curtea largă a cantonului, Dida, trecută printr~una din acele întîmplări ce au darul să te ma-' turizeze cu zece ani în cîteva clipe, nu-şi invită oaspe tele în curie, îi făru doar un semn cu palma de genul semnalelor de drum liber făcute de ceferişti, şi-i spuse, pa, Doru. Acesta se întoarse fără nici o vorbă şi luă drumul întortocheat spre Dara şi autobuzul mai departe, spre spitalul de boli nervoase din localitatea montană situată în cealaltă parte a judeţului. în curte, ia timp ce respira adînc aerul liber şi paşnic al casei părinteşti, fata, proaspătă absolventă a liceului veterinar, văzu o vacă de mărime impresionantă, din acelea albe cu pete grupate abstracţionist pe spate şi crupă, profilul clasic al bovinei din Alpii

elveţieni. Vederea nobilului animal o făcu să se dea cîţiva paşi înapoi, după care, în culmea celei mai mari agitaţii, luă un par a-

142

flat lingă tăietorul de lemne şi începu să lovească în vnonenta rasei şviţere cu atîta sete devastatoare, încit 6 ca înţelese de la prima lovitură că trebuie să-şi a-bandoneze aerul placid şi să pornească mai întîi in «alop întins în jurul curţii, apoi pe poartă, spre pădurea salvatoare. Abia cind se pierdu printre teii şi tu fele de lemn cîinesc de la margine, urmăritoarea renunţă la inexplicabila criză de agresivitate. Osman, pădurarul, privise scena alături de nevasta lui, fără să scoată o vorbă sau să încerce vreun gest de îmbunare sau ponderare... Ţi-am spus eu că nu trebuia să accepţi, murmură nevasta, i-ai făcut şi mai rău... Fata îşi salută părinţii, intră în casă şi declară că îi e foame. Mîn-câ fără să dea vreo explicaţie pentru ieşirea isterica, spuse, sărut mîna pentru masă, şi se culcă. Asta se în-tîmpla pe la patru după amiază. Se ti 'â a doua zi pe le zece, cînd tatăl era în cercetare în jădure, iar mama culegea iarbă printre bolovanii de p- pîrîul Văvălugi lor. Astfel că termină cartea din colec :ia Sfinx pe care i-o împrumutase Tractor, în timp ce se afla în rezerva ei din spital. Osman n-a mai îndrăznit să aducă vaca acasă, ci a lăsat-o în grajdul părăsit al lui Simion Tabără, plecat definitiv din sat, după ce făcuse şi un an de puşcărie pentru furt din avutul obştesc, mai precis, tăiere ilegală de nuci din pădurea statului. La prînz şi seara au mîncat în aceeaşi tăcere mormîntală, ca, în fine, a treia zi, Ioana, cu lacrimi în ochi şi fără a avea curajul să înfrunte privirea bărbatului, nu mai putu suporta... Dar cu noi ce-ai avut fata mamii, că noi nu-fl vrem decît binele, te-ai supărat că am primit vaca de la ai lui Niţă, nici oamenii n-au vreo vină că băiatul lor şi-a pierdut minţile. Tu vrei acum să ni le pierdem toţi... Şi zicînd toate acestea dintr-o suflare, a amuţit Osman privea acum înnegurat, aşteptînd un cuvînt din partea fetei ca să-şi poată expune şi el poziţia... Cine a primit vaca, cine a discutat cu ăia ? Asta vreau si ştiu ! izbucni Dida după o tăcere grea, în care nu se auzise decît hărmălaia depărtată din curtea ultimului dintre Pîslari. Eu am discutat, răspunse cu glas pierdut, aproape dogit cel ce nu accepta nici o explicaţie cind era vorba de lemnul statului. Mata ? Da, eu... Şi

143

ce-aţi mai discutat cu acel prilej ? Pe ultimele cuvinte Dida apăsa suspect de ameninţător... Păi, ce să discutăm, m-am sfătuit şi cu adjutantul din Dara, omul cu care colaborez eu, el e mai bătrîn, trecut prin viaţa şi ştie multe, a cîntărit lucrurile şi a zis că aşa ar fi înţelept, bine că nu s-a produs vreo nenorocire... Aşa a zis că nu s-a produs nici o nenorocire ? De astă dată Osman se uită oarecum speriat şi întrebător la fiica sa adoptivă, da, aşa a zis. Ori nu-i aşa ?... Ba cum să nu fie, atîta doar că aş fi vrut să văd ce făcea adjutantul tău dacă i se întîmpla asta fetei lui. Şi pînă la urmă la ce concluzie aţi ajuns ? Că ceva aţi stabilit, dacă ţi-au dat şi vaca... La ce concluzie, păi ne-am gîndit şi noi aicea că dacă nemernicul ăla, că aşa trebuie să-i zic, nu şi-a dus mîrşăvia pînă la capăt, se dă pe brazdă şi se face om de casă, acum că termină şi liceul ăla, cum îi spune, de petrol şi iese cu salariu bun la sondă, nu ne împotrivim să-1 iei de bărbat. Tu ştii cum arată, dacă e frumos, dacă vă potriviţi, dacă îţi convine, mă rog, tu decizi... Ce să mă mai decid, dacă ai adus şi vaca ?... Să fie într-un ceas bun. Dar ce nu-mi place la dumneata e că nici nu l-ai văzut şi-ţi faci ginerele nemernic. Uite, eu l-am văzut şi-1 ştiu deja. E un băiat aşezat şi nu iese din cuvîntul meu. Du-te şi cheamă-1 aici. Şi dacă tot te duci, stabileşte şi nunta cu ai lui... Osman şi Ioana cu baticul tras mult peste ochi se priviră ca< doi necunoscuţi obligaţi să se consulte asupra unui al treilea dacă nu cumva e nebun... Ştii, se înnegura şi mai mult pădurarul Osman, spaima tăietorilor clan-destini. mai este o problemă. Băiatul e închis şi nu-} liberează pină nu mergem să dai o declaraţie...

La o săptămînă după desfăşurarea acestei neobişnuite discuţii, la poarta cantonului bătea un băiat nu prea înalt, ciolănos, cu pomeţii obrajilor gata să străpungă pielea aspră, cu ochii verzi ca ai podbalului toamna tîrziu. li deschise mama Ioana, în timp ce în prag, trezită atunci din somn, se ivise şi Dida, îmbrăcată într-o rochie ponosită, de internat. Pofteşte, pofteşte, îşi chemă ea viitorul ginere, preocupată tocmai atunci să estimeze dacă uliul care se rotea sus de tot vizează cumva şi cloşca cu puii scoşi abia în dimineaţa aceea...

144

Hai, domnule, ce ţi-e teamă de mine ? îl ehemă şi Dida, intră în casă. Băiatul căută să mai întîrzie încercînd să potrivească cercul de putină între poartă şi stîlpul ulucilor, dar nu reuşi operaţia din primele două încercări, astfel că interveni precipitat Ioana, lasă asta şi du-te... Ei, şi ce mai e nou, întrebă fata după ce se aşezară la masa din camera rece, aşa îi spuneau camerei dinspre pădure, fără soare, ce mai faci, unde te-a repartizat ?... Dida, spuse repede băiatul, pironind încruntat, gata să plîngă, mileul de pe masa rotundă şi grea de stejar, te rog să mă ierţi ; dacă vrei, îţi cer iertare în genunchi... Zău, atunci m-am îmbătat pentru altceva. Eu m-am mai îmbătat o dată, cînd m-am bătut cu nişte ţigani din Ştiubeiu şi ziceam atunci să-i bat şi eu pe ei să am curaj... Zău, nu mint... Băiatul nu-şi ridică ochii de pe faţa de masă şi articula frazele cu dificultate, de parcă n-avea antrenamentul studios al unui licean... Mă ierţi ?... Ei, na, cum să nu te iert, doar am fost de a-cord să mă măi'it cu tine, deşi, dacă stau să mă gîn-desc, n-ai merita, fiindcă un băiat care a împlinit 18 ani şi vrea să se însoare, trebuie să ştie că nu are voie să rupă bluza unei domnişoare pînă nu e de acord şi ea în faţa primarului... Proaspătul sondor privea prostit în

gura fetei, întrebîndu-se dacă nu-şi bate joc de el şi nu va izbucni pe neaşteptate în urlete strigîndu-i. piei elin ochii mei, aşa că era pregătit să o şteargă imediat pe uşă... Şi totuşi fata îl privea liniştită, fără gîn-duri ascunse, ea care ţipa şi plîngea atunci lîngă pădurea de molid, strigînd după prietenii împrăştiaţi ca vrăbiile. O undă vagă de ironie sau superioritate i se citea parcă în privirea sfredelitoare, dar putea fi o părere, Dida stătuse mai mult de o lună în spital şi se gîndea, săraca, la multe... Nu !;tia de ce, dar tare mult îi plăcea de fata asta, stătea acolo pe priciul de sus, la un loc cu toţi hoţii şi beţivii scoşi din cîrciumi şi nu se gîndea la vreo răzbunare, simţea doar că se topeşte de dorul ei şi că ar mai fi stat acolo şi o sută de ani, numai să fie sigur că atunci cînd iese va fi a lui... Să ştii că eu ţin la tine, continuă fata, am văzut că eşti un bărbat hotărît, îndrăzneţ, cine nu şi-ar dori un soţ ca tine, dar să ştii că am şi eu o dorinţă... Băiatul o privi

coala 10 c-da 142 145

cu surprindere văzînd că între ei este loc totuşi de o discuţie, de o înţelegere. Nu se aştepta decît la insulte, vorbe grele, ştia pe ce teren a venit, era pregătit sufleteşte să încaseze şi cîţiva pumni de la tatăl fetei. O privi cu supuşenia omului care nu se dă în lătun de la nici un gest, cît de greu ar fi el. Uite ce trebuie să faci, i se adresă cu glas rugător, mişcat de o inexplicabilă tandreţe, te duci şi-ţi tai un deget. Şi fără sâ facă vreo pauză adăugă pe acelaşi ton familiar, care vrei tu.... S-a făcut apoi că nu observă mutra lui de lemurian cu orbitele mărite cît rama ochelarilor şi a aşteptat. El a mai rămas o vreme cu privirea împietrită de tembelism, după care a întrebat pe silabe tot mal vlăguit, cum adică ? Ea nu şi-a repetat dorinţa... Un deget... să-mi tai eu un deget ? a şoptit cu spectrul celw mai curate neînţelegeri în glas... Da, iubitule, un deget, a specificat imitîndu-i cadenţa rostirii, la poartă este tăietorul de lemne. După ce-1 tai, ştii tu cum, dintr-o lovitură, nici nu simţi, vii repede la mine. Tata are un dulăpior de prim ajutor, te pansez şi-ţi trece. Ştii că mă pricep, am terminat doar liceul de specialitate... Sau n-ai curaj ?... Pe fondul acestui dialog greu digerabil de către un martor cu înţelegerea normală, a intrat, nu prea voioasă, mama Ioana. Cînd a văzut insa fizionomiile care exprimau ceva din intimitatea soţilor demult familiarizaţi cu lipsurile şi proastele obiceiuri ale celuilalt, s-a simţit deodată bucuroasă şi şi-a zis că acum o fi poate totul într-un ceas bun şi că doar ceasul rău o fi vrut ca roata să se tîrşîie mai întîi în lo# să se învirtească... Ei, timpul le-o aşeza pe toate, a încercat ea să sondeze terenul, dar cuvintele următoare, pe care, e drept, nu le avea pregătite, i-au rămas nediferenţiate în gît... Niţă, băiatul cam pipernicit, dar noduros, arăta mai mult decît speriat, înfricoşat chiar... Ştiţi ce mi-a zis să fac ? a răspuns el privirii contrariate a mamei, suflînd de parcă încerca să prindă viţelul scăpat în plantaţie, a zis să mă duc să-mi tai ur> deget, afară, pe tăietor. Şi scheunînd, că altfel nu mă ia de bărbat... Nu cererea insolită sau capricioasă ea o glumă a poticnit-o pe femeia intrată aşa, într-o doară, ci ideea că fata ei s-a ţicnit...

146

A trecut de atunci o lună şi Niţă, cu toate degetele întregi — în ultimul moment fata renunţase la pretenţia sîngeroasă — a spus DA ofiţerului de stare J,jVilă — primarul din Dara însufleţind mult impresia lăsată de celălalt da, rostit cu aer distrat de Dida, îmbrăcată în aceiaşi blugi cu care se aventurase atunci, la serbarea folclorică de peste deal... In cîteva luni, tînăra soţie a luat proporţii prevestind o maternitate zgomotoasă, fapt ce 1-a urcat pe Niţă, acolo la sonda lui, cu adevărat în al nouălea cer. Ce-i drept, în primul ei drum la Văvălugi, fetiţa, care primise deja numele de Suzi în certificatul de naştere, a făcut o gălăgie atît de mare, incit toţi locuitorii satului, atîţia cîţi erau, s-au urcat pe uluci sau pe cîte un bolovan spre a urmări trecerea noii generaţii Osman. în următoarele zile cantonul de bîrne fumurii din capul satului, privit pînâ nu demult cu oprobiu nemăsurat, răsună de scîncete atît de tonice, încît ei, cei rămaşi şi izolaţi în nepăsare, au început să se întrebe dacă nu cumva tot ce se în-tîmpla era un semn de schimbare în viaţa lor. Totuşi, cei de la canton nu se întrebau cum e privită iu sat din punct de vedere antropologic ivirea pe Jume a micii Suzana, ei se pregăteau de botez.

28

Gearmotâ nu răspunse. Părea atent la ceea ce se petrecea dincolo de pereţii de zăpadă. Se auzeau iarăşi paşi. Dar simţul lui de biolog familiarizat cu viaţa pădurii distingea în paşii ce spărgeau din nou crusta fină de gheaţă ceva neobişnuit.

— Ce e ? întrebă cu buzele aproape lipite de obrazul 'ui tinâra femeie. El nu rosti decît un imperceptibil sst, şt o strînse cu putere la piept ţinîndu-şi gîtul întins ca un perisrop... Emu două feluri de călcaturi. Unele care împungeau zăpada cu zgomot scurt şi sorîşnit, altele,

147

care o zdrobeau prin apăsări lente şi rare, ca nişte explozii. Paşii păreau că urmează două paralele, la distanţă mică una de alta, şi nu era greu de înţeles că purtătorii lor sînt două animale care se adulmecă... Ce se întîmplă ? mai întrebă ea tot atît de încet, nedumerită că cel de alături asculta totuşi cu atîta interes... E ceva rău ? Deodată se auzi un guiţat ascuţit ca un ţignal, dar uimitor de familiar, căci semăna cu al porcului înfometat din coteţ, urmat de un grohăit precipitat, cu timbru de animal tînăr. Mistreţul, căci nu putea fi alt animal, intrase în conflict cu alt locuitor al pădurii, probabil la fel de puternic. Primise o lovitură şi răspunsese la fel, dar grohăitul t-răda nervozitatea, faptul că nu era

stăpîn pe situaţie. Imediat paşii îşi reluară ruta de adulmecare urmînd aceleaşi paralele, după care situaţia se repetă. Se auzi de două ori gui-ţatul strident, ultimul, ascuţit, aproape dureros, reacţie la o lovitură extrem de dură. Crusta de zăpadă fusese probabil răvăşită deja, căci acum nu se mai auzeau călcaturile individualizate, ci un duduit intermi-+""t şi cîte Uu bufnet urmat de respiraţii fornăite, ca un mîrîit înecat. Se lăsă pentru cîteva clipe liniştea grea de odihnă împietrită... Apoi urmă o serie brutală şi în-cîlcită de izbituri, întocmai ca sonorul unui ring, dar punctată de acele uimitoare şi cu atît mai răscolitoare ţipete guiţate, cînd deodată, concertul surd de bufnituri fu spart de un răget lung şi visceral, cu ecou în tensiunea pereţilor de zăpadă, care părură că se prăbuşesc. Gearmotă nici nu tresări, dar simţi cum unghiile femeii i se înfig undeva sub cămaşă, în coaste. Senzaţie de bună stăpînire de sine. Un nou tropot de călcă--turi, ca o urmărire fulger şi se auzi o bufnitură dublată de un guiţat ascuţit ca un vaier. îi răspunse din acelaşi loc răgetul lung ţi răscolitor terminat într-un zbieret de animal înjunghеat... Doamne, ce se întîmplă acolo... şopti pierdută femeia şi Gearmotă simţi, odată cu un flux de căldură, unghiile pătrunzîndu-i şi mai adînc în carne... Acum nu se mai auzeau decît două respiraţii sugrumate, horcăite, una trecînd încet într-un înec fatal, cealaltă deviind într-un geamăt greu, semă-inînd, pe măsură ce se răreau inevitabil, cu un mormăit
148
somnolent... Totul durase puţin, poate citeva clipe sau mai mult, dar liniştea care se lăsă amintea o cupolă ce se deschide deasupra observatorului astronomic. Se vedeau parcă bolta cerească supraîncărcată de stele, aş-teptînd cu superioritate ironică să-şi dezvăluie rizibil încă una din enigmele fără număr. O gaiţă ţipă mirată, amitînd trilul săltăreţ şi lipsit de fantezie al ocarinei... Noaptea îşi urmă cursul spre zorii încă departe...
29
Şi totuşi a existat o zi cînd locuitorii satului Văvă-lugi s-au văzut cu toţii la faţă, atraşi de o întîmplare care avea să demonstreze definitiv rit de diferiţi sînt unii de alţii, nu numai în opinii şi în viaţa de toate zilele, dar şi în ce priveşte cunoştinţele despre istoria satului lor.
într-o zi închisă şi înăbuşitoare de toamnă au venit în sat doi arheologi de la Muzeul judeţean. Unul înalt, cu gît subţire şi rigid ca un par susţinînd un^cap prea mic pentru tulpina somatică, celălalt, în "contrast clasic cu el, avînd membrele atît de reduse şi grăsulii, încît făcea impresia unuia dintre acei peşti rarisimi, care dezvoltă în loc de aripioare un fel de picioruşe cu care se ajută la mers pe fundul apei. Arheologii s-au consumat serios pînă să ajungă în satul dintre pădure şi valea bolovănoasă a Văvălugilor, fapt care explică de ce la întîia cunoştinţă cu panorama denivelată a satului au exclamat cu firească deznădejde : ne-am nenorocit, aici nu mai trăieşte nimeni. Şi, fiindcă erau prea transpiraţi şi sfîrşiţi după dramul lung de la autobuz, au căutat cîte o bîlcă pe pîrîu, s-au dezbrăcat şi, aşa, goi puşcă, s-au întins fiecare pe nisipul apei, aşteptînd ca pînza lichidă să-i răcorească şi mai ales să le limpezească gîndurile aflate într-o încîlceală din care nu aveau cum toarce un fir bun la ceva. Arheologul gras
149
se resimţise cel mai mult din cauza drumului, fiindcă tot timpul trăsese cîte un gît dintr-o sticlă de o jumătate luată de la distileria din Dara, celălalt, căruia picioarele îi ieşeau afară din apă, căuta să prindă totuşi, din toate ideile la îndemâna, pe aceea în stare sa-i spună că după o jumătate de ceas ei trebuie să facă rapid drumul înapoi, pentru a prinde autobuzul de ora unu din Dara, sa-1 găsească pe director încă la sediu pentru o răfuială scurtă şi deschisă. Cum adică, pe baza unei sesizări făcută de un popă care şi murise cu 40 de ani în urmă, să se ducă ei neapărat azi pentru o săpătură de suprafaţă la Văvălugi ?... Pentru o periegheză ?. . Poate că e un mormînt bogat din epoca bronzului.. Duceţi-vă azi !... Cînd ideea întoarcerii imediate părea să se instaleze autoritar, comandîndu-i chiar, gata, bă ieţi, pe cai, se pierdea în clipocitul care trecea peste el, făcîndu-1 una cu nisipul şi indiferenţa... Celălalt ar heolog, care amintea prin poziţia de peşte în formol de o anume fiinţă, Latimeria, nu se gîndea propriu-zis la nimic. Deasupra lui norii păreau o pătură cazonă, groasă şi nedorit de călduroasă... Deodată se simţi privit cu atenţie... Lîngă el se iviseră în tăcere două femei în virstă, două bătrîne atît de asemănătoare la înfăţişare, incit, cu toată starea lui de prostraţie, un fior de gheiţă îi trecu prin piele cu efect electric. Nu îndrăzni să se mişte, paralizat de apariţia morgana, dublă, ca într-un defect optic, dar şi pentru că aşa cum stătea, gol, cu burta ieşindu-i din unda puţin adîncă, nu mai avea complexul pudicităţii. Ba chiar i se părea că apa limpede şi fremătătoare joacă rolul cearceafului protector, chiar dacă mulajul trupului i se dezvăluia grăitor. Aştepta, urmărind privirile care-i fixau fără să clipească burta ţuguiată... Hi, hi, rîseră ele brusc, fără să-şi mute privirea de pe locul ştiut, dumnezeu ni 1-a adus. în aceeaşi clipă, din bîlca aflată mai jos, se ridică, alo ■-i deşirat ca piciorul de mînătarcă, celălalt arheolog. Hi, hi, se bucurară bătrînele, dumnezeu ni i-a adus. Vezi că sînt doi ? Da, sînt doi. Atunci sări ca ars şi grăsunul cu aspect de relicvă. Peste cîteva clipe, amîndoi îşi dădeau întîlnire în spatele singurului copac din preaj niâ, o salcie scundă, cu un nod mare, cărnos ca un ab-
ISO
ces în loc de coroană, departe de a face faţă rolului de paravan pe care arheologii noştri i-1 artibuiau cu neîncredere.
— Nu staţi acolo, că vă e frig, vă dăm hainele, hai să vă-mbrăcăm, uite, acum...

Nu se ştie ce-i zdruncinase cu adevărat pe bravii căutători de vestigii neolitice, faptul că cineva îi privea indiscret peste gardul solarului, de nudişti ? Că era imposibil de stabilit care dintre cele două femei vorbea, existînd supoziţia că amîndouă se exprimau în a-celaşi timp ? In fine, lucrul cel mai grav era că too-mai ei doi, tineri de 30 de ani, întîmplător neînsuraţi, sint priviţi de fiinţe umane ce şi-au încheiat în mod e-vident viaţa sentimentală şi fertilă cu un aer posesiv şi firesc, de parcă ar fi fost doi soţi surprinşi de neveste la bufet, cînd datoria lor era să încarce fînul în căruţe Nu se ştie ce stări neobişnuite ar mai fi traversat emisarii Muzeului judeţean dacă de undeva de sus, chiar de pe bolovanul cu Crucea Spătarului nu s-ar fi auzit un glas salvator, numai şi prin aceea că fiind de bărbat făcea ordine în confuzia periculoasă ivită pe scara perisabilităţii umane.

— Neniţele, veniţi să aprindem căzănelul că eu nu am putere... Dar neniţele nu auziră sau în acele momente glasul încleiat şi lipsit de consistenţă nu prezenta nici o autoritate pentru ele, astfel că nu se mişcară din loo în schimb cererea venită de pe bolovanul cu crucea pe creştet avu efectul energic pe care numai anunţul sancţiunii cu 10 la sută din retribuţie o mai avusese în şedinţa trecută asupra lor.

— Vezi că pieptenele este la mine, îşi anunţă colegul arheologul deşirat, după ce, în mai puţin de un minut erau îmbrăcaţi şi cu bocancii de teren încheiaţi la şireturi. între timp, în spatele celor două bătrîne, aido aia la chip şi îmbrăcăminte, ca păpuşile din ghips de la roata norocului, se ivi bărbatul care le ceruse fără tragere de inimă ajutorul. Ceea ce impresiona a dou* oară pe arheologii proaspăt îmbăiaţi fu costumul negru spălăcit şi lucios de purtare, cravata cu nodul terfeli* asortat îndrăzneţ cu o pălărie simplă de damă, căzută pe ochi din cauza mărimii exagerate. Dar Vasile, ar

heologul rotund şi Mitruş, colaboratorul semeţ poreclit Divinul erau totuşi oameni umblaţi, care, nu o dată, trăiseră situaţii delicate întrebînd oameni cu viaţă normală dacă nu cumva au găsit din întîmplare vreun schelet în vie sau vreo oală spartă cînd săpau groapa pentru privată.

— Bună ziua, spuse Vasile, cu glas înăsprit, cău-tînd o poziţie dominantă faţă de cei trei.

— Bună ziua, domnilor, mă iertaţi că nu v-ara văzut, eu le chemasem pe neniţele să facem un foc de rufe la căzănel, răspunse fragil şi duios bărbatul ieşit parcă dintr-un dulap cu vestminte de probă. Ce faceţi ? De data asta, interveni ca întotdeauna cu detalij profesionale Divinul.

— Săpături.

— Săpături, reluă aproape pe acelaşi ton bărbatul cu aspect deplasat. Dar unde săpături ?

— Bre, reveni Vasile, mai sigur pe el şi cu aer popular, căutăm un mormînt.

— Un mormînt ? ! izbucniră aproape ţipînd femeile, ducînd în acelaşi timp mîna la gură.

— Un mormînt vechi, îhî, accentua acela,i Vasile arătînd cu degetul evaziv spre linia de sus a pădurii.

— Neniţele, voi ştiţi unde e cimitirul, uite că eu n-am ajuns să-1 vizitez, de cînd am venit nu a murit nimeni. Dar se poate săpa în cimitir ? li ştiţi pe om ? se adresă noul venit străinilor.

Divinul se duse imediat cu gîndul la directorul muzeului care fuma, desigur, la biroul de nuc stil vie-nez, potrivindu-şi mustaţa cărămizie în oglinda special înclinată pentru a nu se mişca de pe scaun şi reveni la fel de repede în realitatea hilară şi greu de limpezit.

— E vorba de un mormînt vechi, de pe vremea cînd nu existau cimitire şi nici cruci... Nici oamenii nu se îngropau atunci cu mîinile pe piept.

— Atunci noi nu ştim unde e mormîntul, căutaţi în altă parte şi plecaţi de aici, se ascuţiră bătrînele sub ochii foarte atenţi ai arheologilor, care tot nu dibuiseră secretul vorbirii simultane.

__ Neniţele, se interpuse tînguitor omul în costum şi cu pălărie, trebuie să ştie cineva de mort, să conducem pe domnii la casele oamenilor, să întrebe, vouă nu vă place la mort ?

— Nu.

Aici li se aprinse becul tinerilor cu hainele încă ude pe la încheieturi, căci bătrînele strigaseră pe rind, deci ele nu gîndeau şi nu vorbeau în acelaşi timp, ci se completau aproape instantaneu, însă cu glas identic.

— Ne conduci mata, se orienta pe un ton împăciuitor Vasile, şi-i făcu semn uşor celuilalt, mergem şi întrebăm din om în om, poate că vreo dată, cine ştie, săpînd o groapă, un şanţ, cineva a dat de nişte oase, poftim, un schelet şi, neştiind despre ce e vorba, le-a astupat la loc. Asta vrem să vedem.

— Şi ce faceţi cu oasele de om ? se repeziră tot atît de agresiv neniţele.

Divinul mai făcu un drum imaginar în biroul directorului, de astă dată înarmat cu lopata pliantă şi reveni oarecum mai calm. în schimb, Vasile se arătă neaşteptat de ferm.

— Nu vă interesează ce facem cu oasele, sînt ale statului, dacă ştiţi de ele, bine, dacă nu, le căutăm şi singuri. Hai, Divi.

— Vă ducem, vă ducem, se vinzoli locuitorul cel mai spilcuit din sat, încereînd să facă un prim pas la

deal, poticnindu-se ca un copil nedeprins cu mersul, vă ducem pe la toţi. La al doilea pas se împiedică însă de celălalt picior şi Divi îl harponă salvator, aşezîndu-1 pe direcţia cea bună, adică pe rădăcina groasă de carpen ce ieşea de sub piatra Spătarului mareînd începutul potecii.
— N-o să găsiţi nici o groapă cu oase, noi ştim bine, sîntem cele mai bătrîne, nu se lăsară nici acum femeile, dar se plasară imediat şi cu ambiţie în ariergardă.
— Să ştiţi, domnilor, gîfîi ghidul în haine de cioclu, că aici trăieşte o persoană mai în vîrstă ca neniţele, ţaţa Saveta, ea'ne spune precis unde sînt oasele, nu o cunosc personal, dar aţi venit bine să-mi fac cunoştinţa şi cu ea.

Cei doi bărbaţi, reprezentanţii cercetării locale in ; domeniul studierii trecutului, nu mai ziseră nimic.
După un sfert de ceas reluară şirul de explicaţii şi tîrguieli la ţaţa Saveta, în faţa porţii de tablă improvizată dintr-o burtă de sobă, dar cea mai bătrînâ * femeie din Văvălugi, după ce se lămuri mai repede decît se aşteptaseră arheologii, se strîmbă neştiutoare, dînd din cap şi trăgîndu-1 cit mai aproape de fusta ei fără culoare pe Turturică. Mica vietate cu ochi ca două puncte de suspensie, privea nu numai curios, dar îr> felul lui chiar vesel, căci îndrăzni să se tragă din mîn<j protectoarei sale şi să-i privească cu luare aminte pe străini rostind şi altceva decît piţigăiatul buta-tutu.
— Che-che !...
— Nu-i frumos, îl trase la locul lui străbunica, răspunzînd astfel unui limbaj neînţeles de ceilalţi, dîn-şii caută altceva.
Ca niciodată la Osmani era toată lumea acasă. Ioana întorcea iarba încinsă de vremea închisă îndreptîndu-şt mereu şalele, cu ochii la cerul pămîntiu, în timp ce Dida se pregătea conştiincios să devină mamă, croind scutece albe şi căciulite albe, cu gînd ca după aceea să le bage într-un gallus bleu sau roz după ram va ti cazul. Deşi, mîngîindu-şi în secret pîntecul exagerat de-întins, nu excludea cu emoţie şi nelinişte ipoteza qenif-nilor. Am să le cumpăr landou şi, fie ce-o fi, am să-tf plimb prin curte şi, dacă vor fi doi, le iau un căruţ special şi tot îi plimb ca pe nişte copii de oraş.
Osman. improvizase la umbră, pe o scîndură, un birou de lucru pe care îşi completa silabisind cu glas tare trei tabele cerute urgent la ocol : cu fructele de pădure, cu estimarea speciilor vegetale şi cazurile de încălcări ale-disciplinei de tăieri, ultimul fiind tabelul cel mai uşor, fiindcă nu conţinea decît specificarea, nu e cazul. Os man a fost primul din familie care a zărit ciudatul grup ftpropiindu-se de gardul cantonului şi, nevenindu-1 să-şi creadă, a rămas cîteva clipe nemişcat, căutînd să se familiarizeze cu situaţia, deşi era mult prea vizibil că sînt consătenii lui care se apropiau de singura casă din zona aceea, casa în care el era stăpîn... In ultima

vreme, pe Osman nu-1 mai ajutau chiar aşa de bine o chii. îşi cumpărase ochelari, astfel că, în clipa cînd se repezi la poartă răsturnînd scîndura cu tabelele, neobişnuit să distingă cu precizie de la distanţă, ţinea capul pe spate, ca şi cum încerca să vadă pe sub lentile Grupul alcătuit din Pilică, vechea noastră cunoştinţă. neniţele, ţaţa Saveta şi Turturică proteja doi indivrzi ■străini de sat şi de cunoştinţele lui de pînă acum, încît de la bun început îşi fixă cu severitate privirea pe ei în timp ce grupul se apropia, fără să dea semne că in în consideraţie importanta aşezare de care îl mai des părţeau cîţiva paşi, sosiră lîngă el Ioana, intrigată Dida, cu foarfecele în mînă.
— Bună ziua, deschise discuţia pentru a treia oari in ziua aceea şi fără nici un rezultat Vasile, sîntem de la muzeu şi căutăm un mormînt vechi, n-aţi auzit de cineva care ar fi găsit nişte oase pe aici cu vreo 40 de •ani în urmă ?... Lui Vasile nu-i plăcu deloc mutra lui Osman, încadrată de figurile nedefinite ale soţiei Ş' fiicei, de aceea spuse toate acestea fără prea mare convingere, stîndu-i pe buze răspunsul, bine, nu face ni mic, salutare.
— De unde ziceaţi că sînteţi ? reveni metodic cel care stîrpise pînă şi în vis ideea că un copăcel se mai poate clinti din pădurea statului, de la ce instituţie ?
— De la Muzeul de istorie şi arte decorative, explică Divinul cu aerul detaşat şi candid care-i adusese porecla.
— De la osuar bre, interveni lămuritor ţaţa Saveta, gîndindu-se, desigur, la funestele depozite de pe lîngă mănăstiri, fapt ce-i zgudui bine pe arheologi. Dar experienţa de teren le prinse şi de această dată bine, căci nu clipiră.
— Aţi auzit voi de aşa ceva ? se întoarse Osman spre cele două femei care îl flancau de cealaltă part? a gardului.
— Intraţi în curte, de ce staţi aici ?! îi invită ridi-cînd cercul de la poartă Dida, aici n-o să mai aflaţi ni mic. Satul e mic, n-are locuitori. Numai după ce nasc <?u, va creşte populaţia — rîse ascuţit — cu zece la sută sau două zeci... Ce zici, mamă ?

— Nu, nu, sări ca ars Osman, nu se ştie nimic de nici un mormînt în afară de cimitir, după care, masiv, ieşi în cadru] porţii, blocînd intenţia lui Turturică de a băga capul pe după stîlp.
— Şi dacă ştie al de Pîslaru, că ei muncesc toată ziua, mereu i-am văzut săpînd, au făcut şi fîntînă în« curtea lui Samoilă, dacă au găsit ceva şi s-a aflat la Dara, de ce n-ar da dînşii o fugă şi pînă acolo ?

— Vă rog, poftiţi în casă să vă odihniţi cîteva clipe, îi invită încă o dată Dida, dar hotărârea lui Osman de a nu se clinti din loc avea în ea ceva eroic. Ba, mai mult, pentru a fi sigur că nimeni din cei de faţă nu-i va călca pragul, luă şi iniţiativa surprinzătoare de a se alipi grupului pentru un drum în vale, la casa Pîsla-rilor.
Nici aici nu aflară mare lucru, afară de remarca lui Auraş cu privire la o tigvă albă şi mare cu dinţi albi in faţă, văzută de el la Colţii Babei, fapt ce scutură de repulsie pe căutătorii mormântului, care şi avură pentru o clipă în faţă imaginea unui hoit de cal...
în curtea largă erau cei trei Osmani — nea Ste-lică în costum verde încheiat la toţi nasturii, Dida în rochie largă şi străvezie ca de tifon, Ioana, cu mîinile verzi pînă la coate de atîta tocat la ştir — ţaţa Saveta mîngîindu-1 tot timpul pe Turturică speriat de atîţia curcani înfoiaţi, cei patru Pîslari, aliniaţi, după înăl-^ ţime în faţa fînarului, neniţele şi exilatul Pilică. Arheologii făceau grup separat, privindu-se sceptic şi cău-tînd o formulă de luat rămas bun de la locuitorii atît de îndatoritori ai satului Văvălugi, cînd se produse lovitura de teatru. Pe poartă intră cu multă atenţie, păşind desculţă printre imaginare cioburi de sticlă, Săn-dica. îl luă de mînă cu multă dragoste pe omul îmbrăcat ca pentru o recepţie lipsită de pretenţii, privi apoi pe cei doi intruşi cu atîta veselie, încît pînă şi Vasile, cel mai rural dintre autorii de comunicări ştiinţifice, se pierdu cu firea aşteptînd ultimul act al expediţiei lor.
— Auzi, Săndica, săriră neniţele ca două soprane, rămase în urmă după finalul apoteotic al corului, cică

e la noi în sat un mormînt rătăcit. Spune-le să plece, că nu e la noi mormîntul şi că e blestem să sapi în cimitir fără voia popii.
Săndica avu o reacţie care smulse grupul din poziţia staţionară şi-1 reaşeză cit ai bate din palme în şir indian, propulsîndu-1 pe poarta cu balamalele bine unse a Pîslarilor. De mînă cu Pilică al ei, porni cu zîmbetul de mulţumire neschimbat spre un punct topografic sigur şi magnetic, care avea să concentreze prima dată după mulţi ani atenţia satului spre una şi aceeaşi problemă...
30
Şi totuşi, cei doi au adormit imediat după ce zgomotele încleştării de afară au încetat. Somnul îi prinsp-se cu trupurile sudate, de parcă fiecare porţiune anatomică îşi găsise cuibul în celălalt, aşa cum un continent poartă în sine cuibul nostalgic al altui continent. De data aceasta au dormit fără vise, subconştientul blocîndu-le orice încercare de acces spre trecut sau spre viitor. Focul mocnise încet, aproape fără fum, car-bonizînd pînă la ultima fibră lemnul adus din stiva de afară. Apa de pe pereţi era acum pe punctul de a îngheţa şi cei doi resimţiră schimbarea de temperatură printr-un spasm uşor, eare-1 răsuci pe fiecare în mulajul cald al celuilalt. Dimineaţa se instalase cu lumină crudă şi proaspătă reuşind să străbată întunericul din iglu cu două raze subţiri şi atît de consistente încît păreau accesorii metalice ale unui cort de vară. Gearmotă avu deodată senzaţia că e treaz, dar organismul său, mult prea încercat în ultimele zile, reuşi să-1 trimită iarăşi în starea de letargie. Daniela dormea la rîndul ei atît de profund, încît o ultimă picătură lichidă căzută pe obraz se scursese într-un firicel pînă aproape de bărbie, după care, evaporîndu-se, lă

sase în loc o urmă de lacrimă... Fiinţa lor se pregătea parcă pentru o ultimă încercare, mai grea poate decit toate celelalte şi de aceea parcă îşi aduna cu înverşunare ultimele resurse...
, Săndica se opri în faţa porţii, dar nu intră în cur-
4i tea primarului de altădată, curtea ei acum şi a barba ° tului îmbrăcat parcă din garderoba unui defunct, ci arătă cu aer ghiduş un punct extrem de precis, de parcă încerca să fixeze cu bastonul o gînganie nevăzuta pe solul uscat şi bătut de la picioare. Arheologii nu-şi imaginară că punctul acela putea fi chiar locul mormîntului căutat, ci, pe moment, rămaseră cu privirile imobilizate pe încălţările bătrînei, încălţări ce păreau ele înseU 1 un obiect demn de vitrina secţiei de istorie veche, vi \; trină lipsită pînă acum de lucruri în stare să facă •■) - impresie zdrobitoare. Săndica era încălţată într-un soî >si de ghete ce păreau făcute pe roata olarului, din lut ■'■' cenuşiu alb, cu nenumărate linii şi crestăfriri în loc d« '■ orificii pentru şireturi, senzaţie bizară, fiindcă aseme * nea ghete păreau a fi turnate pe picior odată pentru totdeauna. VasUe îşi privi confratele cu faţa omului care, întors de la serviciu, descoperă în locul casei sale un părculeţ cu copii dîndu-se pe tobogan. Divinul, cu capul mult înălţat printr-un spor gratuit de vertebre, nu-i răspunse, ci schiţă din sprîncene gestul de nedumerire pe care orice om de ştiinţă îl are în faţa unef monede de 25 de bani, găsită în mîna chircită a unui schelet neolitic. Capul Divinului dispăru de tot în înălţimi, Vasile deveni şi mai terestru. Descurajată şi lipsită de obiect, imaginaţia îşi pierdu aripile. Dar chiar în acea clipă, cînd nimic nu părea să aibă vreun sens, avură o revelaţie aidoma unui scurtcircuit, care lumină la picioarele

lor un mormînt fabulos, cu un schelet răsucit pe o parte, cu o mînă sub cap, înconjurat de veselă de aur, fibule şi brăţări de aur, toate pe un pat de melci albi şi lunguieţi, martori ai unui ritual de nedezlegat. Deşi la picioarele lor continua să stea, bătătorit şi uscat, petecul de pămînt cu punctul indicat de Săndica...
__ Ei, uite că ea a ştiut de mort şi noi n-am ştiut

şi dacă n-a putut vorbi, n-a spus, ce fată bună, draga de ea, pentru omul ăsta al ei a călcat peste mort, ce o fi în sufletul ei numai ea ştie...
Pilică îşi luă un aer de cîntăreţ în strană, aşteptînd clipa cînd să întărească nazal monologul indiferent a) preotului. Vasile îşi roti privirea trecînd în revistă panorama de chipuri, cu gînd să fixeze pe cineva pentru săpături. Dar obişnuinţa din campaniile de altădată, cînd nu făcea decît să anunţe, hei, cine vrea să sape cu noi, 50 de lei pe zi şi toţi gură-cască o zbugheau după cazmale şi lopeţi, i se păru rizibilă şi compromiţătoare numai fiindcă i-a putut trece prin cap.
— Vă ajutăm noi la săpat, ridică mîna cu două degete, exact ca la clasă, Auraş, băiatul cel mare al Pîs-larilor. Eu şi Vasilică... El dă pămîntul la o parte. Noi am mai săpat şi şanţul de la porc.
— Vă dă şi tata ajutor, nu-i aşa ? interveni cu glas suspendat Dida privindu-şi fără vreo semnificaţie anume părintele încruntat. Ultimul dintre Pîslari, cu capul surit de parcă trăgea cu urechea, auzind că e vorba de tieabă îşi împinse cu mîna valdiă odraslele mai în faţă. Chiar şi Turturică se foi fără astîmpăr lîngă fusta străbunicii sale.
Arheologii tot nu se decideau să ia drept definitiva Informaţia unei persoane atî de enigmatice cum se prezenta Sândica, dar peste cîteva momente de tăcere şi aşteptare, Divinul îşi coborî privirea asupra punctului marcat de baston, iar Vasile îşi spuse, fie ce-o fi, autobuzul tot s-a dus, aşa că se îndreptă agale sub nasul de copoi al lui Osman şi-şi răsturnă rucsacul în mijlocul drumului. Martorii se dădură muţi de neînţelegere un pas înapoi, cînd Vasile începu să bată ţăruşii roşii mar-

cind un dreptunghi. Trase linii între ei, cu aer de membru cooperator ce-şi ia în primire lotul în folosinţă şi spuse abia auzit :
— Hai, Divi, luăm o sapă... în limbajul lor însemna că pentru început vor da la o parte un strat de pămînt fără vreo precauţie ştiinţifică. Vasile lovi cu lopata rabatabilă terenul uscat în chiar punctul indicat de Săn-dica, să se convingă parcă dacă pămîntul acesta bătătorit este amestecat cu pietre. Divi, la rîndul lui, îşi aduse lopăţica, aprecie cu pedanterie capătul dinspre poartă al dreptunghiului şi cu o putere pe care nu i-o credeai, dădu prima lovitură aruncînd cîţiva bulgări mici peste picioarele lui Turturică. Acesta chicoti speriat şi linia capetelor se dădu şi mai în spate. Vasile se alătură colegului, icnind la fiecare lopată răsturnată...
După cîteva minute, Rada îşi îndemnă băiatul cel mare, pe Auraş, cititorul de basme, să treacă la săpat...
Peste un ceas grupul era angajat în totalitate în campania de săpături arheologice, Vasile şi Divinul mulţu-mindu-se să dea doar indicaţii. Femeile nu aveau voie să sape, ci doar să care pămîntul mai încolo cu nişte cartoane aduse din mormanul confuz de unelte şi ustensile rămas în mijlocul drumului. în schimb, bărbaţii. Osman, Pilică şi cei doi copii, culegătorii de cimbrişor, se schimbau la fiecare strat nou de pămînt, în timp ce aerul devenea tot mai înăbuşitor. Turturică nu se mişca de pe movila de pămînt, chicotind de plăcere la fiecare ploaie de bulgări aruncaţi peste picioare.
— Doamnă, se adresă plin de onorabilitate Divi, tinerei în rochie străvezie tip sac, dumneavoastră ar trebui să vă abţineţi de la efort, nu vă face rău ?
— O, nici vorbă, medicul din Dara mi-a recomandat chiar multă mişcare înainte de naştere, numai tata nu vrea să înţeleagă, el mă ţine pe palme, nici să spăl vasele nu-mi dă voie... Osman, care tocmai era de rînd la săpat împreună cu Vasilică, devoratorul de poveşti, rămase nemişcat ciulind urechile, fiindcă el nu-şi pusese vreodată problema că fiica lui ar fi putut fi protejată în vreun fel prin măsuri preventive... Nu-i aşa, tată ? întrebă pe acelaşi ton suspendat fiica adoptivă şi glasul ei i se păru lui Divi pur şi simplu ciudat. Se

înroşi, căci în imaginaţia lui, uşor stimulată de presiunea scăzută a aerului, încerca să şi-o închipuie pe tî-nără înainte de clipa rodniciei, ba chiar se aventură şi mai departe.
— Uite un os, strigă Vasilică bătînd cu lopata în ceva gălbui, asemănător cu o piatră de ealcar mult expusă la soare. Remarca făcu din Vasile un alt om.
— Afară toată lumea, zbieră el, încît neniţcle su pierdură de tot scăpînd cartoanele cu pămînt, iar Săn-dica îşi luă pentru prima dată în faţa consătenilor o fizionomie tristă. Unde e, mă ? întrebă el, inutil însă, căci în groapa adîncă pînă la genunchi, toţi fixau punctul opac şi deschis la culoare ca pe un fitil exploziv. Divinul venea deja cu un mănunchi de unelte noi şi neaşteptate : o mistrie, şpacluri, periuţe, o măturică deasă de frizerie. Cu şpaclul începu Vasile să taie minuţios în felii subţiri pămîntul umed şi operaţia îi captă într-a-tît pe locuitorii satului de la poala fostului codru de tei, încît un che-che neaşteptat îi făcu pe toţi să tresară, ca la auzul unui avion ce sparge zidul sonic.
Treptat, treptat, se ivi ţăcălia, orbitele, maxilarele cu dentiţia sinistră — simbolul pericolului de electrocutare — claviculele. Vasile săvîrşea operaţia de dezvelire cu minuţie şi respect încît un sentiment religios de evlavie se strecură pe nesimţite în privitori. Ţaţa Saveta se închină prima, apoi ultimul dintre Pîslari, rămas cu făraşul sub braţul valid, Pilică, spre care se uitară brusc ceilalţi, fiindcă gestul de a face semnul crucii numai cu două degete păru

împrumutat dintr-un alt ritual, deşi el era doar neîndemînatic, chiar şi cei doi şcolari... Operaţiile se desfăşurau lent, oasele ieşeau la iveală precum detaliile pe hîrtia fotografică din revelator... Undeva, departe, se auzi ca un ecou tunetul ploii. Privitorii se strînseră şi mai mult unul în altul, de parcă şi-ar fi manifestat astfel dorinţa de a proteja cu trupurile lor continuarea nemaivăzutei operaţii.
— Plouă ! strigă Vasilică, dar îşi înghiţi repede surpriza, cînd văzu cît de duşmănos se uită ceilalţi la el. M-a picurat, seînci el ca o scuză, uite, îi arătă fratelui mai mare, care nici nu se întoarse...
coalo 11 c-da 142
— Fîs, conchise deodată Vasile, tocmai cînd spectacolul părea mai absorbant, are mîinile pe piept... Dă-mi mîna, Di vi...
— Cum adică ? îndrăzni cu mii de precauţii Pilicâ micşorat mult în costumul lui negru, datorită palorii de pe faţă.
Vasile, cu ochii injectaţi de efort, cu broboane mari de transpiraţie pe vîrful nasului îl privi silnic.
— Un mort ca toţi morţii... Creştin în cimitirul lui. Şi noi, ca fleţii...
Tunetul se auzi foarte clar acum, cu introducere, punct culminant şi ecou, chiar deasupra lor.
— Plouă, îndrăzni cu mai mult curaj Vasilică. Uite, Auraş, ce picătură.
Toţi priviră în sus, descoperind norii de culoarea manganului... Arheologii erau absenţi cu mintea în clipele acelea, fiindcă tocmai năvăliseră în biroul directorului lor cu mustaţă, aţinîndu-i calea să nu plece cumva acasă...
32
Din toate părţile se auzea piruiala piţigoilor şi cintezilor, machina ciocănitoarclor, de parcă pădurea clocotea în anotimpul ei cel mai animat, lumina usturînd de atîta putere. Ce-i drept, soarele era deja deasupra, avusese timp să descrie un arc de 45 de grade şi cei doi, încă buimaci de somn şi complet echipaţi, după ce igluul pleznise în două şi le căzuse în cap, nu se puteau adapta încă peisajului, dioramă vastă şi crudă, creaţie a unui naturalist cu mintea zdruncinată... La mai puţin de 20 de paşi zăceau purtînd semnele morţii violente două fantoşe ale lumii animale. El, căci pentru cei doi nu putea fi vorba de altul, mistreţul, ca o movilă teşită şi flască, cu botul lung şi mare cît un cap de dog, cu o coroniţă de păr pufos-alburiu în jurul ritului, crăpat şi
162
1 ca o talpă veche, din care şiroiau două şuviţe de sînge îngheţat, ceva mai încolo, Ungă primele tufe de ooroambe, un urs tot atît de mare, adică asemănător unui bivol supradimensionat, dar inexplicabil de slab, căci i se vedeau coastele prin blana lucioasă şi mulată pe torace ca pe zăbrelele unei cuşti, îşi trimitea prin-tr-o tăietură largă din abdomen vintrele afară de parca înahiţise un dispozitiv cumplit cu explozie întîrziată. In mod bizar, uriaşele exemplare din faţa lor îşi pierdeau din gigantism şi excepţional prin simplul fapt că moartea ia în stăpînire şi devalorizează, transformînd în realism comun ceea ce pînă ieri părea supranatural şi în-spăimîntător. Gearmotă se apropie de mistreţ fără grabă şi mai ales fără o stare emoţională anume, afară de curiozitatea ce-i cerea să distingă în movila iînoasă şi pă-mîntie, colţii..
__Nu e pe partea asta, bolborosi moale şi fără chef...
Colţul sănătos e dedesubt. Şi împinse cu vîrful cizmei gîtul revărsat ca spre a se convinge că nu e o buturugă năpădită de licheni. Daniela rămăsese cîţiva paşi în urmă privind obosită pata roşie ce scălda ca o umbră neve-rosimilă evantaiul de măruntaie vineţii, gîndindu-se cu satisfacţie totuşi că himera după care alergaseră atît vînătorii şi mai ales George al ei — ce imagine ceţoasă acel George ! — nu mai există. Aşteptă să vadă reacţia lui Gearmotă, una mai clară, mai tranşantă — oare va exclama pînă la urmă, imposibil, n-aş fi crezut, sau cam aşa ceva, ori va încerca o măsurătoare, va remarca un detaliu anume — nu-i venea să privească spre mormanul muşuroi terminat într-o coadă scurtă şi căruntă ca un tui ce contrasta vizibil cu albul de var al zăpezii... N-a îngheţat încă, adăugă neutru inspectorul, ajută-mă să-i ridic botul, să-i iau colţul armă. Pentru vîrstă... Cred că era bătrîn, amărîtul... Colţul ascuţitor nu-mi spune nimic... Daniela se apropie în linişte de mistreţ simţind, după atîtea zile şi nopţi petrecute la limita rezistenţei, un impuls de energie, tonifiant şi eliberator, tocmai fiindcă animalul mort nu-i spunea nici ei nimic, era la fel cu ceilalţi mistreţi, aliniaţi în pivniţa filialei, goliţi de viscere, cu urechile moi, îngropate în fuioarele de păr negru cu aspect murdar. Chiar dacă ar fi ocu-
163
pat întreaga poiană cu leşul lai, nu i-ar fi produs vreo tresărire... Gearmotă aduse un lemn din stira părăsită şi cu pîrghia improvizată reuşi să ridice botul însîngerat. Coroniţa de puf din jurul ritului părea gata să se împrăştie la prima mişcare bruscă... Încearcă să ţii aşa.. Lovi de cîteva ori cu prăselele cuţitului şi zgomotul de măsea izbită cu cleştele de stomatolog îi strecură un fior neplăcut, dar numai pentru o clipă, căci Gearmotă se ridică şi-i arătă ceva ce semăna cu un fildeş mic şi butueănos, galben ca un dinte de fumător... Priviră cu şi mai mare detaşare cele două animale, care ar fi împietrit faţa oricărui paznic de vînătoare, apoi fixară simultan colţul aşa-zis armă ce spintecase cu o lovitură piezişă abdomenul ursului.
— Ce i-a făcut ? arătă cu bărbia spre rîtul smolit al mistreţului, tînăra femeie, privind preocupată cele două şuviţe

oe ieşeau în zig-zaguri paralele din nările zbîr-eite ca pielea ciupercilor trecute.
— I-a rupt greabănul, aprecie ca pe un fapt nesemnificativ Gearmotă... Cam aşa se întîmplă...
— Nu e teribil ce vedem ? întrebă ea fără îndrăzneală şi, cu o mişcare posesivă, trădînd parcă o îndelungată familiaritate, îl trase spre ea. El se lăsă sărutat pe obrazul ţepos, cu relaxarea domestică a bărbatului ce pleacă pentru două zile în deplasare.
— Hai să mergem, fu răspunsul, vînătoarea s-a încheiat.
îşi scoase batista, o potrivi liniştit peste ochiul neprotejat de lentilă, apoi îşi puse ochelarii. Ea îi aranja strîns căciula, multiplicînd gesturile pentru a zăbovi şi trăi cît mai mult sentimentul moleşitor de soţie. Uş, strigă el, ca pentru a sparge atmosfera amorţită, încer-cînd să gonească cîteva gaiţe ce trăgeau de maţele animalului răvăşit. Uş, azvîrli spre ele cu lemnul din stivă, să vezi ce va fi aici toată ziua... Ar merita să rămîi numai ca să le fotografiezi...
Porniră fără să mai privească în urmă, el cu o jumătate de pas înainte, înlăturînd crengile joase ale făgetului şi ferindu-şi totodată ochelarii, ea ţinîndu-se strîns de braţul lui de parcă ieşiseră în sfîrşit la drum deschis... Nu ie era foame, nu le era sete... Copacii, uşor

\
înclinaţi spre dreapta, de parcă un suflu puternic le descurajase pentru totdeauna spiritul de verticalitate, rămâneau în urmă, egali şi nepăsători, cu cilindrul trunchiului brăzdat de şiroaie subţiri de lacrimi amintind parcă iminenţa anotimpului înnoitor. După un timp de mers în tăcere, simţiră că drumul coboară. Treptat, pauze tot mai mari de vegetaţie anunţau o modificare în monotonia pădurii, lucru înregistrat cu automatism de cei doi, preocupaţi să nu se gîndească la viitor, ci doar să se simtă cît mai aproape, o singură celulă palpitin-dă, alimentată însă iremediabil de sciziparitate. Nu voiau să se gîndească la ce va fi, dar lipsa de iniţiativă în comunicare îi trăda... Un corb îi depăşi în direcţia de mers, atît de jos, încît zgomotul rigid al bătăilor de aripă şi croncănitul gutural, omenesc, le mări tensiunea. Era ca şi cum în faţa unei săli de examen aştepţi să-ţi vină, tot mai nervos, rîndul, pe măsură ce numărul colegilor dinaintea ta se micşorează... Daniela îşi dădu seama că de-acum treceau pe lîngă arbori de alte soiuri, stejari cu scoarţa neagră, încreţită", cîte un nuo subţire, tot mai mulţi tei din varietatea aceea cu frunza mică numiţi în popor pueioşi, tufe de salvie cu mugurii ca nişte cercei... Gearmotă sesiză la rîndu-i schimbarea din jur, dar semnalul pentru el a fost stolul de vrăbii. Acestea au sărit din calea lor ca o mînă de pietre zvîrlite eruptiv de un capriciu al solului, aninate aproape instantaneu pe crengile unei tufe de lemn galben. Contrariate de apariţia celor doi, nu ciripeau, aş-teptînd — fructe nefireşti pe ramurile negre — să treacă surpriza.
— Vrăbii, sparse tăcerea Daniela cu glas apatic, de . parcă voia să-şi exprime mai repede deziluzia....
— Mda, veni cu întîrziere răspunsul celui ce înainta privind în pămînt...
Cu cîţiva ani în urmă a trebuit să ajungă într-un sat aşezat într-o poziţie tihnită, la poalele unui deal mai scund, un fel de clin, încărcat de verdeaţă şi salcîml. Deşi panorama lui se vedea din şoseaua Raţională, satul era izolat din cauza unui pîrîu cu malurile înalte de pămînt, legate între ele printr-o punte cu balans. Nu se ştie de ce acest sat care purta un nume frumos, Mana-

sia, era bîntuit de ulii porumbari în număr atît de mare, încît, pînă la urmă, nimeni nu mai spunea că e din Manasia, ci din Porumbari... Unde cuibăreau şi în ce condiţii, cînd se ştie cit de greu rezistă azi o perecha de ulii pe spezele unui sat ?... De la autobuz a avut un singur tovarăş de drum, care a luat-o înainte pe aceeaşi potecă ce se termina la capătul punţii pe şufe. O fată în cojoc gri, cu pâr tuns băieţeşte, grizonat (la coafor, desigur, din cochetărie), cu care a intrat în conversaţie chiar pe puntea ce se legăna ameţitor. Opriţi-vă o clipă, i-a cerut ea, să se liniştească... A aflat că este educatoare aici, în Porumbari, că face naveta, iar la capătul dinspre sat al punţii, au deplîns amîndoi un pisic abandonat ce scheuna amarnic, încercînd să treacă pe malul opus de unde-1 adusese probabli stăpînul său. Au luat-o pe uliţa delimitată neregulat de ogrăzi largi, cu multe coteţe şi căpiţe de coceni, cu nuci desfrunziţi şi duzi cu coroana tunsă ca nişte bidinele tocite. Dintr-o privire a zărit deasupra satului doi ulii porumbari planînd în cercuri joase, desenînd opturi şi volute largi, aproape leneşe, de parcă nu făceau în lumea lor decît o operaţie de patrulare. Un purcel roz-alb trecu prin faţa lor într-un fel de trap mărunt ce trăda apucături de căţel hoinar, grohăind încet de parcă îşi amintea ceva şi bodogănea nemulţumit. Nucii îşi plecau crengile desfoliats deasupra drumului îngheţat şi în acele momente a simţit nevoia să găsească undeva, la marginea unui gard, uitată, o nucă, să i-o ofere fetei. Cerceta cu încordare fiecare porţiune de drum sau loc mai întunecat, unde se aglomerează frunze veştede şi gunoaie, dar n-a reuşit să descopere niciuna. Asta îl nemulţumea. Fata mergea cu dezinvoltură alături, pregătindu-se, desigur, să-1 întrebe pe cine caută, moment pe care încerca să-1 amîne prin fel de fel de tertipuri. Era foarte tînără, probabil nu terminase liceul demult, cu pistrui pe nas şi un aer de intimitate în voce, venit din viaţa îndelungată printre cei mici. A încercat să descopere o nucă rămasă prin-tr-un accident, agăţată de vreo ramură. Atunci a văzut pasărea atîrnînd ca o cîrpă cu capul în jos. In prima clipă — nu distingea prea bine de la

distanţă, nucul era ceva mai departe de drum — a crezut că e vorba de o
166
îină moartă, legată de craca cea mai groasă. Dar a lungat repede gîndul. Ţăranii nu se fălesc cu o găină moartă agăţînd-o în pom. între timp făcuseră un fel de ocol al locului, a remarcat spatele brun cenuşiu al păşirii si penele ca nişte pete cărămizii de pe burtă. Un uliu ?' a întrebat el liniştit, fără să-şi trădeze interesul. Da a zîmbit ea, l-au pus ca sperietoare, dar ei nici nu se'sinchisesc. Sînt atît de îndrăzneţi, deşi eu aş spune casnici, încît se lasă în curţi, la un loc cu păsările şi rnănînc'ă din adăpătoare... La un loc cu păsările ? a întrebat el cu o tresărire. Da, căci ei nu fură decît pui de bibilică.... în Manasia sînt bibilici în toate grădinile, cu sutele, priviţi un cîrd, pe drum. Ciudatele păsări, cu penajul gri atît de subtil punctat cu alb, trecură spate iîngă spate prin faţa lor, urmate de purcelul hoinar ce bolborosea ceva de unul singur, ca şi cum îşi mina nemulţumit turma de înaripate undeva spre liziera satului de unde se ridicau vălătucii alburii de fum. Oare era toamna tîrziu, primăvara devreme ? Nu-şi putea a-minti, deşi în memorie avea întipărite precis atîtea alte detalii. După ce aflase dintr-o singură frază cauza bunei stări a uliilor porumbari i se păru că singurul lui scop în acest sat a fost plimbarea împreună cu această fată tînără, o plimbare scurtă, fulgurantă şi accidentală, dar care îl marcase pentru mult timp. Nu-1 întrebase pe cine caută, de ce venise acolo, deşi era evident că orice străin într-un sat izolat ca Manasia trezeşte asemenea întrebări. Continua să meargă alături de ea, bucurîn-du-se şi lăsîndu-se în voia acestei companii, pătruns de o mulţumire profundă şi totală pe care nu o putea compara cu nimic. Cu timpul, pe alte drumuri de ţară şi pădure, în cuşetele de tren sau la biroul lui cu veioz'ă lunetă, amintindu-şi de drumul făcut agale cu paşi letargici^ prin satul strîns şi întortocheat ca un labirint, incercînd să şteargă urmele concrete ale plimbării în dorinţa poate de a păstra în minte doar siluetele lor npropmte- şi disociate de lume, îşi dădea tot mai bine seama că trăise acea formă de fericire pe care vidul
e drag°ste şi afecţiune din el, un om însingurat în căutarea zilnică de explicaţii şi concluzii, îi dădea consistenţă mistică. îi spusese, la revedere, aici e grădiniţa,
167
şi-i arătase o casă obişnuită de ţară, unde cîţiva copii în bluze strident portocalii aşteptau pe prispă, dacă doriţi ne puteţi face o vizită după ce terminaţi, o să vă cîntăm un cîntecel, o să vă spunem poezii, dar el a clătinat repede din cap, ferindu-se parcă să nu distrugă astfel imaginea lor, care începuse deja să se aşeze, să aibă trecut... Ce să termine ? Ce anume credea ea că va face aici în sat, se tot întreba rătăcind drumul de întoarcere, pe care nu-1 mai nimerea, deşi trecuse mai mult de o jumătate de ceas de cînd încerca să iasă la puntea cu balans. Şi atunci a văzut casa aceea părăsită. Fusese bătrînească, fără îndoială, locatarii muriseră, dar se menţinea atît de demnă cu şindrila ei neagră şi traforul pridvorului înflorat, patinat de vopseaua gălbuie a timpului... Se oprise involuntar, calculînd în minte cîte camere se ascund acolo, probabil trei, cum se intră în chiler, cum arată pereţii, cu fotografii si calendare vechi, cam ce s-ar putea planta în grădina din jur, unde crescuse porumbul, se vedeau frunze uscate de coceni. îl incita şi ideea prisăcii patriarhale — stupii amintesc doar de un sătuc prosper — el stînd la o masă joasă şi scriind cărţi, oh, cîte cărţi avea în minte şi alături, în picioare, puţin mai în spate, urmărindu-1 peste umăr, ea, fata pe care memoria lui o aspirase ca un vacuum pentru totdeauna. Nu şi-a făcut nici un reproş, nu s-a simţit jenat de situaţia în care se imagina atît de concret, gîndurile îi dădeau întotdeauna o libertate de mişcare lipsită de orice complexe... A trecut pe lîngă el în fugă purcelul cu picioare înalte, bombănind ca un om mare, reproşînd ceva unei amintiri ce nu-i dădea pace... Pisicul părăsit scheuna tot atît de amar, încercînd să treacă dincolo de pîrîu şi, în peisajul vast din jur, cu porţiuni delimitate prin cîteva linii clare de creion, fiinţa acestuia minusculă, deformată de slăbiciune şi spaimă, devenea un detaliu obsedant, care eroda constant imaginea frumoasă a fetei... Iar acum, ridicînd cu grijă o creangă ţepoasa şi grea de umezeală, aşteptînd ca Daniela să se strecoare prin coridorul de protecţie, se trezi din nou cu gîndul la imaginea secretă de atunci. In jur, zăpada se topea iute, picăturile mari cădeau des, ca un înec.ut de ploaie de vară. Daniela îl apucă din nou strîns de braţ, lipin-
168
du-şi capul de umărul lui, deşi era evident că mersul devenea astfel şi mai incomod, înaintau totuşi, aeoep-tînd schimbarea treptată a decorului, trecerea de la pădurea solemnă şi monocordă de fag la amestecul de esenţe, numeroase şi tinere, de parcă ieşeau pătrunşi da impresii apăsătoare dintr-un templu vechi şi adormit într-o lume familiară şi plictisitoare. Alte vrăbii plonjau acum în calea lor, luîndu-şi zborul din plăcerea de a sparge liniştea cu răpăitul de pietre pe acoperiş şi corul certăreţ de ciripituri...

Ajunsese cu decovilul după un drum extenuant, cu manevre la fiecare haltă, cînd trebuia să se trambaleze dintr-un vagon în altul, odată cu ceferiştii aceia blazaţi, care fumau încontinuu învîrtind la frîne din lipsă parcă de ocupaţie. Cantonul silvic era la capătul unui drum îngust, forestier, se vedea de jos de pe linia îngustă de cale ferată, înconjurat de brazi albi şi tufe de ienupăr, dar ştia că pînă acolo va urca o bucată de vreme prin pădure şi se bucura la gîndul aerului curat, al liniştii deconcertante. în pantaloni reiaţi, cu sacul de voiaj în spate, acolo se afla cam toată averea ei, păşea fără să sg grăbească, urmărind fiecare pasăre ce linia acrul, inspi-rînd adînc, de parcă nimic alceva nu-şi dorise vreodată, bucurîndu-se că vrăbiile se speriau atît de greu. sărind parcă din interes propriu din calea ei. Era timidă şi

dorea să apară altfel, acolo, In cantonul silvic care trebuia să se ivească deia de după cotitura drumului pietruit, închipuindu-şi, cum de altfel avea să se convingă imediat, că acolo nu lucrează decît bărbaţi. De ce fusese atît de impresionată de George ? De ce jucase teatru pentru a da impresia de om spontan, cu spirit de iniţiativă, nonşalant şi puţin indiferent, dacă nu impertinent ? Gîi de umilitor se simţise apoi, în întunericul înăbuşitor din camera de bîrne, ştiind că George, cîteva clipe mai devreme, constatase că ea nu mai cunoscuse niciodată apropierea unui bărbat... Dar el nu spusese nimic, nu se arătase în nici un fel furat de surpriză, nu se obligase la nici un gest de tandreţe, de ocrotire faţă de ea care-i devenise după aceea un selav în viaţa în doi şi în munca
169
de ocol silvic... Nu merită să te mai uiţi, ajunge, îi şoptise calm Victor, în timp ce ea continua să-şi ţină privirea lipită de imaginea halucinantă a celor două leşuri... Ştii că ţi-a fost rău de la stomac. Dar eu am mai fost la vînă-toare, ţi-am spus, şi am văzut atîtea scene crude... Şi-a dat seama că Victor căuta să-i abată atenţia, pentru a o proteja iarăşi... Oare poate exista vreo alternativă la iubirea ei pentru el ? Cum de sînt totuşi aşa de slabă, dacă îmi pot închipui de-acum înainte viaţa fără să-1 ştiu lingă mine... De fapt viaţa n-a fost chiar aşa de rea cu mine, mi-a pus mereu în faţă două alternative, numai că eu am ales-o întotdeauna pe cea mai simplă, mai paşnică, pe cea care nu trebuia... Şi George a fost una dintre ele...

Pădurea se rărise de tot acum, arăta ca o livadă părăsită, iar printre pomii negri şi răsuciţi de parcă trecuseră printr-un pîrjol, se întîlneau, ca într-o volieră uriaşă, vrăbii, turturele, sticleţi şi presuri, iar din loo în loc cîte o coţofană cu silueta amintind vulgaritatea ciorii şi neliniştea păsării Archaeopterix... De altfel, cînd zărea o coţofană, Victor îşi amintea instantaneu de albumul Bruegel pe care i-1 dăruise fiicei lui cînd luase iar premiu, amintire care ştersese definitiv impresia secretă din faculate : pasărea asta este o pasăre arhaică în travesti, altfel n-ar fi atît de stranie, de şocantă... Simţi în buzunar fildeşul grosolan al colţului de mistreţ... Colţul armă cum îi spun vînătorii... Acum ar vrea să-i vadă figura acelui George... L-ar lăsa puţin să-şi savureze tăcerea imobilă, de fapt un înlocuitor autoimpus pentru exteriorizările fireşti ale intelectului, după care i-ar pune pe dosarul cu declaraţii şi extrase osul galben şi curb. Cum ar ieşi acest George din tăcerea lui surogat ? Cu ce ochi ? Mistreţul dumneavoastră, domnule... i-ar spune. Poate că ar fi bine să adauge, un mistreţ prea bătrîn şi deja nebun. Ba nu, doar atît, după care şi-ar potrivi fularul şi ar pleca. Mi-a părut bine de colaborare, asta neapărat ar trebui să-i arunce la ieşire, ca o aluzie la zilele rătăcite în pădure... Inspectorul zîmbi, chinuit de o sfîşiere interioară, fiziologică...

— Victor, îl zgudui uşor Daniela, la ce te gîndeşti ? ...Nici nu ieşiseră din pădure, nu întîlniseră pe nimeni şi deja era capabil să se detaşeze, să privească totul ca
170
pe un spectacol. Nu-i venea să creadă, deşi era evident că aşa gîndise, închipuindu-se intrînd în biroul cu animale împăiate, arâtîndu-i acelui Mihaiu dispreţul său de o factură nu inteligentă cît paradoxală. Dar asta era o naivitate, o copilărie de neiertat, să-i arate fildeşul ca pe un trofeu absurd, de parcă ar fi făcut o călătorie de vînă-toare prin tunelul timpului, direct în mezozoic... Victor, reveni femeia, cu un tremur în voce ce amintea panica, la ce te gîndeai ?...

Deasupra lor, pe cerul limpezit de lumină, se iviră două păsări, un urmărit şi un urmăritor. Scena se derula paralizant de repede, căci urmăritorul nu luă în seamă manevrele stîngace şi lipsite de convingere ale urmăritului, îl izbi cu putere, după care coborî cu el undeva în spatele tufişului din faţă. Se ridică imediat, cu victima inertă în gheare şi amîndoi avură senzaţia că trebuie să se aplece puţin pentru a nu fi şterşi de acest cuplu sălbatic... Unde văzuse ea imaginea acestei păsări luîndu-şi crunt zborul, întruchipare a forţei şi lipsei de milă ? A, da, în cartea de citire a lui Nini, pe un coif, ilustraţie la popoarele migratoare...

— Ai observat pe cine a lovit şoimul ? întrebă fără pic de emoţie Gearmotă... Ea nu răspunse, fiindcă nu înţelegea ce rost are identificarea păsării ucise cu atîta voracitate... Un guguştiuc, adăugă el, puţin gînditor...

— Da, acceptă ea distrată, de fapt impresionată încă de deznodămîntul consumat atît de rapid.

— Un guguştiuc... Asta înseamnă că foarte aproapa de noi, poate dincolo de tufele de alun este un sat... O privi stăruitor, cu severitate aproape, ca pentru a-i cere un răspuns extrem de important, decisiv... Ea nu-şi plecă privirea, aştepta de mult această întrebare rostită prin tăcere, căreia nu-i putea da un altfel de răspuns. Strălucirea ochilor ei, căreia pelicula fină ca o lacrimă îi ascundea nu numai esenţa răspunsului pozitiv, ci şi acea nuanţă de supuşenie legată de vibraţia cuplului absolut, îl indispuse inoculîndu-i o tristeţe grea, de om căruia viaţa îi pune în faţă o dilemă inumană. O cuprinse tandru de umeri şi o strînse apoi energic la piept, în dorinţa de a face să dispară privirea care însemn* pentru el o întrebare de neocolit. Nu-i dădu drumul di» sirîn-
soare decît tot atît de brusc, cînd o sărută lung, ştiind că între timp ea va ţine oohii închişi... Era un răspuns decisiv sărutul lui ? Totuşi ea simţise că acesta avea în el ceva tulbure, care putea Însenina o amînare. Inspectorul trase adine aer în piept, gestul lui păru un oftat, după care porni mai departe... Ea rămase cîteva clipe locului, ca şi cum ar fi dorit să prelungească clipele a-celea de ameţeală plăcută. Se repezi totuşi imediat după el şi-1 prinse din nou în menghina firavă a braţului...

33
— Marnă, unde eşti ? ! ţipa Auraş, repetînd sufocat întrebarea, în timp ce se apropia de poarta casei, mamă, unde eşti ? ! Intră tot într-o fugă, cu genunchii uzi după căzăturile în zăpada apoasă, cu obrajii aprinşi, spulbe-rînd găinile, vin doi oameni din pădure ! Rada, preocupată să taie slănina pentru afumătoare, ieşi în pragul ciulerului cu mîinile strălucind de grăsime, ţinînd în dreapta cuţitul lor subţiat ca o andrea de atîta dat pe tocilă. Se încruntă, trimiţîndu-şi capul mult înaintea gî-tului, după ochii furaţi parcă de imaginea băiatului răvăşit de ceva grozav de neobişnuit. Realiză instantaneu, ca pe o nenorocire, faptul că Auraş venise singur, adică fără Vasilică, ceea ce o făcu să-şi piardă cumpătul şi să strige, vai de noi, intră în casă, Vasilică, unde eşti mamă, acuma vin !
— Nu, nu, bătu Auraş autoritar din picior, Vasilică îi aduce la noi, e un om cu femeia lui, s-au rătăcit în pădure, unde e tata, să vină el, el ştie...
— Ce dracu să ştie ? unde eşti omule, ieşi od^.tă. Rada încă nu-şi limpezise gîndurile, hp\ ':L.oa, glasul îi tremufa panicat, chinuit de nesiguranţa veşnică a rămasă brusc singurS.
173
— Ei, îşi făcu în fine auzită prezenţa din fondul grădinii, de undeva de lîngă fînar capul familiei Pîsla-rilor.
— Tată, strigă lung Auraş, împroşcînd Bacă e dată cu găini gardul curţii, vino repede !
Omul nu auzise decît larma de început, căci aeuro nu mai răspunse.
— Hai, măi omule, vino că e ceva rău '.... Glas«l Radei avea acum tăria disperării, dar peste el se suprapuse vocea eopilului, enervat de neînţelegerea mamei
— Trebuie să-i primim în easă, te sperii c&k! & vezi, au dormit toată săptămîna în pădure. Tata să aduci lemne să facă focul, de-aia să vină...
Femeia nu mai înţelegea nimic, aşa că se repezi la gardul de ostreţe dinspre grădină, dar îşi văzu bărbatul venind cu furca sub braţ şi se mai potoli.
— Eşti surd, n-auzi de cînd te strigăm, uite la băiatul ăsta, vorbeşte de nişte oameni rătăciţi, parcă-1 nebun...
Cel mai tenace gospodar din Văvălugi încerca de fapt să se apropie acum în grabă, dar nu realiza decît. nişte paşi tîrşîiţi, urmărind parcă o formă ondulată de relief, cu tranşee din loc în loc.
— Tată, îl luă Auraş în primire, eu adunam crengi, uscate cu Vasilică şi ne-au ieşit în faţă doi oameni, uh om cu femeia lui, ne-au întrebat ce faceţi voi băieţi şi noi nu ne-am speriat, le-am spus ce adunăm şi ei au întrebat, aici e un sat ? Cum îi spune ? şi noi am răspuns că Văvâlugi, nevasta lui a făcut aşa, oho, dar nici n-am mers mare lucru, vreo 40 de kilometri ; 40 de kilometri, asa e mult, nu, tată ? Vasilieă i-a întrebat, aţi dormit în zăpadă şi ei au rîs, aşa şi aşa, şi bărbatul a strîns-o pe femeie lîngă el, ea a închis ochii, era obosită tare, ştiţi eă noi ne-am rătăcit în pădure de patru zile şi acum v-am întîlnit pe voi. Vasilică vine cu ei, să vedeţi cum arată, dar sînt oameni tare buni, să-i primim la noi, să stea la noi pînă pleacă.
— Ce spui, mă ? se precipită, înceremd să-şi facă ordine în cap tatăl, cine sînt ?...
Dar chiar în clipa cînd îşi trăgea piciorul moale peste stinghia ce leagă jos bulumacii din pearta grădinii
173
îi zări. Coborau liniştiţi pe uliţa goală, zisă a Prăvăliei, la mijloc cu Vasilică, important şi atent, care le arăta pe unde s-o ia ca să nu alunece sau să se împiedice. Omul gospodar şi primitor din el tresări alarmat şi nepregătit.
— Uitc-i că vin, lasă tot şi aranjează casa lui Sa-muil, se holbă el cu glas strangulat. Dar Rada nu se clinti, rămase înţepenită locului, pradă unei uimiri ce sugera misticul.
Bărbatul străin era un om deşirat, care se lupta sâ păşească sigur, dacă nu chiar elegant, însă nu reuşea decît un mers prudent, cu dezechilibrări ale braţelor ce fîlfîiau la fiecare pas, sprijinindu-se cînd pe umărul femeii cînd pe al lui Vasilică. Avea o barbă ţepoasă, de om îngrijit totuşi, dar obligat sâ se abţină din bărbierit dintr-un motiv bine întemeiat — Radei îi veni bruso în minte faţa bărbatului ei după moartea soacrei — şi o pereche de ochelari mari, din care atîrna, în dreptul unui ochi o batistă. Sub căciula neagră, rusească, faţa lui era complet ascunsă de ochelari şi barbă, nelăsînd sâ se vadă vîrsta. In schimb, femeia, mult mai mică de statură, poate datorită figurii palide şi netede, micşorată de blănurile bogate ce o protejau ca un cuib de puf, era tot timpul absorbită de înaintarea bărbatului ei. Ajunşi în poartă îşi ridicară pentru prima dată privirile şi descoperiră ca pe o revelaţie curtea tumultuoasă a Pîslarilor cu cele trei siluete în mijloc. Vasilică se desprinse de mîna femeii şi înainta încîntat dacă nu victorios spre părinţii săi, care străbătură rapid procesul de trecere de la amestecul de stupefacţie şi nedumerire la înţelegerea cea mai grijulie.
— Doamne, cc-oţi mai fi păţit şi dumneavoastră ?... _ vorbi cu mîna la gură Rada, dîndu-se un pas înapoi şi căîcîndu-1 pe picior pe Auraş. în schimb, Pîslaru al ei, om de dlrvală, nedeprins cu gesturile de protocol, dădu de două ori din cap, ca un tic, şi-şi împinse nevasta cu umărul.
— Ce stai, apucă-te de cameră, hai şi tu, îi arătă lui Auraş pridvorul înnoit al casei de după nucul cel mare, hai, faceţi un foc la cazan pentru apă. Dînşii au nevoie...
174
Dar Rada tot nu se îndura să plece spre casa lui Samuil, ştia că trebuia să-i poftească mai întîi în altă parte, că trebuia

poate să-i mai întrebe un lucru, dar ce parcă nu era destul de grăitor cum arătau... Şi apoi a-ceşti necunoscuţi aveau totuşi ceva neobişnuit. Se vedea că erau nişte oameni trecuţi prin încercări grele, dar de ce nu arătau ca doi nenorociţi în pragul epuizării, de ce nu se văitau, de ce nu se bucurau că au nimerit totuşi între oameni, de ce afişau ţinuta asta, nici veselă, nici tristă, calmă de fapt şi detașată, de ce zîmbeau, de ce femeia tînără îl privise o clipă cu grijă, bucurîndu-se parcă de prezenţa lui ?... Toate astea îi provocau Radei un sentiment de neînţeleasă admiraţie, o făceau să se simtă incapabilă de a-i ajuta, tocmai fiindcă cei doi ii trezeau un sentiment neliniştitor de superioritate. îşi freca mîinile de şorţ, aducîndu-şi subit aminte că tăiase slănină, se uită din nou la Diţă al ei, cerîndu-i parcă altă însărcinare, care să n-o rupă de magnetismul celor doi.
— Poftiţi în bucătărie, se auzi ca un clopot de recreaţie glasul lui Vasilică, noi am tăiat purcelul şi mama face şuncă. Nimic mai precis şi mai potrivit, căci amîndoi se priviră din nou, zîmbindu-şi trist, sau poate cu un înţeles care nu-i făcea să se bucure şi porniră spre uşa din care ieşise cu cîteva clipe înainte Rada.
— Poftiţi, vai de mine, mă uitam la dumneavoastră prostită, e cald aici, e cam înghesuială, poftiţi, se precipită Rada înaintea lor năvălind în chilerul scund şi mutînd cu zgomote înfundate nişte obiecte, eliberînd, se vede, scaune pentru cei doi străini. Bărbatul neras se opri totuşi în pragul casei, îşi scoase ochelarii şi batista, lâsînd la vedere doi ochi mari şi încercănaţi clipind repede pentru acomodare. Aceiaşi ochi o priviră din nou pe femeia de lîngă el, rămasă puţin în urmă.
— Hai, Dana, îi făcu loc, lipindu-se de canatul uşii, intră, am scăpat... Glasul îi era de un calm impropriu parcă celor spuse, fiindcă lăsa să se înţeleagă o anume atitudine care nu deconspira nici satisfacţie, nici destindere. Pîslarii intuiau că ceva peste puterea lor de înţelegere stă între oei doi şi că acel ceva este desigur
175 i
reacţia unor oameni care trecuseră printr-o încercare nemaiauzită, fără să-i distrugă, fără să facă din ei victime de compătimit. Şi totuşi, bănui Rada într-o străfulgerare, bărbatul şi-a rîs puţin de nevasta lui cînd a spus, am seâpat.
— Luaţi loc, îi invită ea pe nişte scaune fără spetează, luaţi loc. Şi pentru a se face mai explicită, bătu cu fiecare scaun de pămîntul gol, ca pentru a indica precis locurile în semiîntunericul din chiler.
— Uf, lăsă să-i scape Gearmotă, cînd se aşeză cu precauţie pentru prima dată după atîtea zile pe un scaun. Daniela îşi luă imediat un alt scaun lîngă masa plină de halci indefinite de carne şi-1 lipi de al lui. Amîndoi îşi priviră acum gazdele, aşteptînd următorul pas al a-cestei aventuri, care căpăta, pe măsură ce minutele treceau, o nouă dimensiune a imprevizibilului. Stînd pe scaune, unul lîngă altul, cuminţi şi discreţi în oboseala lor de moarte, ştiau că cei patru din prag, aşezaţi simetric şi grupaţi ca de mîna unui fotograf ticluit, vedeau în supravieţuirea lor reuşita unei familii... Gearmotă simţi pentru o clipă impulsul acela răutăcios şi grăbit de a explica pedant şi ironic situaţia... Doamna nu se simte prea strălucit, i-ar face bine să se întir.dă puţin, eu pot să mai aştept, dar nu făcu decît să zîmbească, ca o sugestie a aşteptării răbdătoare venită din partea unui om plin de superioară civilitate.
— Dînşii au dormit în colibe de zăpada, au făcut focul acolo, mie mi-au povestit tot, scăpă Vasilică, şi zăpada nu s-a topit. Cuvîntul zăpadă făcu să tresară violent pe urmaşul local al Pîslarilor imigraţi cîndva de peste munţi şi rezultatul fu o privire ca o palmă pentru toţi ai lui, care-şi luară în sfîrşit ochii de pe oaspeţi si se repeziră în curte... Rămas singur în faţa lor, omul în postură de gazdă se foi nehotărît, scoţînd şi vîrînd mîna sănătoasă în buzunarul hainei vechi cu pulpane de surtuc, căutînd parcă ceva ce nu putea găsi acolo, o întrebare pentru cei doi din faţa lui. Dar el nu era cirios. cum nu fusese niciodată de nimic, voia să-i audă vorbind, ca între timp să se poată gîndi la ce trebuia făcut pentru ei.
176
— Noi avem alăturea casa fratelui, lăsată în părăsire, se porni el, casă bună, reparată, aşa ca să fie, vă facem focul acolo, să fiţi dumneavoastră ca în casa dumneavoastră, să dormiţi, să vă reveniţi ; avem o cadă de lemn, un hîrdău mare, îl ducem sus, vă îmbăiaţi, femeia şi copiii tocmai strîng în curte să încălzească apă la cazan... Şi făcu mai departe gimnastica stîngace cu mîna validă de la buzunar la nasturele de sus al surtucului... Şi dacă nu aveţi nimic contra, aici glasul i se împiedică de un prag nevăzut, să şi mîncaţi ceva. Glasul i se bloca aproape cînd realiză că cei doi nu mîncaseră poate nimic de atîtea zile, cine ştie cîte ? şi el le vorbea ca un neghiob despre spălat s) odihnă... Privi rugător spre maldărul de carne, regretând absenţa nevestei, mai promptă şi mai abilă ca el în relaţiile cu lumea.
— Putem mînca mai tîrziu, îi descifra neliniştea Daniela, impulsionîndu-i, fără să vrea, precipitarea. Ne-am învăţat, continuă ea privindu-şi de aproape tovarăşul de rătăcire, cred că n;ci nu ne-ar face bine. Poate mîine dimineaţă... Gazda nu mai înţelese nimic, încercînd parcă să reconstituie, după cum privea de preocupat, porcul viu din componentele de pe masă.
Atunci, la întoarcerea de la Manasia, pe puntea cu balans se afla într-o situaţie sufletească aidoma cu cea de acum. De ce ? Putea exista oare vreo legătură între fata adolescentină, aşteptată de copii în pridvorul casei-grăiiniţă şi tînărri femeie de lîngă el ?... Pe măsură ce urca malul perforat de cuiburi de prigorii, simţea cum creşte un gol în el, sufocîndu-i gîndurile şi sentimentele, într-atît de puternic, încît, odată ajuns sus, pe platoul dominat de asfaltul şoselei, se trezise lipsit de putere, demoralizat, cu o durere persistentă în orbite... Trecuseră apoi timp de o oră multe

maşini, una după alta, încetinind în dreptul lui, poate fiindcă le apărea ca o siluetă izolată, abătută, sau poate fiindcă acolo şoseaua făcea o curbă. Un autobuz a oprit chiar, dar el a făcut semn că rămîne, că aşteaptă pe altcineva. Nu avea nici un chef să plece, nu avea de ce să se întoarcă, nu avea nici motive să rămînă. Scopul cercetării fusese atins stupid de uşor şi banal, un telefon dat unui paznic de fermă ar fi fost mult mai complicat. Trăia

cum nu mai trăise : o stare grea de oboseală, de zădărnicie. De ce ? Fiindcă întîlnise o fată tînără, singură, care se afla la începutul vieţii, nefiind atinsă încă de marile fericiri şi deziluzii în doi ? Deodată se gîndi că din clipă în clipă poate apărea jos, la capătul dinspre sat al punţii, tocmai ea. Deşi nu avea cum termina atît de repede programul. în panică, făcu semn unui camion, dar acesta trecu fără să oprească, apoi unui autobuz arhiplin, în culmea neliniştii, o porni pe jos la vale, pe stînga şoselei, călcînd numai pe pietrele cubice de granit ce marcau acostamentul, simţind că asta îi face bine, îl linişteşte, că efortul în sine, performanţa fizică de a merge mult, îi umple într-un fel sufletul. Ajunse în oraş odată cu întunericul, aşteptă destul de puţin pînă să vină trenul... De ce starea de acum era aidoma cu cea de atunci ? Simţea el, în timp ce aştepta indecis pe marginea şoselei, că pierduse ceva profund, care avea şi nu avea legătură cu satul survolat de ulii ? Atunci nu voia să creadă că pierduse Arcadia tinereţii, acum o regăsise şi înţelegea că undeva, dincolo de el, sau poate prea ascunsă în el, o putere atotştiutoare, crudă şi sarcastică îl aruncase în această dilemă, care punea, iată, în balanţă, din nou Arcadia uitată. Şi totuşi, a-tunci, cu ani în urmă, era vorba numai de un semnal, care deconspira o stare ireversibilă, instalată, pe cînd acum viaţa îl aşeza din nou pe marginea şoselei, bătută de maşini spunîndu-i cu prefăcută înţelegere : poftim, acolo jos e puntea, apoi satul, depinde de tine să te întorci şi să rămîî pentru totdeauna...

— Victor, auzi aproape ireal şoapta ei, mi-e frig. Poate că tocmai căldura de aici nu-mi face bine, n-am putea merge să dormim puţin ?

în faţa unei idei atît de clare, omul proptit lîngă uşă, ca un stîlp electric în mijlocul unui lac de viitură, reacţiona prompt.

— Rada, Auraş, glasul îi deveni poruncitor ca atunci cînd îi îndemna mecanic la treabă, ia, toată lumea faceţi sus focul la Samuil şi după aia la cazan. Dumnealor nu le e prea bine. Şi repede, repede, veni el în prag, că le-o fi de-ajuns, şi noi îi ţinem aici în picioare.

— Numai puţin să aştepte dînşii, e totul gata aci, se auzi gîfiind de efort femeia, probabil că tocmai a-tunci muta pe pirostrii cazanul, tu vezi de le dă ceva pe masa aia, sâ-şi aleagă dînşii, că nu se poate să se culce aşa nemîncaţi şi neîmbăiaţi...

34

Femeia plecase, după ce le mai amintise odată, să împingeţi numai hîrdăul în faţa uşii, câ-1 luăm noi, dumneavoastră să vă spălaţi şi să dormiţi cît oţi vrea. Sîn-teţi în casa dumneavoastră, nu vă supără nimeni, dacă mai aveţi nevoie de ceva strigaţi că v-aude Auraş ori Vasilică..'. Se treziră în mijlocul camerei după aceea, stînd amîndoi pe marginea laviţei mari, la picioare cu sacul de urgenţă, ud şi cu pete zbicite de noroi. Macatul era roşu, ţesut la război de cine ştie care strămoş al Pîslarilor, pe pereţi atîrnau alte macaturi în culori tari, în faţa lor se înălţa un hîrdău gol, înalt cît un butoi — toată familia îl urcase pe scări — şi alături, aliniate cu rigla, aşteptau mai multe căldări de lemn cu apă fierbinte... în camera unde nu se făcuse focul de mulţi ani, geamurile se aburiseră imediat, iar acum, în timp ce plita de la soba de pămînt radia scoţînd un clinchet plăcut din ochiurile de fontă, în aer se condensau stropi fini de apă, care se aşezau ca o peliculă pe toate obiectele. Gearmotă tăcea privind ironic cada ţărănească de parcă acolo urma să se petreacă un ritual obligatoriu şi ridicol, ca un botez de sectanţi. Daniela, în schimb, după ce trase adînc în piept aerul umed şi cald, simţi o sfîrşeală plăcută şi, deşi senzaţia o enervă — semăna cu starea de oboseală ce însoţea îmbrăţişările trase la indigo ale lui Tinel — îşi lăsă capul pe genunchii osoşi ai bărbatului. Acesta, după o scurtă ezi-tare, o mîngîie cu delicateţe pe urechea albă, urmărind cu degetele, precum un pianist clapele în adagio, fie-

care sinusoidă a desenului tot atît de precis ca un semn de întrebare. Pârul maroniu strălucind de grăsimea transpiraţiei încadra urechea ca un paspartu.

— Victor, te temi ?... se auzi glasul ei de departe, stins, dar de o claritate ce amintea luciditatea strajei de noapte.

— Pe tine te-ai întrebat ? M răspunse el după e pauză în care se auziră picăturile de apă cum lunecă şi cad pe rama geamului.

— Eu nu mai exist decît pentru ti»Q... Numai ta hotărăşti.

— Trebuie să facem duş. Tu stai m butoi şi eu îţi torn eu căldarea. Acasă e altfel, nu ? destramă ei ca de obicei intimitatea ca pe un nor de fum printr-o simplă mişcare a mâinii. Dar ea nu se sinchisi de replica lui.

— Te temi că am să stau goală în faţa ta şi o să mă ajuţi să mă spăl cu săpun.... Glasul îi era la fel de liniştit şi de o

siguranţă care îl răscoli.
— N-am observat dacă ne-a lăsat şi săpun, cred că au uitat, se prefăcu el în continuare, încercînd să imite strategic tonul ei.
— Ce importanţă are ? zîmbi cu pufnet fin, ca o expiraţie scurtă şi se întoarse cu faţa spre el. în penumbra din camera de oaspeţi a lui Samuil, faţa ei trasă schiţa de fapt un portret de femeie ee armoniza perfect suferinţa activă cu iubirea senină, ineluctabilă... O mîn-gîie din nou, de astădată pe frunte şi degetele lui palpitară pe aceleaşi clape nevăzute, marcând parcă nişte riduri adânci... Numai un tată care are o fiieă ce-i seamănă poate mîngîia aşa... Deşi remarca îi venise neaşteptat, Gearmotă nu-şi opri mişcarea şi nici nu se simţi ruşinat. Pentru prima dată de cînd erau împreună, realiză că aceste două lucruri puteau fi compatibil® : amintirea fiicei şi iubirea pentru Daniela... Victor, to-am întrebat dacă te temi. Nu mi-ai răspuns... Picăturile cădeau la intervale egale pe rama ferestrei, în cameră se făcuse destul de cald, aburii ce plutiseră un timp deasupra găleţilor de lemn se dilataseră îmbrăcând scaunele şi masa din dreptul ferestrelor, îndepărtîndu-le parcă.
133
— Nu te dezbraci ? întrebă el în loc de răspuns, In-ceroînd să pară ceea ce, în acele clipe, ar fi doiit să fie. Soţul ©i.
35
înţelese că visa ori vorbea cu sine demult, de ceasuri întregi, poate chiar de zile, fiindcă senzaţia de timp care se scurge în defavoarea ta, precum timpul rămas până la execuţia fatală, îl trezi violent, în plină realitate, dar tocmai luciditatea fu aceea care-i dictă să nu deschidă pleoapele. Dincolo era lumina zilei, pe-roţii camerei, soba cu focul stins, rufăria lor întinsă la useat peste căldările goale, era lumea care-i aştepta cu răbdare, atotştiutoare şi justiţiară, era ceva nespus de concret şi nedorit, deşi, acum îşi dădea mai bine seama, totul pornise de la cîntatul îndepărtat al unui cocoş. Ascultă cu mai multă atenţie, încercînd să-şi menţină pleoapele împietrite, ca în copilărie, cînd nu putea deloc sa doarmă după amiezile şi bunica îi scruta cu atenţie ochii închişi. Din curtea de jos nu mai răzbătea nici un zgomot, de fapt nu acolo trebuia să se întîmple ceva. Dormeau într-o casă cu gospodărie separată, nelocuită, înţelesese asta de la început, se bucurase atunci, îşi a-mintea bine. Dana H privise cu un aer pierdut, poate că asta e un semn bun pentru noi, îi spusese, un examen, sînt sigură că îl vom trece. Nu te bucuri ? Nu spusese nimic, se dezbrăoase în linişte, rugîndu-1 din cînd în dnă s-o ajute, nu mai avea putere să-şi tragă pulovărul peste cap. După ce îşi scoase singură cizmele, pă-lis-î şi se aşezase din nou pe marginea laviţei respirînd greu, dar cu aceeaşi privire supusă, urmărindu-1. Tşi dădea seama oă, pentru cîteva clipe, ar fi dispărut din ochii ei, l-ar fi strigat cu disperarea dureroasă şi intensă cu care l-ar fi chemat şi atunci în pădure, dacă ar fi plecat din coliba de zăpadă. Ba nu, acolo erau doar
181
naufragiaţi şi strigătul ar fi fost mai mult de neaju-torare şi panică. Acum erau legaţi prin altceva... Dincolo de pleoape era lumina puternică a zilei, de amiază poate, cu soare strălucitor, simţea asta ca o dogoare rece şi insuportabilă ce-1 obliga insistent să deschidă ochii... Era alături, ghemuită la perete, respirînd rar, aproape imperceptibil... în ciuda sfîrşelii, o urmărise atent, cum treptat se întoarce în sine, cum se face tot mai mică, ascunzîndu-se sub braţul lui, mîngîindu-1 încă un timp, cum se lasă apoi pe spate, furată de oboseală şi somn, cum reflexele din patul conjugal îi impun, la prima tresărire, şi o mişcare de distanţare, confortul intim da odihna. Se întorsese brusc apoi cu faţa la perete, încremenind aşa... N-am să-ţi dau drumul, îi spusese, uite, vom fi singurii soţi din lume care vor dormi îmbrăţişaţi şi vor respira unul din celălalt... Victor, îi şoptise, nu-i aşa că vom putea trăi şi cu bioxid de carbon ?... Stătea dreaptă în mijlocul hîrdăului plin, el îi turna cu căldarea apă încropită pe umeri, pe sînii mici cu vagi urme de tipare albe — făcuse probabil plajă în timpul verii — fără ca totuşi să reacţioneze în vreun fel, de-cît poate trăind intens, cu ochii închişi momentul acesta îndelung visat la braţul lui prin pădurea ca un deşert... O înfăşurase atent în şervetele lungi, o ajutase să iasă, cu un picior mai întîi, apoi o ridicase în braţe ca pe un copil ce trăia alintîndu-se şi profitînd de drepturile Iu! naturale de pui... Se îmbăiase apoi singur, se spălase cu săpun grosolan de casă pe cap, se limpezise şi, aşa înfăşurat strîns în şervetele folosite de ea, spălase, rînd pe rînd, storcîndu-le dintr-o căldare în alta, rufele lor... Ea îl privise cu multă atenţie, îi urmărise gesturile uniformizate de un tipic venit din obişnuinţa de acasă, simţea că ar fi inutil să-1 ajute cu ceva, o durea îndoiala că nu face asta pentru prima dată, că s-ar strădui poate la fel şi lîngă altcineva. Ştia însă că acum totul avusese un alt impuls, că niciodată vreunul dintre ei nu mai fusese într-o situaţie asemănătoare, că nu mai trăiseră atît chinul aşteptării, fărămiţînd şi prelungind timpul cu bună ştiinţă... După ce adormise, el rămăsese treaz, ca un planton de veghe. S-a ridicat cu mii de precauţii avînd grijă ca plapuma s-o înfăşoare ca un sa©
îse
de dormit, a mai înteţit focul, apoi s-a bărbierit îndelung în oglinda de lampă cu briciul din fişicul de piele lăsat de stăpînul caselor, după ce tot el mai făcuse cu neîndemînare gestul de a număra cu glas tare obiectele de care cei doi ar mai fi avut nevoie... Scosese încet apa din hîrdău, umpluse fiecare găleată şi, numai aşa, înfăşurat în şervetele lungi ţărăneşti, le dusese afară pe prispă. Atunci îl luase cu frig, frigul acela malario din coliba de vînătoare, dar nu se

vîrîse imediat sub plapumă, ştia că tremurul lui nebunesc, animalic, ar fi trezit-o, de aceea a mai aşteptat cîteva clipe în faţa sobei pentru a se stăpîni, pentru a se strînge în el, cu preţul unui efort ca de sinucidere... S-a lipit de ea, în-cercînd să se muleze perfect după fetusul trupului ei, să absoarbă cît mai mult din dogoarea calmantă a corpului, care, iată, îi aparţinea. Deşi făcea eforturi pînă la limita sfîrşelii să nu tremure, să nu icnească acolo, lipit etanş de pielea plină şi mătăsoasă, cîte o convulsie zdruncina trupul lor comun, precum un şoc electric oamenii aflaţi la capetele aceluiaşi fir. Dar ea nu s-a mişcat în somn, nu i-a prins mîna înfăşurată în jurul pieptului, nu i-a răspuns în nici un fel. Simţea oare că face parte din el, că e cealaltă jumătate, normală, naturală biologic, a fiinţei lui care are nevoie de linişte, odihnă, regenerare ? Ideea i-a venit ca un somnifer puternic care i-a retezat brutal conştiinţa de sine... Aşa a adormit... Se auzi depărtat, ca dintr-un fund de fîntînă, cocoşul cîntînd... Era dimineaţa devreme, ora prînzului, era du-pă-amiază ? Încercă să ghicească prin cortina pleoapelor ce fel de lumină pătrunde în cameră. Refuză din nou concluzia, ridică genunchii, se sprijini în călcîie şi se trase mai adînc sub învelişul pufos, în întuneric. Ea nu se mişcase din poziţia în care adormise, respira tot mai egal şi domestic, ca în patul de acasă. Mai bine să aştepte. Deşi în fiecare dimineaţă, în pădure, fusese a-tent la prima ei reacţie, cea care îi spunea dacă în subconştient dormise cu adevărat lîngă el, acum îl încerca o nelinişte aparte. Patul acesta, chiar tare, ţărănesc, de scmduri, îi dusese totuşi pentru multe ceasuri în lumea de acasă, de unde venise fiecare. Va fi surprinsă da în-illnirea cu el, va avea o reacţie de pudoare ? Nu înţe-

legea totuşi de ce ambele variante îi erau la fel de necesare, de ce s-ar fi bucurat pentru fiecare din ele... Pentru cea eare ar fi însemnat instalarea lui definitiva în subconştientul ei se simţea de pe acum mulţumit ca de o vanitate mîngîiată, pentru cealaltă, de surprindere în prima clipă, de cooptare apoi prin revelaţia prezenţei ar fi simţit o satisfacţie de sceptic înţelept şi invincibil... Victor, îi auzi deodată şoapta, înghiţită de peretele vătuit cu carpete, m-ai ţinut toată noaptea în braţe ?... Spune da şi am să adorm la loc... Hai, spune... Dar ea deja adormise... Deci se trezise în timpul nopţii si descoperise îmbrăţişarea lor strînsă... Rămase la fel de nemişcat, cu faţa în sus, în întunericul difuz, odihnitor pentru ochii de sub plapumă... Oricum, Dana făcea parte din el şi nu mai putea da înapoi.

în clasa a Xl-a se îndrăgostise de colegul ei, cu părul vopsit în negru-verzui, mai mic de statură, Radu, problema clasei, după ce dirigintele îl pusese în discuţia colectivului pentru că furase de la raionul de jucării o maşină de pompieri chinezească cu baterii. Cine este de acord să fie mutat în altă clasă ? a întrebat formal dirigintele, fiindcă hotărîrea fusese deja luată în consiliu. Da, foarte bine. Nu se abţine nimeni ? E cineva împotrivă ? conchisese privind de-acum pe fereastră, cînd s-a trezit neaşteptat de brutal, eu sînt împotrivă, şi toţi^ s-au întors spre ea stupefiaţi, inclusiv Radu, care, pînă atunci, bravase cu un zîmbet părintesc asupra colegilor, iar acum se simţea dintr-odată pus în situaţia de a trece drept un îndrăgostit clandestin de această fată lipsită de personalitate şi realism. Tu ? o privise profesorul fără expresie, crezînd că iar are de-a face cu vreo glumă proastă pusă la cale de această clasă nesuferită, precis că fata nu fusese atentă şi cineva din jur îi şoptise, vezi că te-a strigat sau cam aşa ceva. Dar ea s-a ridicat li-niştită şi a spus un lucru uluitor. Eu nu sînt de acord, pentru că, fără el, clasa noastră nu mai are nici un hnz... Băieţii şi-au lăsat privirea, fetele au luat o mină visătoare, poate invidioasă, Radu s-a înroşit ca un şcslar prins copiind. Deci tu nu eşti de acord ca el să fie mutat disciplinar, fiindcă nu mai are cine să vă distreze, a continuat dirigintele cu glas schimbat. N-am spus asta

\

a replicat ea simţind că inima îi bate repede, ca o pasăre neobişnuită cu pereţii coliviei, fără el noi nu mai sîntem ce am fost. Radu nu este cel mai rău, Radu e cel mai copilăros. N-a fost de-ajuns că l-au dus la miliţie?... Dirigintele a ascultat-o atent, gîndindu-se ce atitudine să ia în faţa acestei fete care trăia, desigur, o stare de naivitate şi iluzie. II iubea pe băiatul ăsta impertinent ? Era victima cărţilor citite pe sub bancă ? Şi tu nu crezi că el trebuie pedepsit sau, mă rog, sancţionat, adăugase dirigintele fără să se precipite, deşi ştia că fata nu va mai spune nimic... Radu n-a fost mutat, fiindcă s-a opus celălalt diriginte, da' ce domnule, la mine e clasă de corecţie ?.' După şedinţă a ieşit în recreaţie şi s-a plimbat în parcul din faţa liceului, iar la ora de educaţie fizică a întîrziat. Radu cu adevărat n-a mai avut nici un haz. Nu putuse poza în victimă şi fusese apărat într-un mod ridicol, se trezise minimalizat, despuiat de teribilism, o sâptămînă n-a mai dat pe la şcoală. Aşteptînd să-1 vadă la loc, în banca lui din fundul clasei, de lîngă calorifer, simţise că se legase de el, că îi era chiar dor de umorul lui absurd. După ce revenise nu s-au privit în ochi, s-au ocolit pînă în ultima zi de şcoală. L-a întîlnit după un an, student la politehnică, în pantofi cu şireturi colorate, ea şi mai timidă, reţinută — eăzuse doar la biologie — l-a salutat prima. Ştii ce m-am gîndit, a în-tîmpinat-o el cu aer plin de o siguranţă suspectă, tocmai fiindcă se grăbise să vorbească şi cuvintele curgeau prea uşor, să ne însurăm... în clasă vorbea puţin şi numai atunci cînd era sigur de efect... Ea nu şi-a dat seama că în faţă are tot elevul timid de altădată, dornic să strălucească prin paradox şi excentric. Eşti supărat pe mine, ştiu, i-a răspuns ea cu voce gîtuită, nimerind greu cuvintele, te-am făcut caraghios în faţa băieţilor, dar era normal ca atunci să te apere şi ei, îmi pare rău, şi a dat să treacă mai departe cu capiii în jos... Nu, stai, nu e asta, pe atunci... s-a bîlbîit, de ce crezi că nu

vorbesc serios, dar a realizat că din nou se trădase şi a încercat să-şi recapete poziţia de băiat sigur pe el, pufnind în rîs... Daniela, a mai strigat el, făcînd cîţiva paşi în urma ei, de ce pleci ? hai să stăm pe o bancă, te rog. De atunci nu l-a mai văzut niciodată... Acum a visat că
185
stă într-adevăr pe banca cea mai ascunsă, în parcul liceului, banca de după stejar. Radu,,sprijinit într-un genunchi, îi bătea cu piatra un cui ieşit în pantof... S-a trezit dintr-odată, căci se auzeau într-adevăr bătăi... Victor potrivea lemnele în sobă, dar în ciuda precauţiilor, a mişcărilor înăbuşite, grătarul de cenuşă era spart probabil şi se clătina în făgaşul lui, cînd şi cînd se auzeau zgomote înfundate, scurte. S-a ridicat într-un cot, apoi şi-a sprijinit bărbia în palme... Era complet goală, sub plapumă se simţea protejată şi totuşi un sentiment tulbure de nemulţumire îi spunea că în culcuşul acela trebuia să fie şi el alături. Ori Victor se îmbrăcase — cînd se uscaseră pantalonii şi pulovărul ? — nu-i vedea faţa, dar îşi imagina că se spălase, se bărbierise, şi acum meşterea absent la aprinderea focului... Chibritul se aprinse de prima dată şi focul de hîrtii izbucni duduind cu flacără vie, făcînd să pocnească instantaneu surcelele sau poate vreascurile uscate avute la îndemînă. în aceeaşi clipă observă sus pe cuptor o farfurie cu carne prăjită de porc şi o bucată mare de mămăligă galben-roşcată. Cineva le pusese acolo în timp ce dormeau. Poate tot atunci aduseseră şi lemnele... Dormiseră ca morţi, cît dormiseră ? In aceeaşi clipă el se întoarse şi o văzu. VenS lîngă ea pe marginea laviţei tari, care scîrţîi sub apăsare. Nu din încheieturile vechi, neîncercate poate pînă a-tunci, ci din tensiunea lemnului nou, care se uscase în timp, ca o mobilă neatinsă, de preţ. O atinse uşor pe ceafă, pe umărul drept, încet, o trase apoi spre el fără să forţeze mişcarea, cerîndu-i parcă acordul ce veni cu aceeaşi lentoare, sincronic. Plapuma se lăsă descoperin-du-i sînii într-un gest atît de firesc încît remarca ei şoptită matern, Victor, nici nu ştii ce lacomi au fost ăia mici, i se păru cea mai cumplită declaraţie de dragoste... Mîna lui se plimba acum peste trupul ei, căutînd parcă să-şi amintească cealaltă plimbare, precipitată şi neliniştită din primele lor clipe, sub plapuma rece cu cear-ceaful rigid.
Focul pocnea dezordonat şi înteţit, ca un foc de artificii, amintind momentele lor din pădure, cînd reuşeau să învingă teama de frig şi nesiguranţa prin a-
186
ceea că deodată scînteia chibritului supravieţuia şi creştea intrînd în sufletele lor, ca aerul proaspăt în galeria blocată de multe zile pentru minerii ce mai respirau încă dînd impresia că se îneacă.
— Nu vii ? îl chemă ea cu o voce egală, în care nu se mai simţeau decît autoritatea şi grija ; ca şi cum numai acolo, sub plapuma groasă şi călduroasă era locul lui, iar faptul că în acele clipe se ocupa de treburi familiare inerente constituia, faţă de ceasornicul vieţii în doi, o exagerare necesară totuşi şi de aceea neculpabilă.
— Să pun două lemne mari, răspunse el, privind-o şi ascultînd în acelaşi timp cum se amplifică focul, mă dezbrac şi vin... Cum te simţi ?
Ea îşi scufundă capul în perna uriaşă, umplută în loc de puf cu un aer material şi izolator. Aştepta...
în primele clipe a crezut că oboseala o va face indolentă, că gesturile îi vor fi moi, lipsite de participarea pe care şi-o dorea de atîtea zile, că totul va semăna şi de aceea la urmă se va simţi umilită de sentimentul amar al plăcerii trăite şi încheiate ca orice fapt de experienţă. Dar pe măsură ce buzele se căutau şi se rătăceau pentru a se regăsi şi corpurile se îmbrăţişau şi se mîngîiau după o logică independentă, oboseala îi dispărea, lăsînd loc u-nei aşteptări încordate, de eveniment unic şi răscolitor, absurd pentru situaţia ei de mamă trecută prin atîtea încercări : acela că se pregătea să devină femeie. De unde apoi trăirea aceea nesfîrşită de patimă şi luciditate prin care îşi recunoştea şi respingea viaţa trăită în neîmplinire, de unde suferinţa plăcerii, ca un plîns isteric, de ciudă şi revelaţie, de unde puterea de a spune apoi atît de detaşat, în timp ce capul lui se străduia să-si facă un culcuş din umărul ei firav, Victor, tu m-ai făcut femeie...
— Cum mă simt ? ridică energic fruntea din pernă. Ca o nevastă iubită şi protejată... Ceea ce îşi doreşte orice fată înainte de a se mărita... Şi ştii Victor, îl primi ea într-o îmbrăţişare de parcă aerul însuşi se retrăsese inutil dintre ei, eu nu am mai fost măritată pînă acum, nu am mai cunoscut pe nimeni în afară de tine...
187
36
Se auzeau paşi mulţi şi diverşi urcînd scările de scîndură groasă ale pridvorului, glasuri de femei, unul parcă 'necunoscut. Amîndoi se treziră deodată, cu simţurile în alertă, aşteptînd la pîndă bătaia în uşă. Oare cît timp trecuse, cine erau, de ce veneau, aflaseră ceva despre ei, spuseseră cuiva, anunţaseră undeva de venirea lor ?... Fiecare încerca să nu-şi trădeze temerea, să nu pară afectat de ideea deconspirării şi a faptului că povestea trecuse şi începea ea, viaţa, despre care gîndi-seră, e drept, fără ocolişuri, dar pe care, în secret, o doriseră cît mai departe... Glasurile se întretăiau acum în faţa uşii, dar coborîseră în intensitate, desigur, încercate de grija de a nu deranja. Gearmotă îşi închipui că e gazda cu vreo vecină, care tocmai avea drum într-un sat cu staţie de autobuz sau de tren şi se oferise să-i conducă... Şoaptele se opreau un timp, apoi reîncepeau impulsionate, se vede, de păreri diferite, contrarii, asupra a ceea ce era de făcut. Desluşiră la un moment dat „nu, au, oameni subţiri, eu nu îndrăznesc", aproape sigiir cuvintele

gazdei şi un răspuns „eu i-am iubit de cura mi-ai spus", cam fără sens şi, de aceea, ambele, puţin agasante. Oricum, temerile celor doi se mai risipiseră, lăsînd loe unui sentiment domestic de preocupare, de grijă pentru ţinuta în care te afli cînd vin în vizită oaspeţi necunoscuţi sau importanţi. Realizară că nu vor putea vorbi deeît scoţînd capul pînă la bărbie de sub plapumă şi că, aşa cum se găseau, nu puteau face impresia unei familii adevărate, recunoscută îndeobşte prin aceea că fiecare uită repede de propria estetică, de încărcătura electrică pe care o deţin corpurile goale, preocupaţi acum de grija pentru conservare şi confort... Se auzi o bătaie uşoară, de parcă doar degetul atinsese .uşa, după care urmă aşteptarea răspunsului din interior... Daniela se strînse şi mai mult în Gearmotă, lăsîndu-1 pe el de fapt să ia o hotărîre. Acesta aşteptă considerînd

că nu e Hormal să reacţioneze la o bătaie în uşă ce poate fi confundată cu un simplu scîrţîit de mobilă sau o pală ele vînt în fereastră. Glasurile se porniră din nou în holul din faţa uşii, de data asta mai tare şi mai desluşit „poate dorm şi aeum, ţi-am zis că erau frînţi, traşi la faţă, uite aşa arăta bărbatul (aici Gearmotă tresări kitrebîndu-se ce gest făcuse femeia pentru a-i compătimi mutra), iar nevasta fără sînge, cum îi siga de cruce, n-avea culoare, hai, lasă-i, ar fi fost bine, dar...", „dadă Rada, dar nu poţi dormi mai mult de două zile şi două nopţi... joi şi uite e sîmbătă...", „eu ştiu...", „hai să mai batem',, dar chiar atunci Gearmotă le întrerupse dialogul cu glas liniştit, ne-am trezit, s-a întîmplat ceva ?... Femeile nu îndrăzniră nici să bată, nici să mai facă vreo mişcare... Trecu aproape un minut de tăcere, timp în care Daniela se scufundă de tot în întunericul cald şi ocrotitor de sub plapumă. Intraţi, le ceru Gearmotă, şi imediat clanţa uşii scîrţîi sub apăsarea temătoare şi încordată a Radei. „Nu putem intra, decise ea după ce îşi vîrî capul prin crăpătură, dînşii şi-au spălat şi pus toate ale lor la uscat". S-a întîmplat ceva ? întrebă Gearmotă din nou, cu glas neutru, vag amabil, dar cîtuşi de puţin bănuitor de ceva neplăcut... „Nu, nu, se scuză Rada, e aici o fată (se înecă, apoi tuşi şi iar se înecă), căsătorită nu demult, din vara trecută, are un copil şi îi taie moţul azi şi ne cheamă pe toţi din sat, de aci, din Văvă-lugi, la ei, şi zice, nu veniţi şi dumneavoastră ?,.. Ea îndrăzneşte numai, vă roagă să nu vă supăraţi"... „Haideţi, zău, se auzi glasul tinerei mame, haideţi, veţi fi oaspeţii mei personali de la oraş şi aşa nu avem pe nimeni străin, ne-am simţi foarte fericiţi şi eu şi Suzi; îi voi povesti toată viaţa că la moţul ei au fost şi doi oameni extraordinari, care au învins moartea numai cu iubirea lor şi asta îi va purta noroc şi toţi vor rămîne cu gura căs-oată..." Gearmotă era deja pe jumătate ieşit din plapumă, Daniela îşi abandonase adăpostul devenit dintr-odată înăbuşitor, scoţîndu-şi afară capul pentru a auzi mai bine acest discurs patetic ce părea de neînchipuit...

37

Casa lui Osman, casă nouă de bîrne, măcar că era refăcută în pripă după ce prima arsese ca o şiră de paie, avea patru camere între care una destul de încăpătoare ca să poată primi la masa întinsă în diagonală 20 de oaspeţi. Cînd intrară pe uşă familia Pîslaru şi cei doi oaspeţi, restul satului se adunase deja ciucit la un capăt de masă, în timp ce Osmanii, împreună cu tînăra familie şi cuscrii din Dara aşteptau tăcuţi în partea opusă. Intr-un capăt trona posomorit Osman, în celălalt, cu sprîncenele ridicate, aşteptînd parcă o întrebare plină de interes, Pili că. Daniela şi inspectorul, îmbujoraţi după urcuşul în pantă, fură izbiţi nu atît de adunătura pestriţă şi grotescă aflată într-o dispoziţie de priveghi — de imaginea copilului îmbrăcat într-un palton vechi şi lung pînă la pămînt, care se învîrtea în loc, ţinînd cu amîndouă mîinile pe cap un motan gras şi indiferent. O bătrînă cu mai multe pulovere vechi şi decolorate pe ea — se vede că aşa venise şi pe drum — îi striga mecanic, la intervale scurte şi exasperante, „lasă cotoiul". Titirezul se învîrtea lent şi înnebunitor, cele două capete de masă nu dădeau semne că se vor însufleţi, astfel că Daniela spuse un „bună ziua" încet şi tremurător, lungind silabele în speranţa reflex că sunetele vor avea totuşi un ecou inpitant în cei prezenţi... După ce primiseră invitaţia atît de neaşteptată, săriseră amîndoi din pat, se îmbrăcaseră, culegîndu-şi veseli hainele din toate ungherele, strigaseră prin uşa întredeschisă pe Auraş, care le adusese un fier de călcat cu cărbuni, în fine, acum arătau ca în dimineaţa cînd plecaseră la vî-nătoare, dacă nu chiar mai îngrijiţi şi mai bine dispuşi... Gearmotă trase repede concluzia că numai ei doi lipseau pentru a completa această lume bizară, situaţie care îl amuză şi îl predispuse la vechea lui stare tonifiantă, de detaşare. îl interesă din capul locului mutra tînărului soţ, puternic congestionată de băutură, mutră pe care mişcarea ochilor, vie şi plină de neînţelese temeri făcea notă discordantă, i se păru demnă de interes şi figura

tinerei mame de alături, îmbrăcată, prin comparaţie cu restul invitaţilor, cu totul absurd, într-o rochie de catifea cu spatele gol. Faţa ei, cu trăsături pline, frumoase, ar fi trădat supuşenia înnăscută dacă ochii adînc încercănaţi şi clipind de fiecare dată cu un rictus nu ar fi trezit suspiciunea.

— Tată, ce stai, nu vezi cine a venit ? răspunse tî-năra mamă salutului îngăimat de Daniela, nu-i pofteşti să se facă lejeri ? Vai de mine, se ridică ca un resort în-tîrziat, ţintuindu-1 astfel definitiv în scaun pe Osman, de fapt era datoria mea, eu sînt gazda, mă gîndeam că veţi mai întîrzia, cine-şi închipuia că veţi fi gata aşa de curînd — şi, coborînd mult glasul — nu credeam că acceptaţi invitaţia, dar în mintea mea speram mult de tot, pentru dumneavoastră m-am îmbrăcat aşa, vă plac ? Dida se răsuci 360 de grade, lent, cu aer studiat, imitînd manechinele de prezentare, îmi daţi

voie să vă sărut ? Gearmotă primi sărutul pe nepregătite, undeva pe bărbie, Daniela la fel de scurt şi imprecis pe tîmplă, apoi se văzură conduşi pe locurile libere de pe bancă, între tî-năra pereche şi două bătrîne în broboade negre cu ciucuri lungi care nu lăsau la vedere nimic altceva din îmbrăcăminte... în faţa lor se aflau mai multe locuri libere, spaţiu în care urma să stea, dacă vreodată ar fi avut de gînd să se oprească din acel perpetuum mobile cu motanul pe cap, copilul. Acolo fură îndemnaţi din priviri să se aşeze cei doi Pîslari, dificilă manevră, căci spre a se strecura în spaţiul îngust dintre bancă şi masă, nu putură trece pe deasupra, cum procedaseră inspectorul şi Daniela, ci o luară prin capăt deranj ind o bă-trînică ce privise foarte atentă pînă atunci cu bărbia rezemată într-un baston cu măciulia de metal...
— Să vă fac cunoştinţă, urmă acelaşi glas încărcat de veselie, de parcă interpreta un rol cerut de comisia de admitere la teatru, dînsa este mama mea, Ioana, femeie foarte bună şi iertătoare, care a suferit cu mulţi ani în urmă o decepţie în dragoste, dînsul de alături este tatăl meu adoptiv, primarul pădurii pe unde aţi avut încîntarea să treceţi. Acesta este soţul meu, Niţă, Tutu, cum îl alint eu — şi cînd spuse Tutu, îl încolăci cu braţele pe după gît ca un plus de tandreţe — crescut şi

educat de socrii mei Tătică Gheorghe şi Tătică Fiţa... La auzul numelor, cei doi, arătaţi cu degetul, în loc să zîmbească bucuroşi sau măcar convenţional, lăsară repede capetele în jos ca doi vinovaţi, iar aici, continuă neobosită gazda, în această parte a mesei, chiar aşa, de ce v-aţi înghesuit de parcă vă e teamă de tata, tata e om bun şi cumsecade, ia spune tată, mint eu ? dar nu aşteptă răspunsul, este satul nostru Văvălugi. Şi arătă cu palma întinsă ceremonios spre cel din capul mesei, domnul Purdel, om foarte umblat şi cult; domnul Pompile Purdel se ridică pe jumătate şi ţîrîi fericit, o, e prea mult, nu trebuia să începi cu mine, eu sînt tînăr aici; dînsa e Săndica, continuă ea, mutîndu-şi privirea alături, băbuţa lui; (termenul produse o uşoară schimbare pe faţa lui Gearmotă) aici, şi apăsă cu palmele pe umerii bătrînelor cu broboade sînt două femei de o rară nobleţe sufletească, două chipuri de sfinte fecioare ce şi-au dăruit întreaga viaţă bunăstării surorii lor... întreg colţul de masă vizat aprobă prin gesturi diferite observaţia, considerînd-o adîncă. Bătrîna cu puloverele suprapuse care cerea într-una băieţelului să lase cotoiul o întrerupse pe neaşteptate, încheind precipitat oficiul de prezentare : ei, da, şi eu sînt ţaţa Saveta din capul satului. Na, ce-ai să mai spui ?... lasă cotoiul... Gearmotă se simţea bine în mijlocul acestei adunări, nu numai pentru faptul că ea conţinea ceva din ineditul faunistic spre care se simţea mereu atras, ci şi pentru că traversa, îm-^ preună cu Daniela, o situaţie minată de ceva ascuns, necunoscut, cu siguranţă gata să răbufnească. Tînăra mamă se opri din prezentare, descumpănită de cuvintele repezite ca o concediere, dar îşi reveni îndreptîndu-şi o şuviţă din părul ce-i ocolea fruntea într-o pieptănătură linsă. Ei, şi acum, se adresă din nou oaspeţilor apăruţi din pădure cu trei zile în urmă, să vă prezint pe fiica mea în vîrstă de patru luni, Suzi, care, uite, mititica doarme... în acest moment, urmărindu-i gesturile, Daniela se ridică atrasă parcă de un fluid invincibil. Dida se ridică pe vîrfuri şi luă de pe dulapul grosier, pe fundalul căruia se desena Osman, un geamantan obişnuit de carton. îl aşeză cu multă precauţie în mijlocul mesei şi toţi observă că în capac fusese decupat un orificiu nu mai mare

ca o gură de cană. Pe măsură ce ridica acoperitoareas^ea scorojită de ghiozdan, mesenii se ridicau şi ei de pe lo—o©-curile lor încercînd să pătrundă cu privirea coace a—s-apărea tot mai evident a fi un copil cît o păpuşă, dor—i«r-mind. Ba, asemănarea cu o păpuşă era atit de marstre — buclele, nasul ca un nasture, bluza roză cu şiretei l&\, pantalonaşii — încît Daniela se întrebă dacă toată scensriia e reală, dacă nu cumva asistă la o piesă de teatru sauj^u un joc de nebuni. Se strînse din nou în umărul MGear—i-r-motâ, singurul care nu se ridicase de pe bancă Mpnoti-iAi-zat de capacul geamantanului şi aştepta cu aparenţe in-r*n-diferente. De fapt, el revedea în clipele acelea nenumă-c. ă-rate geamantane, lădiţe şi coşuri cu răsuflători, în caroi re ii fuseseră aduse spre cercetare şi edificare tot felul defcsie animale cu probleme : nutrii, ratoni, iepuri, ba odată ş:e şi un pui plîngăcios de lup. îşi aminti de doamnele statuare sTe, care ţineau deasupra capului în tren cîte un astfel detjde geamantan mic cu pisica adorată, luată ca tovarăş pen-ncn-tru staţiune.
— Gata, şopti mămica, sărbătorita a fost văzută iâ±ă, plăcută, să nu insistăm mai mult, că vin microbii şi ntaraie papă.
— Da ce frumoasă e, se bucură cu un fel de mîrîiriîiit tatăl jucăriei din geamantan, nu seamănă cu mine.. ..e... Toată lumea, alertată de neaşteptata intervenţie, analizăscză aproape involuntar datele antropometrice ale tiaârulu:jj_ui şi atunci îi descoperi pentru prima dată pomeţii ieşit: J£ iţi în dauna obrajilor supţi, de parcă tocmai trăgea ultime-W_e-le picături de pe fundul butoiului cu vin, nasul ca unun satir de tocat vinete, perpendicular pe gura conturată;* _tă ferm de buzele ca doi vălătuci de cocă, gîtul subţire cuiX-'u nodul lui Adam împins ferm la vedere. In fine, părulltiil, creastă de cocoş, dădea parcă sens întregului... Dida în-nn-ohise geamantanul cu aceeaşi prudenţă, îl aşeză la looo oc pe dulap, în spatele lui Osman, îi măsură o clipă cu a-e a-tenţie pe toţi, iscodindu-le parcă muţenia.
— Nu se sufocă acolo ? întrebă Daniela, mirindu-saz-se In acelaşi timp de ce nimeni nu se arăta îngrijorat d©£»de

neobişnuitul culcuş imaginat de gazdă.
— Un copil are nevoie de foarte puţin aer, explicăo că e'i cu seriozitate, tot atît cît un căţeluş, aţi văzutce cu-jj"U-coola 13 c-do 14?

I
minţi sînt căţeluşii cînd stau într-o cutie ? Pius că â-colo nu pătrunde zgomotoul, intră mai puţini microbi, ehe, cîţi dintre noi nu s-ar simţi fericiţi să trăiască în- : tr-o cutiuţă ?... Nu-i aşa dragule, îşi sărută brusc soţul, care reacţiona întocmai ca o mobilă. Dar ce staţi aşa, vă rog, serviţi, şi-şi opri privirea pe cei doi străini, la mulţi ani, bine aţi venit în satul nostru, ridică ea una din nenumăratele ceşti care se pierdeau în culoarea cărămizie a feţei de masă. E o ţuică bună, tata a făcut-o la cazanul lui din pivniţă, măcar că n-are voie, nu-i aşa, tată, că e distilată de două ori ? Pentru mine ai făcut-o, sâ-i dai gata pe toţi, aşa-i ? hai, spune...
— N-am făcut-o la nici un cazan, bolborosi Osman. Nu ştii c-au adus-o dînşii din Dara ? şi arătă cu capul spre cuscrii de alături, fără să-i privească. Şi mai stai jos, adăugă fără vlagă şi fără convingere, ca şi cum înţelegea bine că tăcerea ei ar fi creat alte probleme... O clipa Dida îşi privi cu surprindere tatăl, moment în care se auzi tropotind în jurul axei copilul şi glasul de gramofon stricat al Savetei,..
— Susţii că ţuica e adusă de dînşii de la Dara ? îşi puse mîinile în şolduri Dida, imagine hilară, căci rochia impecabilă de Fond Plastic cerea o cu totul altă gestică şi o atmosferă adecvată.
— Şi cum vă simţiţi acum ? o întrerupse sec, dar cu o autoritate pe care nu i-o bănuiai, mama Ioana, cunY vă simţiţi după frigul îndurat ?
Gearmotă ştiu că toţi ochii sînt îndreptaţi acum spre ei, prezenţă tot atît de curioasă ca şi copilul din geamantan şi mai ştiu că va trebui să dea un răspuns scurt care să conţină toate informaţiile, descurajînd alte întrebări.
— Ne-am odihnit bine în casa lui Samuil, mulţumită dînşilor, îi indică printr-un zîmbet larg pe cei doi Pîslari din faţa lor, care se făcuseră mici de tot, de parcă stăteau ascunşi sub pat şi ascultau, iar în pădure nu ne-a fost chiar aşa de frig, am avut chibrituri şi am dormit în colibe de vînătoare. Dădu uşor capul pe spate, trecîndu-i în revistă, unul cîte unul, cu privirea, pe toţi, semn că nu mai avea nimic de adăugat.

— Ei, hai să trăim, mugi in silă Osman, ridicindu-se cu mare greutate, de parcă trăgea după el şi scaunul şi duşumeaua din dulapi groşi de stejar, să ajungă mare şi al nostru (aici ridică puţin fruntea indicînd astfel locul din spate unde dormea Suzi), hai noroc, şi dădu de duşcă ceaşca prea mică pentru degetele lui nefăsuite, mai pune Ioana.
— Noroc, glăsui corul dezordonat, ca un răspuns de liturghie, fără grabă şi fără perspectivă.
Se vedea că aşa era obiceiul, căci toată lumea dădu peste cap dintr-o înghiţitură ceştile, punîndu-le apoi cu grijă pe faţa de masă de aceeaşi culoare cu lutul ars şi nesmălţuit.
— N-auzi, Ioano, să mai pui, o îndemnă Osman, trezit parcă la viaţă de fărîma de ţuică, şi adu fripturile, adu cîrnaţii... Dar în cele cîteva clipe cît vorbise, farfuriile din faţa mesenilor fuseseră deja umplute cu carne de porc, varză şi mămăligă, iar acum mama Ioana scotea cu mîna dintr-un borcan ţinut la subţioară ghebe murate, pe care le trîntea peste varză. Cînd a-junse în dreptul străinilor, se poticni şi râmase cu ghebele picurînd în aer.
— Puneţi, puneţi, o încuraja Gearmotă, trebuie .să fie foarte gustoase.
Femeia se fîstîci şi îşi privi fata întrebător, cu aer vinovat...
— Scuzaţi serviciu], rîse Dida, cu o terţă mai sus decît se cuvenea, noi n-am mai avut oaspeţi pînă acum si ne perfecţionăm. Nu-i aşa tată că n-am mai avut şi dînşii nu trebuie să se supere pe mama ?
Din colţul rezervat satului se auziră murmure şi un glas, ca un duet bine sincronizat cerînd, ,,taie-ne si nouă".
__ îndată, neniţele, vin şi la voi, să termin la Săn-
dica... Inspectorul şi Daniela asistau fără să se mai mire la un nou spectacol dat de această dată de Pilică, omul care zîmbea aprobator în capul mesei. în contrast a-proape regizoral cu Osman, tot mai otrăvit şi indispus în cealaltă parte. Omul firav, în costum gri închis, cu două pete de grăsime pe rever şi cravata cu nodul lucios, nedesfăcut de la prima întrebuinţare care trebuie

să se fi petrecut tare demult, tăia pentru fiecare dintre băbuţele de lîngă el porţia de friptură. Şi o făcea cu multă pedanterie şi chiar interiorizare. Îşi făcea loc pe bancă, îşi potrivea farfuria în faţă şi-şi mişca de cîteva ori coatele în lături, de parcă se pregătea pentru o operaţie chirurgicală...
Toată lumea mînca acum în tăcere. Neniţele şi Săn-dica nu se foloseau de furculiţă şi cuţit, fiecare luînd cu două degete bucata de friptură, urmată repede de îmbucătura de mămăligă. Din cînd în cînd, observă Gear-motă, căci Daniela nu mai ridica privirea din farfurie, dumicatul de mămăligă se mai asocia şi cu unul de varză, graţie degetului mare, bine • antrenat în operaţia de îngurgitare, tehnică ignorată de ceilalţi, ca părînd firească, inclusiv de tînăra mamă în rochie de catifea...
— Hai, noroc, să ne trăiască şi al nostru, ridică de data asta numai mîna Osman şi dădu iar peste cap ceaşca,

pune Ioana. îl urmă aproape sincronic Niţă, ginerele, care bălmăji si el un fel de „şi mie" nedefinit. Cînd se văzură din nou cu ceştile pline, amîndoi le dădură peste cap ca într-o competiţie tacită, dar Ioana nu aştepta parcă altceva decît să le toarne mereu şi mereu.
— Victor, îi şopti aproape de ureche Daniela, mă iubeşti ?
— Bineînţeles, îi răspunse acesta privind drept în faţă. acolo unde se afla, în ramă de gips afumat o car-/ netă înfăţişînd o felie roşie de pepene. Şi, deşi pe faţa Iui nu se observa nimic deosebit, femeia simţi cum mîna lui caută să i-o strîngă delicat pe a ei...
— Doamne, dacă ai şti ce liniştită şi fericită sînt cu tine. Chiar şi aici. între nebunii ăştia mă simt bine, să nu rîzi, parcă sînt nişte copii cu toane...
— Cum ai să faci ?
— Ce anume, dragul meu ?
— Cum ai sâ pleci cu mine ?... Ca să rămîi cu mine.
— Fac cum zici tu... Nimeni nu auzea discuţia lor. amîndoJ priviră o clipă, ca pe un lucru neobişnuit faptul că piciul se oprise din rotaţie pentru a înghiţi din mîna Savetei o îmbucătură de friptură şi una de mămăligă, după care porni din nou, stimulat parcă de îndemnul „îasă cotoiul"... Te-ai gîndit U no! doi ? te-ai gîndit ce

trebuie să facem ? continuă ea ţinîndu-şi obrazul aproape lipit de al lui.
— Da...
— Eu zic să tăiem moţul la copil, se trezi parcă din somn Niţă, străduindu-se totodată să asambleze inteligibil cuvintele. Ai văzut tătucă ce frumos este ? îşi împletici mai departe fraza, încurajat în acelaşi timp de sunetele ei, ai văzut ce frumos este, bine că nu seamănă cu mine... Hai, dă-1 jos...
— Pe cine să dau jos ? ! sări ca o leoaică Dida.
— Cum pe cine ? îşi privi părinţii năuc Niţă, pe ăla. Şi arătă cu degetul spre dulap, de parcă dorea să convingă pe cineva că ceea ce vede pe creangă este o cioară şi nu un porumbel.
— Cu ce drept ? îl pironi drept în faţă Dida,
— Cum cu ce... nu e... de ce să nu ?...
— Na, că nu e. Aşa să ştii, nenorocitule ! Că nu e copilul tău. Uită-te în oglindă să vezi ce mutră de tîm-pit ai. I-am scris lui taică-su să vină că-i tai moţul azi şi uite că n-a apărut, poate n-a vrut să-1 învoiască directorul de la spital... Da, da, el e tatăl, să ştii. El a avut grijq de mine acolo unde m-ai trimis tu. Dida începu sâ plîngă isteric, puteam să înnebunesc şi m-a adus acasă pe jos şi să ştii că n-a fost tufiş de la Dara pînă aici, unde să nu ne străduim să-1 facem pe ăsta din peaman-tan, de-aia e şi frumoasă Suzi, că e făcută din dragoste, aşa să ştii...
— Te omor, zbieră Niţă cu fălcile strînse şi dădu cu farfuria de tăblia mesei producînd un zgomot aşa de mare că motanul, speriat, scoase un miorlăit de moarte, sări pe masă şi ca o nălucă trecu prin faţa tuturor, de unde sări tocmai sus, pe geamantan. Imediat se auzi un seîn-cet care se transformă într-un orăcăit turbat acoporind şi dominînd întrec vacarmul. Motanul sări ca fript de nff geamantan, scoţînd alt miorlăit, ateriza oe umărul hiî Osman, după care refăcu traseul de nălucă prin faţa celor nrezenţi şi dispăru undeva sub soba de pămînt. în aceeaşi clipă, cu toţii mai văzură cum Săndica. apropiin-du-se încet pe la spate, ridică cu amîndouă mîinile bastonul cu măciulie de metal si-1 lovi cu toată puterea în ermtpt p<? Niţâ. care căzu secerat.

— Sări, tată, hohoti în mijlocul debandadei iscate Dida, scapă-1, nu lăsa să-1 omoare, scapă-1, îl iubesc, Suzi e a lui şi numai a lui şi eu nu mai am pe nimeni... Niţă, răcni ea ca un animal înjunghiat, scoală-te, Niţă. dragule, nu mă lăsa singură !...

Epilog

Trenul se puse în mişcare încet, imperceptibil, doar literele staţiei îţi spuneau cu logica lor întoarsă că tu to mişcai şi nu ele, în compartimentul de clasa I era cald, neobişnuit de cald, şi Gearmotă se uită după maneta instalaţiei termice, dar n-o zări.
— Vagon de tip nou, îi ghici intenţia cel de vizavi, un om atît de gras încît gîtul i se revărsa peste cămaşă mascîndu-i gulerul, cu aşa instalaţii sîntem în mîna mecanicului. Poate să ne bage la cuptor dacă vrea. Ce-i drept şi afară soarele bate ca vara, n-ai zice că e martie... Văzînd că nu primeşte nici un răspuns, desfăcu ziarul şi se puse pe citit, gîfîind greu.
Gearmotă încerca să-şi. creeze o stare placidă, acor-dîndu-şi gîndurile cu bătaia roţilor de tren, să se abs-tragă de la orice amintiri. Era pe punctul să reuşească, căci îi veni în minte taraba din autogara pe unde hălă-duise înainte de sosirea trenului. Proprietarul ei, un o-log, privea pe jumătate beat dintr-un cărucior, iar cei care vindeau erau fraţii lui, trei vlăjgani cu mutre de boxeri, mereu la pîndă în spatele frînghiei de care atîr-nau sutiene de toate culorile... O femeie corpolentă se nroptise în fata tarabei cu intenţia vădită de a-şi alege ceva din şirul de obiecte mătăsoase, dar prezenţa lui Gearmotă o incomoda. îl privi chiar mustrător. Inspectorul nu se grăbi, mătură alene cu privirea fără să

caute de fapt nimic în lăcaşurile de pe tarabă înţesate cu inele şi verighete ieftine, se prefăcu interesat de un soi de grămadă cu portofele de vinilin şi piepteni de os ve-
ritabii, în fine, îşi feri fruntea de agăţătoarea unui .sutien mai lung şi abia după aceea plecă. Din gară se auzea la difuzor'semnalul muzical ce preceda anunţarea unui tren. I se păru că recunoaşte melodia...
După agitaţia petrecerii de la Osman, terminat cu bine, căci Niţă, frecat cu zăpadă de Dida se ridică brusc scuipînd pămînt şi înjurând, dormiseră încă o noapte în casa lui Samuil. O noapte atît de liniştită şi ferită de toate grijile încît, într-un rînd, el visă că se află într-un pod cu fîn uscat, scăldat în cîntecul greierilor... Se pregăteau să plece spre Dara, după ce-şi luaseră rămas bun cu greu de la Pîslari, într-atît se obişnuiseră cu casa a-ceea şi grija lor tăcută şi umilă, cînd se auzi sunet de clopoţei. O sanie, strigă Auraş de la poartă, sania lui nea Vasile poştaşul... Şi mai e cineva în ea...
— Daniela, srigase acel cineva, sărind din sanie... Era mai mult mic decît potrivit de statură şi avea pe faţă un zîmbet atît de deschis, încît părea tot timpul cuprins de revelaţie... N-ai păţit nimic ?... Văzîndu-1 cum se apropie în fugă, fără nici o ezitare, Daniela se dădu un pas înapoi. Nu-şi căutase protecţie lîngă Gear-motă, ci pur şi simplu se retrăsese un pas... Ce bine, ce bine că ai scăpat, o îmbrăţişa ei, în timp ce ea lăsa capul în jos dispărînd la pieptul lui, doamne cît am fost de îngrijorat şi dumneavoastră, aţi scăpat cu bine, îl văzu pe Gearmotă, nici nu vă mai întreb cum a fost... Inspectorul primi zîmbetul lui ca pe un pumn în plină faţa şi simţi cum îşi pierde tăria, personalitatea, cum zîmbeşte la rîndul lui ca un cercetaş care şi-a făcut datoria, î'n-torcîndu-se dintr-o misiune periculoasă, măgulit acum de laudele superiorului... Aş fi venit ieri, adăugă tot atît de însufleţit şi plin de mulţumire cel care îşi revedea soţia vie şi nevătămată, dar a trebuit să mă învoiesc de la şcoală, Nini a răcit şi am stat lîngă el, nu vrea deloc să facă injecţii, ştii cum e de încăpăţînat.
— A răcit, ce are ? întrebă preocupată, ridicînd capul Daniela şi inspectorul se simţi dintr-odată singur şi inutil, ca atunci, la capătul punţii dinspre malul cu prigorii.
— O viroză, nimic grav, dar ştii cum e el de încăpăţînat, repetă acela cu glas repezit, dar moale şi învă-

luitor, gkis de învăţător iubit de copii. Vă rog sâ iio scuzaţi, se întoarse el spre Gearmotă ţmîndu-şi decis soţia pe după umeri, nici nu ştiu cum să vă mulţumesc. Acum mi-am pierdut capul de tot, dar vă rog, cînd mai veniţi de la Bucureşti, treceţi neapărat şi pe la noi... îşi privi din nou soţia, drăgăstos şi blajin, după care tresări amintindu-şi ceva. Cu sania, nu ştiu cum să facem se bîlb^i... are doar trei locuri...
— Daţi-i drumul, drum bun, încercă pripit să se ţină tare Gearmotă, doamna are nevoie de somn şi o-dihnă... Cu cit ajungeţi mai repede, cu atît mai bine... Eu vin pe jos... Drum bun, haideţi...
— Să ştiţi că prindeţi ultimul autobuz, m-am interesat, n-aveţi nici o grijă... Gearmotă îi urmări cum pornesc unul lîngă altul, cum după cîţiva paşi Daniela se opreşte în loc... Era capabilă să se întoarcă ? Celâîaît se opri şi el, puţin contrariat.
— Multă sănătate băiatului, le strigă încă odată cu glas tremurat, şi grăbiţi-vă !...
Cei doi porniră încet, datorită Danielei care se mişca greoi împotriva gravitaţiei, ca un convalescent... Sania porni cu un hii vesel tras de poştaş, care se transformă în ecou pe lunga vale a Văvălugilor... După ce luă curba şi se pierdu în spatele pietrei Spătarului, porni şi el, fără grabă şi fără să privească în urmă la cei doi Pîslari din poartă, muţi şi încremeniţi... Drumul era, trasat cu exactitate de urmele săniei şi faptul că trebuia să se ţină după ele îl enerva... Cît ar fi vrut să ningă acum cu fulgi mari şi plini, să viscolească, zăpada sâ acopere repede totul... Dar stratul subţire căzut în timpul nopţii strălucea ca praful de sticlă îmbrăcînd totul cît vedeai cu ochii... Porni întins pe urmele paralele ca două şine de cale ferată. Dădu cu mîna pe fundul buzunarului de colţul rece, încovoiat, de mistreţ şi, fără , nici o tresărire, îl aruncă în zăpadă...
— Nimic nu poţi citi pe tren, dom-le, în ziaru! ăsta, se lăsă cu un oftat pe spate omul cel gras, aşa i-am pomenit de cînd vin aici. La plecarea din delegaţie, cumpăr mereu unul în gară, poate dau de ceva... Ia citiţi-o p-asta. Aici... indică el locul din pagină, altceva nu se merită...Gearmotă luă ziarul întins cu energie numai ca să-i
poată spune după aceea, vă rog să tăceţi, vreau să dorm...
Constată că nu are ochii obosiţi cum se aştepta şi distinge bine literele, dar că pentru asta trebuie să a-propie puţin textul. „Urmărind un mistreţ rănit, citi el, doi vînători, Victor Gearmotă şi D. Mărginean, s-au rătăcit în pădure, în zona După Piatră. în ciuda gerului năpraznic, a viscolului şi a lipsei de provizii, ei au reuşit să supravieţuiască, rătăcind şase zile în cerc şi ieşind pînă li urmă la o distanţă de 40 de kilometri de punctul de plecare. în satul Văvălugi. încă o dovadă a forţei ele neînvins pe care o reprezintă solidaritatea umană"...
—- Ei. ce ziceţi, nu e barbă ?... Şase zile, hm... Uite, s-o luăm aşa, dacă ne-am găsi, eu şi dumneata, şase zile...
— Nu vă supăraţi. îi întinse Gearmotă ziarul fără să-! privească, potrivindu-şi între timp capul pe speteaza moale a banchetei, vă rog să tăceţi, vreau să dorm...
O spusese rece. distant, pe tonul ce-1 făcuse atît de nesuferit în ochii celor pe care-i vizita şi inspecta... Cel do vizavi îşi înghiţi pe dată cuvintele, nedumerit, că după un asemenea răspuns, omul acesta pe care ştirea din ziar nu-1

impresionase cîtuşi de puţin, a putut aţipi instantaneu şi pe deasupra cu un zîmbet destins, inexplicabil...
Sfirşit
■1 p
p -
0 B
s
Sc >
t
6> "^ «i